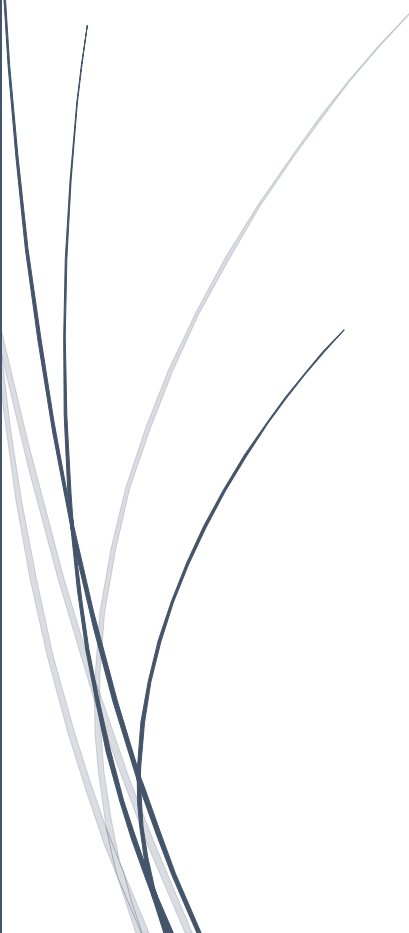

VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

2017 METŲ VIEŠOJO SEKTORIAUS ATASKAITA

TURINYS

2017 metų viešojo sektoriaus ataskaitos santrauka.....	3
1. Įvadas.....	6
2. Viešąjį sektorių apibūdinančių duomenų apžvalga.....	9
3. Valstybės viešąjį sektorių apibūdinančių duomenų apžvalga	16
4. Ministrų valdymo sričių palyginimas	23
5. Ministrų valdymo sričių apžvalga.....	33
6. Vyriausybei atskaitingų įstaigų apžvalga	64
7. Valstybės viešojo sektoriaus tendencijos	65
8. Savivaldybių viešąjį sektorių apibūdinančių duomenų apžvalga	70
9. Savivaldybių viešojo sektoriaus tendencijos	110
10. Pastebėjimai ir pasiūlymai.....	112

VIEŠOJO SEKTORIAUS ORGANIZACIJŲ SKAIČIUS IR JO POKYTIS

- Viešajame sektoriuje veikė 4 244 organizacijos, iš jų:
 - 862 valstybės viešojo sektoriaus organizacijos;
 - 3 382 savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijos.
- Viešąjį sektorių sudarė:
 - 3 235 biudžetinės įstaigos (584 valstybės, 2 651 savivaldybių);
 - 648 viešosios įstaigos (128 valstybės, 520 savivaldybių);
 - 107 valstybės/savivaldybių įmonės (69 valstybės, 38 savivaldybių);
 - 254 akcinės ir uždarnosios akcinės bendrovės (81 valstybės, 173 savivaldybių).
- Viešasis sektorius sumažėjo 113 viešojo sektoriaus organizacijų, iš jų:
 - 33 valstybės viešojo sektoriaus organizacijomis (3,8 proc.);
 - 80 savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų (2,4 proc.).
- Viešasis sektorius buvo optimizuojamas:
 - Valstybės viešajame sektoriuje:
 - 33 išregistravus;
 - 9 pradėjus arba vykdžius likvidavimo/privatizavimo procedūras;
 - 7 pradėjus arba vykdžius bankroto procedūras;
 - 119 reorganizavus/pertvarkius;
 - 0 įsteigus.
 - Savivaldybių viešajame sektoriuje:
 - 102 išregistravus;
 - 40 reorganizavus/pertvarkius;
 - 22 įsteigus (11 biudžetinių, 11 viešųjų įstaigų).

VIEŠAJAME SEKTORIUJE DIRBUSIŲ DARBUOTOJŲ SKAIČIUS IR JO POKYTIS

- Viešajame sektoriuje vidutiniškai dirbo 363 838 darbuotojai, iš jų:
 - 176 100 valstybės viešajame sektoriuje;
 - 187 738 savivaldybių viešajame sektoriuje.
- Viešojo sektoriaus darbuotojų skaičius sumažėjo 15 886 darbuotojais (4,4 proc.), iš jų:
 - 13 288 (7,5 proc.) valstybės viešajame sektoriuje;
 - 2 598 (1,4 proc.) savivaldybių viešajame sektoriuje.
- Viešajame sektoriuje dirbo 49 775 valstybės tarnautojai (14 proc. visų viešojo sektoriaus darbuotojų), iš jų:
 - 43 211 (25 proc.) valstybės viešajame sektoriuje;
 - 6 564 (3,5 proc.) savivaldybių viešajame sektoriuje.
- Viešajame sektoriuje sumažėjo 1330 valstybės tarnautojų (2,7 proc.):
 - valstybės viešajame sektoriuje skaičius sumažėjo 1 543 (3,6 proc.).

- savivaldybių viešajame sektoriuje skaičius padidėjo 213 tarnautojais (3,3 proc.).

DARBO UŽMOKESTIS VIEŠAJAME SEKTORIUJE IR JO POKYTIS

Viešojo sektoriaus darbuotojų vidutinio darbo užmokesčio mediana buvo 680 Eur:

- 798 Eur valstybės viešajame sektoriuje;
- 561 Eur savivaldybių viešajame sektoriuje.
- Darbo užmokesčio mediana vidutiniškai padidėjo 5 proc.:
 - 5 proc. valstybės viešajame sektoriuje;
 - 4,8 proc. savivaldybių viešajame sektoriuje.
- Viešojo sektoriaus vidutinio darbuotojų darbo užmokesčio mediana buvo 14,7 proc. mažesnė negu valstybės viešojo sektoriaus darbuotojų ir 18,4 proc. mažesnė nei privataus sektoriaus darbuotojų.
- Valstybės viešojo sektoriaus vidutinio darbo užmokesčio mediana buvo 4,3 proc. mažesnė nei privačiame sektoriuje.
- Savivaldybių viešojo sektoriaus darbo užmokesčio mediana buvo 29,7 proc. mažesnė nei valstybės viešajame sektoriuje ir 32,7 proc. mažesnė nei privačiame sektoriuje.
- Viešojo sektoriaus darbo užmokesčio fondas padidėjo 50 mln. Eur:
 - 14 mln. Eur (0,9 proc.) sumažėjo valstybės viešajame sektoriuje;
 - 64 mln. Eur (4,6 proc.) padidėjo savivaldybių viešajame sektoriuje.

PASIŪLYMAI VALSTYBĖS VIEŠAJAM SEKTORIUI TOBULINTI

Įgyvendinti/tęsti viešojo sektoriaus optimizavimo iniciatyvas, kuriomis mažinamas valstybės viešojo sektoriaus organizacijų ir jose dirbančių darbuotojų skaičius.

- Užtikrinti, kad priimami viešojo sektoriaus įstaigų sistemą įtakojančios sprendimai atitiktų Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėse, patvirtintose Vyriausybės 2018 m. gegužės 16 d. nutarimu Nr. 495, numatytas tobulinimo kryptis.

PASIŪLYMAI SAVIVALDYBIŲ VIEŠAJAM SEKTORIUI TOBULINTI

- Siekiant užbaigti nebeveikiančių savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų likvidavimo ar bankroto procedūras, imtis veiksmų mažinti neefektyviai veikiančių savivaldybių viešojo sektorių organizacijų skaičių.
- Į viešųjų paslaugų teikimą aktyviau įtraukti ir/ar perduoti jų teikimą privataus sektoriaus subjektams, nevyriausybiniams organizacijoms, socialinio verslo partneriams ar vietos bendruomenėms.
- Atlikti tikslinę savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų analizę pagal jų teisinės formas ir teikiamas paslaugas bei šios analizės pagrindu įvertinti savo valdomų juridinių asmenų reikalingumą, atsisakant tokių valdomų juridinių asmenų, kai kokybiškai paslaugas gyventojams teikia privataus sektoriaus subjektai.

- Formuojant ir tvirtinant savivaldybės administracijos struktūrą, be pagrindo nedidinti savivaldybės administracijos darbuotojų skaičiaus, objektyviai įvertinti pareigybių poreikį, nuosekliai mažinant vadovaujančiųjų ir neužimtų savivaldybės administracijos pareigybių skaičių.

1. Įvadas

Vykdydama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. spalio 25 d. pasitarimo (protokolo Nr. 46) sprendimus ir kartu užtikrindama viešojo sektoriaus stebėsenos iniciatyvos tęstinumą, Vidaus reikalų ministerija parengė aštuntąją viešojo sektoriaus stebėsenos ataskaitą (toliau – ataskaita), skirtą šiame sektoriuje 2016–2017 metais įvykusiems pokyčiams ir bendrosioms sektoriaus vystymosi tendencijoms apžvelgti. Ataskaitoje apžvelgiami ir analizuojami *valstybės* ir *savivaldybių* viešąjį sektorių apibūdinantys duomenys, ataskaitiniais metais nustatyti jų pokyčiai įvairiais pjūviais ir bendros *valstybės* ir *savivaldybių* viešojo sektoriaus kitimo tendencijos ilgesnio laikotarpio perspektyvoje.

Tiek *valstybės*, tiek ir *savivaldybių* viešojo sektoriaus analizei pasirinkti tie patys analizuojami duomenys: organizacijų, jose dirbančių darbuotojų skaičius, darbo užmokesčio fondas ir vidutinis darbuotojų darbo užmokestis.

Tačiau, atsižvelgiant į objektyvias, su *savivaldybių* viešojo sektoriaus ypatumais susijusias aplinkybes, savivaldybių viešojo sektoriaus analizės turinys, apimtys ir pjūviai šiek tiek skiriasi. Kadangi savivaldybių biudžetinių įstaigų įvairovė labai didelė, o jų veiklos specifika, priklausomai nuo jų teisinės formos, taip pat konkrečios savivaldybės dydžio, gyventojų tankumo, vyraujančios ekonominės veiklos, geografinės padėties ženkliai skiriasi, ataskaitoje lyginama tik viena savivaldybės biudžetinių įstaigų kategorija – savivaldybių administracijos, kurios pagal Vietos savivaldos įstatymą veikia visose savivaldybėse ir jų veiklos uždaviniai bei funkcijos yra analogiški. Analizuojant savivaldybių administracijas, ataskaitoje įvertintas savivaldybės darbuotojų ir gyventojų santykis, patvirtintų ir neužimtų pareigybių skaičius, nevadovaujančių ir vadovaujančių pareigybių santykis, savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių sudėtis ir, atsižvelgiant į analizės rezultatus, suformuluoti pasiūlymai dėl savivaldybių administracijų struktūrų tobulinimo.

Ataskaitos analizės objektas:

➤ *valstybės viešojo sektoriaus organizacijos:*

- valstybės biudžetinės įstaigos: Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarija, Seimui atskaitingos įstaigos, teismai, prokuratūros, ministerijos, Vyriausybės įstaigos ir Vyriausybei atskaitingos įstaigos, įstaigos prie ministerijų, kitos ministerijoms, teismams, Vyriausybės įstaigoms ir Vyriausybei atskaitingoms įstaigoms, taip pat įstaigoms prie ministerijų pavaldžios biudžetinės įstaigos;
- viešosios įstaigos, kurių savininkas ar dalininkas yra valstybė;
- valstybės įmonės, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina valstybės biudžetinės įstaigos;
- valstybės kontroliuojamos akcinės ir uždarnosios akcinės bendrovės;

➤ *savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijos:*

- savivaldybių biudžetinės įstaigos;
- viešosios įstaigos, kurių savininkės ir dalininkės yra savivaldybės;
- savivaldybių įmonės;
- savivaldybių kontroliuojamos akcinės bendrovės ir uždarnosios akcinės bendrovės.

Ataskaitoje analizuojami duomenys:

- viešojo sektoriaus organizacijų skaičius;

- viešojo sektoriaus organizacijose dirbančių darbuotojų (valstybės tarnautojų, įskaitant vidaus reikalų sistemos statutinius pareigūnus, profesinės karo tarnybos karius, ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis) skaičius;
- viešojo sektoriaus organizacijų darbo užmokesčio fondas;
- viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų vidutinis darbo užmokestis;
- viešojo sektoriaus organizacijų vadovų vidutinis darbo užmokestis.

Ataskaitos duomenų šaltiniai:

- Tarpžinybinėje mokestinių duomenų saugykloje (toliau – TDS) sukaupti viešojo sektoriaus organizacijų 2016–2017 metų duomenys;
- valstybės įmonės Registrų centras tvarkomas Juridinių asmenų registras (neatlygintinai prieinami duomenys);
- Seimo teisės aktų ir jų projektų informacinių duomenų bazių informacija;
- Statistikos departamento interneto svetainėje pateikiama vieša statistinė informacija;
- Valstybės tarnybos departamento interneto svetainėje pateikiama vieša statistinė informacija;
- informacija apie pokyčius valstybės viešojo sektoriaus organizacijose lėmusias priežastis, valstybės viešojo sektoriaus organizacijų vadovų vidutinį darbo užmokestį ir per ataskaitinius metus priimtus ar vykdytus Gaires įgyvendinančius sprendimus ministrų valdymo srityse, gauta užpildžius ir Vidaus reikalų ministerijai pateikus specialią duomenų, reikalingų ataskaitai parengti, formą);
- informacija apie Seimui atskaitingas įstaigas, Nacionalinę teismų administraciją ir teismus, Generalinę prokuratūrą ir teritorines prokuratūras, Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliariją ir šių viešojo sektoriaus organizacijų vadovų vidutinį darbo užmokestį, gauta Vidaus reikalų ministerijai atlikus išvardytų viešojo sektoriaus organizacijų apklausą;
- informacija apie savivaldybių biudžetines įstaigas, savivaldybių įmones ir uždariusias akcines bendroves, kurių 100 proc. akcijų priklauso savivaldybėms, gauta Vidaus reikalų ministerijai oficialiai kreipusis į valstybės įmonę Registrų centras;
- informacija apie viešąsias įstaigas, kurių savininkės ir dalininkės yra savivaldybės, savivaldybių kontroliuojamas akcines bendroves ir uždariusias akcines bendroves gauta Vidaus reikalų ministerijai atlikus savivaldybių apklausą;
- kita viešai prieinama informacija (viešojo sektoriaus organizacijų interneto svetainės).

Ataskaitos turinys (ataskaitoje pateikiama):

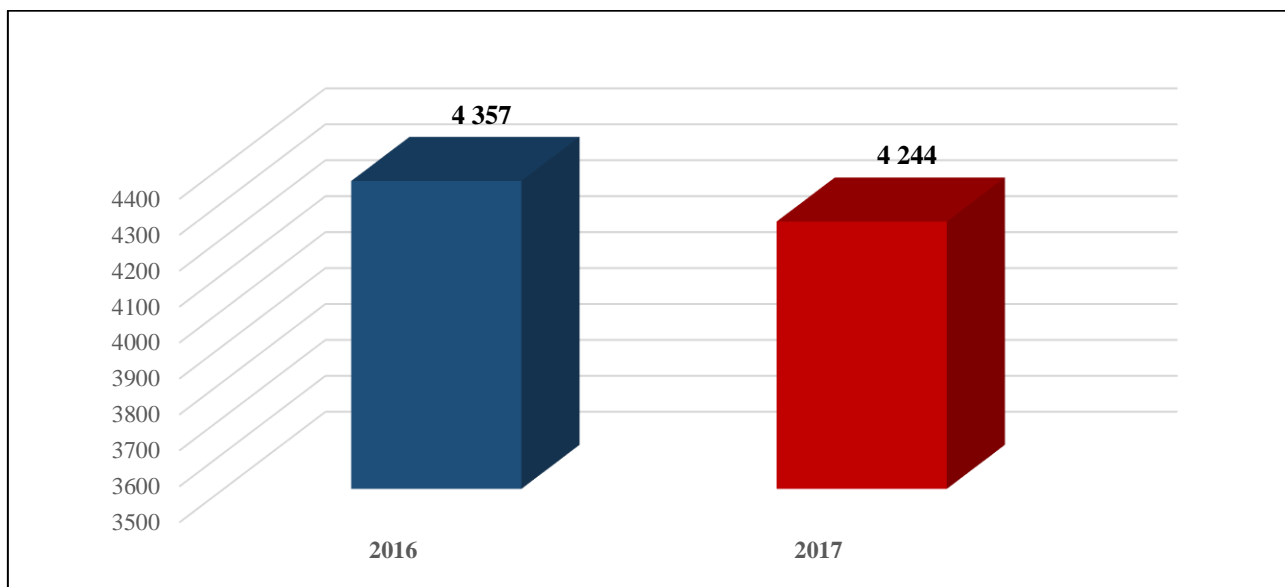
- bendri visą viešąjį sektorių apibūdinantys duomenys;
- valstybės viešąjį sektorių apibūdinantys duomenys, jų pokyčiai ataskaitiniais metais ir bendros šio sektoriaus kitimo tendencijos ilgesnio laikotarpio perspektyvoje;
- savivaldybių viešąjį sektorių apibūdinantys duomenys, jų pokyčiai ataskaitiniais metais ir bendros šio sektoriaus kitimo tendencijos ilgesnio laikotarpio perspektyvoje;
- privataus ir viešojo sektoriaus darbuotojų vidutinio darbo užmokesčio palyginimas ir metinis pokytis;
- ministrų valdymo sričių apžvalga ir jose įvykusių pokyčių įtakos visai valdymo sričiai įvertinimas;

- informacija apie per ataskaitinius metus atskirų ministrų valdymo srityse priimtus ar vykdytus sprendimus, įgyvendinančius Vykdomosios valdžios sistemos sandaros tobulinimo gaires, kurioms pritarta Vyriausybės 2016 m. rugpjūčio 11 d. pasitarimo protokolu Nr. 47 (toliau – Gairės).

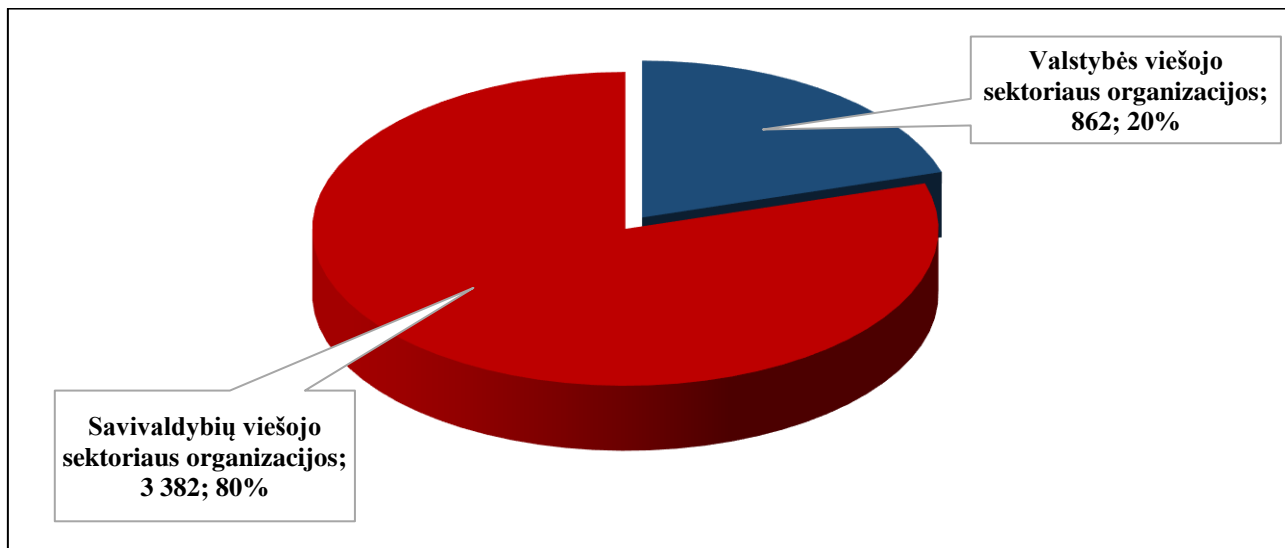
2. Viešąjį sektorių apibūdinančių duomenų apžvalga

Šioje ataskaitos dalyje pateikiami bendri visą viešąjį sektorių apibūdinantys duomenys. Lietuvoje 2017 metais veikė 4 244 viešojo sektoriaus organizacijos, iš jų: 862 *valstybės* (20 proc.) ir 3 382 *savivaldybių* (80 proc.). Lyginant su praėjusiais metais, bendras viešojo sektoriaus organizacijų skaičius sumažėjo 113 organizacijų: valstybės viešasis sektorius sumažėjo 33 organizacijomis (3,8 proc.), o savivaldybių viešasis sektorius – 80 organizacijų (2,4 proc.).

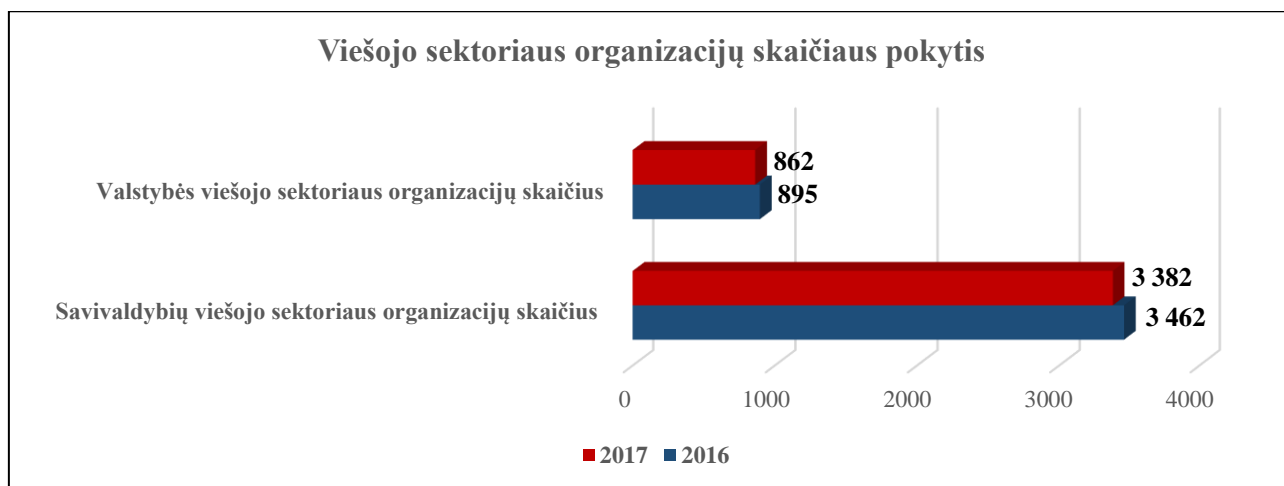
1 paveikslas. Viešojo sektoriaus organizacijų skaičius

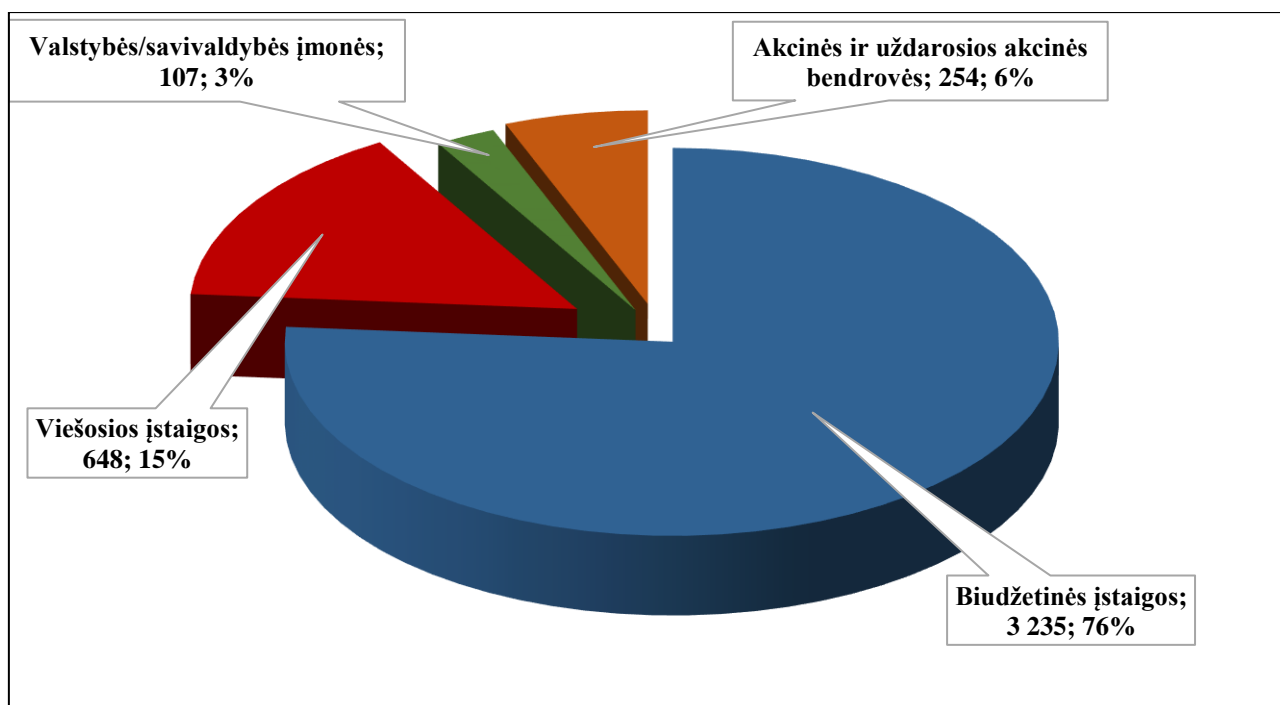
2 paveikslas. Valstybės ir savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijos

3 paveikslas. Viešojo sektoriaus organizacijų skaičiaus pokytis

4 paveikslas. Viešojo sektoriaus organizacijų pasiskirstymas pagal grupes

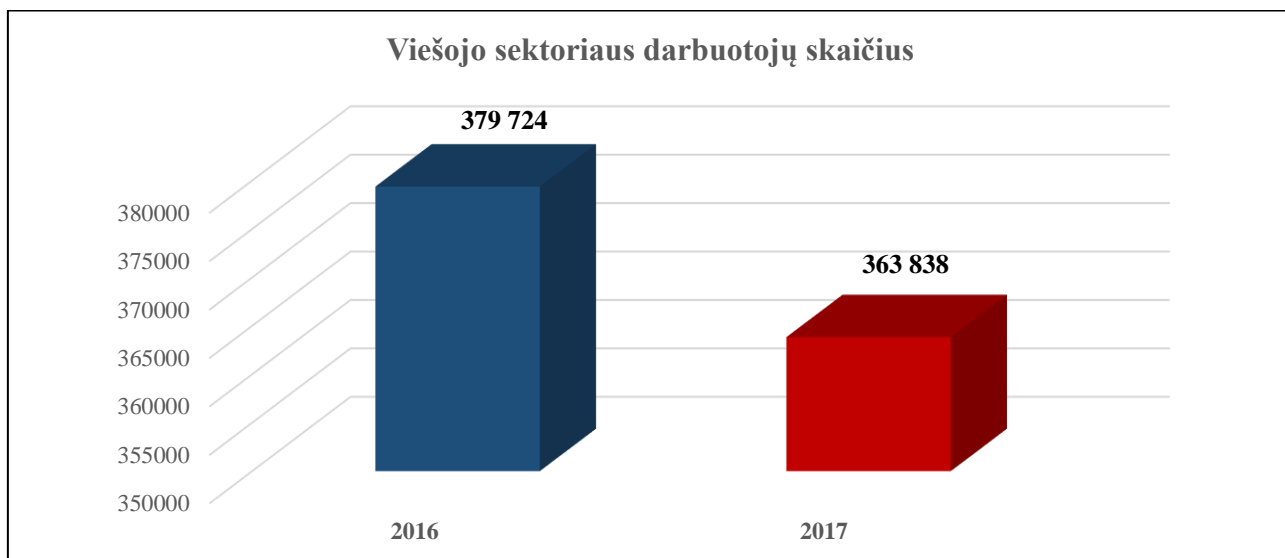
Vertinant viešojo sektoriaus organizacijų pasiskirstymą pagal šių organizacijų grupes, pažymėtina, kad didžiausiąją viso viešojo sektoriaus dalį sudaro *biudžetinės įstaigos* (3 235, 584 valstybės ir 2 651 savivaldybių, bendrai – 76 proc.). Antros pagal skaitlingumą viešajame sektoriuje yra *viešosios įstaigos* (648, 128 valstybės ir 520 savivaldybių, bendrai – 15 proc.). *Akcinės ir uždarnosios akcinės bendrovės* (254, 81 valstybės ir 173 savivaldybių) bei *valstybės ir savivaldybių įmonės* (107, 69 valstybės ir 38 savivaldybės) atitinkamai sudaro 6 ir 3 proc. viso viešojo sektoriaus.

Viešajame sektoriuje 2017 metais vidutiniškai dirbo 363 838 darbuotojai, iš jų: 176 100 *valstybės viešojo sektoriaus organizacijose*¹ (48 proc.), 187 738 – *savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijose* (52 proc.). Lyginant su 2016 metais, vidutinis darbuotojų skaičius bendrai visame viešajame sektoriuje sumažėjo 15 886 darbuotojais (4,4 proc.). Valstybės viešojo sektoriaus organizacijose darbuotojų skaičius sumažėjo 13 288 (7,5 proc.), o savivaldybių viešojo sektoriaus

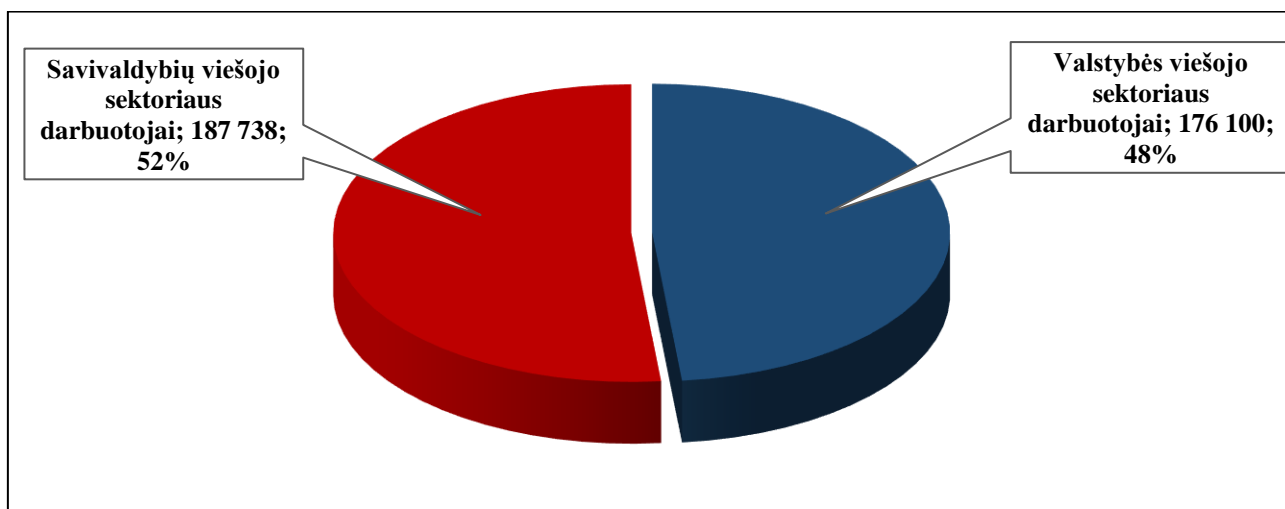
¹ Su vidaus reikalų sistemos statutiniais valstybės tarnautojais, profesinės karo tarnybos kariais, taip pat Seimui atskaitingų įstaigų, Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos, Konstitucinio teismo, teismų ir prokuratūrų darbuotojais.

organizacijose – 2 598 darbuotojais (1,4 proc.). Darbuotojų skaičiaus mažėjimas valstybės viešajame sektoriuje beveik penkis kartus viršija darbuotojų skaičiaus mažėjimą savivaldybių viešajame sektoriuje. Tai parodo spartesnį ir rezultatyvesnį viešojo sektoriaus optimizavimo iniciatyvų įgyvendinimą valstybės lygiu.

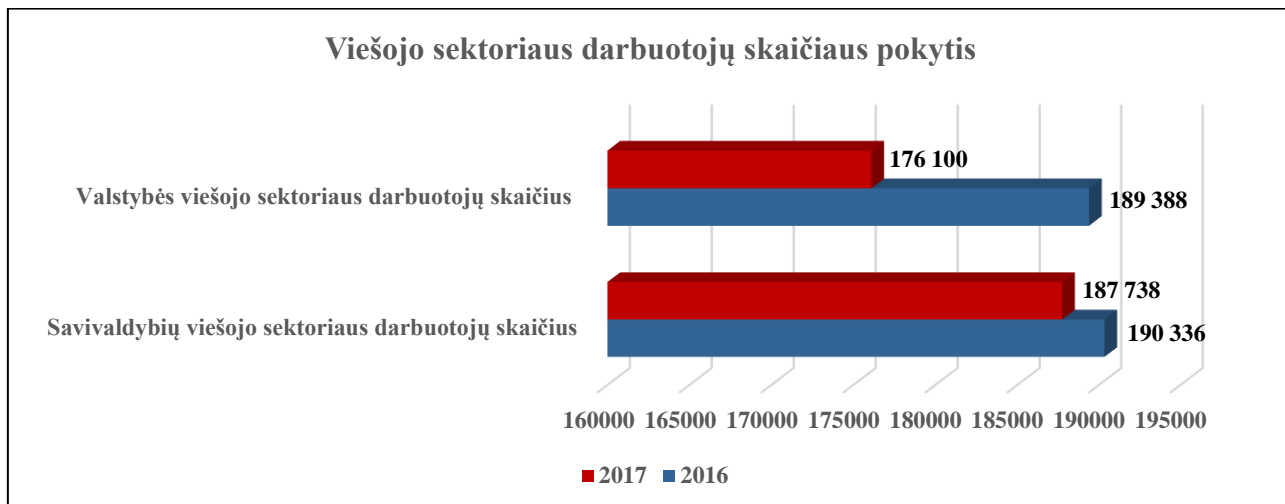
5 paveikslas. Viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų skaičius

6 paveikslas. Valstybės ir savivaldybių viešojo sektoriaus darbuotojai

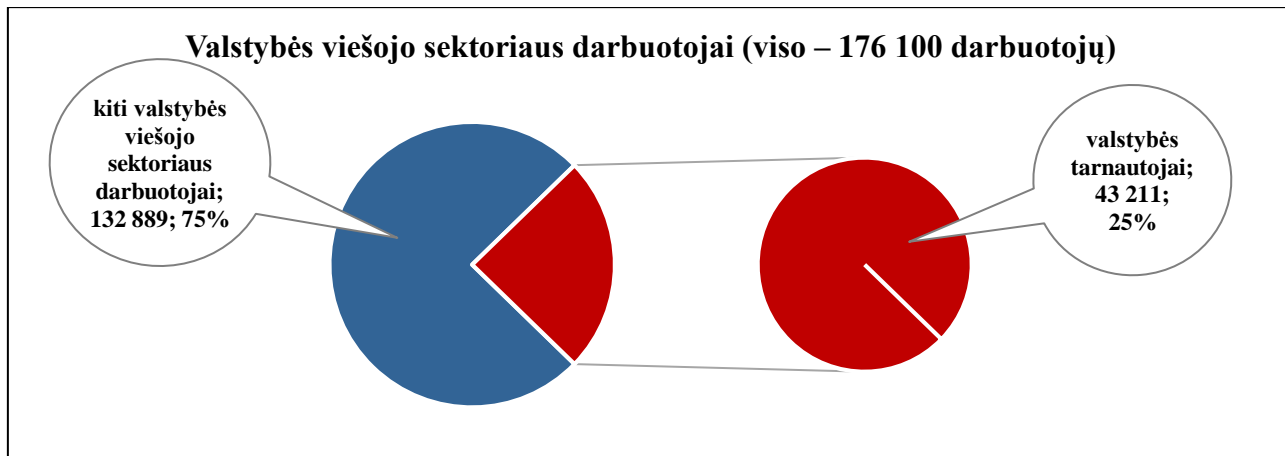

7 paveikslas. Viešojo sektoriaus darbuotojų skaičiaus pokytis

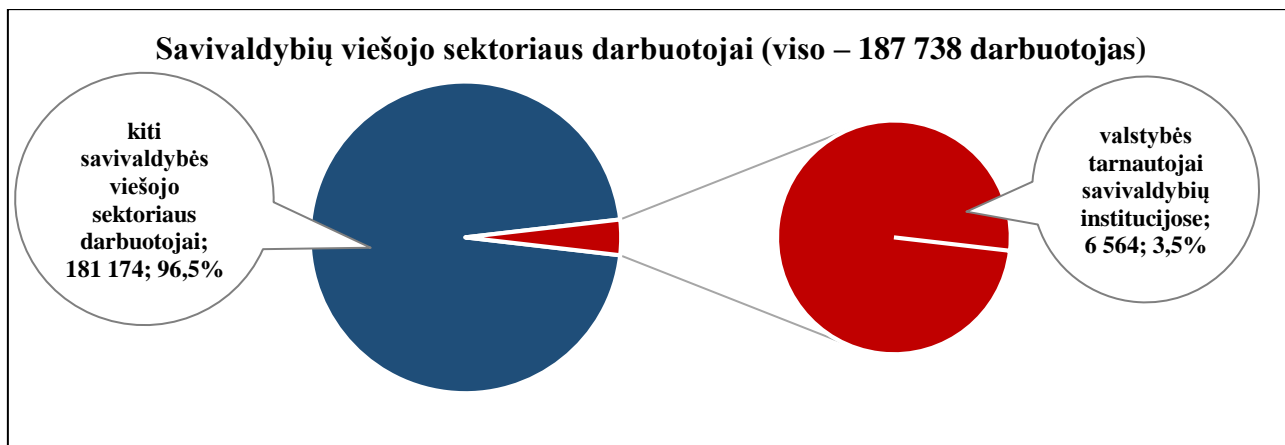

Valstybės tarnautojai sudaro 14 proc. visų viešojo sektoriaus darbuotojų. Valstybės tarnybos departamento duomenimis, 2017 metais Lietuvoje dirbo 49 775 valstybės tarnautojai. Valstybės viešajame sektoriuje dirbo 43 211 valstybės tarnautojų (25 proc. visų valstybės viešojo sektoriaus darbuotojų), o savivaldybių viešajame sektoriuje – 6564 valstybės tarnautojai (3,5 proc. viso savivaldybių viešojo sektoriaus darbuotojų skaičiaus).

8 paveikslas. Valstybės viešojo sektoriaus darbuotojai 2017 metais

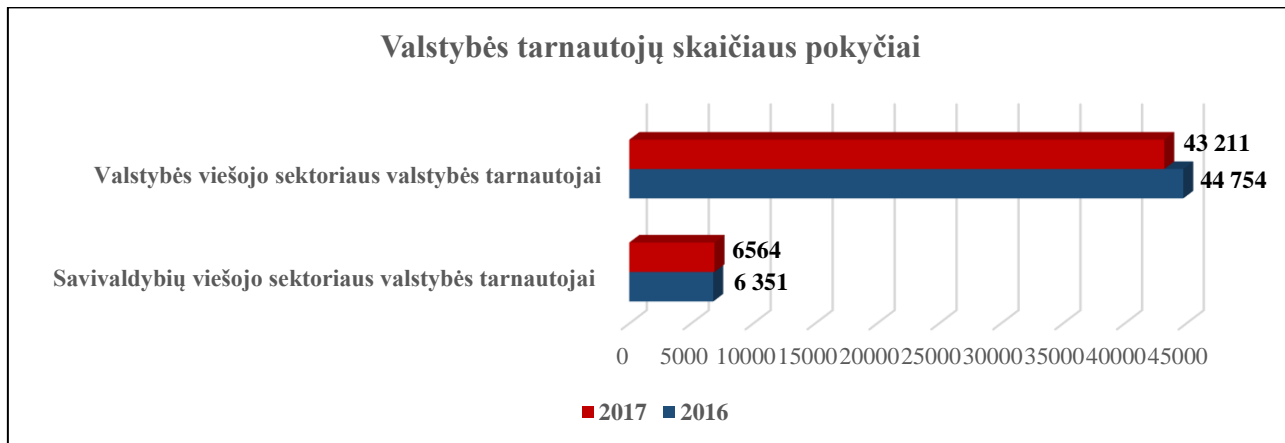

9 paveikslas. Savivaldybių viešojo sektoriaus darbuotojai 2017 metais

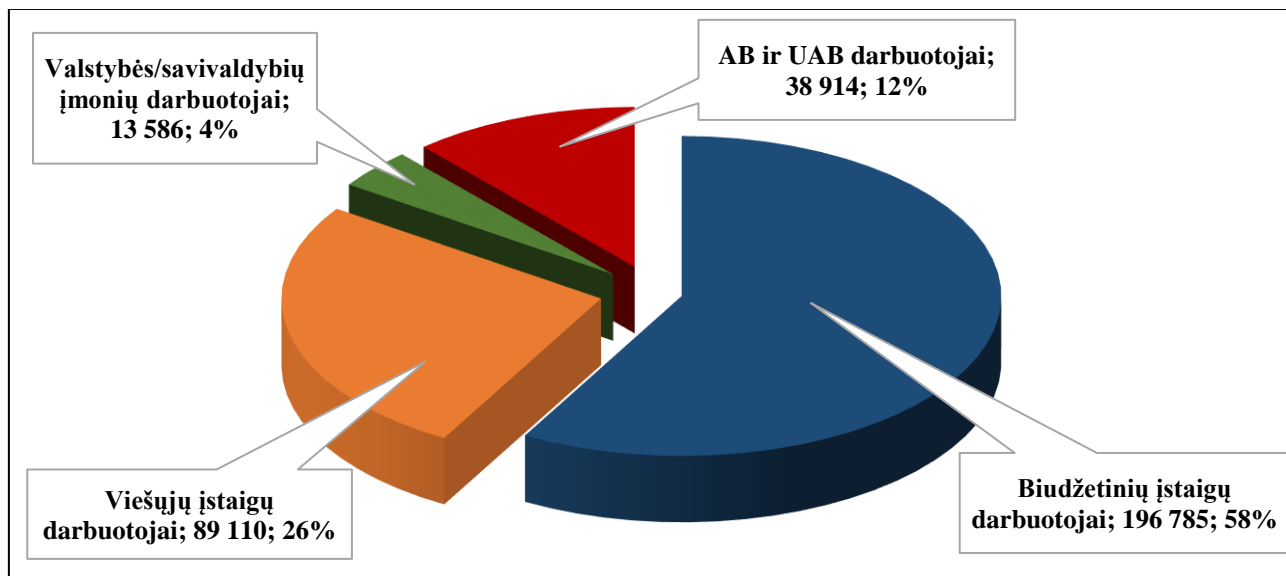
Lyginant su praėjusiais metais bendras valstybės tarnautojų skaičius sumažėjo 1 330 valstybės tarnautojais (2,7 proc.). Valstybės viešajame sektoriuje valstybės tarnautojų skaičius sumažėjo 1 543 valstybės tarnautojais (3,6 proc.), tačiau savivaldybių viešajame sektoriuje valstybės tarnautojų skaičius padidėjo 213 valstybės tarnautojų (3,3 proc.).

10 paveikslas. Valstybės tarnautojų skaičiaus pokyčiai 2017 metais

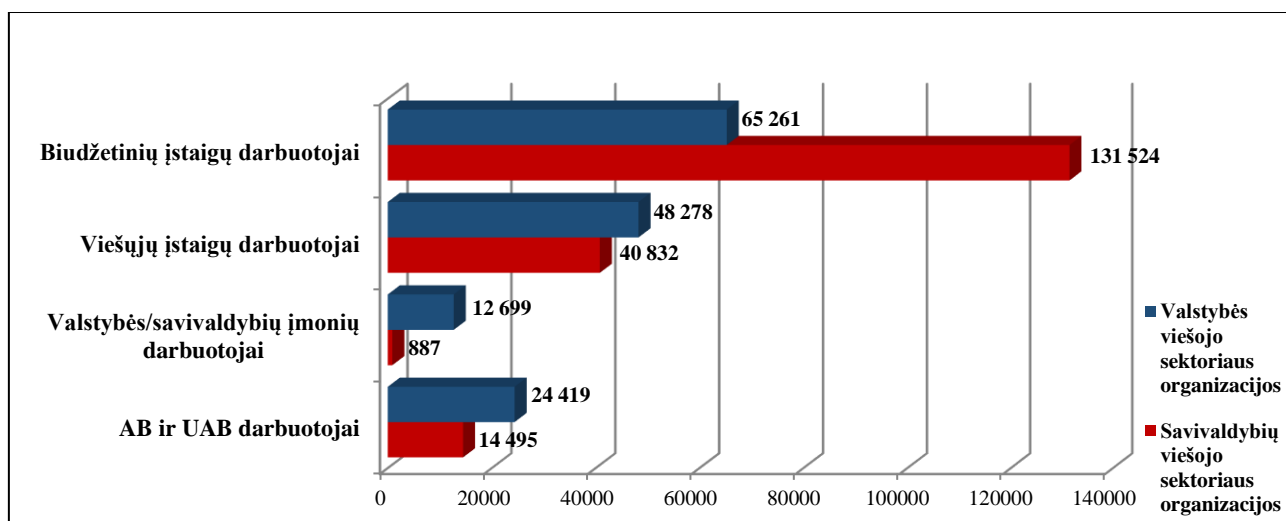

Daugiausia viešojo sektoriaus darbuotojų 2017 metais dirbo biudžetinėse įstaigose – 196 785 darbuotojai (58 proc.). Antros pagal darbuotojų skaičių yra viešosios įstaigos (89 110 darbuotojų (26 proc.)), o trečios – akcinės ir uždarnosios akcinės bendrovės (38 914 darbuotojų (12 proc.)). Mažiausiai darbuotojų dirbo valstybės/savivaldybių įmonėse (13 586 darbuotojai (4 proc.)).

11 paveikslas. Viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų skaičiaus pasiskirstymas pagal organizacijų grupes

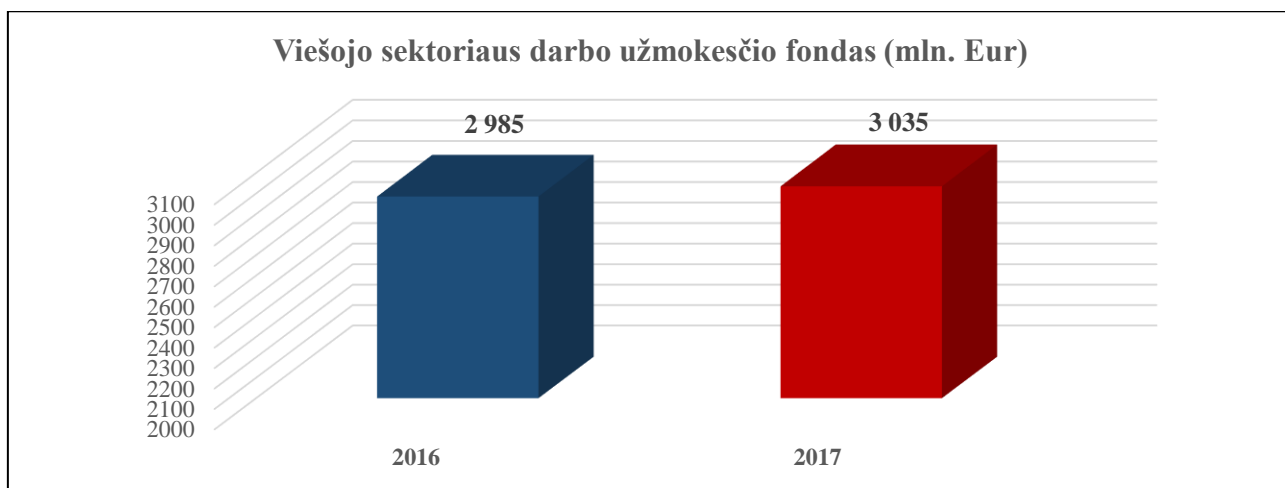

12 paveikslas. Darbuotojų skaičius valstybės ir savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijose

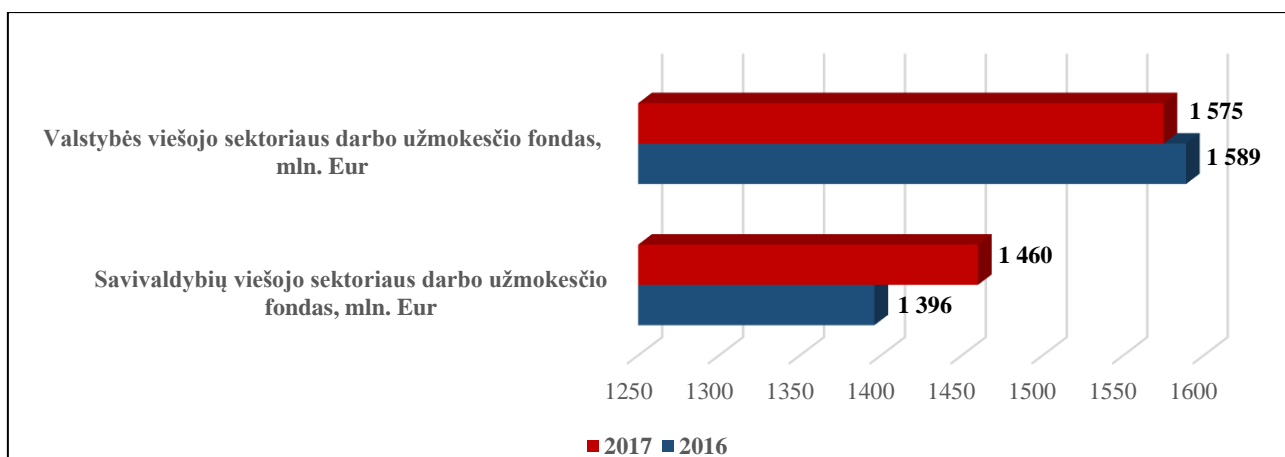

Nepaisant darbuotojų skaičiaus visame viešajame sektoriuje mažėjimo, viešojo sektoriaus darbo užmokesčio fondas padidėjo 50 mln. Eur (1,65 proc.). Atskirai vertinant darbo užmokesčio fondo pokyčius valstybės ir savivaldybių viešajame sektoriuje, pažymėtina, kad valstybės viešajame sektoriuje, lyginant su praėjusiais metais, darbo užmokesčio fondas sumažėjo 14 mln. Eur (0,9 proc.), o savivaldybių viešajame sektoriuje – padidėjo 64 mln. Eur (4,4 proc.).

13 paveikslas. Viešojo sektoriaus darbo užmokesčio fondas (mln. Eur)

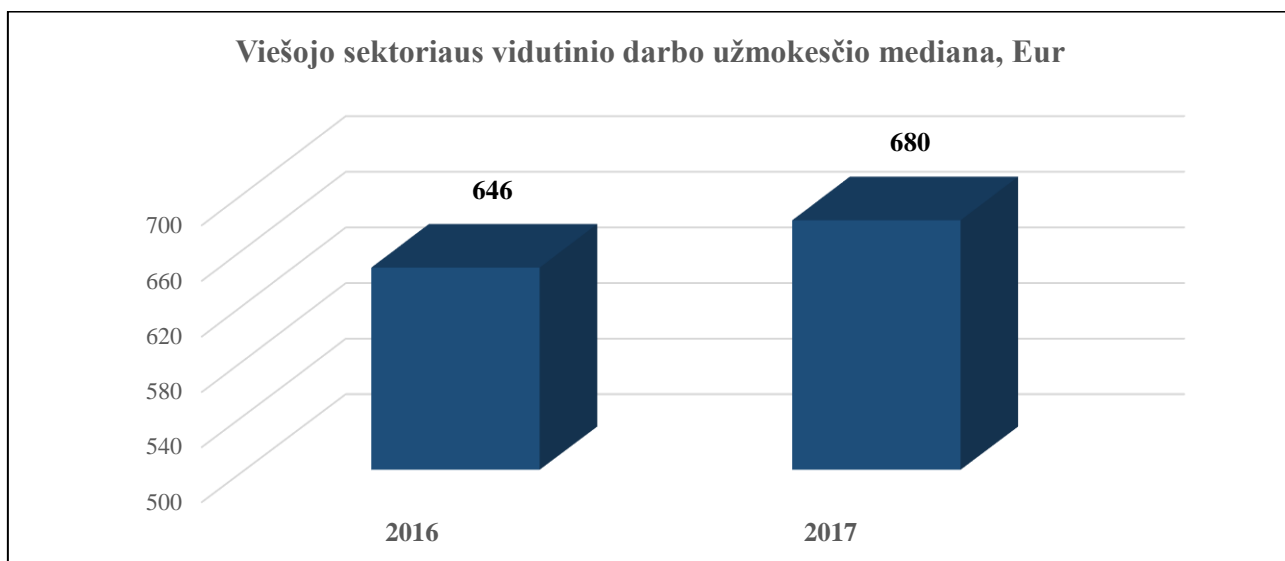

14 paveikslas. Darbo užmokesčio fondo pokyčiai (mln. Eur)

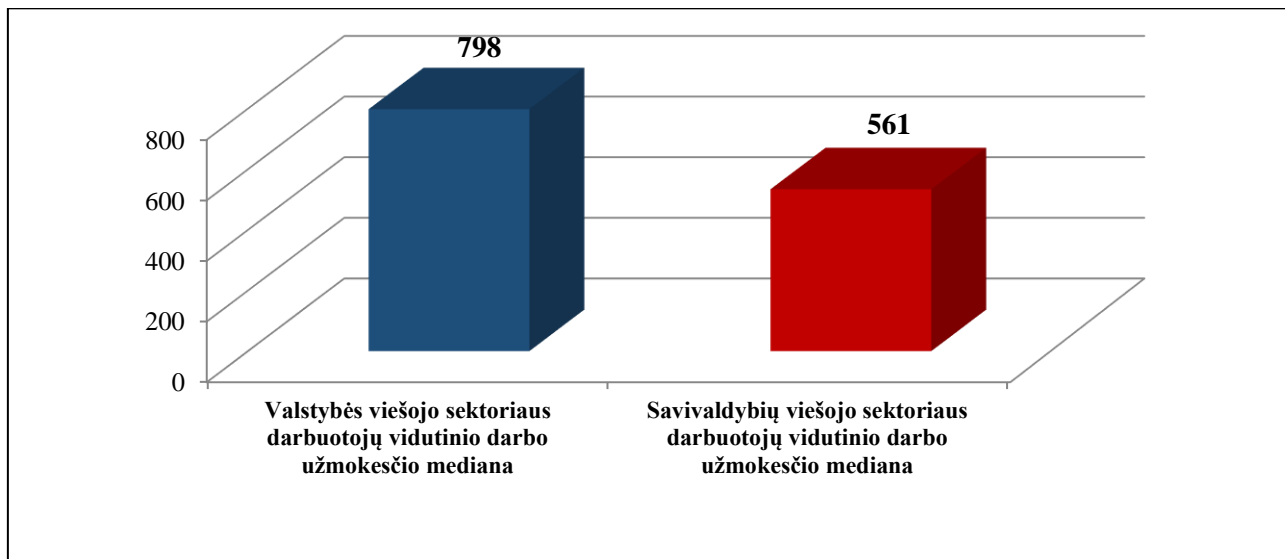
2017 metais viešojo sektoriaus vidutinio darbo užmokesčio mediana buvo 680 Eur, t. y. 34 Eur (5 proc.) didesnė negu praėjusiais metais.

15 paveikslas. Viešojo sektoriaus vidutinio darbo užmokesčio mediana

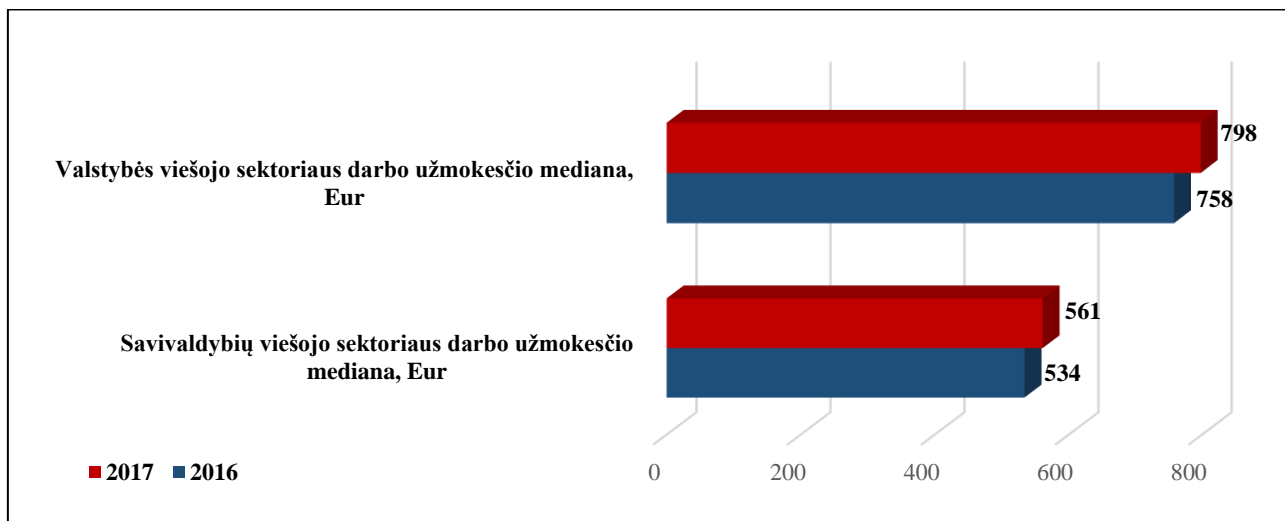
Valstybės viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų vidutinio darbo užmokesčio mediana buvo 798 Eur, savivaldybių – 561 Eur. Lyginant valstybės ir savivaldybių viešojo sektoriaus medianas, matomi ženkliūs vidutinio darbo užmokesčio skirtumai: savivaldybių viešojo sektoriaus mediana buvo 237 Eur (29,7 proc.) mažesnė nei valstybės viešojo sektoriaus.

16 paveikslas. Viešojo sektoriaus darbuotojų vidutinio darbo užmokesčio medianos

Stebint darbuotojų vidutinio darbo užmokesčio pokyčius valstybės ir savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijose, pažymėtina, kad vidutinio darbo užmokesčio mediana, lyginant su 2016 metais, panašiai augo abiejuose sektoriuose: valstybės viešojo sektoriaus darbo užmokesčio mediana augo 40 Eur (5 proc.), savivaldybių viešojo sektoriaus – 27 Eur (4,8 proc.).

17 paveikslas. Vidutinio darbo užmokesčio medianos pokyčiai

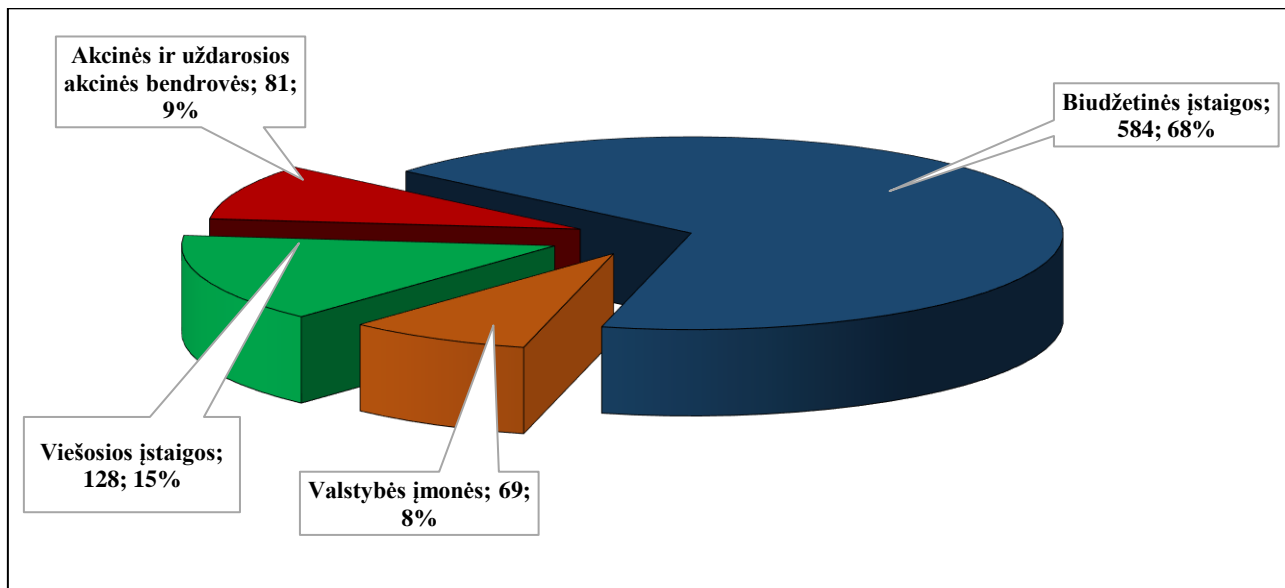

3. Valstybės viešąjį sektorių apibūdinančių duomenų apžvalga

Šioje ataskaitos dalyje apžvelgiami valstybės viešąjį sektorių apibūdinantys duomenys: valstybės viešojo sektoriaus organizacijos ir jų skaičiaus pokyčiai, darbuotojų ir valstybės tarnautojų skaičius, darbo užmokesčio fondas ir vidutinis darbo užmokestis.

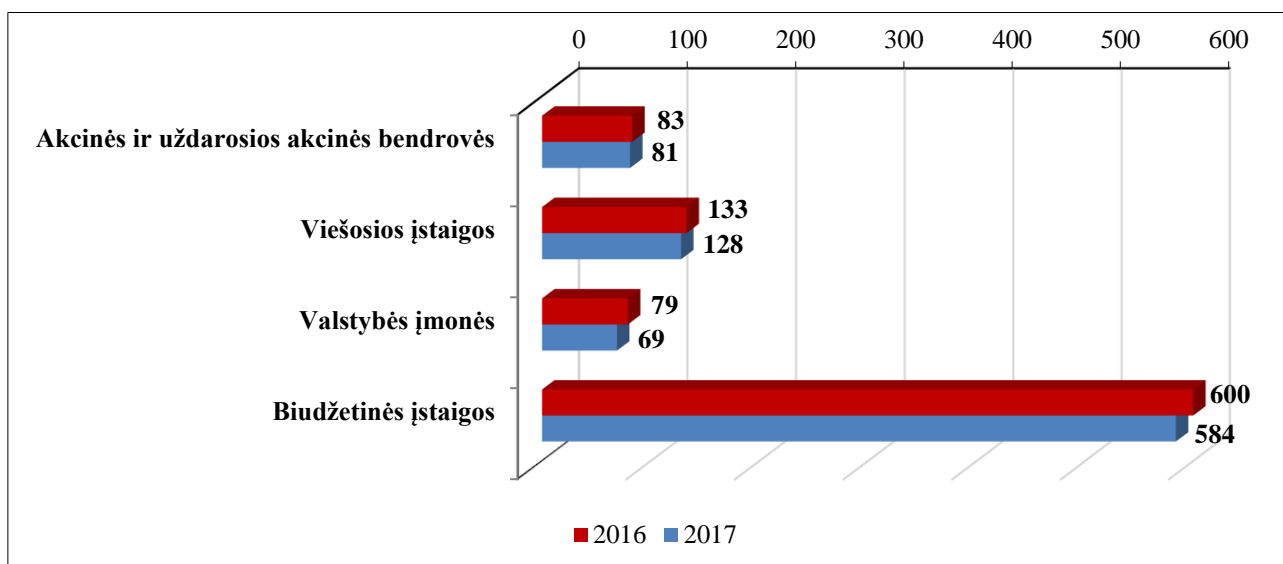
Lietuvoje 2017 metais iš viso veikė 862 valstybės viešojo sektoriaus organizacijos. Didžiausią dalį valstybės viešojo sektoriaus sudarė biudžetinės įstaigos (584; 68 proc.). Antros pagal skaitlingumą buvo viešosios įstaigos (128; 15 proc.), o valstybės įmonės ir valstybės valdomos uždarnosios akcinės ir akcinės bendrovės atitinkamai sudarė 8 (69) ir 9 (81) procentus valstybės viešojo sektoriaus organizacijų.

18 paveikslas. Valstybės viešojo sektoriaus organizacijos 2017 metais

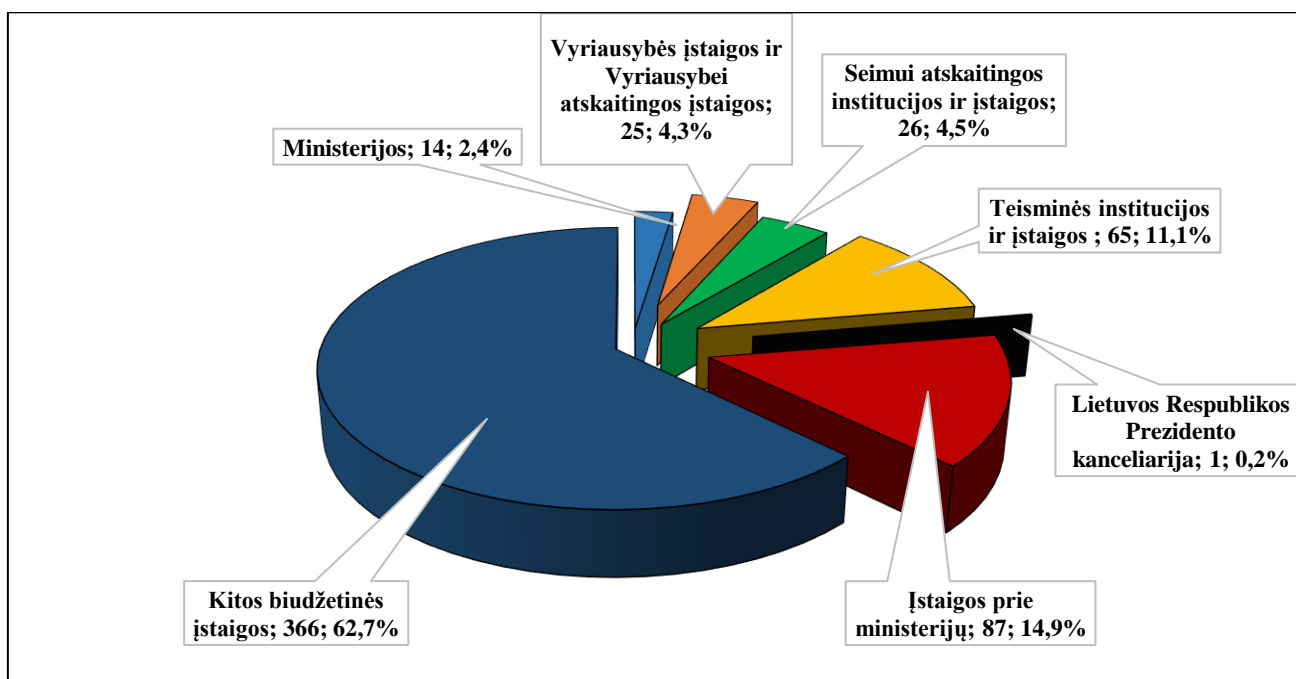
2017 metais iš Juridinių asmenų registro išregistruotos 33 valstybės viešojo sektoriaus organizacijos: 16 biudžetinių įstaigų, 10 valstybės įmonių, 5 viešosios įstaigos ir 2 akcinės ar uždarnosios akcinės bendrovės. 9 valstybės viešojo sektoriaus organizacijoms buvo pradėtos arba tęsiamos likvidavimo/privatizavimo procedūros (5 uždarosioms akcinėms bendrovėms, 2 viešosioms įstaigoms ir 2 biudžetinėms įstaigoms), 7 organizacijoms pradėtos arba tęsiamos bankroto procedūros (2 akcinėms bendrovėms, 2 uždarosioms akcinėms bendrovėms, 2 viešosioms įstaigoms ir 1 valstybės įmonei), o 119 valstybės viešojo sektoriaus organizacijų buvo reorganizuojamos/pertvarkomos. Didžiąją dalį reorganizuojamų/pertvarkomų valstybės viešojo sektoriaus organizacijų sudarė biudžetinės įstaigos (72) ir valstybės įmonės (44; Valstybinė miškų urėdija ir jai pavaldžios 42 miškų urėdijos ir valstybės įmonė „Kelių priežiūra“). Taip pat buvo reorganizuojamos/pertvarkomos 2 uždarnosios akcinės bendrovės ir 2 viešosios įstaigos. 2017 metais nebuvo įsteigta nei viena nauja valstybės viešojo sektoriaus organizacija.

19 paveikslas. Valstybės viešojo sektoriaus organizacijų skaičiaus pokyčiai 2016–2017 metais

Valstybės biudžetinės įstaigos, atsižvelgiant į jų veiklą reglamentuojančius teisės aktus, skirstomos į: (1) *ministerijas*, (2) *Vyriausybės įstaigas ir Vyriausybei atskaitingas įstaigas*, (3) *Seimui atskaitingas institucijas ir įstaigas*, (4) *teismines institucijas ir įstaigas*, (5) *įstaigas prie ministerijų*, (6) *kitas biudžetines įstaigas* ir (7) nei vienai iš anksčiau paminėtų grupių nepriskirtiną *Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliariją*. Analizuojant procentinį valstybės biudžetinių įstaigų pasiskirstymą, pažymėtina, kad gausiausia yra *kitų biudžetinių įstaigų* grupė (366; 63 proc.). Antrąją pagal dydį grupę sudaro *įstaigos prie ministerijų* (87; 15 proc.), trečiąją – *teisminės institucijos ir įstaigos* (65; 11 proc.). *Ministerijos*, *Vyriausybės įstaigos ir Vyriausybei atskaitingos įstaigos*, *Seimui atskaitingos institucijos ir įstaigos* atitinkamai sudaro 2 (14), 4 (25) ir 5 (26) procentus visų valstybės biudžetinių įstaigų skaičiaus.

20 paveikslas. Biudžetinės įstaigos 2017 metais

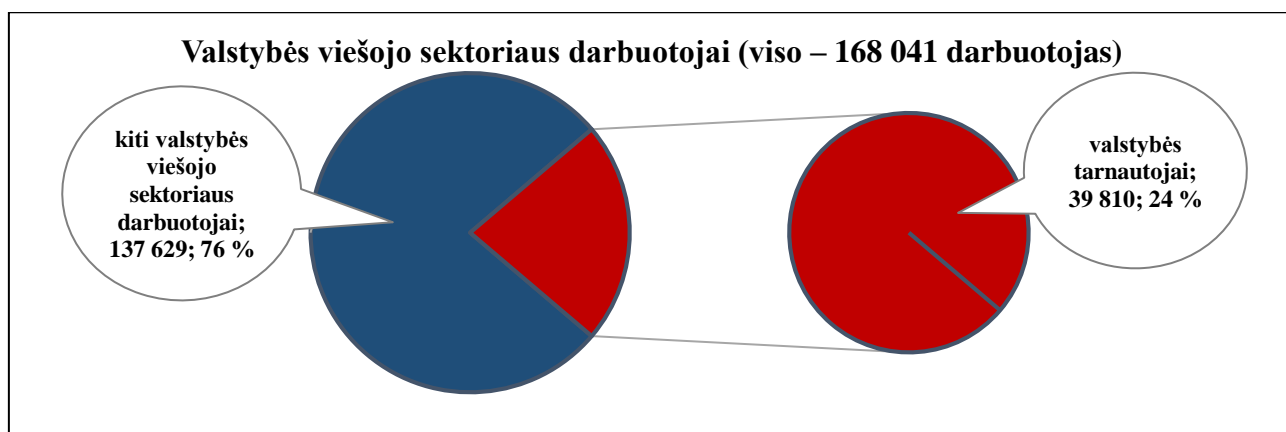

Lyginant su praėjusių metų duomenimis, pažymėtina, kad *ministerijų, Vyriausybės įstaigų ir Vyriausybei atskaitingų įstaigų, Seimui atskaitingų institucijų ir įstaigų, teisminių institucijų ir įstaigų* skaičius nepakito. Iš Juridinių asmenų registro išregistruota viena *įstaiga prie ministerijos*. Didžiausias pokytis įvyko *kitų biudžetinių įstaigų* grupėje – iš Juridinių asmenų registro išregistruota 15 įstaigų (4,1 proc.).

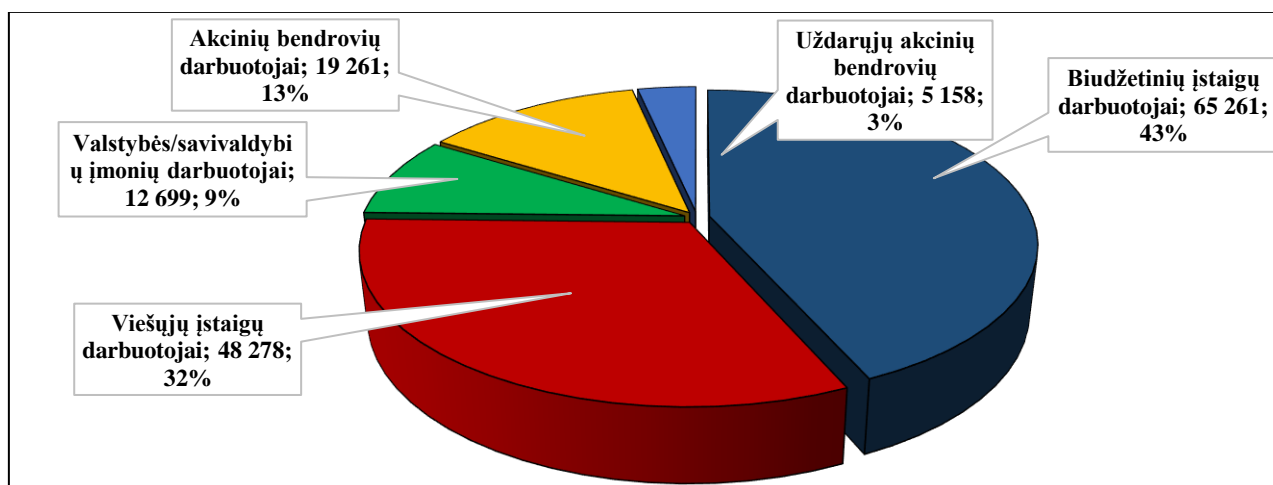
Atkreiptinas dėmesys, kad didžiausi instituciniai pokyčiai 2017 metais vyko *teisminių institucijų ir įstaigų* grupėje: iš 72 reorganizuojamų arba dalyvaujančių reorganizavime biudžetinių įstaigų 52 buvo teisminės institucijos ir įstaigos (48 apylinkių teismai ir 4 administraciniai teismai). *Įstaigų prie ministerijų* grupėje buvo likviduojama viena įstaiga (Valstybinė aplinkos apsaugos tarnyba), o reorganizacijos procesuose dalyvavo 5 įstaigos prie ministerijų. Likusią dalį reorganizuojamų valstybės biudžetinių įstaigų sudarė *kitos biudžetinės įstaigos*. Reorganizacijos procesuose nedalyvavo ir nebuvo likviduojamos nei viena *Seimui atskaitinga institucija ir įstaiga*, nei viena *ministerija*.

Valstybės viešajame sektoriuje 2017 metais vidutiniškai dirbo 168 041² darbuotojas. Lyginant su 2016 metais, stebimas darbuotojų skaičiaus mažėjimas 9 558 darbuotojais (6,1 proc.).

21 paveikslas. Valstybės vykdomosios valdžios srities viešojo sektoriaus darbuotojai 2017 metais

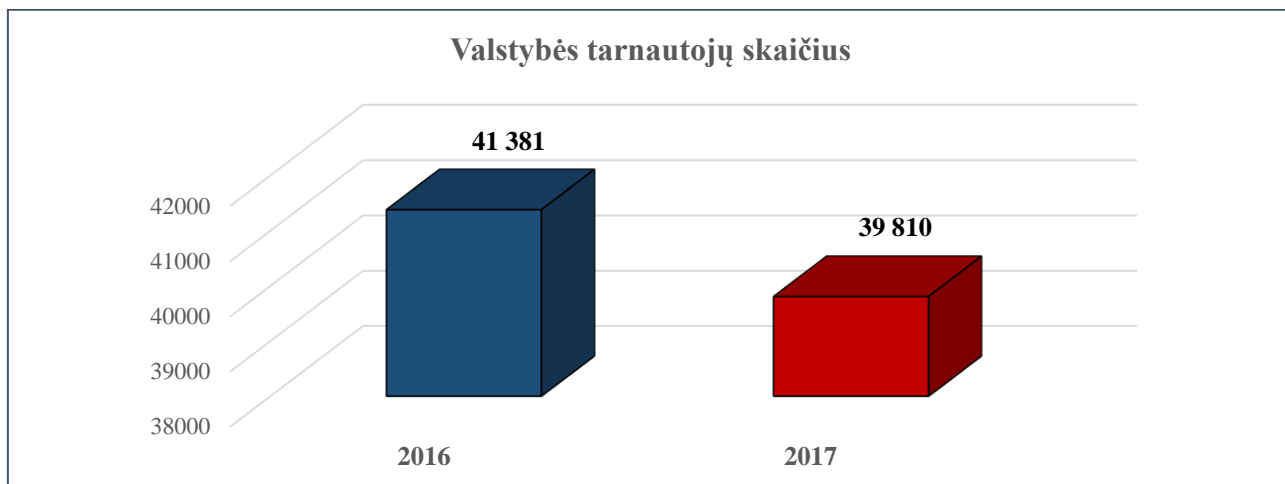
22 paveikslas. Valstybės vykdomosios valdžios srities viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų skaičiaus pasiskirstymas pagal organizacijų grupes

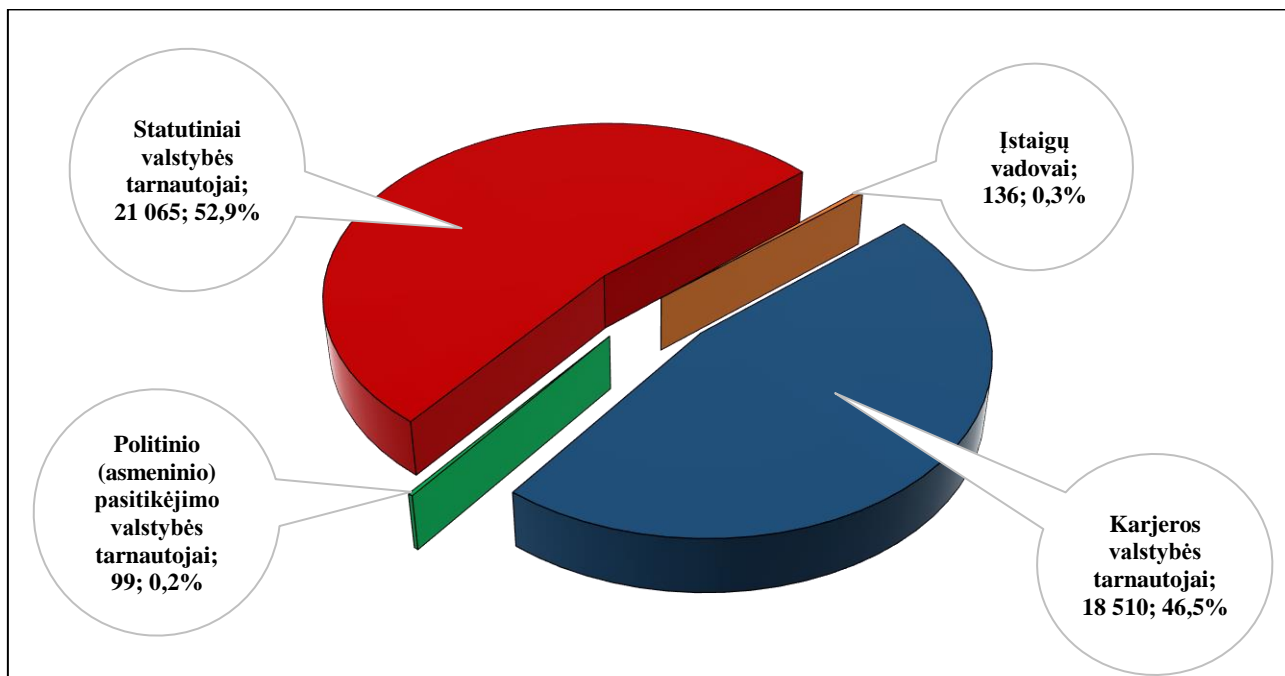
² Valstybės viešojo sektoriaus vykdomosios valdžios srities organizacijose dirbančių darbuotojų skaičius su vidaus reikalų sistemos statutiniais valstybės tarnautojais ir profesinės karo tarnybos kariais (į šį skaičių neįtraukti Seimui atskaitingų įstaigų, Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos, Konstitucinio teismo, teismų ir prokuratūrų darbuotojai).

Atskirai pažymėtina, kad valstybės tarnautojai sudaro 24 proc. valstybės viešojo sektoriaus darbuotojų skaičiaus. Remiantis Valstybės tarnybos departamento duomenimis, 2017 metais Lietuvoje valstybės viešajame sektoriuje dirbo 39 810 valstybės tarnautojų³, iš jų: 21 065 statutiniai valstybės tarnautojai, 18 510 karjeros valstybės tarnautojų, 136 įstaigų vadovai ir 99 politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojai. Lyginant su 2016 metų duomenimis, ataskaitiniais metais valstybės viešajame sektoriuje dirbančių valstybės tarnautojų skaičius sumažėjo 1 571 tarnautoju (3,8 proc.).

23 paveikslas. Vykdomosios valdžios srities valstybės tarnautojų skaičius

24 paveikslas. Valstybės vykdomosios valdžios srities viešojo sektoriaus valstybės tarnautojų pasiskirstymas pagal pareigybes 2017 metais

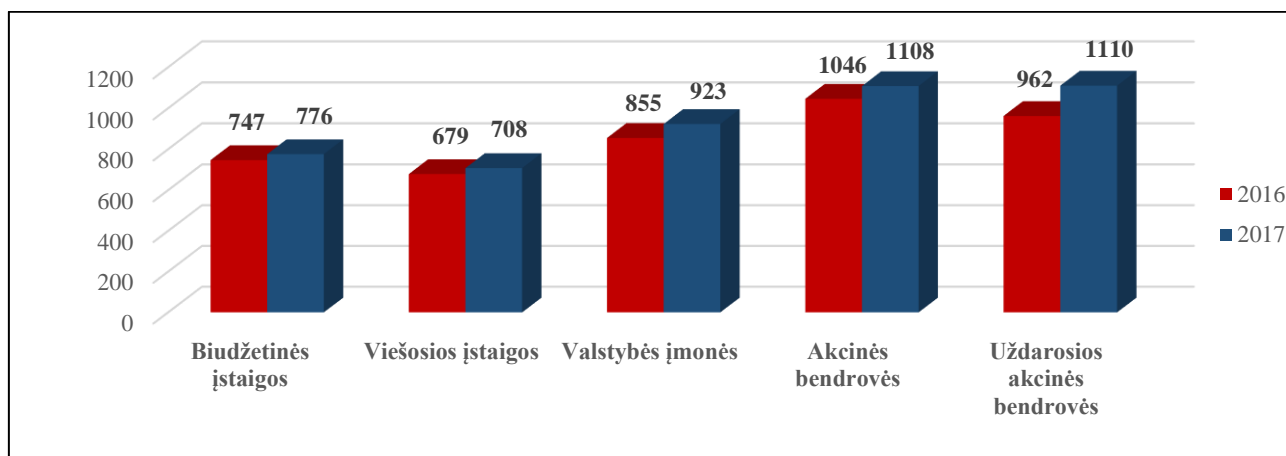
Valstybės viešojo sektoriaus organizacijų darbo užmokesčio fondas 2017 metais siekė 1 575 mln. Eur. Lyginant su praėjusiais metais, jis sumažėjo 14 mln. Eur (0,9 proc.).

³ Valstybės viešojo sektoriaus vykdomosios valdžios srities organizacijose pareigas einantys valstybės tarnautojai, su vidaus reikalų sistemos statutiniais valstybės tarnautojais ir profesinės karo tarnybos kariais (į šį skaičių neįtraukti Seimui atskaitingų įstaigų, Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos, Konstitucinio teismo, teismų ir prokuratūrų valstybės tarnautojai).

2017 metais toliau kilo valstybės viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų vidutinis darbo užmokestis. Lyginant su 2016 metais, jis padidėjo 40 Eur (5 proc.) ir siekė 798 Eur.

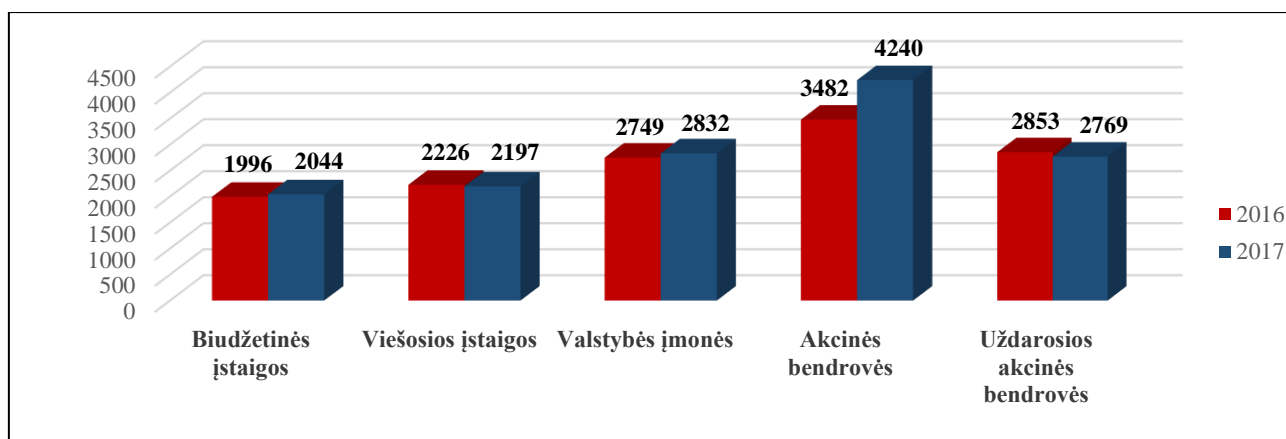
Stebint darbo užmokesčio pokyčius skirtingų teisinių formų valstybės viešojo sektoriaus organizacijose, nustatyta, kad labiausiai darbo užmokestis kilo uždarosiose akcinėse bendrovėse (15 proc.) Valstybės įmonėse ir akcinėse bendrovėse darbo užmokestis atitinkamai padidėjo 8 ir 6 proc. Mažiausias kilimas stebėtas biudžetinėse ir viešosiose įstaigose (4 proc.).

25 paveikslas. Valstybės viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų darbo užmokesčio medianos pokytis 2016–2017 metais

Analizuojant viešojo sektoriaus organizacijų vadovų vidutinio darbo užmokesčio pokyčius skirtingų teisinių formų valstybės viešojo sektoriaus organizacijose, pastebėta, kad darbo užmokestis kilo trijose iš penkių valstybės viešojo sektoriaus organizacijų grupių. Lyginant su praėjusiais metais, didžiausiais vadovų darbo užmokesčio kilimas fiksuotas akcinėse bendrovėse (22 proc.). Valstybės įmonėse ir biudžetinėse įstaigose vadovų darbo užmokestis kilo nežymiai (atitinkamai 3 ir 2 proc.), o uždarosiose akcinėse bendrovėse ir viešosiose įstaigose jis sumažėjo (atitinkamai 3 ir 1 proc.).

26 paveikslas. Valstybės viešojo sektoriaus organizacijų vadovų darbo užmokesčio medianos pokytis 2016–2017 metais

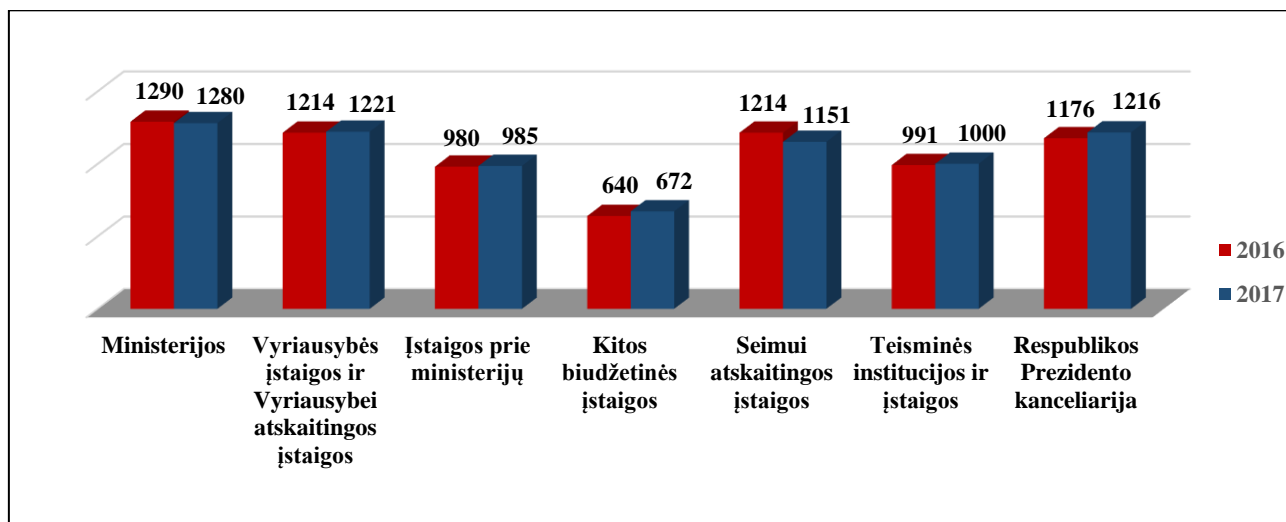
Kaip ir praėjusiais metais, stebimas didžiulis valstybės viešojo sektoriaus darbuotojų ir vadovų darbo užmokesčio atotrūkis, siekiantis maždaug tris kartus. Nepaisant to, kad dvejose iš penkių viešojo sektoriaus organizacijų grupių vadovų darbo užmokestis neženkliai mažėjo, vidutinė vadovų darbo užmokesčio didėjimo skaitinė reikšmė yra 246 Eur. Lyginant su 2016 metais, ši reikšmė yra 72 Eur

didesnė (šià reikšmę pakoregavo vadovų darbo užmokesčio kilimas akcinėse bendrovėse 758 Eur). Viešojo sektoriaus darbuotojų darbo užmokesčio didėjimo skaitinė reikšmė yra 68 Eur. Nors ji yra 17 Eur didesnė nei praėjusiais metais, tačiau maždaug 3,6 karto mažesnė už vadovų darbo užmokesčio didėjimo skaitinę reikšmę.

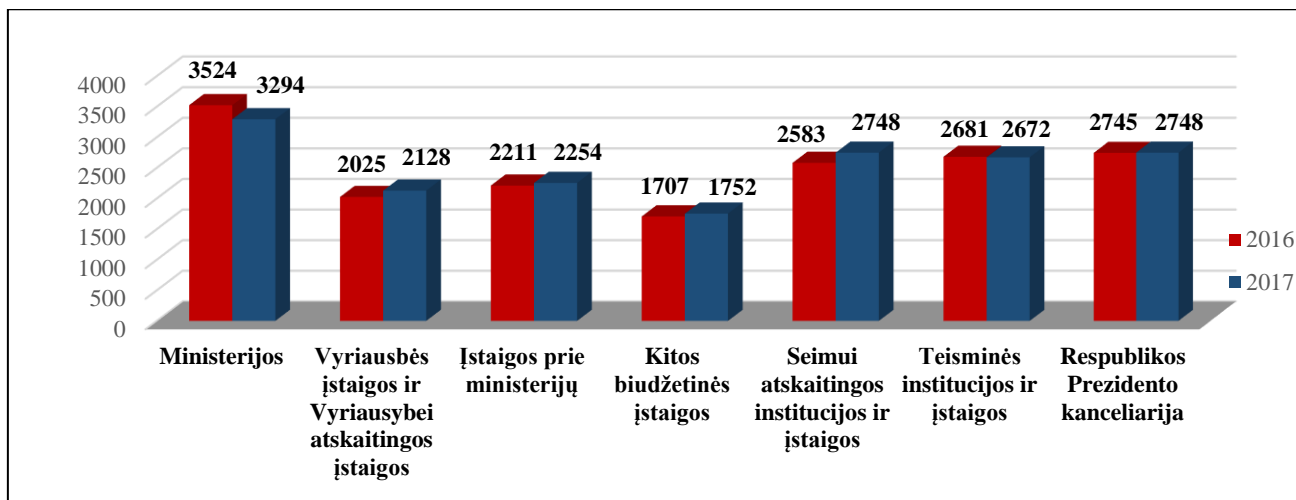
Palyginus darbuotojų ir vadovų darbo užmokesčio pokyčius atskirose valstybės viešojo sektoriaus organizacijų grupėse 2017 metais, pastebėta, kad darbo užmokesčio atotrūkis tarp darbuotojų ir vadovų ženkliai padidėjo akcinėse bendrovėse (darbuotojų darbo užmokestis padidėjo 6 proc., o vadovų – 22 proc.). Teigiama vadovų ir darbuotojų darbo užmokesčio atotrūkio sumažėjimo tendencija 2017 metais užfiksuota uždarsiose akcinėse bendrovėse (darbuotojų darbo užmokestis augo 15 proc., o vadovų sumažėjo 3 proc.). Likusiose valstybės viešojo sektoriaus įstaigų grupėse (biudžetinėse įstaigose, viešosiose įstaigose, valstybės įmonėse) stebėtas neženklus teigiamas pokytis mažinant vadovų ir darbuotojų darbo užmokesčio atotrūkį.

Analizuojant atskirų biudžetinių įstaigų grupių darbuotojų darbo užmokesčio pokyčius 2017 metais, nustatyta, kad jie buvo gana neženklūs ir atspindėjo vidutinį viso valstybės viešojo sektoriaus darbuotojų darbo užmokesčio pokytį. Labiausiai darbo užmokestis augo kitose biudžetinėse įstaigose (5 proc.) ir Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijoje (3 proc.). Vyriausybės įstaigose ir Vyriausybei atskaitingose įstaigose, įstaigose prie ministerijų ir teisminėse institucijose ir įstaigose darbuotojų darbo užmokestis augo neženkliai (1 proc.). Darbuotojų darbo užmokestis mažėjo Seimui atskaitingose įstaigose (5 proc.) ir ministerijose (1 proc.).

27 paveikslas. Biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo užmokesčio medianos pokytis 2016–2017 metais

Palyginus atskirų biudžetinių įstaigų grupių vadovų darbo užmokesčio pokyčius 2017 metais, nustatyta, kad šie pokyčiai visose grupėse buvo gana neženklūs. Vadovų darbo užmokesčio mažėjimas užfiksuotas tik ministerijose (7 proc.). Teisminėse institucijose ir įstaigose, Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijoje vadovų darbo užmokestis 2017 metais beveik nepakito. Labiausiai vadovų darbo užmokestis pakilo Seimui atskaitingose institucijose ir įstaigose (6 proc.), Vyriausybės įstaigose ir Vyriausybei atskaitingose įstaigose (5 proc.). Įstaigose prie ministerijų ir kitose biudžetinėse įstaigose vadovų darbo užmokestis atitinkamai kilo 2 ir 3 proc.

Analizuojant vadovų ir darbuotojų darbo užmokesčio pokyčius atskirose biudžetinių įstaigų grupėse, pastebėta, kad atotrūkis tarp vadovų ir darbuotojų darbo užmokesčio padidėjo trijose biudžetinių įstaigų grupėse. Didžiausias atotrūkio augimas užfiksuotas Seimui atskaitingose institucijose ir įstaigose (vadovų darbo užmokestis pakilo 6 proc., o darbuotojų sumažėjo 5 proc.), Vyriausybės įstaigose ir Vyriausybei atskaitingose įstaigose (darbuotojų darbo užmokestis kilo 1 proc., o vadovų – 5 proc.) ir įstaigose prie ministerijų (darbuotojų darbo užmokestis kilo 1 proc., o vadovų – 2 proc.). Darbo užmokesčio atotrūkis labiausiai mažėjo ministerijose (darbuotojų darbo užmokestis sumažėjo 1 proc., o vadovų – 7 proc.). Taip pat neženklių atotrūkio sumažėjimas matomas kitose biudžetinėse įstaigose (darbuotojų darbo užmokestis kilo 5 proc., o vadovų – 3 proc.), Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijoje (darbuotojų darbo užmokestis kilo 3 proc., o vadovų išliko stabilus) ir teisminėse institucijose ir įstaigose (darbuotojų darbo užmokestis kilo 3 proc., o vadovų išliko stabilus).

Taigi, kaip ir 2016 metais, valstybės viešajame sektoriuje išliko ženklus vadovų ir darbuotojų pajamų atotrūkis – ydinga praktika, prisidedanti prie augančio dirbančiųjų bei visos visuomenės nepasitenkinimo bei neigiamo valstybės finansų bei žmoniškųjų išteklių valdymo sprendimų vertinimo.

Apibendrinant galima konstatuoti, kad iš visų valstybės viešajam sektoriui priskiriamų organizacijų didžiausias darbuotojų vidutinis darbo užmokestis yra uždaroiose akcinėse bendrovėse, antroje vietoje – akcinėse bendrovėse, trečioje vietoje – valstybės įmonėse. Mažiausias darbo užmokestis yra viešosiose įstaigose. Daugiausiai vadovai uždirba akcinėse bendrovėse. Antroje vietoje yra uždarytų akcinių bendrovių vadovai, o trečioje – valstybės įmonių. Pažymėtina, kad mažiausiai uždirba biudžetinių įstaigų vadovai.

Išanalizavus atskirų biudžetinių įstaigų grupių darbo užmokesčio duomenis, konstatuotina, kad daugiausia uždirba ministerijų, antroje vietoje – Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos, o trečioje – Seimui atskaitingų institucijų ir įstaigų darbuotojai. Vadovai daugiausia uždirba ministerijose, antrąją ir trečiąją vietas dalijasi Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos ir Seimui atskaitingų institucijų ir įstaigų vadovai. Mažiausiai uždirba kitų biudžetinių įstaigų vadovai ir darbuotojai. Kaip ir praėjusiais metais, didžiausią vidutinį darbo užmokestį gaunantis vadovas – Lietuvos Respublikos Prezidentas (vidutinis 2017 metų darbo užmokestis – 7 178 Eur), antroje vietoje – ministrai (vidutinis 2017 metų darbo užmokestis – 3 294 Eur), o trečioje – teismų pirmininkai (vidutinis 2017 metų darbo užmokestis – 2 672 Eur).

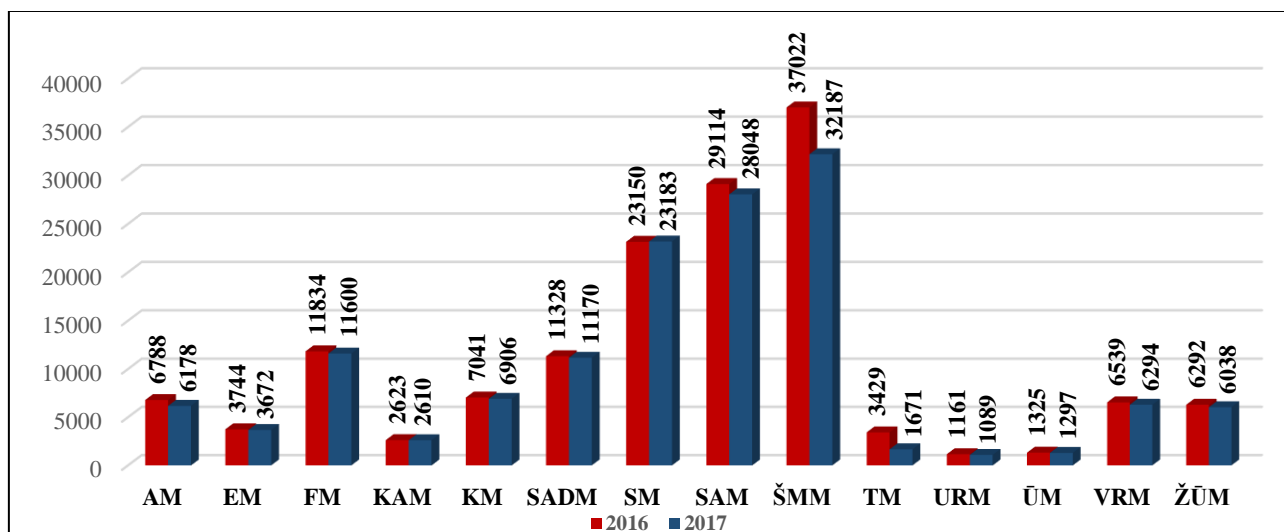
4. Ministrų valdymo sričių palyginimas

Įvertinus atskirų ministrų valdymo srityse įvykusius institucinius pokyčius, galima teigti, kad tam tikri pokyčiai vyko 11 ministrų valdymo srityse. Jokių institucinių pokyčių nevyko tik energetikos (šioje srityje bankroto procedūrą nuo 2012 metų nepavyksta užbaigti uždarojoje akcinėje bendrovėje Visagino energetikos remontas), socialinės apsaugos ir darbo ir užsienio reikalų ministrų valdymo srityse. Didžiausi pokyčiai užfiksuoti aplinkos ministro valdymo srityje (bendras išregistruotų (1), bankrutuojančių (1), likviduojamų (1) ir reorganizuojamų (46) organizacijų skaičius – 49). Ženklius instituciniai pokyčiai vyko susisiekimo (bendras išregistruotų (13), reorganizuojamų (3) ir likviduojamų (1) organizacijų skaičius – 17) vidaus reikalų (bendras išregistruotų (2) ir reorganizuojamų (12) organizacijų skaičius – 14), sveikatos apsaugos (bendras išregistruotų (5), reorganizuojamų (3) ir bankrutuojančių (2) organizacijų skaičius – 10), kultūros (bendras išregistruotų (6) ir parduotų (1) organizacijų skaičius – (7) ir finansų (bendras išregistruotų (1), parduotų (1), privatizuojamų (3) ir dalyvaujančių atskyrimo (1) organizacijų skaičius – 6) ministrų valdymo srityse. Tam tikri instituciniai pokyčiai palietė ir likusių ministrų valdymo srityse veikusias organizacijas: švietimo ir mokslo ministro valdymo srityje 1 organizacija išregistruota ir 2 likviduotos, krašto apsaugos ministro ir ūkio ministro valdymo srityje buvo po 2 reorganizuojamas organizacijas, o teisingumo ministro valdymo srityje buvo likviduojama 1 organizacija.

Taigi, bendrai visose ministrų valdymo srityse institucinius pokyčius 2017 metais patyrė 112 valstybės viešojo sektoriaus organizacijų. Lyginant su praėjusių metų duomenimis (praėjusiais metais institucinius pokyčius patyrė 45 organizacijos), šis skaičius išaugo daugiau kaip 2 kartus.

Palyginus vidutinio darbuotojų skaičiaus pokyčius ministrų valdomose srityse, nustatyta, kad darbuotojų skaičius sumažėjo visų ministrų valdymo srityse, išskyrus susisiekimo ministro valdymo sritį. Tačiau darbuotojų skaičiaus susisiekimo ministro valdymo srityje padidėjimas 33 darbuotojais vertintinas kaip neženklus, nes nesiekia net vieno procento visų susisiekimo ministro valdymo sričiai priskirtų viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų skaičiaus. Skaitine reikšme labiausiai darbuotojų skaičius sumažėjo švietimo ir mokslo ministro valdymo srityje (4 835 darbuotojais, 13 proc.), o procentine – teisingumo ministro valdymo srityje (51 proc., 1758 darbuotojais). Likusių ministrų valdymo srityse darbuotojų skaičiaus mažėjimas nesiekia 10 proc. (pradedant aplinkos ministro valdymo sritimi, kurioje darbuotojų skaičius sumažėjo 9 proc. (610 darbuotojų) ir baigiant krašto apsaugos ministro valdymo sritimi, kurioje darbuotojų sumažėjimas nesiekia 1 proc. (13 darbuotojų).

29 paveikslas. Vidutinio darbuotojų skaičiaus pokytis ministrų valdymo srityse 2016–2017 metais

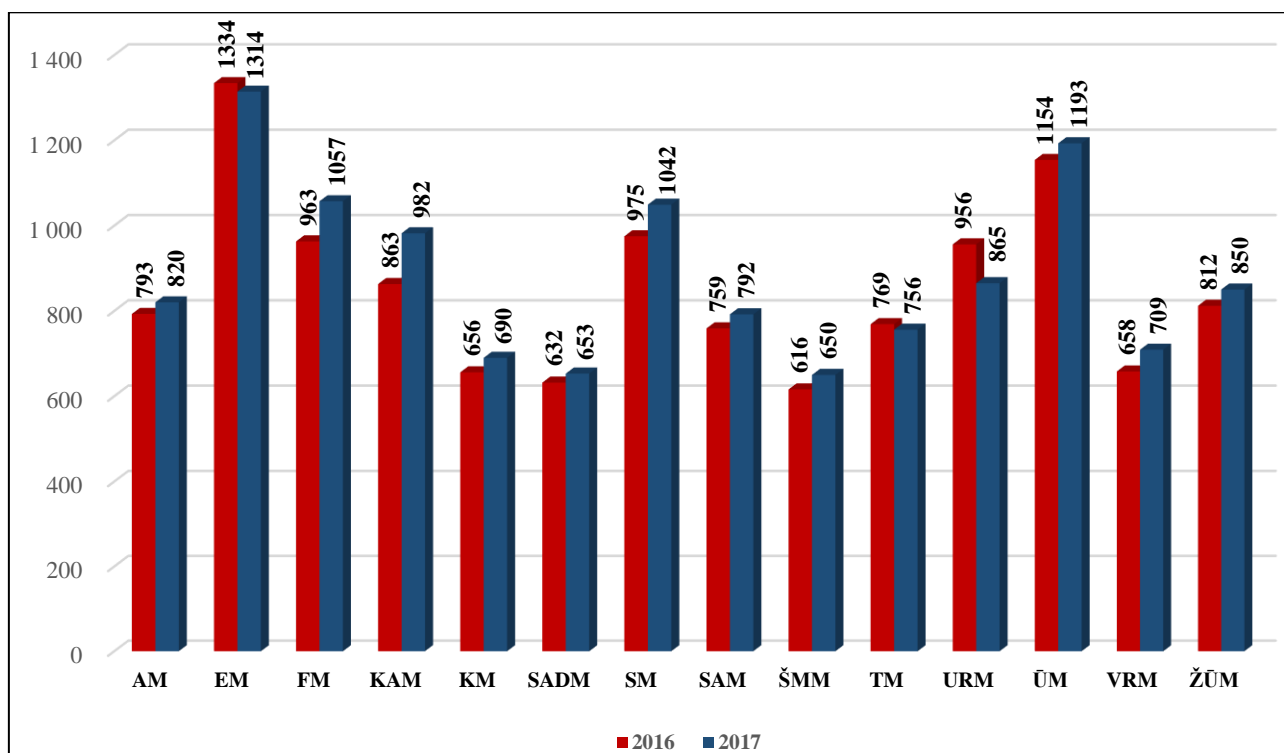

Vertinant vidutinį darbo užmokestį, atkreiptinas dėmesys, kad šiais, kaip ir praėjusiais metais, didžiausias vidutinis darbo užmokestis fiksuotas energetikos ministro valdymo srityje (1 314 Eur), antroje vietoje – ūkio ministro valdymo sritis (1 193 Eur), atitinkamai trečią ir ketvirtą vietas užima finansų (1057 Eur) ir susisiekimo (1049 Eur) ministrų valdymo sritys. Likusių ministrų valdymo srityse vidutinis darbo užmokestis nesiekia 1000 Eur. Mažiausias vidutinis darbo užmokestis užfiksuotas švietimo ir mokslo (650 Eur), socialinės apsaugos ir darbo (653 Eur) ir vidaus reikalų (709 Eur) ministrų valdymo srityse.

Pažymėtina, kad didesnę vidutinį darbo užmokestį energetikos ir ūkio ministrų valdymo srityse lėmė šiose srityje veikusios valstybės įmonės, akcinės ir uždarnosios akcinės bendrovės. Jų teisinė forma yra palankesnė lankstesniam darbo apmokėjimo taikymui. Atitinkamai palyginti mažą vidutinį darbo užmokestį švietimo ir mokslo, socialinės apsaugos ir darbo bei vidaus reikalų ministrų valdymo srityse įtakojo didelis šiose srityse veikusių biudžetinių ir viešųjų įstaigų skaičius (pvz. švietimo, socialines paslaugas teikiančių, viešąją saugumą užtikrinančių), kuriose, kaip buvo konstatuota pirmiau, vidutinis darbo užmokestis yra mažiausias.

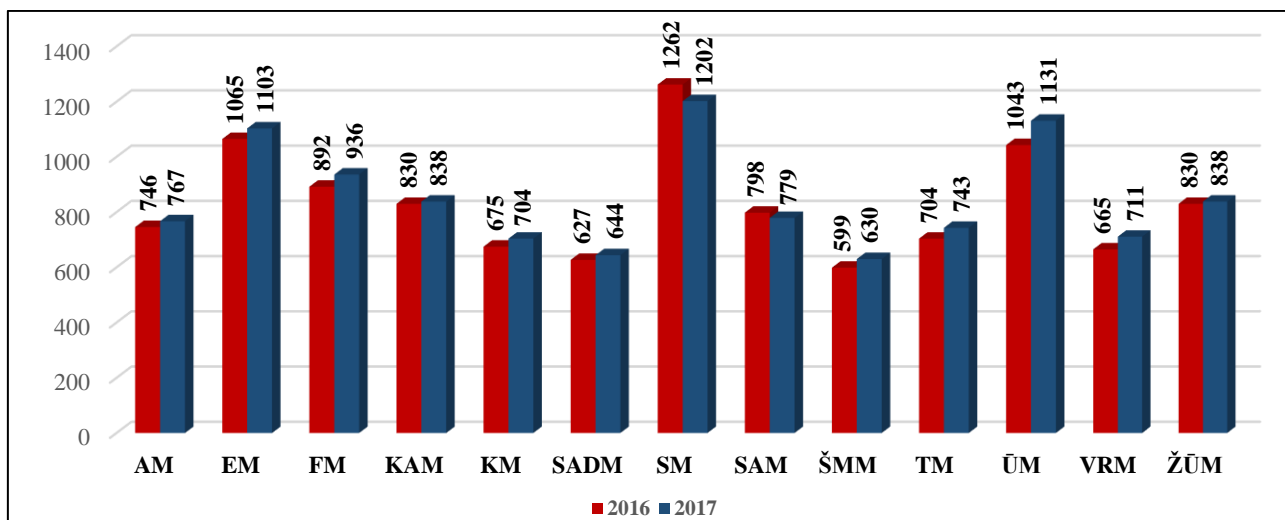
Analizuojant vidutinio darbo užmokesčio pokyčius ministrų valdymo srityse, nustatyta, kad jis augo didžiojoje dalyje ministrų valdymo sričių. Darbo užmokestis mažėjo 3 ministrų valdymo srityse: užsienio reikalų (91 Eur, 10 proc.), teisingumo (13 Eur, 2 proc.) ir energetikos (20 Eur, 1 proc.). Didžiausias darbo užmokesčio augimas tiek skaitine, tiek ir procentine reikšme užfiksuotas krašto apsaugos ministro valdymo srityje (119 Eur, 10 proc.).

30 paveikslas. Vidutinio darbuotojų darbo užmokesčio pokytis ministrų valdymo srityse 2016–2017 metais Eur.

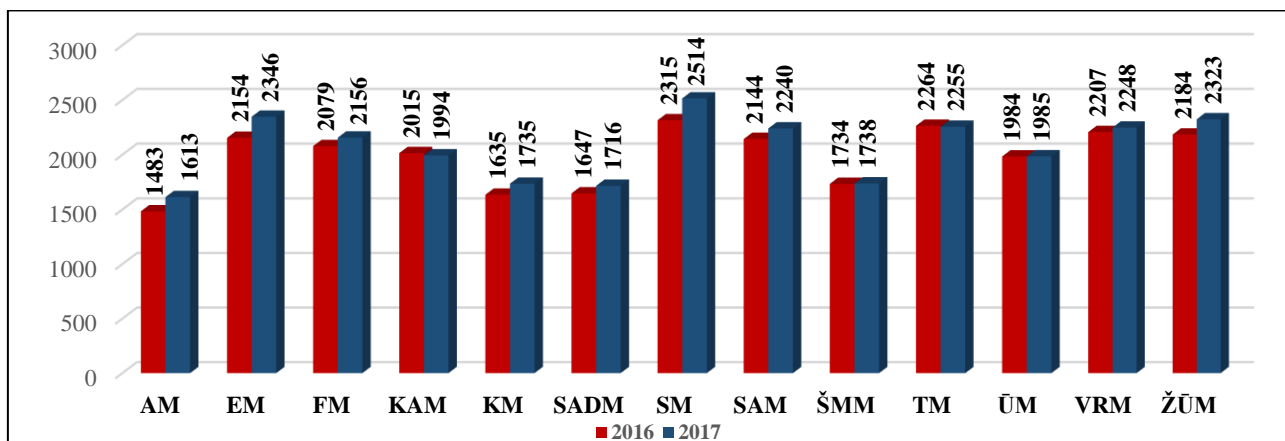
Vertinant ministrų valdymo srityse veikusią biudžetinių įstaigų (be ministerijų) darbuotojų vidutinio darbo užmokesčio medianos pokytį pagal ministrų valdymo sritis, konstatuotina, kad darbo užmokestis augo 12 iš 14 ministrų valdymo sričių. Labiausiai vidutinis darbo užmokestis augo ūkio ministro valdymo srityje veikusiose biudžetinėse įstaigose (88 Eur, 8 proc.). Vidutinis darbo užmokestis mažėjimas buvo užfiksuotas susisiekimo ministro (60 Eur, 5 proc.) ir sveikatos apsaugos ministro (19 Eur, 2 proc.) valdymo srityse veikusiose biudžetinėse įstaigose.

31 paveikslas. Biudžetinių įstaigų (be ministerijų) darbuotojų vidutinio darbo užmokesčio medianos pokytis pagal ministrų valdymo sritis

Biudžetinių įstaigų (be ministerijų) vadovų vidutinio darbo užmokesčio mediana augo visų ministrų valdymo srityse, išskyrus krašto apsaugos ministro valdymo sritį (šioje srityje biudžetinių įstaigų vadovų vidutinio darbo užmokesčio mediana sumažėjo 21 Eur, 1 proc.). Labiausiai vadovų vidutinio darbo užmokesčio mediana augo susisiekimo ministro valdymo srityje veikusiose biudžetinėse įstaigose (199 Eur, 9 proc.).

32 paveikslas. Biudžetinių įstaigų (be ministerijų) vadovų vidutinio darbo užmokesčio medianos pokytis pagal ministrų valdymo sritis

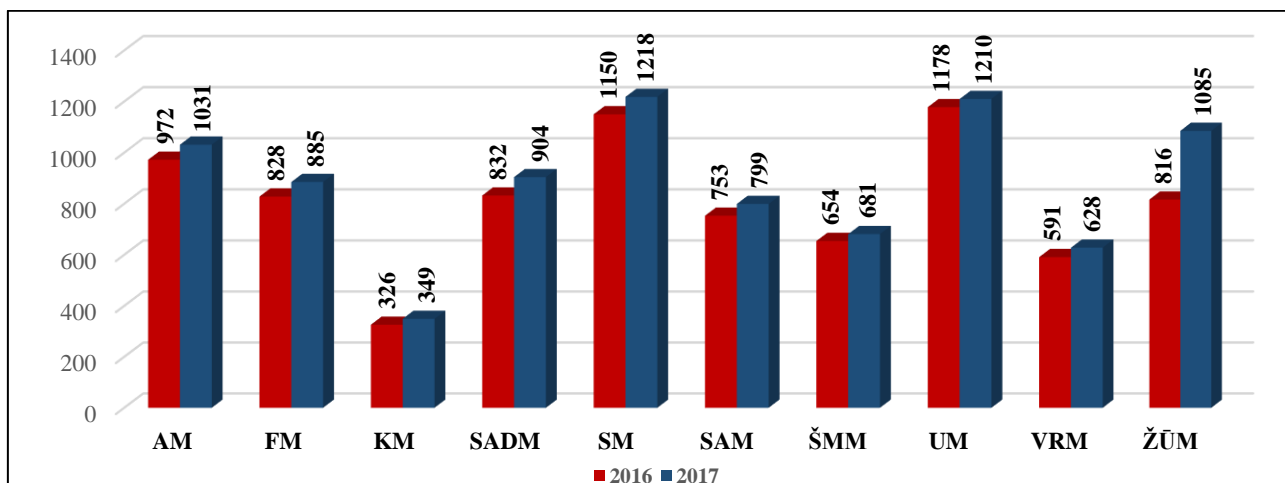

2017 metais, kaip ir 2016 metais, didžiausias atotrūkis tarp darbuotojų ir vadovų darbo užmokesčio dydžio užfiksuotas vidaus reikalų ministro valdymo srityje veikusiose biudžetinėse įstaigose ir siekia net 3,2 karto. Šį atotrūkį lemia tai, kad vidaus reikalų ministro valdymo srityje veikusiose biudžetinėse įstaigose yra didelis vadovui tenkančių jam pavaldžių darbuotojų skaičius. Antrąją ir trečiąją vietas pagal minėtą atotrūkį atitinkamai užėmė teisingumo (3 kartai) ir sveikatos apsaugos (2,9 karto) ministrų valdymo sritys.

Ministerija	2016 METAI			2017 METAI		
	Biudžetinių įstaigų vadovų vidutinio mėnesinio DU mediana, Eur	Biudžetinių įstaigų darbuotojų vidutinio mėnesinio DU mediana, Eur	Skirtumas tarp vadovų ir darbuotojų atlyginimų (kartais)	Biudžetinių įstaigų vadovų vidutinio mėnesinio DU mediana, Eur	Biudžetinių įstaigų darbuotojų vidutinio mėnesinio DU mediana, Eur	Skirtumas tarp vadovų ir darbuotojų atlyginimų (kartais)
AM	1 483	746	2,0	1 613	767	2,1
EM	2 154	1 065	2,0	2 346	1 103	2,1
FM	2 079	892	2,3	2 156	936	2,3
KAM	2 015	830	2,4	1 994	838	2,4
KM	1 635	675	2,4	1 735	704	2,5
SADM	1 647	627	2,6	1 716	644	2,7
SM	2 315	1 262	1,8	2 514	1 202	2,1
SAM	2 144	798	2,7	2 240	779	2,9
ŠMM	1 734	599	2,9	1 738	630	2,8
TM	2 264	704	3,2	2 255	743	3,0
ŪM	1 984	1 043	1,9	1 985	1 131	1,8
VRM	2 207	665	3,3	2 248	711	3,2
ŽŪM	2 184	830	2,6	2 323	838	2,8

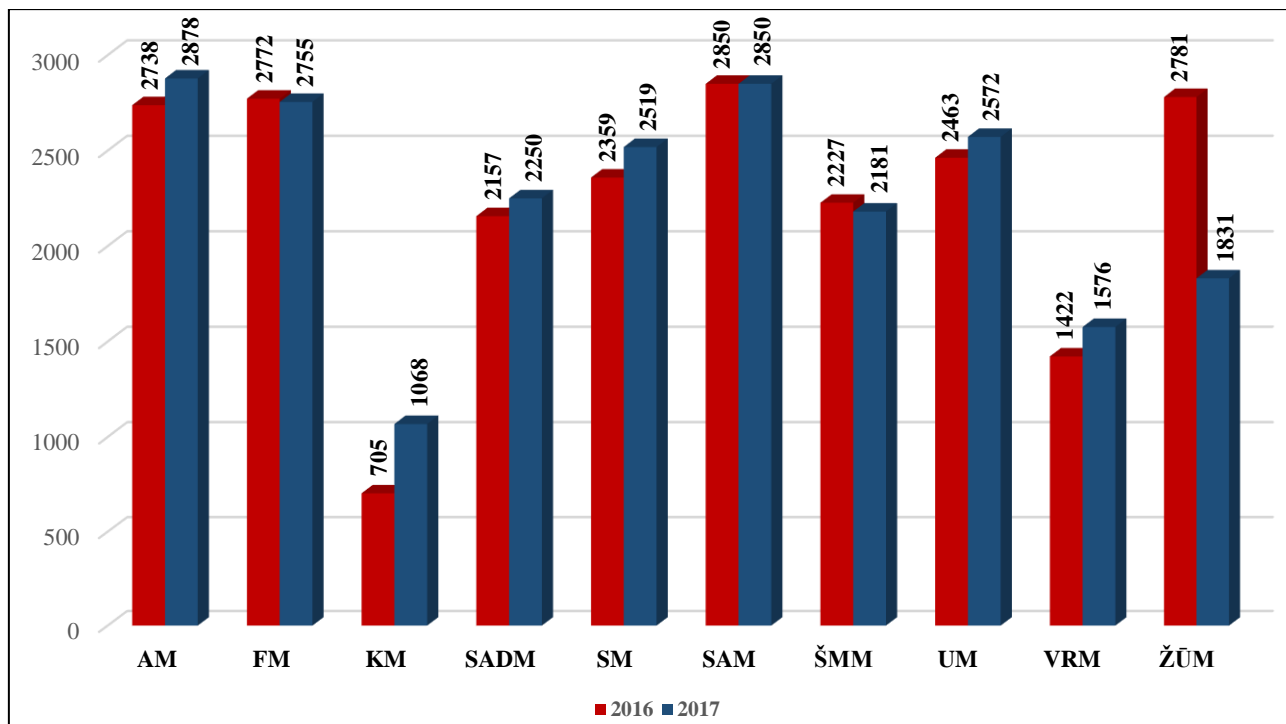
Nagrinėjant ministrų valdymo srityse veikusių *viešųjų įstaigų* darbuotojų vidutinio darbo užmokesčio medianų pokyčius, konstatuotina, kad ši mediana augo visų ministrų valdymo srityse veikusiose viešosiose įstaigose: daugiausiai – žemės ūkio ministro valdymo srities viešosiose įstaigose (269 Eur, 33 proc.), o mažiausiai – kultūros ministro valdymo srities viešosiose įstaigose (23 Eur, 7 proc.).

33 paveikslas. Viešųjų įstaigų darbuotojų vidutinio darbo užmokesčio medianos pokytis pagal ministrų valdymo sritis

Viešųjų įstaigų vadovų vidutinis darbo užmokestis labiausiai augo kultūros ministerijos valdymo srityje veikusiose viešosiose įstaigose (363 Eur, 51 proc.), priešingai nei šių viešųjų įstaigų darbuotojų, kurių darbo užmokestis 2017 metais augo mažiausiai. Vadovų darbo užmokestis mažėjo finansų, švietimo ir mokslo bei žemės ūkio ministrų valdymo srityse, labiausiai – žemės ūkio ministro valdymo srityje (950 Eur, 34 proc.) veikusiose viešosiose įstaigose.

34 paveikslas. Viešųjų įstaigų vadovų vidutinio darbo užmokesčio medianos pokytis pagal ministrų valdymo sritis

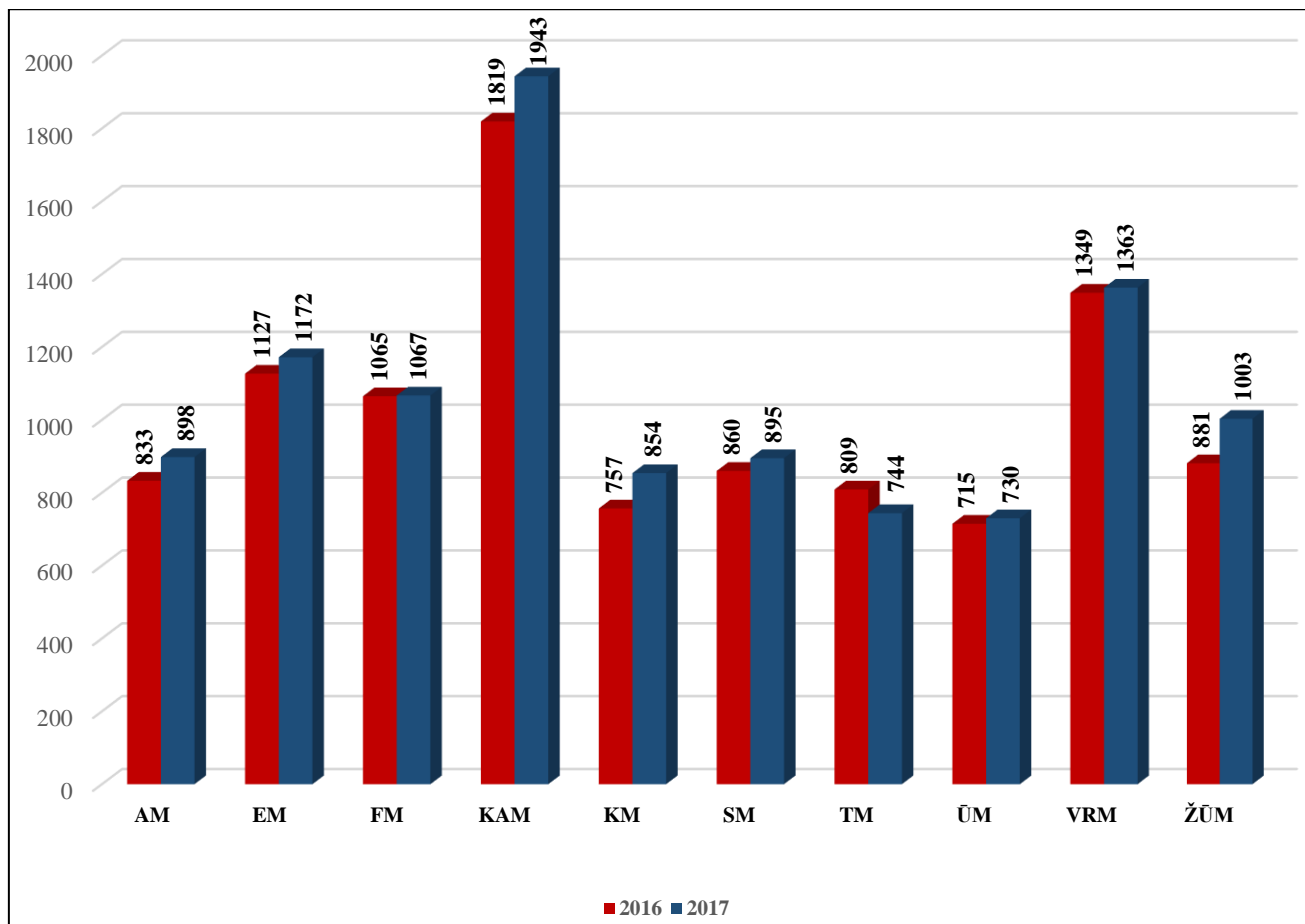
Pažymėtina, kad didžiausias vidutinio darbo užmokesčio tarp vadovų ir darbuotojų skirtumas užfiksuotas sveikatos apsaugos ministro valdymo srityje (3,6 karto), o mažiausias – žemės ūkio ministro valdymo srityje veikusiose viešosiose įstaigoje (1,7 karto). Kaip jau buvo minėta, tokį santykinai mažą atotrūkį sąlygojo tai, kad 2017 metais žemės ūkio ministro valdymo srities darbuotojų darbo užmokestis buvo padidintas 33 proc., o vadovų – sumažintas 34 proc. Antrąją vietą atitinkamai dalijasi ūkio ir susisiekimo ministrų valdymo srityje veikusios viešosios įstaigos (2,1 karto).

Ministerija	2016 METAI			2017 METAI		
	Viešųjų įstaigų vadovų vidutinio mėnesinio DU mediana (Eur)	Viešųjų įstaigų darbuotojų vidutinio mėnesinio DU mediana (Eur)	Skirtumas tarp vadovų atlyginimų ir darbuotojų (kartais)	Viešųjų įstaigų vadovų vidutinio mėnesinio DU mediana (Eur)	Viešųjų įstaigų darbuotojų vidutinio mėnesinio DU mediana (Eur)	Skirtumas tarp vadovų atlyginimų ir darbuotojų (kartais)
AM	2 738	972	2,8	2 878	1 031	2,8
FM	2 772	828	3,3	2 755	885	3,1
KM	705	326	2,2	1 068	349	3,1
SADM	2 157	832	2,6	2 250	904	2,5
SM	2 359	1 150	2,1	2 519	1 218	2,1
SAM	2 850	753	3,8	2 850	799	3,6
ŠMM	2 227	654	3,4	2 181	681	3,2
UM	2 463	1 178	2,1	2 572	1 210	2,1
VRM	1 422	591	2,4	1 576	628	2,5
ŽŪM	2 781	816	3,4	1 831	1 085	1,7

Vertinant valstybės įmonių darbuotojų vidutinio darbo užmokesčio medianų pokyčius 2017 metais, konstatuotina, kad darbo užmokestis kilo 9 iš 10 ministrų valdymo sričių, kuriose veikia valstybės įmonės. Labiausiai darbo užmokestis kilo žemės ūkio (122 Eur, 14 proc.) ir kultūros⁴ (97 Eur, 13 proc.) ministrų valdymo srityse veikusiose valstybės įmonėse.

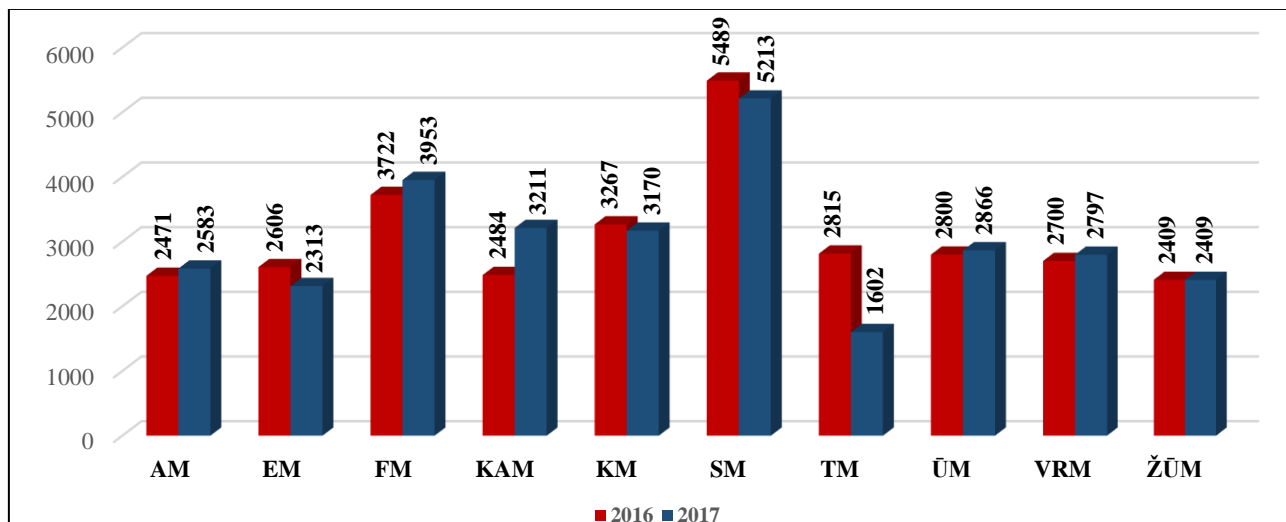
⁴ 2016 metais panaikinus valstybės įmonę Vilniaus pilių direkcija kultūros ministro valdymo srityje veikia tik viena valstybės įmonė Lietuvos paminklai.

35 paveikslas. Valstybės įmonių darbuotojų vidutinio darbo užmokesčio medianos pokytis pagal ministrų valdymo sritis

Vertinant valstybės įmonių vadovų vidutinio darbo užmokesčio medianų pokyčius 2017 metais, pažymėtina, kad darbo užmokestis kilo 4 iš 10 ministrų valdymo sričių, kuriose veikia valstybės įmonės, tačiau šis kilimas nėra ženklus. Labiausiai darbo užmokestis kilo finansų ministro valdymo srities valstybės įmonėse (231 Eur, 6 proc.). Labiausiai vadovų darbo užmokestis mažėjo teisingumo ministro valdymo srityje (1213 Eur, 43 proc.).

36 paveikslas. Valstybės įmonių vadovų vidutinio darbo užmokesčio medianos pokytis pagal ministrų valdymo sritis

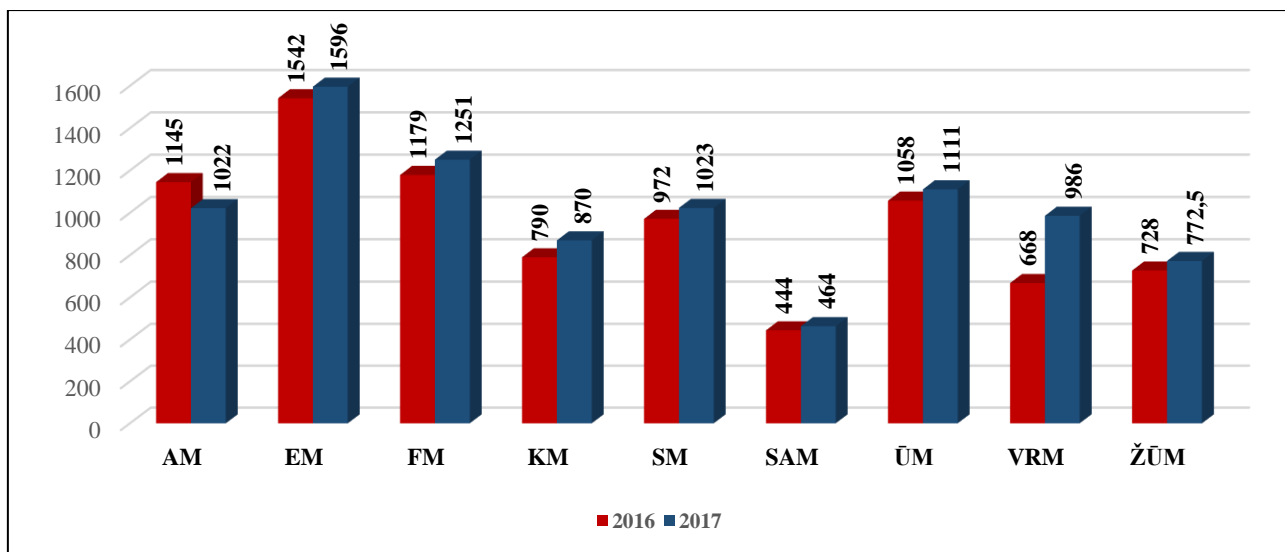
Pažymėtina, kad valstybės įmonių vadovų ir darbuotojų darbo užmokesčio atotrūkis didėjo 3 iš 10 ministrų valdymo sričių (finansų, krašto apsaugos ir vidaus reikalų). Likusiose srityse atotrūkis neženkiai mažėjo. Nepaisant juntamų mažėjimo tendencijų, kai kuriose ministrų valdymo srityse atotrūkis tarp darbuotojų ir vadovų darbo užmokesčio išlieka didžiulis: susisiekimo ministro valdymo srityje vadovų ir darbuotojų darbo užmokestis skiriasi 5,8 karto, ūkio ministro valdymo srityje – 3,9 karto, aplinkos ministro valdymo srityje – 2,9 karto. Mažiausias atotrūkis užfiksuotas krašto apsaugos ministro valdymo srityje (1,7 karto).

Ministerija	2016 METAI			2017 METAI		
	Valstybės įmonių vadovų vidutinio mėnesinio DU mediana (Eur)	Valstybės įmonių darbuotojų vidutinio mėnesinio DU mediana (Eur)	Skirtumas tarp vadovų atlyginimų ir darbuotojų (kartais)	Valstybės įmonių vadovų vidutinio mėnesinio DU mediana (Eur)	Valstybės įmonių darbuotojų vidutinio mėnesinio DU mediana (Eur)	Skirtumas tarp vadovų atlyginimų ir darbuotojų (kartais)
AM	2 471	833	3,0	2 583	898	2,9
EM	2 606	1 127	2,3	2 313	1 172	2,0
FM	3 722	1 065	3,5	3 953	1 067	3,7
KAM	2 484	1 819	1,4	3 211	1 943	1,7
KM	3 267	757	4,3	3 170	854	3,7
SM	5 489	860	6,4	5 213	895	5,8
TM	2 815	809	3,5	1 602	744	2,2
ŪM	2 800	715	3,9	2 866	730	3,9
VRM	2 700	1 349	2,0	2 797	1 363	2,1
ŽŪM	2 409	881	2,7	2 409	1 003	2,4

Vertinant ministrų valdymo srityse veikusių *akcinių bendrovių* darbuotojų vidutinio darbo užmokesčio medianos pokyčius, konstatuotina, kad vidutinio darbo užmokesčio mediana augo 8 iš 9 nagrinėtų sričių. Didžiausias augimas nustatytas vidaus reikalų ministro valdymo srityje⁵ – 318 Eur (48 proc.), antroje vietoje – kultūros ministro valdymo sritis, kurioje darbo užmokestis augo 80 Eur (10 proc.). Likusiose ministrų valdymo srityse užfiksuotas nežymus, 6 proc. neviršijantis augimas. Vidutinio darbo užmokesčio mediana 123 Eur sumažėjo aplinkos ministro valdymo srityje (11 proc.).

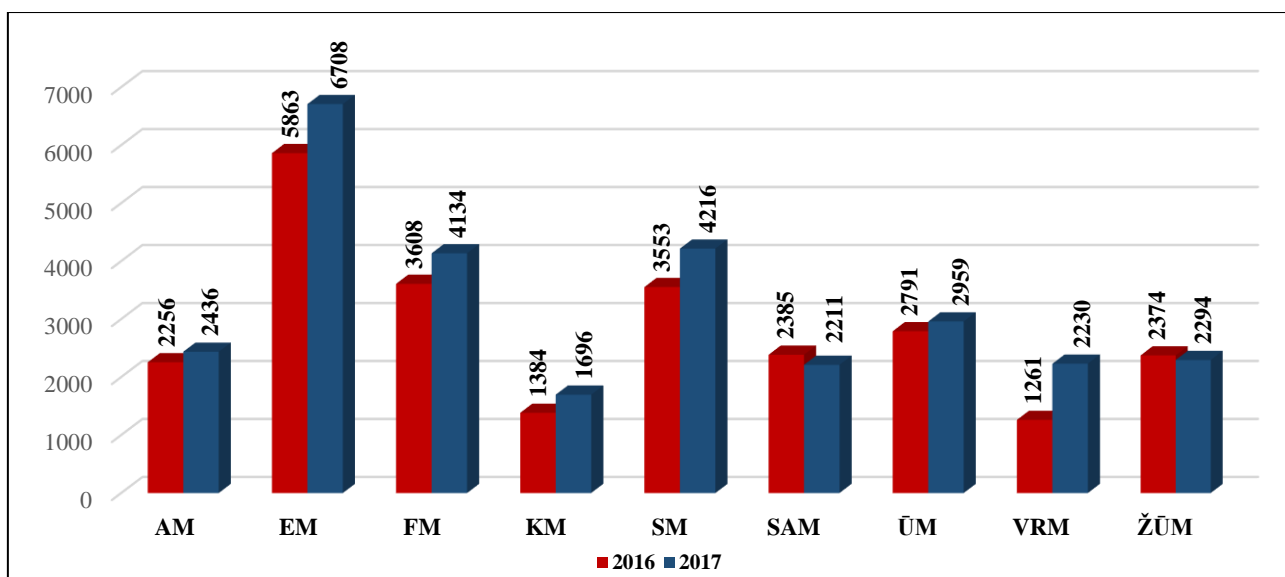
⁵ 2017 metais vidaus reikalų ministro valdymo (konkrečiai – kūno kultūros ir sporto) srityje veikė 2 uždarnosios akcinės bendrovės: Respublikinė mokomoji sportinė bazė ir Teniso pasaulis. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. liepos 5 d. nutarimu Nr. 578 nuo 2018 m. sausio 1 d. kūno kultūros ir sporto sritis yra pavesta švietimo ir mokslo ministrai.

37 paveikslas. Akcinių bendrovių darbuotojų vidutinio darbo užmokesčio medianų palyginimas pagal valdymo sritis

Akcinių bendrovių vadovų vidutinio darbo užmokesčio mediana didėjo 7 iš 9 nagrinėjamų sričių. Ši mediana labiausiai augo vidaus reikalų ministro valdymo srityje – 318 Eur (48 proc., tam įtakos turėjo atlyginimų augimas Kūno kultūros ir sporto departamento valdymo srities priklausančiose uždaroiose akcinėse bendrovėse), antroje vietoje – kultūros ministro valdymo sritis, kurioje vadovų vidutinio darbo užmokesčio augimas siekia 312 Eur (23 proc.), trečioje – susisiekimo ministro valdymo sritis, kurioje vidutinis darbo užmokestis augo 663 Eur (19 proc.). Vadovų vidutinis darbo užmokestis mažėjo sveikatos apsaugos (174 Eur, 7 proc.) ir žemės ūkio (80 Eur, 3 proc.) ministrų valdymo srityse.

38 paveikslas. Akcinių bendrovių vadovų vidutinio darbo užmokesčio medianos pokytis pagal ministrų valdymo sritis

Akcinių bendrovių darbuotojų ir vadovų vidutinio darbo užmokesčio santykio pokyčiai yra analogiški pokyčiams, įvykusiems tiek biudžetinių įstaigų, tiek ir valstybės įmonių grupėse. Lyginant su 2016 metais, vadovų ir darbuotojų darbo užmokesčio skirtumas didėjo 7 iš 9 analizuotų sričių. Didžiausias darbo užmokesčio skirtumas užfiksuotas sveikatos apsaugos ministro valdymo srityje

(4,8 karto), antroje vietoje – energetikos ministro valdymo sritis (4,2 karto). Mažiausias skirtumas tarp darbuotojų ir vadovų darbo užmokesčio, kaip ir 2016 metais, užfiksuotas kultūros ministro valdymo srityje (1,9 karto).

Ministerija	2016 METAI			2017 METAI		
	AB ir UAB vadovų vidutinio mėnesinio DU mediana (Eur)	AB ir UAB darbuotojų vidutinio mėnesinio DU mediana (Eur)	Skirtumas tarp vadovų atlyginimų ir darbuotojų (kartais)	AB ir UAB vadovų vidutinio mėnesinio DU mediana (Eur)	AB ir UAB darbuotojų vidutinio mėnesinio DU mediana (Eur)	Skirtumas tarp vadovų atlyginimų ir darbuotojų (kartais)
AM	2 256	1 145	2,0	2 436	1 022	2,4
EM	5 863	1 542	3,8	6 708	1 596	4,2
FM	3 608	1 179	3,1	4 134	1 251	3,3
KM	1 384	790	1,8	1 696	870	1,9
SM	3 553	972	3,7	4 216	1 023	4,1
SAM	2 385	444	5,4	2 211	464	4,8
ŪM	2 791	1 058	2,6	2 959	1 111	2,7
VRM	1 261	668	1,9	2 230	986	2,3
ŽŪM	2 374	728	3,3	2 294	772,5	3,0

5. Ministrų valdymo sričių apžvalga

Aplinkos ministro valdymo srities apžvalga

2017 metų aplinkos ministro valdymo srityje veikusios viešojo sektoriaus organizacijos:

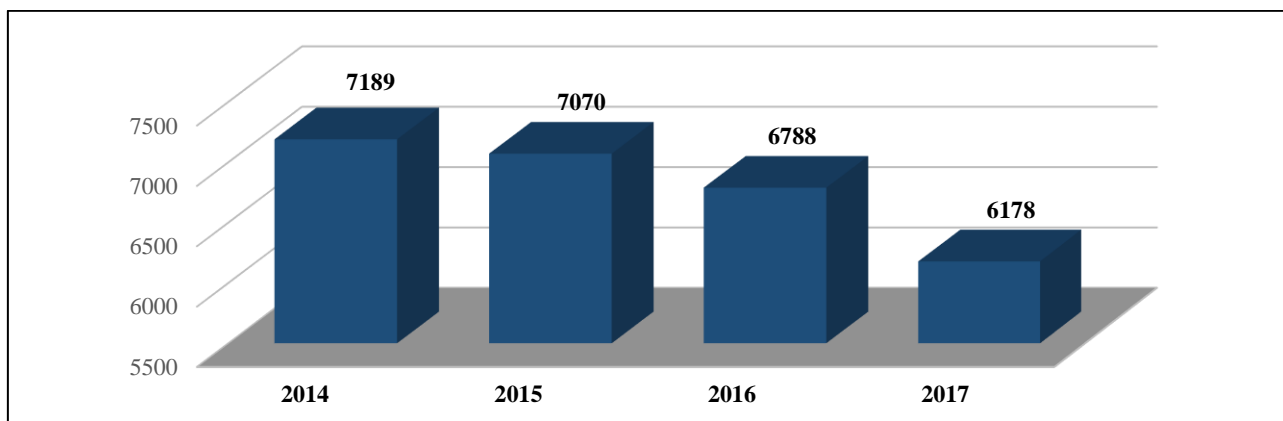
Biudžetinės įstaigos 56	Viešosios įstaigos 3	Valstybės įmonės 44	Akcinės bendrovės 1	Ministro valdymo srityje veikusios Vyriausybės įstaigos 0
-----------------------------------	--------------------------------	-------------------------------	-------------------------------	---

Aplinkos ministro valdymo srityje vykę instituciniai pokyčiai:

- reorganizuota biudžetinė įstaiga Gražutės regioninio parko direkcija, ją prijungus prie biudžetinės įstaigos Sartų regioninio parko direkcijos. 2017 m. sausio 2 d. įregistruota biudžetinė įstaiga Sartų ir Gražutės regioninių parkų direkcija;
- pradėtos biudžetinės įstaigos Valstybinės aplinkos apsaugos tarnybos likvidavimo procedūros;
- jungimo būdu buvo reorganizuojama biudžetinė įstaiga Augalų genų bankas, prijungiant ją prie biudžetinės įstaigos Valstybinės miškų tarnybos;
- buvo reorganizuojama biudžetinė įstaiga Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas, jo funkcijas perduodant biudžetinei įstaigai Aplinkos projektų valdymo agentūrai;
- VšĮ Turizmo centrui „Palūšė“ pradėtos bankroto procedūros;
- buvo reorganizuojamos 42 valstybės įmonės miškų urėdijos, jas prijungiant prie valstybės įmonės Valstybinių miškų urėdijos (buvusios valstybės įmonės Valstybinio miškotvarkos instituto).

Aplinkos ministro valdymo srityje veikusiose valstybės viešojo sektoriaus organizacijose 2017 metais vidutiniškai dirbo 6 178 darbuotojai. Palyginus su 2016 metais, aplinkos ministro valdymo srities vidutinis darbuotojų skaičius sumažėjo 610 darbuotojų (nuo 6788 iki 6178 darbuotojų, 9 proc.).

39 paveikslas. Aplinkos ministro valdymo srities viešojo sektoriaus organizacijų vidutinis darbuotojų skaičius

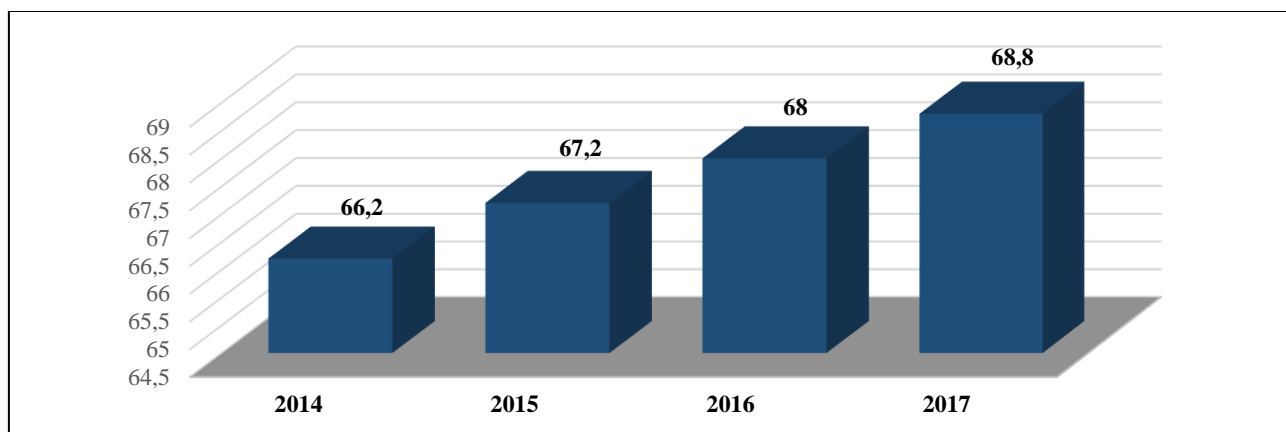

Vertinant atskiras aplinkos ministro valdymo srities įstaigas, nustatyta, kad daugiausiai vidutinis darbuotojų skaičius išaugo Vilniaus aplinkos apsaugos departamente (10 darbuotojų, nuo 93 iki 103 (9,7 proc.), iš likviduojamos Valstybinės aplinkos apsaugos tarnybos perkėlus Pranešimų priėmimo centro ir Atliekų kontrolės skyriaus darbuotojus) ir Sartų ir Gražutės regioninio parko direkcijoje (6 darbuotojais, nuo 8 iki 14 (42,8 proc.), prie Sartų regioninio parko direkcijos prijungus Gražutės regioninio parko direkciją).

Didžiausias vidutinio darbuotojų skaičiaus sumažėjimas nustatytas Valstybinėje teritorijų planavimo ir statybos inspekcijoje prie Aplinkos ministerijos (17 darbuotojų, nuo 249 iki 232 (96,8 proc.), dėl didelės darbuotojų kaitos ir įstaigoje vykusių struktūrinių pertvarkymų) ir valstybės įmonėje Valstybinėje miškų urėdijoje (7 darbuotojais, nuo 96 iki 89 (7,3 proc.), dėl įmonėje vykusių struktūrinių pertvarkymų).

Aplinkos ministro valdymo srities valstybės viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų darbo užmokesčiui 2017 metais buvo skirta 68,8 mln. Eur. Ši suma buvo 0,8 mln. Eur (nuo 68 mln. Eur iki 68,8 mln. Eur, 1,2 proc.) didesnė nei 2016 metais.

40 paveikslas. Aplinkos ministro valdymo srities viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų darbo užmokesčio sumos (mln. Eur)

Vidutinis darbuotojų darbo užmokestis aplinkos ministro valdymo srityje 2017 metais siekė 820 Eur. Jis, lyginant su 2016 metų duomenimis (793 Eur), padidėjo 27 Eur (3 proc.).

Remiantis Aplinkos ministerijos pateiktais duomenimis, didžiausias vidutinio darbo užmokesčio augimas nustatytas Valstybinėje aplinkos apsaugos tarnyboje – 348 Eur (nuo 1 092 iki 1 442 Eur, 24,2 proc.). Augimą sąlygojo tai, kad nusprendus likviduoti šią tarnybą, buvo atleidžiami darbuotojai, kuriems įstatymų nustatyta tvarka buvo išmokamos kompensacijos už nepanaudotas atostogas ir išeitinės išmokos. Didžiausias vidutinio darbo užmokesčio mažėjimas nustatytas Aplinkos apsaugos investicijų fonde (102 Eur, nuo 1111 iki 1009 Eur (9,1 proc.)), Varnių regioninio parko direkcijoje (181,5 Eur, nuo 973,5 iki 792 Eur (18,6 proc.) ir UAB „Projektų ekspertizė“ (123,5 Eur, nuo 1145 iki 1021,5 Eur (10,7 proc.)).

2017 metais aplinkos ministro valdymo srityje inicijuoti, priimti ar vykdyti Gairių nuostatas įgyvendinantys sprendimai:

- pradėtos Valstybinės aplinkos apsaugos tarnybos likvidavimo procedūros;
- pradėta valstybės įmonių miškų urėdijų reorganizacija.

Energetikos ministro valdymo srities apžvalga

2017 metų aplinkos ministro valdymo srityje veikusios viešojo sektoriaus organizacijos:

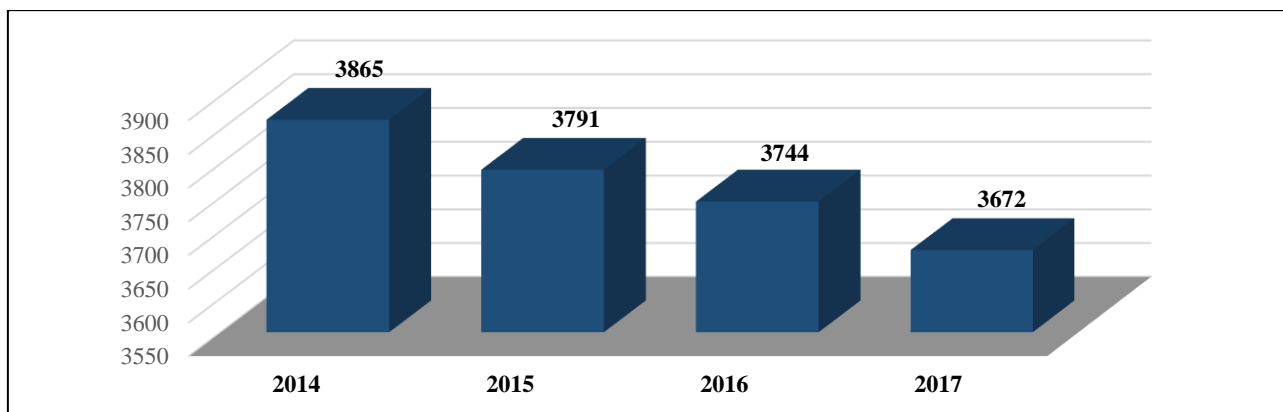
Biudžetinės įstaigos 2	Viešosios įstaigos 0	Valstybės įmonės 4	Akinės bendrovės 10	Ministro valdymo srityje veikusios Vyriausybės įstaigos 0
----------------------------------	--------------------------------	------------------------------	-------------------------------	---

Energetikos ministro valdymo srityje vykę instituciniai pokyčiai:

- nuspręsta likviduoti valstybės įmonę Energetikos agentūrą ir valstybės įmonę Lietuvos naftos produktų agentūrą ir įsteigti naują viešąją įstaigą Lietuvos energetikos agentūrą, kuriai būtų perduota dalis likviduotų įmonių vykdytų funkcijų;
- nuspręsta reorganizuoti valstybės įmonę Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo agentūrą, prijungiant ją prie valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės.

Energetikos ministro valdymo srityje veikusiose valstybės viešojo sektoriaus organizacijose 2017 metais vidutiniškai dirbo 3 672 darbuotojai. Palyginus su 2016 metais, energetikos ministro valdymo srities vidutinis darbuotojų skaičius sumažėjo 72 darbuotojais (nuo 3744 iki 3672 darbuotojų, 2 proc.).

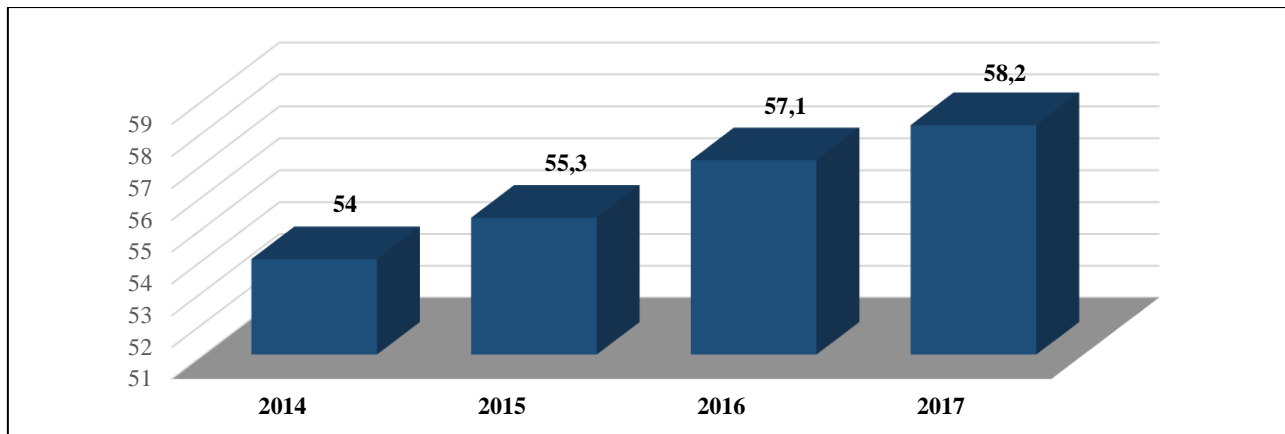
41 paveikslas. Energetikos ministro valdymo srities viešojo sektoriaus organizacijų vidutinis darbuotojų skaičius

Vertinant atskiras energetikos ministro valdymo srities įstaigas, nustatyta, kad labiausiai vidutinis darbuotojų skaičius išaugo UAB „EPSO–G“ (8 darbuotojais, nuo 14 iki 22 (36,4 proc.). Didžiausias vidutinio darbuotojų skaičiaus sumažėjimas užfiksuotas valstybės įmonėje Ignalinos atominėje elektrinėje (70 darbuotojų, nuo 2 059 iki 1 989 (3,4 proc.). Šį pokytį lėmė VI Ignalinos atominės elektrinės 1 – ojo ir 2 – ojo energijos blokų eksploatavimo nutraukimas.

Energetikos ministro valdymo srities valstybės viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų darbo užmokesčiui 2017 metais buvo skirta 58,2 mln. Eur. Ši suma buvo 1,1 mln. Eur (nuo 57,1 iki 58,2 mln. Eur, 1,9 proc.) didesnė nei 2016 metais.

42 paveikslas. Energetikos ministro valdymo srities viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų darbo užmokesčio suma (mln. Eur)

2017 metais vidutinis darbuotojų darbo užmokestis energetikos ministro valdymo srityje siekė 1 314 Eur. Jis, lyginant su 2016 metų duomenimis (1 334 Eur), sumažėjo 20 Eur (1,5 proc.).

Valdymo srities mastu didžiausias vidutinio darbo užmokesčio augimas nustatytas AB „Amber Grid“ (113,5 Eur, nuo 1 267,5 Eur iki 1 381 Eur (8,2 proc.)). Remiantis Energetikos ministerijos pateikta informacija, padidėjimą lėmė kintamosios atlygio dalies išmokėjimo politikos pasikeitimas. Kintamosios atlygio dalies išmokėjimas buvo susietas su darbuotojų metinių tikslų pasiekimu. Didžiausias darbuotojų vidutinio darbo užmokesčio mažėjimas užfiksuotas UAB „EPSO-G“ (435 Eur, nuo 3 632 Eur iki 3 196 Eur (11,9 proc.)).

2017 metais energetikos ministro valdymo srityje inicijuoti, priimti ar vykdyti Gairių nuostatas įgyvendinantys sprendimai:

- nuspręsta likviduoti valstybės įmonę Energetikos agentūrą ir valstybės įmonę Lietuvos naftos produktų agentūrą ir įsteigti naują viešąją įstaigą Lietuvos energetikos agentūrą, kuriai būtų perduota dalis likviduotų įmonių vykdytų funkcijų;
- nuspręsta valstybės įmonę Radioaktyviųjų atliekų agentūrą prijungti prie valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės;
- pradėtas rengti teisės aktų projektų, kuriais bus siūloma konsoliduoti dvi institucijas – Valstybinę kainų ir energetikos kontrolės komisiją ir Valstybinę energetikos inspekciją prie Energetikos ministerijos – paketas, peržiūrint Valstybinės energetikos inspekcijos atliekamas funkcijas.

Finansų ministro valdymo srities apžvalga

2017 metų finansų ministro valdymo srityje veikusios viešojo sektoriaus organizacijos:

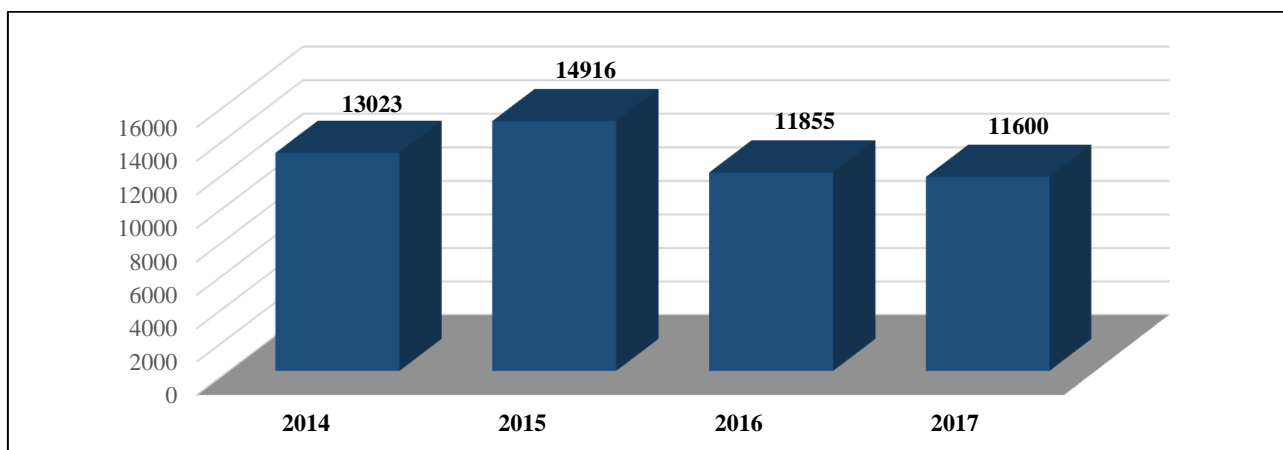
Biudžetinės įstaigos 19	Viešosios įstaigos 1	Valstybės įmonės 3	Akinės bendrovės 26	Ministro valdymo srityje veikusios Vyriausybės įstaigos 1
-----------------------------------	--------------------------------	------------------------------	-------------------------------	---

Finansų ministro valdymo srityje vykę instituciniai pokyčiai:

- likviduota biudžetinė įstaiga Finansų ministerijos mokymo centras;
- UAB „Agrogeodezijos institutas“, UAB „Klaipėdos žuvininkystės produktų aukcionas“ ir UAB „Geoterma“ įtrauktos į privatizuojamų objektų sąrašą.

Finansų ministro valdymo srityje veikusiose valstybės viešojo sektoriaus organizacijose 2017 metais vidutiniškai dirbo 11 600 darbuotojų. Palyginus su 2016 metais, finansų ministro valdymo srities vidutinis darbuotojų skaičius sumažėjo 255 darbuotojais (nuo 11855 iki 11600 darbuotojų, 2,2 proc.).

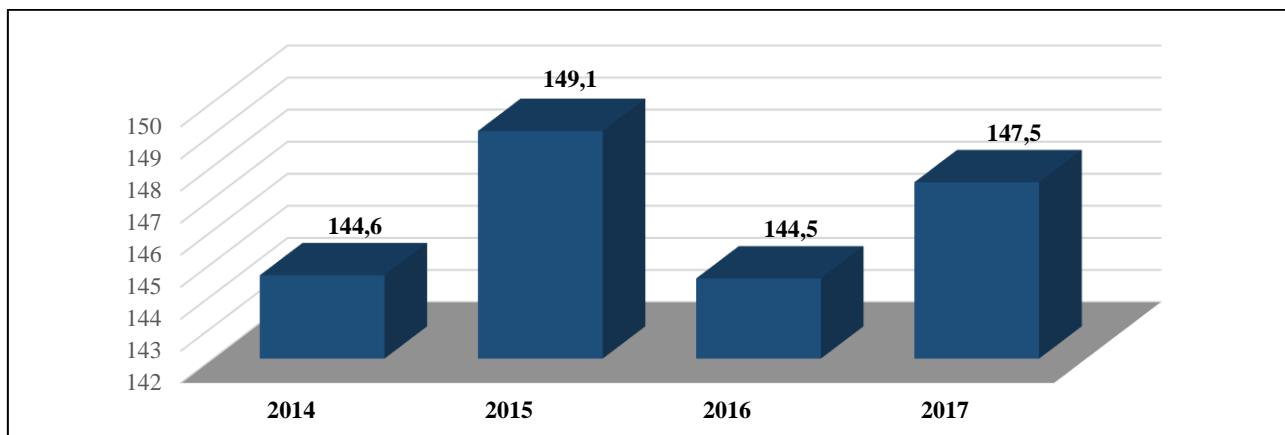
43 paveikslas. Finansų ministro valdymo srities viešojo sektoriaus organizacijų vidutinis darbuotojų skaičius

Valdymo srities mastu didžiausias vidutinio darbuotojų skaičiaus padidėjimas užfiksuotas AB „Energijos skirstymo operatorius“ (183 darbuotojais, nuo 2 360 iki 2 543 (7,2 proc.), o sumažėjimas – Vilniaus apskrities valstybinėje mokesčių inspekcijoje (218 darbuotojais, nuo 526 iki 308 (41,4 proc.)). Finansų ministerijos duomenimis, šį sumažėjimą įtakojo Vilniaus apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos Kontrolės departamento perkėlimas į Valstybinę mokesčių inspekciją prie Finansų ministerijos.

Finansų ministro valdymo srityje veikusių valstybės viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų darbo užmokesčiui 2017 metais buvo skirta 147,5 mln. Eur. Palyginus su 2016 metais ši suma padidėjo 3 mln. Eur (nuo 144,5 iki 147,5 mln. Eur, 2 proc.).

44 paveikslas. Finansų ministro valdymo srities viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų darbo užmokesčio suma (mln. Eur)

2017 metais finansų ministro valdymo srityje veikusių viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų vidutinis darbo užmokestis siekė 1 057 Eur. Jis, lyginant su 2016 metų duomenimis (963 Eur), padidėjo 94 Eur (8,9 proc.).

Valdymo srities mastu labiausiai darbo užmokestis išaugo UAB „Kauno kogeneracinė jėgainė“ (422 Eur, nuo 1938,5 Eur iki 2361 Eur (17,8 proc.)). Didžiausias darbo užmokesčio sumažėjimas užfiksuotas UAB „Elektroninių mokėjimų agentūroje“ (656,5 Eur, nuo 2660 Eur iki 2003,5 Eur (24,6 proc.)). Kaip nurodė Finansų ministerija, mažėjimą lėmė specialistų lygmens darbuotojų skaičiaus augimas įmonėje.

2017 metais aplinkos ministro valdymo srityje inicijuoti, priimti ar vykdyti Gairių nuostatus įgyvendinantys sprendimai:

- Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos darbo grupė parengė ir pateikė departamento generaliniam direktoriui galimą naujos Lietuvos muitinės organizacinės struktūros projektą (vienas juridinis asmuo) su jos įgyvendinimo priemonių planu.

Krašto apsaugos ministro valdymo srities apžvalga

2017 metų krašto apsaugos ministro valdymo srityje veikusios viešojo sektoriaus organizacijos:

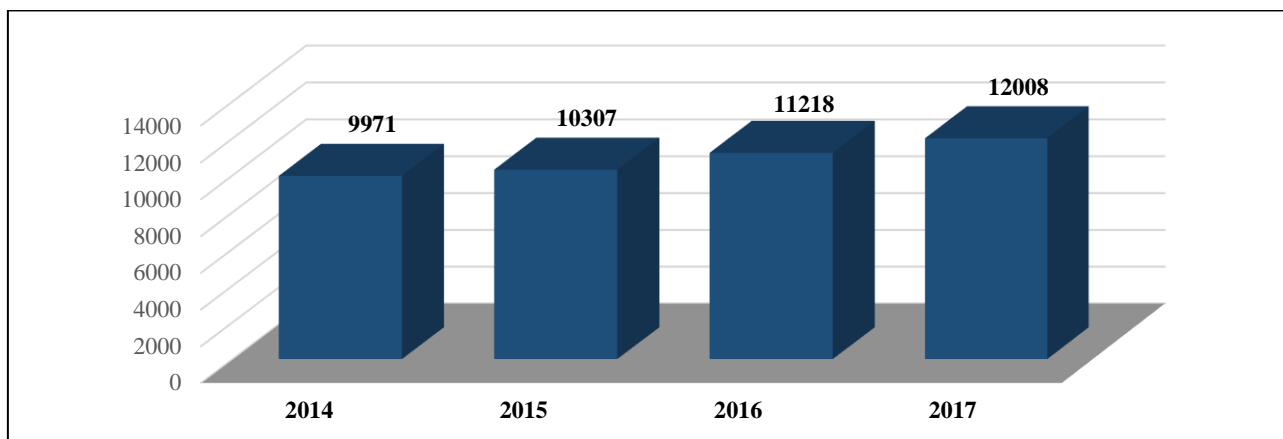
Biudžetinės įstaigos 12	Viešosios įstaigos 0	Valstybės įmonės 1	Akcinės bendrovės 0	Ministro valdymo srityje veikusios Vyriausybės įstaigos 0
-----------------------------------	--------------------------------	------------------------------	-------------------------------	---

Krašto apsaugos ministro valdymo srityje vykę instituciniai pokyčiai:

- nuo 2017 metų Krašto apsaugos ministerija įgaliota įgyvendinti valstybės įmonės „Infostruktūra“ savininko teises ir pareigas;
- buvo reorganizuojama biudžetinė įstaiga Lietuvos technikos biblioteka ją prijungiant prie Generolo Jono Žemaičio karo akademijos.

Krašto apsaugos ministro valdymo srityje veikusiose valstybės viešojo sektoriaus organizacijose 2017 metais vidutiniškai dirbo 12 008 darbuotojai (įskaitant profesinės karo tarnybos karius). Palyginus su 2016 metais, krašto apsaugos ministro valdymo srities vidutinis darbuotojų skaičius padidėjo 790 darbuotojų (nuo 11 218 iki 12 008 darbuotojų, 6,6 proc.).

45 paveikslas. Krašto apsaugos ministro valdymo srities viešojo sektoriaus organizacijų vidutinis darbuotojų skaičius

Didžiausias darbuotojų skaičiaus augimas 2017 metais užfiksuotas Lietuvos kariuomenėje (35 darbuotojais, nuo 1 655 iki 1 690 (2 proc.)). Šį augimą, Krašto apsaugos ministerijos duomenimis, lėmė saugumo aplinkos pokyčiai ir pasikeitę valstybės gynimo reikalavimai:

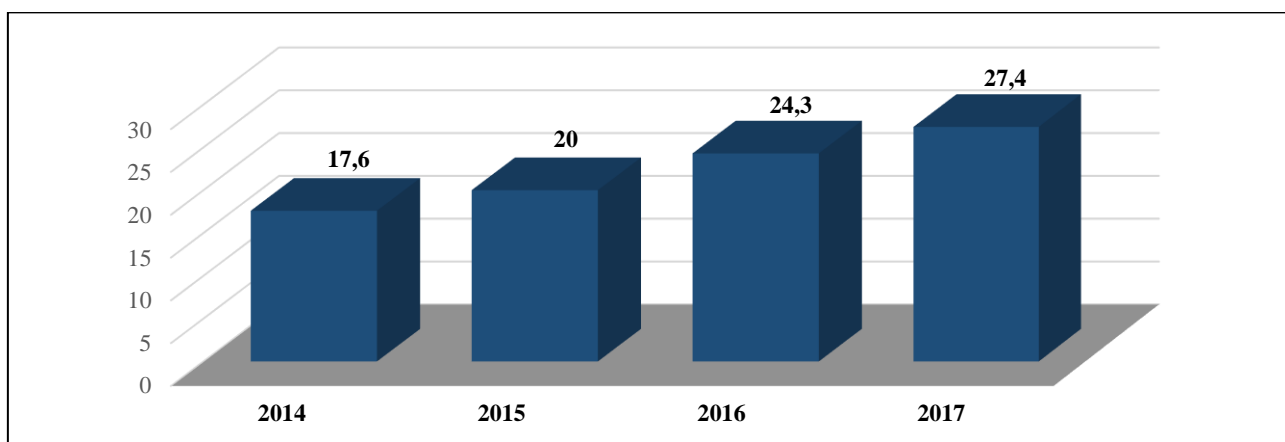
- atsižvelgdama į NATO Varšuvos susitikime priimtus sprendimus dėl NATO priešakinių pajėgų bataliono dislokavimo Baltijos valstybėse ir Lenkijoje siekiant užtikrinti regiono saugumą bei įgyvendinant Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatas, Lietuvos kariuomenė privalėjo sudaryti tinkamas sąlygas 1000 atvykstančių Vokietijos vadovaujamo NATO priešakinių pajėgų bataliono karių treniruotis ir pasiruošti vykdyti atgrasymo bei gynybos veiksmus kartu su Lietuvos karinėmis pajėgomis;

- dėl augančių karinių mokymų, kuriuose dalyvauja užsienio valstybių kariai, skaičiaus bei nuolatinės privalomos pradinės karinės tarnybos ir profesinės karo tarnybos karių skaičiaus didėjimo padaugėjo civilių specialistų, kurie turi užtikrinti medicininį ir materialinį karių aprūpinimą, poreikis.

Didžiausias darbuotojų skaičiaus mažėjimas užfiksuotas Generolo Jono Žemaičio akademijoje (30 darbuotojų, nuo 267 iki 237 (11,2 proc.)). Remiantis Krašto apsaugos ministerijos pateikta informacija, tai įtakojo struktūriniai akademijos ir studijų programų turinio pokyčiai.

Krašto apsaugos ministro valdymo srities darbuotojų darbo užmokesčiui 2017 metais buvo skirta 27,4 mln. Eur. Ši suma buvo 3,1 mln. Eur (nuo 24,3 iki 27,4 mln. Eur, 11 proc.) didesnė nei 2016 metais.

46 paveikslas. Krašto apsaugos ministro valdymo srities viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų darbo užmokesčio suma (mln. Eur)

Krašto apsaugos ministro valdymo srities darbuotojų vidutinis darbo užmokestis 2017 metais siekė 982 Eur. Jis, lyginant su 2016 metų duomenimis (863 Eur), padidėjo 119 Eur (14 proc.).

Valdymo srities mastu, labiausiai vidutinis darbo užmokestis augo Infrastruktūros plėtros departamente prie Krašto apsaugos ministerijos (83 Eur, nuo 1 075 Eur iki 1 158 Eur (7,1 proc.)), mažėjo – Krašto apsaugos ministerijoje (121 Eur, nuo 1 532 Eur iki 1 411 Eur (7,9 proc.)).

2017 metais krašto apsaugos ministro valdymo srityje inicijuoti, priimti ar vykdyti Gairių nuostatas įgyvendinantys sprendimai.

Krašto apsaugos ministerija informacijos apie per ataskaitinius metus inicijuotus, priimtus ar vykdytus Gairių nuostatas įgyvendinančius sprendimus nepateikė.

Kultūros ministro valdymo srities apžvalga

2017 metų kultūros ministro valdymo srityje veikusių viešojo sektoriaus organizacijos:

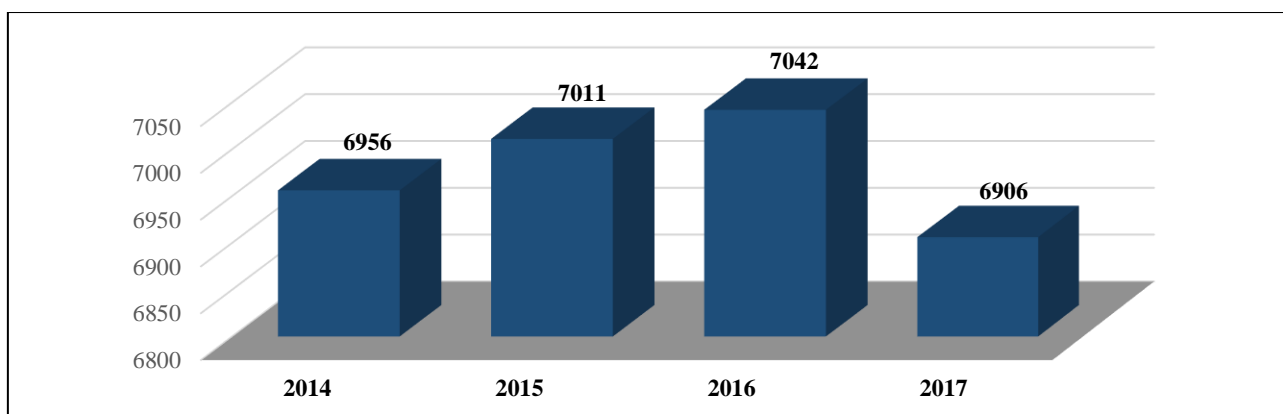
Biudžetinės įstaigos 67	Viešosios įstaigos 9	Valstybės įmonės 1	Akcinės bendrovės 1	Ministro valdymo srityje veikusios Vyriausybės įstaigos 2
-----------------------------------	--------------------------------	------------------------------	-------------------------------	---

Kultūros ministro valdymo srityje įvykę instituciniai pokyčiai:

- biudžetinė įstaiga Lietuvos liaudies buities muziejus, kaip viešosios įstaigos „Rumšiškų muziejaus dvaro akademijos“ dalininkas, viešame aukcione pardavė šios viešosios įstaigos dalininko teises;
- optimizuojant valstybės archyvų tinklą, įvykdyta valstybės archyvų tinklo pertvarka – reorganizuoti šešių apskričių archyvai (Alytaus, Marijampolės, Panevėžio, Tauragės, Telšių ir Utenos), juos, kaip filialus, prijungiant prie Kauno, Šiaulių, Klaipėdos ir Vilniaus regioninių valstybės archyvų. Po pertvarkos archyvų tinklas susideda iš keturių regioninių archyvų (vietoje veikusių 10 apskričių archyvų) ir penkių centrinių specializuotų valstybės archyvų (Lietuvos valstybės istorijos archyvo, Lietuvos centrinio valstybės archyvo, Lietuvos valstybės naujojo archyvo, Lietuvos ypatingojo archyvo ir Lietuvos literatūros ir meno archyvo).

Kultūros ministro valdymo srityje veikusiose valstybės viešojo sektoriaus organizacijose 2017 metais vidutiniškai dirbo 6 906 darbuotojai. Palyginus su 2016 metais, kultūros ministro valdymo srities vidutinis darbuotojų skaičius sumažėjo 168 darbuotojais (nuo 7074 iki 6906 darbuotojų, 2,4 proc.).

47 paveikslas. Kultūros ministro valdymo srities viešojo sektoriaus organizacijų vidutinis darbuotojų skaičius

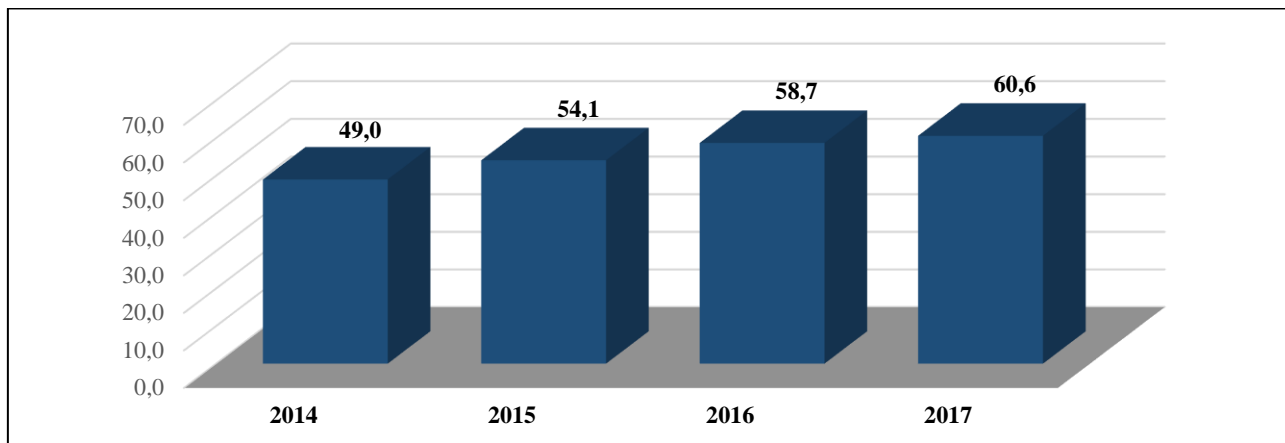

Didžiausias vidutinio darbuotojų skaičiaus augimas (Kultūros ministerijos duomenimis, nulemtas valstybės archyvų tinklo pertvarkos, sujungus tris archyvus – Klaipėdos, Tauragės ir Telšių apskričių) nustatytas Klaipėdos regioniniame valstybės archyve (19 darbuotojų, nuo 11 iki 30 (63,3 proc.)), o

didžiausias sumažėjimas užfiksuotas Lietuvos nacionaliniame operos ir baleto teatre (34 darbuotojais, nuo 618 iki 584 (5,5 proc.))⁶.

Kultūros ministro valdymo srityje veikusių valstybės viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų darbo užmokesčiui buvo skirta 60,6 mln. Eur. Ši suma buvo 2,2 mln. Eur (nuo 58,7 iki 60,9 mln. Eur, 3,6 proc.) didesnė nei 2016 metais.

48 paveikslas. Kultūros ministro valdymo srities viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų darbo užmokesčio suma (mln. Eur)

Kultūros ministro valdymo srityje veikusių valstybės viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų vidutinis darbo užmokestis siekė 690 Eur. Jis, lyginant su 2016 metų duomenimis (656 Eur), padidėjo 34 Eur (4,9 proc.).

Didžiausias vidutinio darbo užmokesčio augimas užfiksuotas Vilniaus pilių valstybinio kultūrinio rezervato direkcijoje (176 Eur, nuo 626 Eur iki 802 Eur (21,9 proc.)). Kultūros ministerija informavo, kad ši direkcija nuo 2017 metų vasario mėn. dirba be vadovo, todėl buvo sutaupyta vadovo mokesčio fondas, o laikinai einančiam vadovo pareigas mokamas atitinkamas priedas. Taip pat nuo 2017 metų Vilniaus pilių valstybinio kultūrinio rezervato direkcija įgyvendina finansuojamą ES lėšomis projektą „Trijų kryžių kalno aktualizavimas“ ir investicijų projektą „Vilniaus pilių valstybinio rezervato dalies tvarkybos darbai ir pritaikymas lankymui“. Todėl darbuotojams, kurie dirba su šiais projektais, buvo skirtos priemonės. Didžiausias vidutinio darbo užmokesčio sumažėjimas nustatytas viešojoje įstaigoje Kultūros vertybių globos taryboje (63 Eur, nuo 134,5 iki 71 Eur (46,8 proc.)).

2017 metais kultūros ministro valdymo srityje inicijuoti, priimti ar vykdyti Gairių nuostatas įgyvendinantys sprendimai:

- optimizuojant valstybės archyvų tinklą, įvykdyta valstybės archyvų tinklo pertvarka – reorganizuoti šešių apskričių archyvai (Alytaus, Marijampolės, Panevėžio, Tauragės, Telšių ir Utenos), juos, kaip filialus, prijungiant prie Kauno, Šiaulių, Klaipėdos ir Vilniaus regioninių valstybės archyvų.

⁶ Kultūros ministerija suabejojo šių duomenų teisingumu ir informavo, kad vidutinis darbuotojų skaičiaus mažėjimas gali būti fiksuojamas dėl neatitikimų tarp tų pačių duomenų bei skirtingų jų šaltinių, taip pat todėl, kad skirtumas tarp etatų skaičiaus susidaro įdarbinant darbuotojus ne pilnu etatu arba įdarbinant darbuotojus terminuotai, laikinai nesančių kitų darbuotojų vietoje (laikiniai nesančiųjų neatleidžiant). Lietuvos nacionalinio operos ir baleto teatro duomenimis, 2017 metais vidutinis šios įstaigos darbuotojų skaičius buvo 648, o 2016 metais – 630.

Socialinės apsaugos ir darbo ministro valdymo srities apžvalga

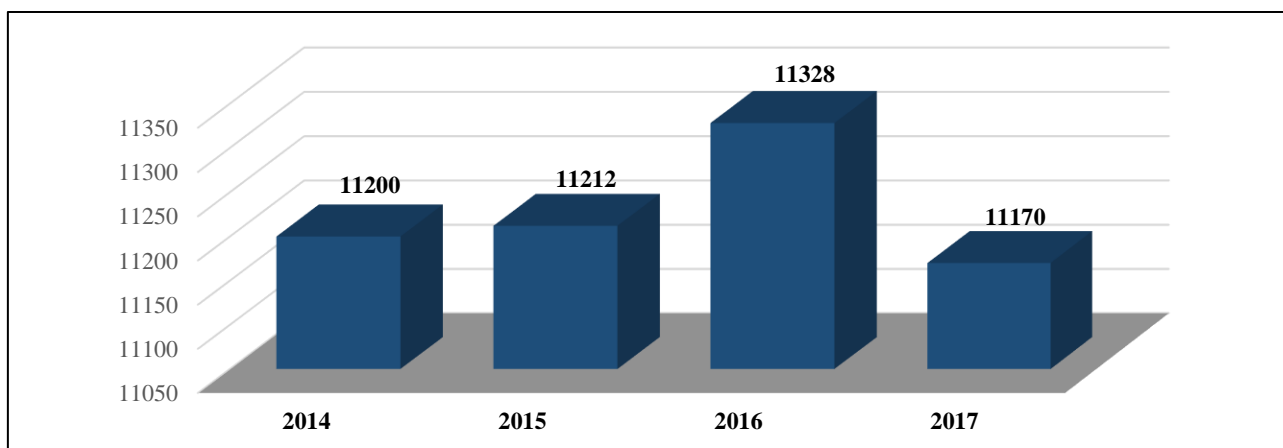
2017 metų socialinės apsaugos ir darbo ministro valdymo srityje veikusios viešojo sektoriaus organizacijos:

Biudžetinės įstaigos 78	Viešosios įstaigos 5	Valstybės įmonės 0	Akcinės bendrovės 0	Ministro valdymo srityje veikusios Vyriausybės įstaigos 0
-----------------------------------	--------------------------------	------------------------------	-------------------------------	---

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija informacijos apie socialinės apsaugos ir darbo ministro valdymo srityje įvykusių institucinius pokyčius nepateikė.

Socialinės apsaugos ir darbo ministro valdymo srityje veikusiose valstybės viešojo sektoriaus organizacijose 2017 metais vidutiniškai dirbo 11 170 darbuotojų. Palyginus su 2016 metais, socialinės apsaugos ir darbo ministro valdymo srities vidutinis darbuotojų skaičius sumažėjo 158 darbuotojais (nuo 11 328 iki 11 170 darbuotojų, 1,4 proc.).

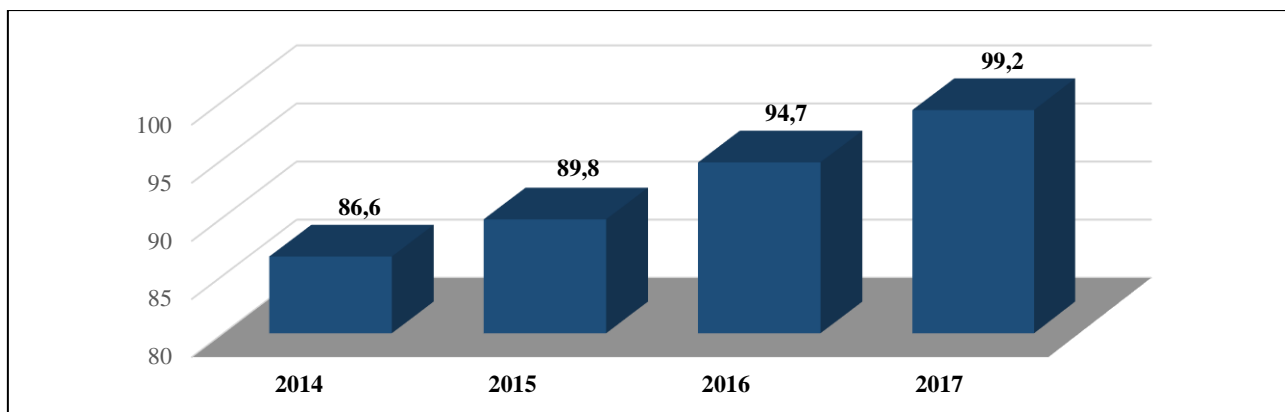
49 paveikslas. Socialinės apsaugos ir darbo ministro valdymo srities viešojo sektoriaus organizacijų vidutinis darbuotojų skaičius

Valdymo srities mastu didžiausias vidutinio darbuotojų skaičiaus augimas nustatytas Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyboje (46 darbuotojais, nuo 200 iki 246 (18,7 proc.)), perkėlus į valdybą darbuotojus iš valdybos Šiaulių skyriaus. Atitinkamai didžiausiais vidutinio darbuotojų skaičiaus mažėjimas nustatytas Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Šiaulių skyriuje.

Socialinės apsaugos ir darbo ministro valdymo srityje veikusių valstybės viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų darbo užmokesčiui buvo skirta 99,2 mln. Eur. Ši suma buvo 4,5 mln. Eur (nuo 94,7 iki 99,2 mln. Eur, 4,5 proc.) didesnė nei 2016 metais.

50 paveikslas. Socialinės apsaugos ir darbo ministro valdymo srities viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų darbo užmokesčio suma (mln. Eur)

2017 metais socialinės apsaugos ir darbo ministro valdymo srityje veikusių viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų vidutinis darbo užmokestis siekė 653 Eur. Jis, palyginus su 2016 metų duomenimis (632 Eur), padidėjo 21 Eur (3 proc.).

Valdymo srities mastu didžiausias vidutinio darbo užmokesčio augimas užfiksuotas Pabradės vaikų globos namuose (316,5 Eur, nuo 820,5 iki 1137 Eur (27,8 proc.)). Remiantis Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenimis, Pabradės vaikų globos namų darbuotojų vidutinio darbo užmokesčio mediana išaugo dėl to, kad 2017 metais buvo išmokėtos išeitinės išmokos dėl etatų mažinimo atleistiems darbuotojams. Didžiausias vidutinio darbo užmokesčio sumažėjimas užfiksuotas Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyboje (113 Eur, nuo 1162 iki 1049 (9,7 proc.)) dėl žemesnių iš Šiaulių skyriaus perkeltų darbuotojų pareigybės kategorijų.

2017 metais socialinės apsaugos ir darbo ministro valdymo srityje inicijuoti, priimti ar vykdyti Gairių nuostatas įgyvendinantys sprendimai:

- Socialinės apsaugos ir darbo ministerija atliko tikslingumo valstybei likti viešosios įstaigos Technikos priežiūros tarnybos savininke analizę, ir, atsižvelgdama į minėtos analizės rezultatus, parengė Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektą dėl viešosios įstaigos Technikos priežiūros tarnybos likvidavimo.
- Socialinės apsaugos ir darbo ministerija parengė, o Lietuvos Respublikos Seimas priėmė Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo 13, 16, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 35, 37, 38, 39, 39¹, 40, 41, 42, 44, 45, 47, 48 ir 49 straipsnio pakeitimo įstatymą, kuris įsigalios 2018 m. spalio 1 d. Įsigaliojus įstatymui, bus optimizuota Lietuvos darbo biržos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir teritorinių darbo biržų veikla: reorganizuotos biudžetinės įstaigos — Alytaus teritorinė darbo birža, Kauno teritorinė darbo birža, Klaipėdos teritorinė darbo birža, Marijampolės teritorinė darbo birža, Panevėžio teritorinė darbo birža, Šiaulių teritorinė darbo birža, Tauragės teritorinė darbo birža, Telšių teritorinė darbo birža, Utenos teritorinė darbo birža ir Vilniaus teritorinė darbo birža — jas prijungiant prie Lietuvos darbo biržos.

Susisiekimo ministro valdymo srities apžvalga

2017 metų susisiekimo ministro valdymo srityje veikusios viešojo sektoriaus organizacijos:

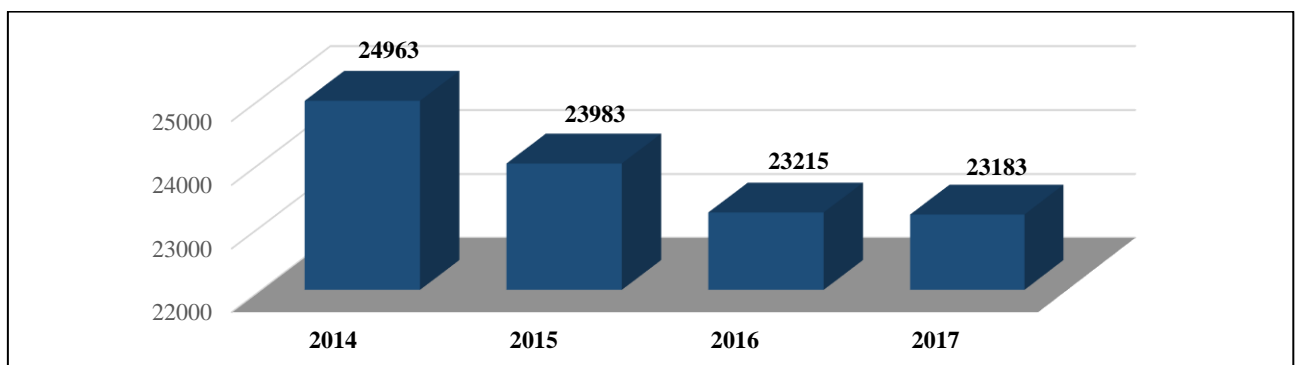
Biudžetinės įstaigos 7	Viešosios įstaigos 4	Valstybės įmonės 6	Akcinės bendrovės 15	Ministro valdymo srityje veikusios Vyriausybės įstaigos 0
----------------------------------	--------------------------------	------------------------------	--------------------------------	---

Susisiekimo ministro valdymo srityje įvykę instituciniai pokyčiai:

- Susisiekimo ministerijai pavesta įgyvendinti valstybės įmonės Registrų centro savininko teises ir pareigas;
- reorganizuotos valstybės įmonės „Alytaus regiono keliai“, „Klaipėdos regiono keliai“, „Marijampolės regiono keliai“, „Panevėžio regiono keliai“, „Šiaulių regiono keliai“, „Tauragės regiono keliai“, „Telšių regiono keliai“, „Utenos regiono keliai“, „Vilniaus regiono keliai“ ir „Automagistralė“ jas prijungiant prie valstybės įmonės „Kauno regiono keliai“. Po reorganizavimo veikiančios valstybės įmonės „Kauno regiono keliai“ pavadinimas pakeistas į valstybės įmonę „Kelių priežiūra“. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija įgaliota įgyvendinti po reorganizavimo veikiančios valstybės įmonės „Kauno regiono keliai“ savininko teises ir pareigas;
- Valstybinė geležinkelio inspekcija prie Susisiekimo ministerijos prijungta prie Lietuvos transporto saugos administracijos;
- Lietuvos saugios laivybos administracija prijungta prie Lietuvos transporto saugos administracijos.

Susisiekimo ministro valdymo srityje veikusiose valstybės viešojo sektoriaus organizacijose 2017 metais vidutiniškai dirbo 23 183 darbuotojai. Palyginus su 2016 metais, susisiekimo ministro valdymo srities vidutinis darbuotojų skaičius sumažėjo 32 darbuotojais (nuo 23215 iki 23183 darbuotojų, 0,1 proc.).

51 paveikslas. Susisiekimo ministro valdymo srities viešojo sektoriaus organizacijų vidutinis darbuotojų skaičius

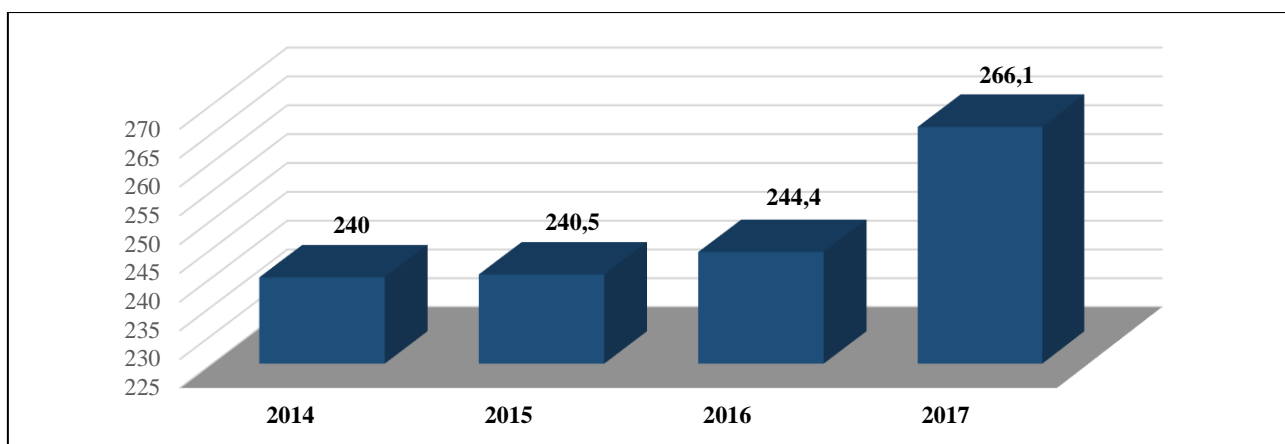

Valdymo srities mastu didžiausias vidutinio darbuotojų skaičiaus augimas nustatytas valstybės įmonėje „Kelių priežiūra“ (557 darbuotojais, nuo 330 iki 887 (62,8 proc.)). Kaip informavo Susisiekimo ministerija, šios įmonės darbuotojų skaičius padidėjo prie jos prijungus valstybės įmones

„Alytaus regiono keliai“, „Klaipėdos regiono keliai“, „Marijampolės regiono keliai“, „Panevėžio regiono keliai“, „Šiaulių regiono keliai“, „Tauragės regiono keliai“, „Telšių regiono keliai“, „Utenos regiono keliai“, „Vilniaus regiono keliai“ ir „Automagistralė“. Didžiausias vidutinio darbuotojų skaičiaus mažėjimas užfiksuotas akcinėje bendrovėje „Lietuvos geležinkeliai“ (1031 darbuotoju, nuo 10031 iki 9000 (10,2 proc.)). Remiantis Susisiekimo ministerijos pateikta informacija, minėtoje bendrovėje įgyvendinant veiklos pokyčių programą 834 darbuotojai perėjo į dukterines bendroves, darbdavio iniciatyva buvo nutrauktos 268 darbo sutartys, dalis darbuotojų darbo sutartis nutraukė šalių susitarimu, kiti darbuotojai paliko bendrovę natūralios kaitos pagrindais.

Susisiekimo ministro valdymo srityje veikusių valstybės viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų darbo užmokesčiui skirta 266,1 mln. Eur. Ši suma buvo 21,7 mln. Eur (nuo 244,4 iki 266,1 mln. Eur, 8 proc.) didesnė nei 2016 metais.

52 paveikslas. Susisiekimo ministro valdymo srities viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų darbo užmokesčio suma (mln. Eur)

2017 metais susisiekimo ministro valdymo srityje veikusių valstybės viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų vidutinis darbo užmokestis siekė 1 049 Eur. Jis, palyginus su 2016 metų duomenimis (975 Eur), padidėjo 74 Eur (8 proc.).

Didžiausiais vidutinio darbo užmokesčio augimas nustatytas akcinėje bendrovėje „Detonas“ (349 Eur, nuo 1042 iki 1391 Eur (25 proc.)). Kaip informavo Susisiekimo ministerija, darbo užmokesčio didėjimą sąlygojo 36 proc. padidėjusios atliekamų darbų apimtys (darbininkų kintamoji darbo užmokesčio dalis yra tiesiogiai priklausoma nuo atliekamų darbų kiekio) ir išmokėtos premijos. Didžiausias vidutinio darbo užmokesčio sumažėjimas užfiksuotas Informacinės visuomenės plėtros komitete prie Susisiekimo ministerijos (269 Eur, nuo 1599 iki 1330 Eur (16,8 proc.)). Tai įvyko dėl valstybės tarnautojų atleidimo, tarnybinio kaitumo, taip pat dėl nedarbo ilgalaikės ligos, nėštumo ir gimdymo atostogų atvejais.

2017 metais susisiekimo ministro valdymo srityje inicijuoti, priimti ar vykdyti Gairių nuostatas įgyvendinantys sprendimai:

- reorganizuotos trys transporto saugos įstaigos (Valstybinė geležinkelių inspekcija prie Susisiekimo ministerijos, Lietuvos saugios laivybos administracija ir Valstybinė kelių transporto inspekcija prie Susisiekimo ministerijos), sujungiant jas į vieną įstaigą – Lietuvos transporto saugos administraciją;
- baigtos 11 kelių priežiūros funkcijas vykdžiusių valstybės įmonių reorganizavimo procedūros prijungiant šias įmones prie valstybės įmonės „Kelių priežiūra“. Preliminariais skaičiavimais, įvykdyta pertvarka leis sutaupyti iki 8,5 mln. Eur per metus. Sutaupytos lėšos galės būti panaudotos kokybiškesnei ir efektyvesnei kelių priežiūrai.

Sveikatos apsaugos ministro valdymo srities apžvalga

2017 metų sveikatos apsaugos ministro valdymo srityje veikusios viešojo sektoriaus organizacijos:

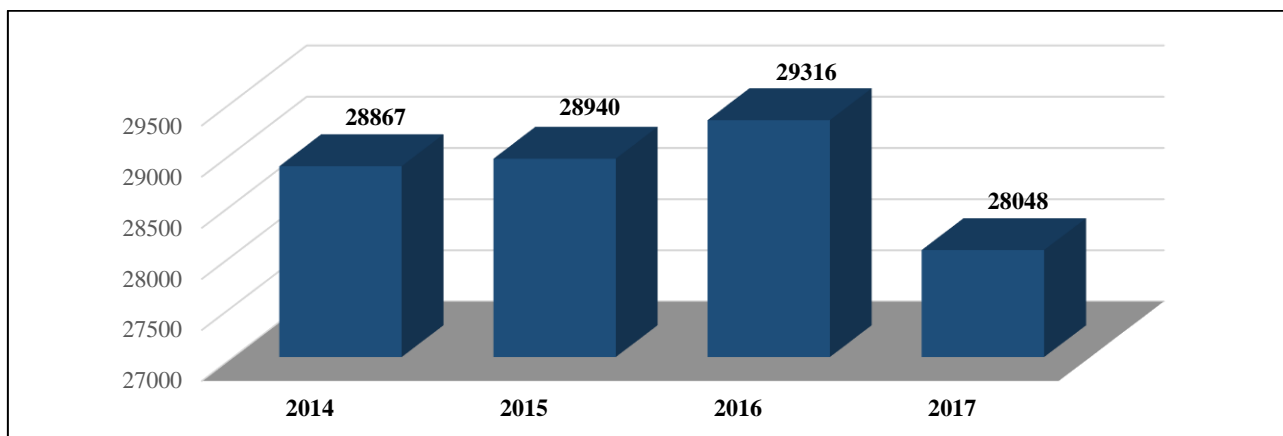
Biudžetinės įstaigos 25	Viešosios įstaigos 19	Valstybės įmonės 0	Akcinės bendrovės 2	Ministro valdymo srityje veikusios Vyriausybės įstaigos 1
-----------------------------------	---------------------------------	------------------------------	-------------------------------	---

Sveikatos apsaugos ministro valdymo srityje įvykę instituciniai pokyčiai:

- biudžetinės įstaigos Kauno apskrities priklausomybės ligų centras, Klaipėdos priklausomybės ligų centras, Šiaulių priklausomybės ligų centras, Panevėžio priklausomybės ligų centras reorganizuoti prijungiant juos prie Vilniaus priklausomybės ligų centro (po reorganizavimo – Respublikinio priklausomybės ligų centro);
- viešoji įstaiga sanatorija „Pušyno kelias“ reorganizuota prijungiant ją prie viešosios įstaigos Respublikinės Vilniaus universitetinės ligoninės;
- viešoji įstaiga Priklausomybės ligonių psichologinės ir socialinės reabilitacijos centras „Nugalėtojų akademija“ pripažinta bankrutavusia ir išregistruota iš Juridinių asmenų registro.

Sveikatos apsaugos ministro valdymo srityje veikusiose viešojo sektoriaus organizacijose 2016 metais vidutiniškai dirbo 28 048 darbuotojai. Palyginus su 2016 metais, sveikatos apsaugos ministro valdymo srities vidutinis darbuotojų skaičius sumažėjo 1 268 darbuotojais (nuo 29316 iki 28048 darbuotojų, 4,3 proc.).

53 paveikslas. Sveikatos apsaugos ministro valdymo srities viešojo sektoriaus organizacijų vidutinis darbuotojų skaičius

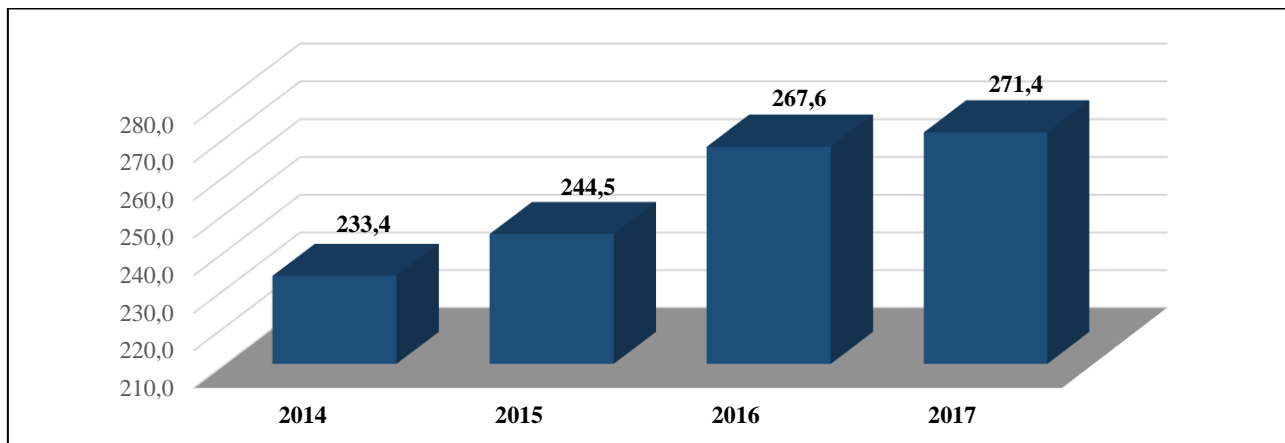

Valdymo srities mastu didžiausias darbuotojų skaičiaus augimas dėl įvykusios reorganizacijos užfiksuotas Nacionaliniame visuomenės sveikatos centre prie Sveikatos apsaugos ministerijos (202 darbuotojais, nuo 439 iki 641 (31,5 proc.)) ir Vilniaus priklausomybės ligų centre (44 darbuotojais, nuo 148 iki 192 (22,9 proc.)). Didžiausias darbuotojų sumažėjimas nustatytas viešojoje įstaigoje Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninėje Kauno klinikose (903 darbuotojais, nuo 7 342 iki 6 439 (12,3 proc.) dėl natūralios darbuotojų kaitos) ir viešojoje

įstaigoje Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikose (106 darbuotojais, nuo 3 978 iki 3 872 (2,7 proc.) dėl rezidentų kaitos).

Sveikatos apsaugos ministro valdymo srityje veikusių valstybės viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų darbo užmokesčiui 2017 metais buvo skirta 271,4 mln. Eur. Ši suma buvo 3,8 mln. Eur (nuo 267,6 iki 271,4 mln. Eur, 1,4 proc.) didesnė nei 2016 metais.

54 paveikslas. Sveikatos apsaugos ministro valdymo srities viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų darbo užmokesčio sumos (mln. Eur)

2017 metais sveikatos apsaugos ministro valdymo srityje veikusių valstybės viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų vidutinis darbo užmokestis siekė 792 Eur. Jis, palyginus su 2016 metų duomenimis (759 Eur), padidėjo 33 Eur (4 proc.).

Didžiausias vidutinio darbo užmokesčio augimas užfiksuotas viešojoje įstaigoje Palangos reabilitacijos ligoninėje, kurios darbuotojams vidutinis darbo užmokestis padidėjo 129,5 Eur (nuo 641,5 iki 771 Eur (20,2 proc.)), o didžiausias sumažėjimas – Nacionaliniame visuomenės sveikatos centre 81,5 Eur (nuo 812,5 iki 731 Eur (10 proc.)).

Sveikatos apsaugos ministerija informacijos apie per ataskaitinius metus inicijuotus, priimtus ar vykdytus Gairių nuostatus įgyvendinančius sprendimus nepateikė.

Švietimo ir mokslo ministro valdymo srities apžvalga

2017 metų švietimo ir mokslo ministro valdymo srityje veikusios viešojo sektoriaus organizacijos:

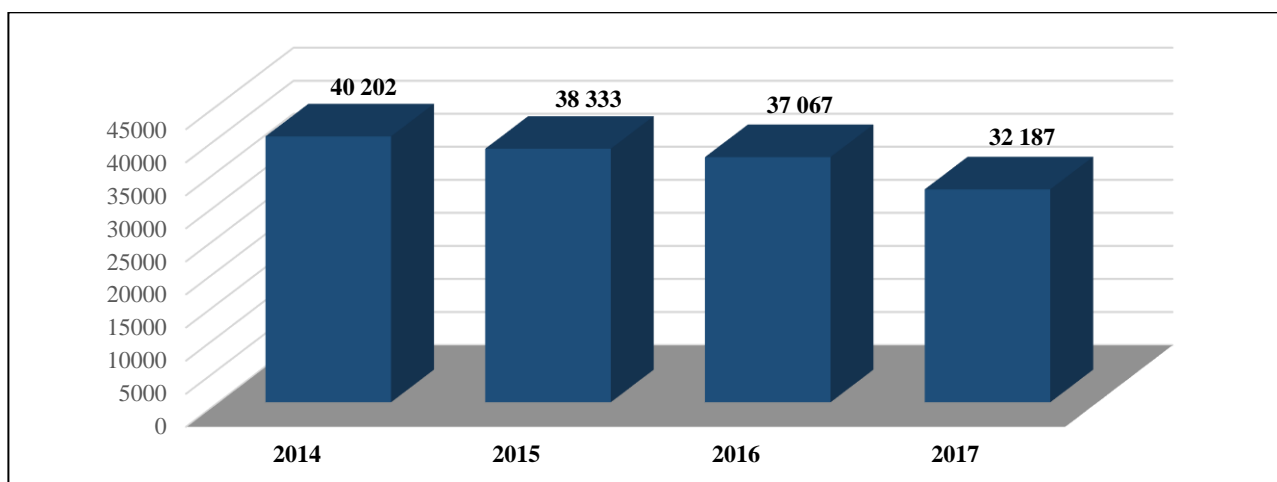
Biudžetinės įstaigos 104	Viešosios įstaigos 53	Valstybės įmonės 0	Akcinės bendrovės 1	Ministro valdymo srityje veikusios Vyriausybės įstaigos 0
------------------------------------	---------------------------------	------------------------------	-------------------------------	---

Švietimo ir mokslo ministro valdymo srityje įvykę instituciniai pokyčiai:

- likviduota biudžetinė įstaiga vaikų socializacijos centras „Širvėna“;
- likviduota viešoji įstaiga „Žemaitijos kolegija“.

Švietimo ir mokslo ministro valdymo srityje veikusiose viešojo sektoriaus organizacijose 2017 metais vidutiniškai dirbo 32 187 darbuotojai. Palyginus su 2016 metais, švietimo ir mokslo ministro valdymo srities vidutinis darbuotojų skaičius sumažėjo 4 880 darbuotojų (nuo 37 067 iki 32 187 darbuotojų, 13 proc.).

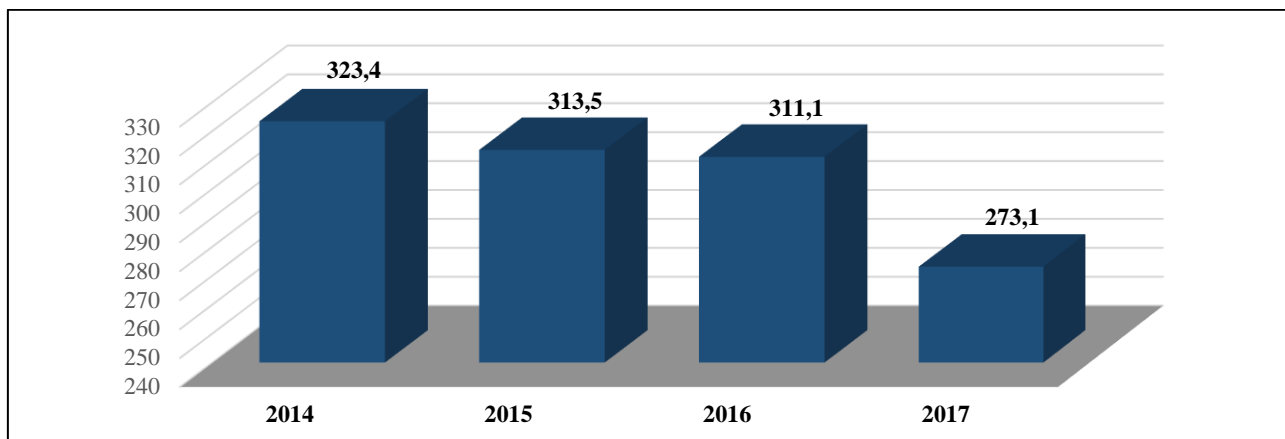
55 paveikslas. Švietimo ir mokslo ministro valdymo srities viešojo sektoriaus organizacijų vidutinis darbuotojų skaičius

Valdymo srities mastu didžiausias vidutinio darbuotojų skaičiaus padidėjimas nustatytas viešojoje įstaigoje Kauno technikos profesinio mokymo centre (42 darbuotojais, nuo 159 iki 201 (20,9 proc.)). Švietimo ir mokslo ministerija informavo, kad šio centro vidutinis darbuotojų skaičius padidėjo sujungus dvi profesinio mokymo įstaigas – Kauno statybininkų rengimo centrą ir Kauno technikos mokyklą – į vieną profesinio mokymo įstaigą viešąją įstaigą Kauno technikos profesinio mokymo centrą. Didžiausias darbuotojų skaičiaus sumažėjimas užfiksuotas Vilniaus universitete (884 darbuotojais, nuo 4608 iki 3724 (19,1 proc.)).

Švietimo ir mokslo ministro valdymo srityje veikusių valstybės viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų darbo užmokesčiui 2017 metais buvo skirta 273,1 mln. Eur. Ši suma buvo 38 mln. (nuo 311,1 iki 273,1 mln. Eur, 12,2 proc.) mažesnė nei 2016 metais.

56 paveikslas. Švietimo ir mokslo ministro valdymo srities viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų darbo užmokesčio suma (mln. Eur)

2017 metais švietimo ir mokslo ministro valdymo srityje veikusių valstybės viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų vidutinis darbo užmokestis siekė 650 Eur. Jis, palyginus su 2016 metų duomenimis (616 Eur), padidėjo 34 Eur (6 proc.).

Valdymo srities mastu reikšmingiausias vidutinio darbo užmokesčio padidėjimas buvo nustatytas Nacionaliniame egzaminų centre (329 Eur, nuo 673 iki 1002 Eur (32,8 proc.)). Pagal Švietimo ir mokslo ministerijos pateiktą informaciją, 2017 metų balandžio, gegužės ir birželio mėnesiais, atsižvelgiant į brandos egzaminų vykdymo tvarkaraštį, centro darbuotojams buvo mokama už darbą poilsio dienomis, o pasibaigus egzaminų sesijai buvo išmokėtos premijos už svarbių vienkartinį užduočių vykdymą. Taip pat, buvo atleistas 1 darbuotojas ir jam išmokėta kompensacija už nepanaudotas atostogas. Didžiausias vidutinio darbo užmokesčio sumažėjimas užfiksuotas Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūroje (464 Eur, nuo 1559 iki 1095 Eur (29,7 proc.))⁷.

Švietimo ir mokslo ministerija informacijos apie per ataskaitinius metus inicijuotus, priimtus ar vykdytus Gairių nuostatus įgyvendinančius sprendimus nepateikė.

⁷ Remiantis Švietimo ir mokslo ministerijos patektu paaiškinimu, dalis Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūros 2017 metų III ketvirčio duomenų patenka į IV ketvirtį ir nėra įtraukiami į 2017 metais vidutinio darbo užmokesčio medianos skaičiavimus. Skaičiuojant vidutinį darbo užmokestį naudojami atitinkamų metų II–III ketvirčio duomenys. Atkreiptinas dėmesys, kad 2017 metų vidutinis darbo užmokestis, lyginant su 2016 metais, agentūroje iš esmės nesiskiria.

Teisingumo ministro valdymo srities apžvalga

2017 metų teisingumo ministro valdymo srityje veikusios viešojo sektoriaus organizacijos:

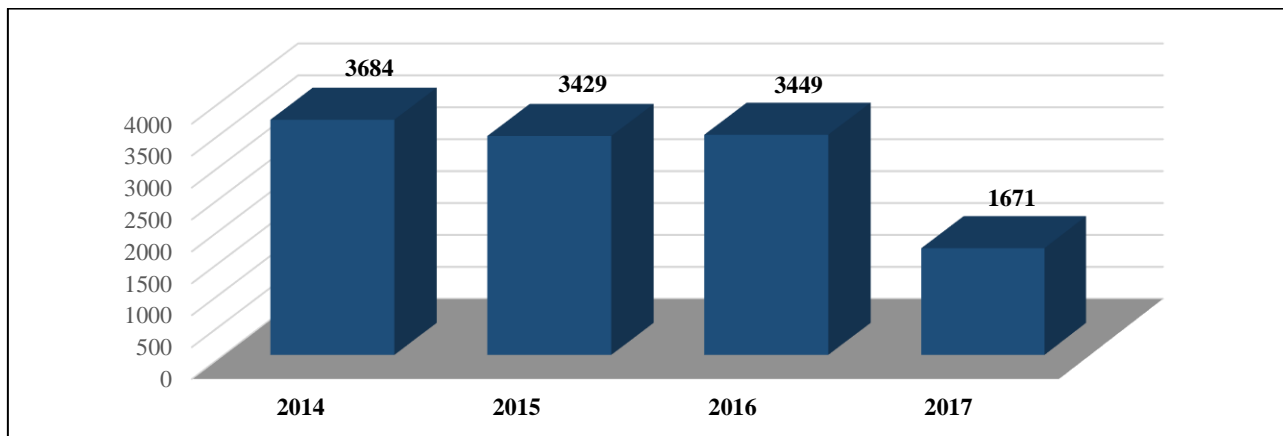
Biudžetinės įstaigos 26	Viešosios įstaigos 1	Valstybės įmonės 1	Akcinės bendrovės 0	Ministro valdymo srityje veikusios Vyriausybės įstaigos 1
-----------------------------------	--------------------------------	------------------------------	-------------------------------	---

Teisingumo ministro valdymo srityje įvykę instituciniai pokyčiai:

- likviduota viešoji įstaiga „Europos vartotojų centras“;
- valstybės įmonės Registrų centro savininko teises ir pareigas pavesta įgyvendinti Susisiekimo ministerijai.

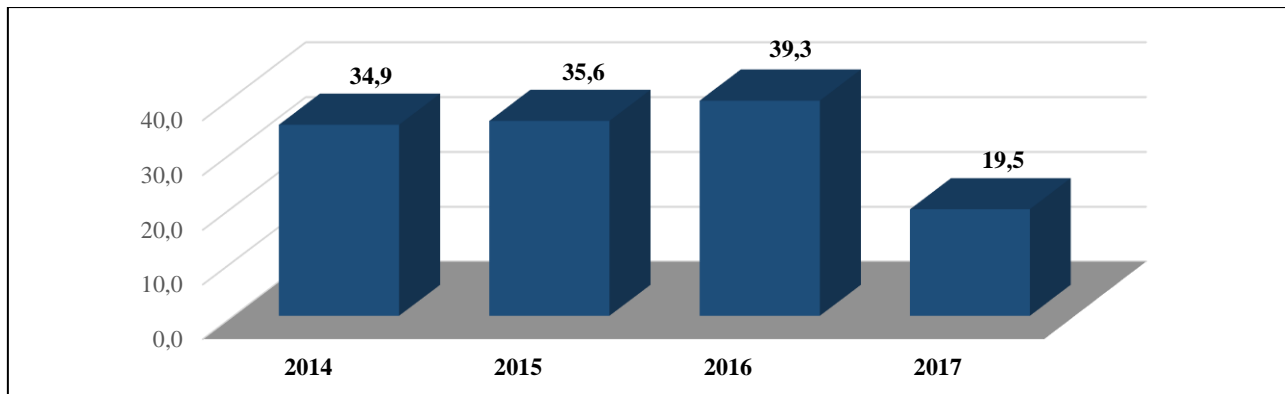
Teisingumo ministro valdymo srityje veikusiose viešojo sektoriaus organizacijose 2017 metais vidutiniškai dirbo 1 671 darbuotojas. Palyginus su 2016 metais, teisingumo ministro valdymo srities vidutinis darbuotojų skaičius sumažėjo 1 778 darbuotojais (nuo 3449 iki 1671 darbuotojo, 51 proc.). Didžiąja dalimi tai įtakoją valstybės įmonės Registrų centro savininko teisių ir pareigų perleidimas Susisiekimo ministerijai. Kitų reikšmingų darbuotojų skaičiaus pokyčių teisingumo ministro valdymo srityje 2017 metais nevyko.

57 paveikslas. Teisingumo ministro valdymo srities viešojo sektoriaus organizacijų vidutinis darbuotojų skaičius

Teisingumo ministro valdymo srityje veikusių valstybės viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų darbo užmokesčiui 2017 metais buvo skirta 19,5 mln. Eur. Ši suma buvo 19,8 mln. Eur (nuo 39,3 iki 19,5 mln. Eur, 49,7 proc.) mažesnė nei 2016 metais. Tokį ganėtinai ženklų pokytį lėmė jau minėtas valstybės įmonės Registrų centro savininko teisių ir pareigų įgyvendinimo perleidimas Susisiekimo ministerijai.

58 paveikslas. Teisingumo ministro valdymo srities viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų darbo užmokesčio suma (mln. Eur.)

2017 metais teisingumo ministro valdymo srityje veikusių valstybės viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų vidutinis darbo užmokestis siekė 756 Eur. Jis, palyginus su 2016 metų duomenimis (769 Eur), padidėjo 13 Eur (2 proc.).

Valdymo srities mastu didžiausias darbuotojų vidutinio darbo užmokesčio padidėjimas nustatytas Panevėžio pataisos namuose (98 Eur, nuo 596,5 iki 694,5 Eur (14,1 proc.), dėl pasikeitusios darbo apmokėjimo sistemos.). Didžiausias darbo užmokesčio sumažėjimas užfiksuotas Valstybinės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyboje (133 Eur, nuo 1166 iki 1033 Eur (11,4 proc.)). Remiantis Teisingumo ministerijos pateikta informacija, reorganizavus 5 valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybas į vieną juridinį asmenį, tolygiau pasiskirstė funkcijos ir darbo krūvis darbuotojams ir dėl to sumažėjo darbuotojams mokamų priemonių suma.

Teisingumo ministerija informacijos apie per ataskaitinius metus inicijuotus, priimtus ar vykdytus Gairių nuostatus įgyvendinančius sprendimus nepateikė.

Užsienio reikalų ministro valdymo srities apžvalga

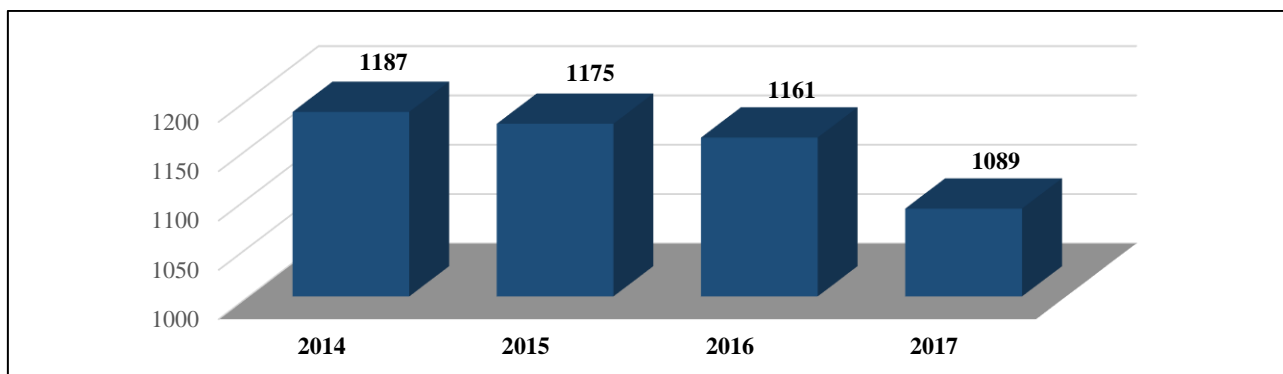
2017 metų užsienio reikalų ministro valdymo srityje veikusios viešojo sektoriaus organizacijos:

Biudžetinės įstaigos 1	Viešosios įstaigos 1	Valstybės įmonės 0	Akinės bendrovės 0	Ministro valdymo srityje veikusios Vyriausybės įstaigos 0
----------------------------------	--------------------------------	------------------------------	------------------------------	---

2017 metais institucinių pokyčių užsienio reikalų ministro valdymo srityje neįvyko.

Užsienio reikalų ministro valdymo srityje veikusiose valstybės viešojo sektoriaus organizacijose 2017 metais vidutiniškai dirbo 1 089 darbuotojai. Palyginus su 2016 metais, užsienio reikalų ministro valdymo srities vidutinis darbuotojų skaičius sumažėjo 72 darbuotojais (nuo 1161 iki 1089 darbuotojų, 6,2 proc.).

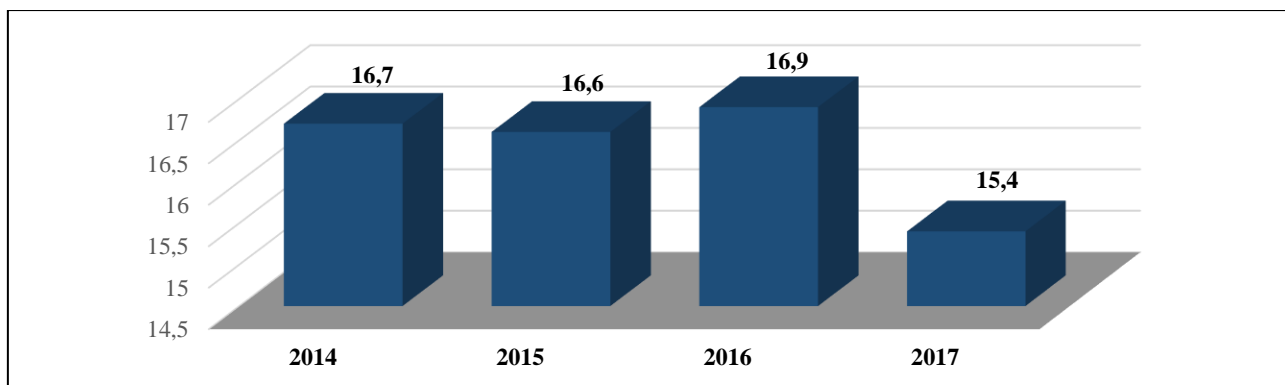
59 paveikslas. Užsienio reikalų ministro valdymo srities viešojo sektoriaus organizacijų vidutinis darbuotojų skaičius

Mažėjimas užfiksuotas abiejose užsienio reikalų ministro valdymo srities priklausančiose viešojo sektoriaus organizacijose ir buvo sąlygotas natūralių, su darbo santykiais susijusių priežasčių – Užsienio reikalų ministerijoje darbuotojų skaičius sumažėjo 67 darbuotojais (nuo 1149 iki 1082, 5,8 proc.), o viešojoje įstaigoje Rytų Europos studijų centre – 5 darbuotojais (nuo 12 iki 7, 41,6 proc.).

Užsienio reikalų ministro valdymo srityje veikusių valstybės viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų darbo užmokesčiui 2017 metais buvo skirta 15,4 mln. Eur. Ši suma buvo 1,5 mln. Eur (nuo 16,9 iki 15,4 mln. Eur, 8,8 proc.) mažesnė nei 2016 metais.

60 paveikslas. Užsienio reikalų ministro valdymo srities viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų darbo užmokesčio suma (mln. Eur.)

2017 metais užsienio reikalų ministro valdymo srityje veikusių organizacijų darbuotojų vidutinis darbo užmokestis siekė 865 Eur. Jis, palyginus su 2016 metų duomenimis (956 Eur), sumažėjo 91 Eur (10 proc.). Vidutinis darbuotojų darbo užmokesčio padidėjimas užfiksuotas viešojoje įstaigoje Rytų Europos studijų centre – 31,5 Eur (nuo 510,5 iki 542 Eur (5,8 proc.)).

2017 metais užsienio reikalų ministro valdymo srityje inicijuoti, priimti ar vykdyti Gairių nuostatas įgyvendinantys sprendimai:

- patvirtintos ministerijos atstovavimo valstybei viešojoje įstaigoje Rytų Europos studijų centre taisyklės.

Ūkio ministro valdymo srities apžvalga

2017 metų ūkio ministro valdymo srityje veikusios viešojo sektoriaus organizacijos:

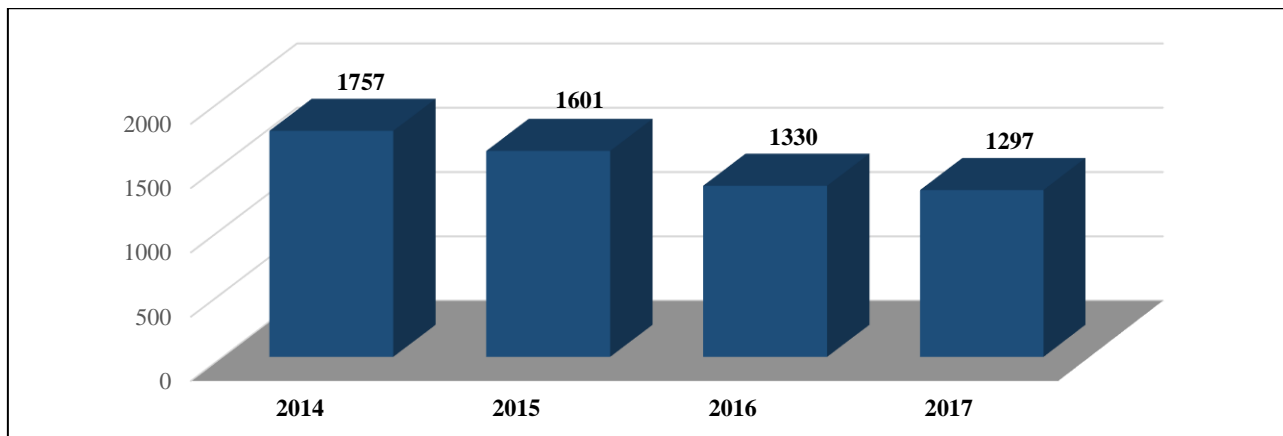
Biudžetinės įstaigos 5	Viešosios įstaigos 11	Valstybės įmonės 2	Akcinės bendrovės 8	Ministro valdymo srityje veikusios Vyriausybės įstaigos 0
----------------------------------	---------------------------------	------------------------------	-------------------------------	---

Ūkio ministro valdymo srityje įvykę instituciniai pokyčiai:

- iš Juridinių asmenų registro išregistruoti akcinės bendrovės „Vilniaus metrologijos centras“ Kauno, Panevėžio, Klaipėdos ir Šiaulių filialai ir patvirtinta nauja bendrovės struktūra su penkiomis regioninėmis laboratorijomis;
- iš Juridinių asmenų registro išregistruota bankrutavusi uždaroji akcinė bendrovė Lietuvos tyrimų centras;
- iš Juridinių asmenų registro išregistruota bankrutavusi viešoji įstaiga Alytaus verslo inkubatorius.

Ūkio ministro valdymo srityje veikusiose viešojo sektoriaus organizacijose 2017 metais vidutiniškai dirbo 1 297 darbuotojai. Palyginus su 2016 metais, ūkio ministro valdymo srities vidutinis darbuotojų skaičius sumažėjo 3 darbuotojais (nuo 1330 iki 1297 darbuotojų, 0,2 proc.).

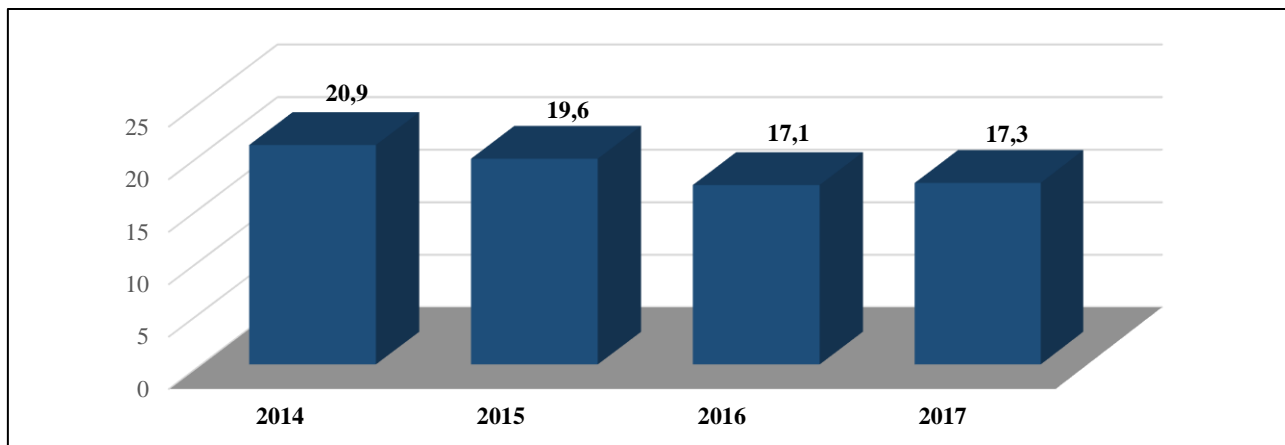
61 paveikslas. Ūkio ministro valdymo srities viešojo sektoriaus organizacijų vidutinis darbuotojų skaičius

Didžiausias vidutinio darbuotojų skaičiaus augimas užfiksuotas uždarojoje akcinėje bendrovėje Lietuvos parodų ir kongresų centre „Litexpo“ (8 darbuotojais, nuo 86 iki 94 (8,5 proc.)). Ūkio ministerija nurodė, kad Lietuvos parodų ir kongresų centre „Litexpo“ pradėjus vykdyti naujus projektus, buvo užimtos anksčiau buvusios laisvos ir įsteigtos naujos pareigybės. Didžiausias vidutinio darbuotojų skaičiaus sumažėjimas užfiksuotas viešojoje įstaigoje Lietuvos verslo paramos agentūroje (21 darbuotoju, nuo 173 iki 152 (12,1 proc.)) ir valstybės įmonėje „Visagino energija“ (13 darbuotojų, nuo 212 iki 199 (6,1 proc.)).

Ūkio ministro valdymo srityje veikusių valstybės viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų darbo užmokesčiui 2017 metais buvo skirta 17,3 mln. Eur. Ši suma buvo 0,2 mln. Eur (nuo 17,1 iki 17,3 mln. Eur, 1,1 proc.) didesnė nei 2016 metais.

62 paveikslas. Ūkio ministro valdymo srities viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų darbo užmokesčio suma (mln. Eur)

2017 metais ūkio ministro valdymo srityje veikusių valstybės viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų vidutinis darbo užmokestis siekė 1 193 Eur. Jis, palyginus su 2016 metų duomenimis (1 154 Eur), padidėjo 39 Eur (3,2 proc.).

Didžiausias vidutinio darbo užmokesčio padidėjimas užfiksuotas uždarojoje akcinėje bendrovėje „Kofinansavimas“ (2 377,5 Eur, nuo 55 iki 2432,5 Eur (97,7 proc.)). Ūkio ministerija informavo, kad nuo šios bendrovės įsteigimo 2016 m. liepos 17 d. iki 2017 m. kovo 17 d. joje dirbo tik vadovas pagal valandinį įkainį. Nuo 2017 m. kovo 17 d. vadovas gauna nustatytą mėnesinį atlyginimą, taip pat yra įdarbintas dar vienas darbuotojas. Antras pagal dydį vidutinio darbo užmokesčio padidėjimas užfiksuotas viešojoje įstaigoje „Stebėsenos ir prognozių agentūra“ (756 Eur, nuo 463,5 iki 1219,5 Eur (62 proc.)). Pagal Ūkio ministerijos pateiktą informaciją, nuo 2017 m. liepos 1 d. šiai viešajai įstaigai perėmus valstybės valdomų įmonių Valdymo koordinavimo centro funkcijas, joje įdarbinti 5 nauji darbuotojai, kuriems nustatytas darbo užmokestis yra didesnis už kitų dviejų iki tol dirbusių darbuotojų darbo užmokestį. 2017 m. kovo 13 d. viešajai įstaigai „Stebėsenos ir prognozių agentūra“ pradėjus vykdyti iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamą projektą „Žmogiškųjų išteklių stebėsenos ir prognozavimo sistemos elementų kūrimas ir atnaujinimas“ padidėjo darbuotojų, vykdančių projekto veiklas, darbo užmokestis.

Didžiausias vidutinio darbo užmokesčio sumažėjimas užfiksuotas uždarojoje akcinėje bendrovėje „Litexpo Events“ (452 Eur, nuo 1608,5 iki 1156,5 Eur (28,1 proc.) dėl personalo ir pareiginių atlyginimų kaitos) ir viešojoje įstaigoje „Verslininkų namai“ (177 Eur, nuo 566 iki 388 Eur (31,2 proc.) dėl sumažėjusio finansavimo pabaigus įgyvendinti Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis finansuojamus projektus).

2017 metais ūkio ministro valdymo srityje inicijuoti, priimti ar vykdyti Gairių nuostatas įgyvendinantys sprendimai:

- atsižvelgdama į tai, kad valstybės įmonė „Visagino energija“ yra specifinės veiklos vykdytoja, turinti užtikrinti šilumos energijos ir vandens tiekimą bei nuotekų tvarkymo paslaugas, ir pagal veiklos pobūdį nepriklauso ūkio ministro valdymo sričiai, Ūkio ministerija kreipėsi į

Visagino savivaldybę su siūlymu sutikti, kad ši savivaldybė taptų po pertvarkymo veiksiančios savivaldybės įmonės savininke ir perimtų Visagino savivaldybės nuosavybės savivaldybės savarankiškosioms funkcijoms atlikti valstybei nuosavybės teise priklausančią ir valstybės įmonės „Visagino energija“ patikėjimo teise valdomą ilgalaikį ir trumpalaikį materialųjį ir nematerialųjį turtą;

- Ūkio ministerija Vyriausybei pateikė nutarimo projektą, kuriuo valstybės, kaip viešosios įstaigos Lietuvos inovacijų centro dalininkės, teises ir pareigas būtų pavesta įgyvendinti tik Ūkio ministerijai (šiuo metu tai daro Ūkio ir Švietimo ir mokslo ministerijos);
- viešųjų įstaigų „Verslininkų namai“, „Investuok Lietuvoje“, „Versli Lietuva“, CPO LT, Lietuvos verslo paramos agentūros, Lietuvos inovacijų centro, Kauno mokslo ir technologijų parko, Klaipėdos mokslo ir technologijų parko, Šiaurės miestelio technologijų parko, Stebėsenos ir prognozių agentūros vadovų veikla pradėta vertinti atsižvelgiant į jiems nustatytų metinių užduočių atlikimą, patvirtintų siektinų rezultatų pasiekimą ir individualius kriterijus.

Vidaus reikalų ministro valdymo srities apžvalga

2017 metų vidaus reikalų ministro valdymo srityje veikusios viešojo sektoriaus organizacijos:

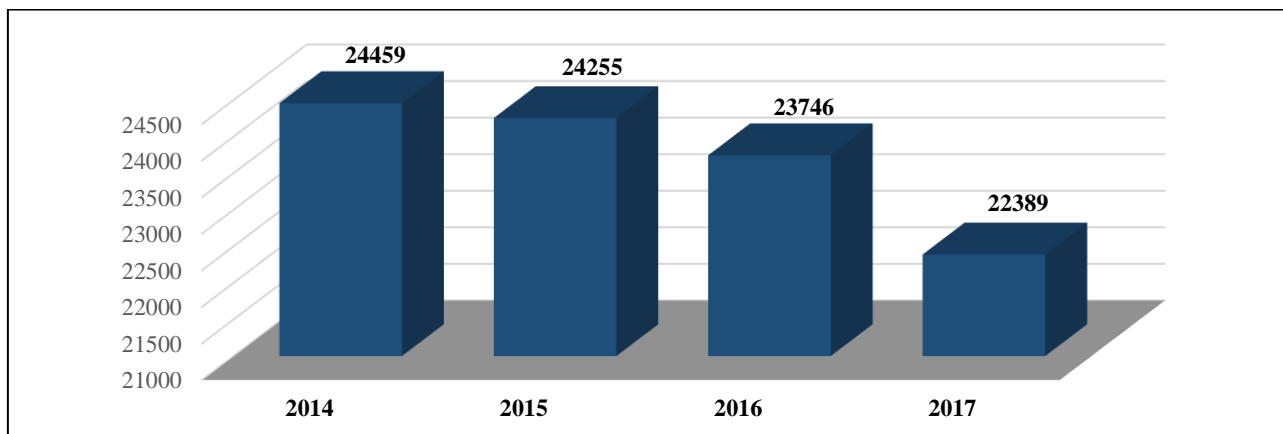
Biudžetinės įstaigos 63	Viešosios įstaigos 14	Valstybės įmonės 1	Akcinės bendrovės 2	Ministro valdymo srityje veikusios Vyriausybės įstaigos 2
-----------------------------------	---------------------------------	------------------------------	-------------------------------	---

Vidaus reikalų ministro valdymo srityje įvykę instituciniai pokyčiai:

- juridinio asmens statuso neteko 5 Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos rinktinės ir Pasieniečių mokykla;
- likviduota ir iš Juridinių asmenų registro 2017 m. rugsėjo 8 d. išregistruota Sveikatos priežiūros tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos.
- 2017 m. vasario 7 d. iš Juridinių asmenų registro išregistruota viešoji įstaiga Nemuno žiedas.

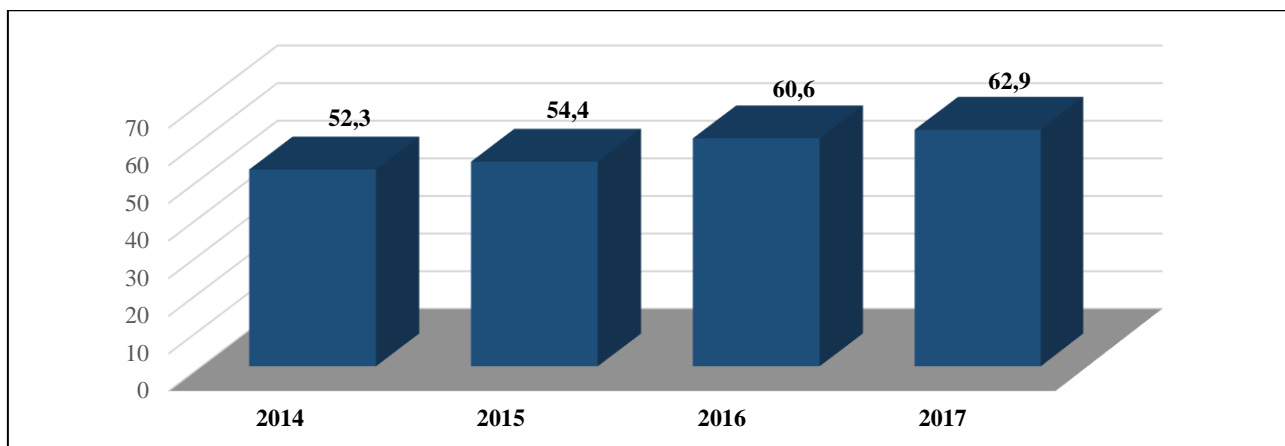
Vidaus reikalų ministro valdymo srityje veikusiose viešojo sektoriaus organizacijose 2017 metais vidutiniškai dirbo 22 389 darbuotojai (įskaitant vidaus reikalų sistemos statutinius valstybės tarnautojus). Palyginus su 2016 metais, vidaus reikalų ministro valdymo srities vidutinis darbuotojų skaičius sumažėjo 1 357 darbuotojais (nuo 23 746 iki 22 389 darbuotojų, 5,7 proc.). Labiausiai darbuotojų skaičiaus sumažėjimą vidaus reikalų ministro valdymo srityje įtakoję 5 Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos rinktinių likvidacija (pvz. likvidavus Lazdijų rinktinę panaikintas 421 etatas, Ignalinos atominės elektrinės apsaugos rinktinę – 263 etatai). Iš veikiančių įstaigų didžiausias darbuotojų skaičiaus sumažėjimas užfiksuotas Vilniaus apskrities policijos komisariate (231 darbuotoju (nuo 2932 iki 2701 darbuotojo (7,8 proc.) dėl vykdomos policijos sistemos pertvarkos). Labiausiai darbuotojų skaičius didėjo Valstybės sienos apsaugos tarnyboje prie Vidaus reikalų ministerijos (99 darbuotojais, nuo 283 iki 381 darbuotojo (25,9 proc.)).

63 paveikslas. Vidaus reikalų ministro valdymo srities viešojo sektoriaus organizacijų vidutinis darbuotojų skaičius

Vidaus reikalų ministro valdymo srityje veikusių viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų darbo užmokesčiui 2017 metais buvo skirta 62,9 mln. Eur. Ši suma buvo 2,3 mln. Eur (nuo 60,6 iki 62,9 mln. Eur, 3,6 proc.) didesnė nei 2016 metais.

64 paveikslas. Vidaus reikalų ministro valdymo srities viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų darbo užmokesčio suma (mln. Eur)

2017 metais vidaus reikalų ministro valdymo srityje veikusių valstybės viešojo sektoriaus organizacijų vidutinis darbuotojų darbo užmokestis siekė 709 Eur. Jis, palyginus su 2016 metų duomenimis (658 Eur), padidėjo 51 Eur (7,2 proc.).

Didžiausias vidutinio darbo užmokesčio padidėjimas užfiksuotas Elektrėnų priešgaisrinėje gelbėjimo tarnyboje (302 Eur, nuo 528 iki 830 Eur (36,3 proc.)). Didžiausias vidutinio darbo užmokesčio mažėjimas stebėtas Turto valdymo ir ūkio departamente prie Vidaus reikalų ministerijos (205 Eur, nuo 1104 iki 899 Eur (18,6 proc.)). Tai įtakojo tarnybinis kaitumas ir kitos su tarnybos ir darbo santykiais susijusios priežastys.

2017 metais vidaus reikalų ministro valdymo srityje inicijuoti, priimti ar vykdyti Gairių nuostatas įgyvendinantys sprendimai:

- biudžetinei įstaigai Lietuvos sporto medicinos centrui perduotos Kauno, Klaipėdos, Panevėžio ir Šiaulių sporto medicinos centrų teisės ir pareigos. Tokiu būdu optimizuota sporto medicinos centrų veikla, centralizuotos bendrosios šių centrų funkcijos, sumažintas šių funkcijų vykdymui skirtų pareigybių skaičius;
- juridinio asmens statuso neteko 5 Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos rinktinės ir Pasieniečių mokykla, centralizuotos personalo, turto ir finansų valdymo funkcijos, baigtas dokumentų valdymo funkcijos centralizavimas;
- centralizuotos finansinės (buhalterinės) apskaitos valdymo funkcijos specializuotose policijos įstaigose, taip pat Telšių, Tauragės, Utenos, Alytaus, Vilniaus ir Marijampolės apskričių vyriausiuose policijos komisariatuose;
- apskričių priešgaisrinių gelbėjimo valdybų priešgaisrinėse gelbėjimo tarnybose (39 struktūriniai padaliniai) panaikintos priešgaisrinių gelbėjimo tarnybų viršininkų pavaduotojų pareigybės. Taip pat, pakeista apskričių priešgaisrinių gelbėjimo valdybų struktūra – panaikinti priešgaisrinių gelbėjimo tarnybų Valstybinės priešgaisrinės priežiūros poskyriai ir priešgaisrinėse gelbėjimo tarnybose įsteigtos atskiros valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnų pareigybės. Panaikintos 76 vadovų (39 priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos viršininko pavaduotojų ir 37 Valstybinės priešgaisrinės priežiūros poskyrių viršininkų) pareigybės.

Žemės ūkio ministro valdymo srities apžvalga

2017 metų žemės ūkio ministro valdymo srityje veikusios viešojo sektoriaus organizacijos:

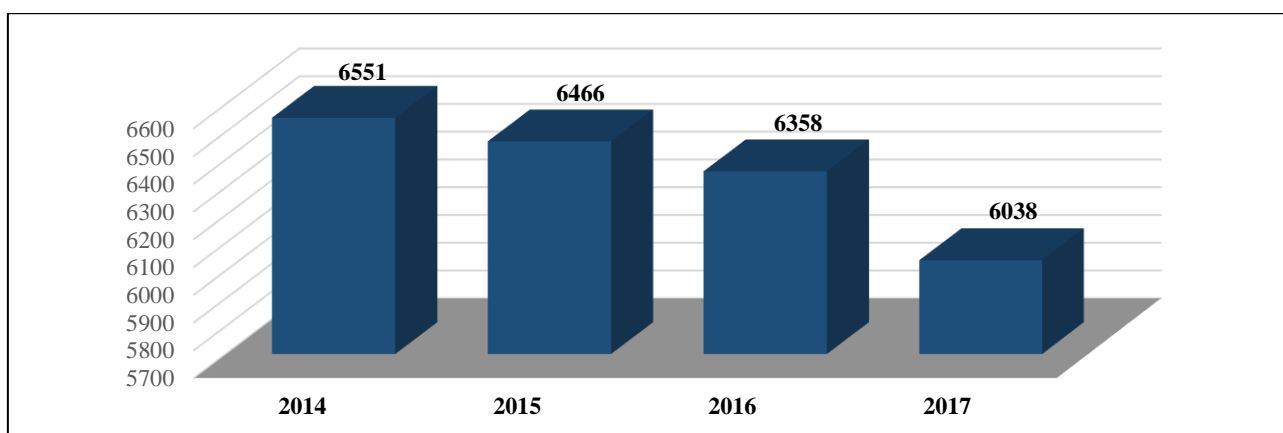
Biudžetinės įstaigos 10	Viešosios įstaigos 4	Valstybės įmonės 6	Akcinės bendrovės 14	Ministro valdymo srityje veikusios Vyriausybės įstaigos 1
-----------------------------------	--------------------------------	------------------------------	--------------------------------	---

Žemės ūkio ministro valdymo srityje įvykę instituciniai pokyčiai:

- UAB „Aerogeodezijos institutas“ ir UAB „Klaipėdos žuvininkystės produktų aukcionas“ įtrauktos į Privatizavimo objektų sąrašą, o jų akcijos perduotos valstybės įmonei Turto bankui;
- Žemės ūkio ministerija tapo valstybės įmonės Distancinių tyrimų ir geoinformatikos centro „GIS-centras“ savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija;
- likviduota viešoji įstaiga „Konsultavimo ir ekspertizių centras“;
- Lietuvos Respublikos Vyriausybė sutiko, kad Žemės ūkio ministerija, kuri yra UAB „Valstybinė projektų ir sąmatų ekspertizė“ visų valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų valdytoja, priimtų sprendimą reorganizuoti UAB „Valstybinė projektų ir sąmatų ekspertizė“ prijungimo būdu – prijungiant UAB „Valstybinė projektų ir sąmatų ekspertizė“ prie UAB „Projektų ekspertizė“, kurios visos akcijos nuosavybės teise priklauso valstybei, o akcijų valdytojas yra Aplinkos ministerija.

Žemės ūkio ministro valdymo srityje veikusiose valstybės viešojo sektoriaus organizacijose 2017 metais vidutiniškai dirbo 6 038 darbuotojai. Palyginus su 2016 metais, žemės ūkio ministro valdymo srities vidutinis darbuotojų skaičius sumažėjo 320 darbuotojų (nuo 6358 iki 6038 darbuotojų, 5 proc.).

65 paveikslas. Žemės ūkio ministro valdymo srities viešojo sektoriaus organizacijų vidutinis darbuotojų skaičius

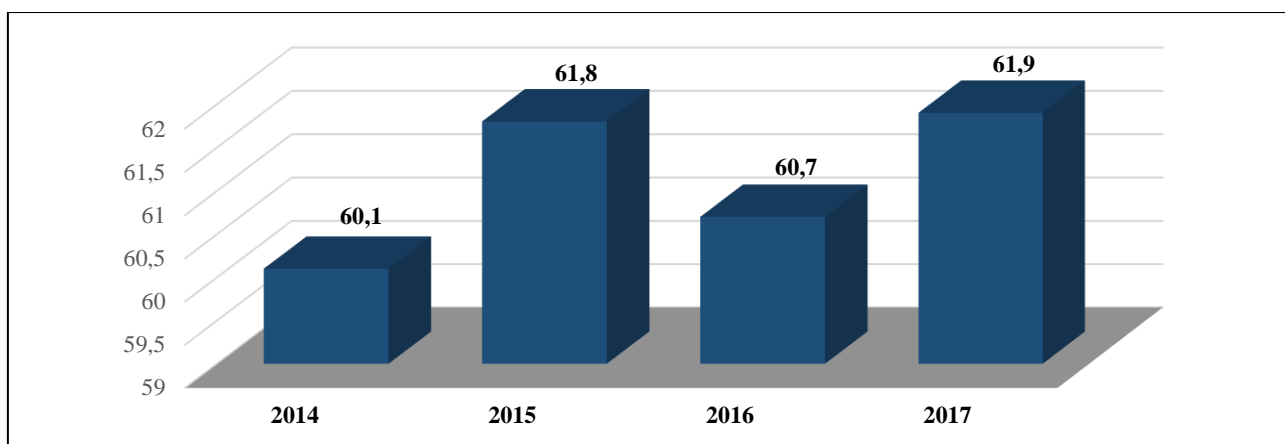

Labiausiai vidutinis darbuotojų skaičius didėjo valstybės įmonėje Distancinių tyrimų ir geoinformatikos centre „Gis centras“ (8 darbuotojais, nuo 75 iki 83 darbuotojų (9,6 proc.)). Kaip

informavo Žemės ūkio ministerija, 2017 metais įmonė iš UAB Aerogeodezijos instituto perėmė valstybės sienos demarkavimo darbus, o tai sąlygojo ir darbuotojų perkėlimą iš UAB Aerogeodezijos instituto į valstybės įmonę Distancinių tyrimų ir geoinformatikos centrą „GIS-centras“. Didžiausias darbuotojų skaičiaus sumažėjimas užfiksuotas valstybės įmonėje Valstybės žemės fondas (44 darbuotojais, nuo 328 iki 284 (15,5 proc.)). Pagal Žemės ūkio ministerijos pateiktą informaciją, valstybės įmonė Valstybės žemės fondas, optimizuodamas įmonės veiklą, peržiūrėjo savo funkcijas ir atsisakė nuostolingų veiklos sričių, o tai sąlygojo ir darbuotojų skaičiaus sumažėjimą.

Žemės ūkio ministro valdymo srityje veikusių valstybės viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų darbo užmokesčiui 2017 metais buvo skirta 61,9 mln. Eur. Ši suma buvo 1,2 mln. Eur (nuo 60,7 iki 61,9 mln. Eur, 1,9 proc.) didesnė nei 2016 metais.

66 paveikslas. Žemės ūkio ministro valdymo srities viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų darbo užmokesčio suma (mln. Eur)

2017 metais žemės ūkio ministro valdymo srityje veikusių viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų vidutinis darbo užmokestis siekė 850 Eur. Jis, palyginus su 2016 metų duomenimis (812 Eur), padidėjo 38 Eur (4,5 proc.).

Valdymo srities mastu reikšmingiausias vidutinio darbo užmokesčio padidėjimas užfiksuotas uždaroje akcinėje bendrovėje „Šilutės veislininkystė“ (255 Eur, nuo 797 iki 1052 Eur (24,2 proc.)). Žemės ūkio ministerija informavo, kad padidėjimą lėmė minimalaus darbo užmokesčio bei valandinio užmokesčio dydžio pokyčiai. Didžiausias vidutinio darbo užmokesčio sumažėjimas užfiksuotas valstybės įmonėje „Valstybės žemės fondas“ (71 Eur, nuo 839 iki 768 Eur (8,5 proc.)). 2017 metais, lyginant su praėjusiais metais, ženkliai sumažėjo darbų, kuriuos valstybės įmonėje Valstybės žemės fonde užsakė didžiausias jų užsakovas (Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos) apimtys. Be to, viešuosiuose pirkimuose įmonei nepavyko laimėti kitų stambių komercinių darbų, todėl buvo atliekami mažesnės vertės darbai. Tai lėmė ir įmonės darbuotojų vidutinis darbo užmokesčio, kuris ir priklauso nuo atliktų darbų vertės, sumažėjimą.

2017 metais ūkio ministro valdymo srityje inicijuoti, priimti ar vykdyti Gairių nuostatas įgyvendinantys sprendimai:

- pradėta Žuvininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos pertvarka, kurios tikslas – panaikinti perteklines bei nebūdingas funkcijas, dalį atliekamų funkcijų perkelti į Klaipėdą, tokiu būdu stiprinant regionų svarbą bei užimtumą juose. Atliekant pertvarką didžioji dalis bendrųjų funkcijų (buhalterinė apskaita, teisės ir personalo klausimai, bendrieji reikalai), žuvininkystės kontrolės funkcijos bei direktoriaus pareigybės buvo perkeltos į Klaipėdos

miestą, taip pat pakeista žuvininkystės gamybinių padalinių struktūra atsisakant 33 pareigybių;

- parengtas Lietuvos Respublikos veterinarijos įstatymo projektas, kuriuo siūloma pakeisti Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos statusą iš Vyriausybės įstaigos į įstaigą prie ministerijos. Pakeitus Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos statusą, sumažėtų asignavimų valdytojų skaičius ir dėl to palengvėtų valstybės biudžeto planavimo, vykdymo ir vertinimo procesas, sumažėtų asignavimų valdymo, jų apskaitos ir kontrolės išlaidos;
- inicijuoti projektai:
 - „Žemės ūkio ministerijos valdymo srities valstybės įmonių (Distancinių tyrimų ir geoinformatikos centro „GIS-centras“, Valstybės žemės fondo ir Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro) vykdomų funkcijų optimizavimas“, kuriuo siekiama optimizuoti minėtų įmonių vykdomas funkcijas žemės reformos, žemėtvarkos, geodezijos, kartografijos, žemės naudojimo valstybės kontrolės srityse;
 - „Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos vykdomų funkcijų, atliekant augalų veislių tyrimus, optimizavimas“, kuriuo siekiama atsisakyti viešajam sektoriui nebūdingų ir (ar) su įstaigos prie ministerijos paskirtimi nesuderinamų funkcijų, perduodant jas vykdyti kitiems subjektams (t. y. siūloma Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Ministerijos teritorinių padalinių atliekamus augalų dauginamosios medžiagos vegetacinius tyrimus ir augalų veislių ūkinio vertingumo tyrimus perduoti viešajai įstaigai Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybai);
 - „Valstybinės gyvulių veislininkystės priežiūros tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos ir Žemės ūkio ministerijos funkcijų gyvulių veislininkystės srityje optimizavimas“, kuriuo siekiama sutaupyti šioms įstaigoms skiriamas valstybės biudžeto lėšas ir pasiekti efektyvesnį įstaigų valdymą konsoliduojant bendrąsias funkcijas;
 - „Naujos viešosios įstaigos steigimas vietoje likviduojamų Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūros, Programos „Leader“ ir Žemdirbių mokymo metodikos centro vietoje, stiprinant eksporto skatinimo priemonės ir atsisakant valstybei nebūdingų funkcijų“, kuriuo siekiama optimizuoti Žemės ūkio ministerijos valdymo srities įstaigų skaičių, konsoliduoti žemės ūkio, maisto produktų rinkos reguliavimo, eksporto skatinimo ir metodinės pagalbos funkcijas vienoje įstaigoje, atsisakant valstybei nebūdingų funkcijų ir taip racionaliau valdant išteklius ir taupant biudžeto lėšas;
 - „Valstybės įmonės Mašinų bandymo stoties pertvarka“, kuriuo siekiama optimizuoti valstybės įmonės Mašinų bandymo stoties vykdomas veiklas – jos vykdomas viešojo administravimo funkcijas perduoti Žemės ūkio ministerijai ar jos įgaliotai institucijai, o pačią įmonę pertvarkyti į uždarąją akcinę bendrovę ir ją ateityje privatizuoti;
 - „Laboratorių tinklo optimizavimas“, kurio tikslas valstybės įmonę „Pieno tyrimai“ pertvarkyti į uždarąją akcinę bendrovę ir po pertvarkos reorganizuoti jungimo būdu su UAB „Gyvulių produktyvumo kontrolė“. Tikimasi, kad po šio sujungimo panaudojant vienos įmonės turimą logistiką ir kitoje įmonėje įdarbintus kontrolės asistentus, dirbančius vietoje (t. y. ūkiuose), pieno ūkiai galės plačiau, pigiau ir paprasčiau naudotis reorganizuotos įmonės teikiamomis paslaugomis, o pastaroji galės pasiūlyti platesnį, labiau prieinamą tyrimų ir paslaugų spektrą;
 - „Ūkinių gyvūnų genetinių išteklių centro sukūrimas panaudojant UAB Upytės eksperimentinio ūkio turimą infrastruktūrą“, kurio tikslas racionaliau naudoti materialinius, finansinius ir žmogiškuosius išteklius, sumažinant valstybės valdomų

bendrovių skaičių, koncentruojant saugomus ūkinių gyvūnų genetinius išteklius vienoje bendrovėje;

- „Žemės ūkio ministerijos administracijos padalinių atliekamų funkcijų analizė“, kuriuo siekiama įvertinti poreikį optimizuoti Žemės ūkio ministerijos administracijos padalinių atliekamas funkcijas ir peržiūrėti Žemės ūkio ministerijos kokybės vadybos sistemos procesus.

6. Vyriausybei atskaitingų įstaigų apžvalga

2017 metais veikusių Vyriausybei atskaitingų įstaigų grupei priskirtos viešojo sektoriaus organizacijos:

- Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija,
- Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės,
- Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba,
- Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija,
- Vyriausioji administracinių ginčų komisija,
- Viešųjų pirkimų tarnyba,
- Tarptautinės komisijos nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti sekretoriatas,
- 10 Vyriausybės atstovų apskrityje tarnybų.

2017 metais institucinių pokyčių Vyriausybei atskaitingų įstaigų grupei priskirtose viešojo sektoriaus organizacijose nevyko.

2017 metais šiai grupei priklausančiose viešojo sektoriaus organizacijose dirbo vidutiniškai 607 darbuotojai. Lyginant su 2016 metais, vidutinis darbuotojų skaičius sumažėjo 49 darbuotojais (nuo 656 iki 607, (7,6 proc.)). Didžiausias darbuotojų skaičiaus mažėjimas užfiksuotas Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijoje (37 darbuotojais, nuo 261 iki 224, (14,1 proc.)).

2017 metais Vyriausybei atskaitingų įstaigų dirbančių darbuotojų darbo užmokesčiui buvo skirta 10,1 mln. Eur, o jiems mokamo vidutinio darbo užmokesčio mediana augo 22 Eur (nuo 1306 Eur iki 1314 Eur (1,6 proc.)). Didžiausias vidutinio darbo užmokesčio augimas užfiksuotas Tarptautinės komisijos nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti sekretariate (240 Eur, nuo 858 Eur iki 1098 Eur (27,9 proc.)) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijoje (116 Eur, nuo 1417 Eur iki 1533 Eur (8,1 proc.)).

2017 metais Vyriausybei atskaitingų įstaigų grupei priklausančiose viešojo sektoriaus organizacijose inicijuoti, priimti ar vykdyti Gairių nuostatas įgyvendinantys sprendimai:

- Mokestinių ginčų komisijoje prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, siekiant pagerinti specialiosios veiklos srities funkcijų vykdymo organizavimą ir kontrolę bei padidinti bendrųjų funkcijų vykdymo efektyvumą, buvo atskirtos su mokestinių ginčų nagrinėjimu susijusios veiklos srities ir bendrosios veiklos srities funkcijos bei sustiprinta jų veiklos rezultatyvumo kontrolė.

7. Valstybės viešojo sektoriaus tendencijos

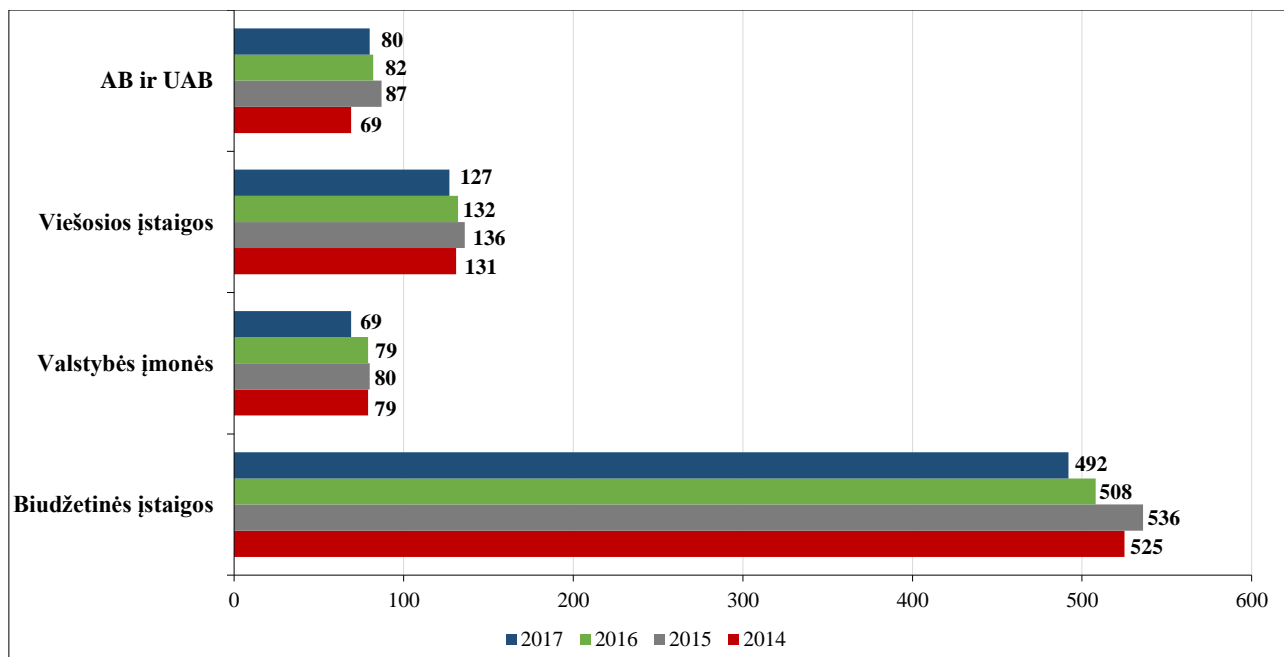
2017 metai galėtų būti išskirti kaip ypatingai gausūs įgyvendinamų institucinių pokyčių – 33 išregistruoti juridiniai asmenys, 16 valstybės viešojo sektoriaus organizacijų pradėtos ar tęsiamos likvidavimo ir bankroto procedūros, dar 119 valstybės viešojo sektoriaus organizacijų buvo reorganizuojamos. Tai reiškia, kad tam tikri instituciniai ar struktūriniai pokyčiai vyko net 20 proc. visų valstybės viešojo sektoriaus organizacijų. Tokia ženkli sektoriaus optimizacija buvo vykdoma įgyvendinant šias pagrindines viešojo valdymo tobulinimo iniciatyvas:

- mažinant biudžetinių įstaigų skaičių, optimizuojant biudžetinių įstaigų veiklą, siekiant racionaliau naudoti joms skirtus materialinius ir finansinius išteklius;
- atsižvelgiant į Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos pateiktas rekomendacijas ir siekiant užtikrinti efektyvesnę ir skaidresnę valstybės valdomų įmonių veikimą bei geresnę jų atskaitomybę valstybei ir visuomenei, 2017 metais buvo aktyviai įgyvendinami priimti sprendimai dėl valstybės įmonių tolimesnės veiklos, mažinant tokių subjektų skaičių, jų funkcijas perduodant tinkamesnės jų atlikimui teisinės formos subjektams;
- pertvarkomos valstybės viešojo sektoriaus organizacijų administracijų struktūros, tobulinami vidaus administravimo procesai, konsoliduojamas ir centralizuojamas bendrųjų funkcijų atlikimas;
- peržiūrėjus valstybės dalyvavimo viešosiose įstaigose ir valstybės valdomose bendrovėse tikslumą, įgyvendinami priimti sprendimai atsisakyti dalyvavimo tose organizacijose, kurių veikla su valstybės funkcijomis nėra tiesiogiai susijusi ir kurių savininko ar dalininko teisės geriau įgyvendinti galėtų privatūs ar savivaldybių lygmens subjektai, mažinant valstybės valdomų bendrovių dukterinių įmonių skaičių;
- jungimo būdu reorganizuojant teritoriniu principu veikiančias ir atskiros juridinio asmens statusą turinčias viešojo sektoriaus organizacijas (mažinant tokių organizacijų skaičių ir į vieną organizaciją su savarankiško juridinio asmens statuso neturinčiais teritoriniais padaliniais sujungiant kelias teritoriniu principu veikiančias viešojo sektoriaus organizacijas, atliekančias identišką funkciją);
- vykdant ypač mažų biudžetinių įstaigų (kuriose dirba mažiau nei 20 darbuotojų) pertvarką, jungiant tokias įstaigas tarpusavyje, likviduojant tokias įstaigas ir perduodant jų funkcijas kitoms organizacijoms;
- nuosekliai peržiūrint biudžetinių įstaigų funkcijas, atsisakant perteklinių, besidubliuojančių, viešajam sektoriui nebūdingų funkcijų;
- optimizuojant funkcijų atlikimą pačiose viešojo sektoriaus organizacijose;
- konsoliduojant panašių (giminingų) funkcijų atlikimą, reorganizuojant (jungiant) tokias funkcijas atliekančias viešojo sektoriaus organizacijas ir kt.

Įgyvendinant šias sistemes viešojo valdymo tobulinimo iniciatyvas, pastebima aiški valstybės *vykdomosios* valdžios srities viešojo sektoriaus⁸ mažėjimo tendencija. Nuo 2014 metų biudžetinių įstaigų skaičius sumažėjo 33 įstaigomis, valstybės įmonių skaičius – 10 įmonių, viešųjų įstaigų skaičius – 4 įstaigomis. Nuo 2014 metų padidėjo tik valstybės kontroliuojamų akcinių ir uždarytųjų akcinių bendrovių skaičius (11 bendrovių), kadangi buvo priimti sprendimai pertvarkyti tam tikras valstybės įmones į akcines ar uždarysias akcines bendroves.

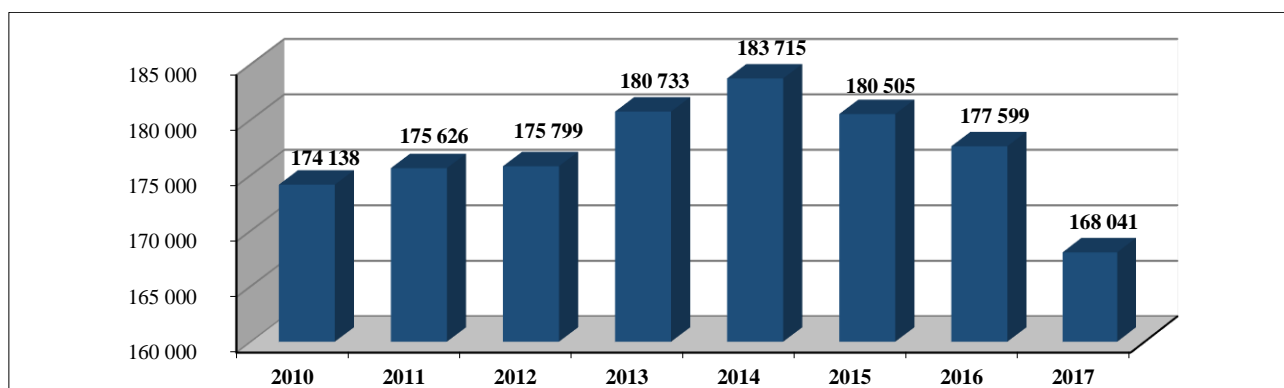
⁸ Atsižvelgiant į tai, kad ne vykdomosios valdžios srities subjektai į ataskaitą apžvalgai įtraukti tik praėjusiais metais – šioje dalyje, kalbant apie ilgesnio laikotarpio sektoriaus tendencijas yra vertinami tik senos apimtis ataskaitos – vykdomosios valdžios srities valstybės viešojo sektoriaus organizacijų rodikliai.

67 paveikslas. Viešojo sektoriaus organizacijų skaičiaus pokyčiai 2014–2017 metais

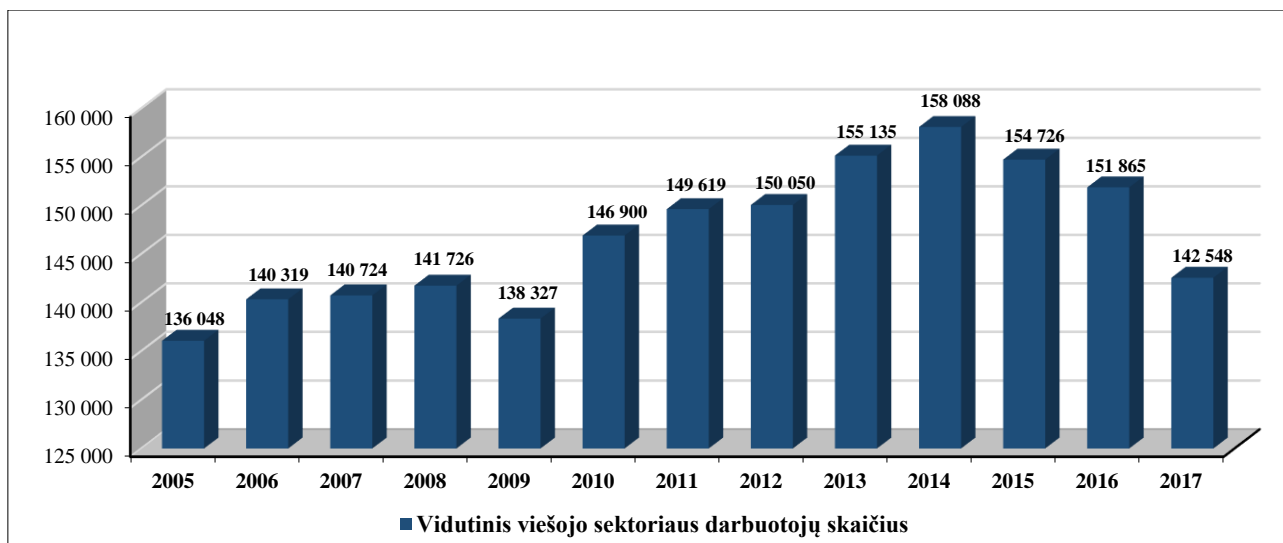

Vertinant vidutinio *valstybės* viešajame sektoriuje dirbančių darbuotojų skaičiaus pokyčius, trečius metus iš eilės stebimas šio skaičiaus mažėjimas. 2017 metais valstybės viešajame sektoriuje darbuotojų skaičius (*įskaitant vidaus reikalų sistemos statutinius valstybės tarnautojus ir profesinės karo tarnybos karius*) siekė 168 041 ir, lyginant su 2016 metais, buvo 9 558 darbuotojais (5,3 proc.) mažesnis. Valstybės viešojo sektoriaus darbuotojų skaičius, neskaitant vidaus reikalų sistemos statutinių valstybės tarnautojų ir profesinės karo tarnybos karių, taip pat mažėjo trečius metus iš eilės. 2017 metais darbuotojų skaičius, *neskaitant vidaus reikalų sistemos statutinių valstybės tarnautojų ir profesinės karo tarnybos karių*, siekė 142 548 ir, lyginant su 2016 metais, buvo 9 317 darbuotojų (6,1 proc.) mažesnis. Pastebėtina, kad tai didžiausias per pastaruosius metus stebimas darbuotojų skaičiaus sumažėjimas, kuris, lyginant su dirbančiųjų šiame sektoriuje pokyčiu 2016 metais, yra net tris kartus didesnis (2016 metais vidutinio darbuotojų skaičiaus sumažėjimas sudarė nepilnus 2 proc. kai vidutinis darbuotojų skaičius sumažėjo 3 000 darbuotojų).

68 paveikslas. Vidutinio darbuotojų skaičiaus pokyčiai 2010–2017 metais (*įskaitant vidaus reikalų sistemos statutinius valstybės tarnautojus ir profesinės karo tarnybos karius*)

69 paveikslas. Vidutinio darbuotojų skaičiaus pokyčiai 2005–2017 metais (be vidaus reikalų sistemos statutinių valstybės tarnautojų ir profesinės karo tarnybos karių)

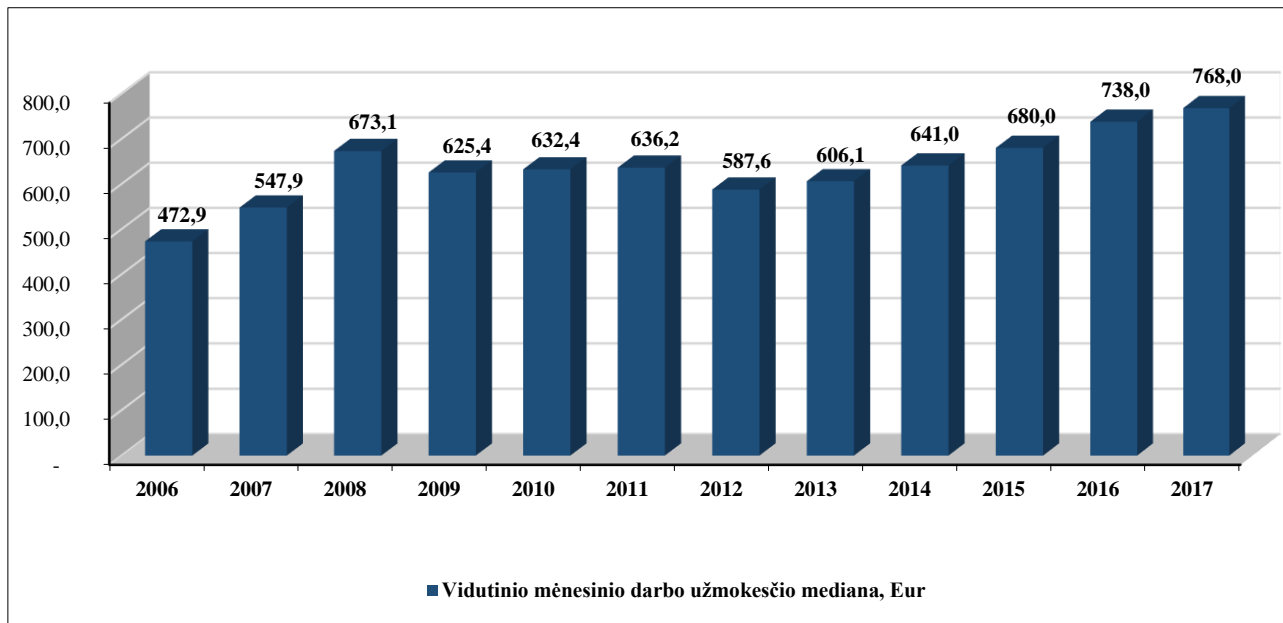
Darbuotojų skaičiaus mažėjimui didžiausią įtaką turėjo anksčiau minėtų sektoriaus optimizavimo sprendimų įgyvendinimas, taip pat, lyginant su privačiu sektoriumi, mažesnis viešojo sektoriaus patrauklumas potencialiems naujiems darbuotojams dėl akivaizdžių darbo užmokesčio skirtumų bei nuolatinių reformų, kuriančių viešojo sektoriaus, kaip nepatrauklaus ir nestabilaus darbdavio, įvaizdį.

Siekiant užtikrinti viešojo sektoriaus efektyvumo ir patrauklumo augimą – didelis dėmesys turėtų būti skiriamas:

- sektorių sudarančių įstaigų statuso ir funkcijų gryninimui, valstybei svarbias funkcijas atlikti pavedant tinkamiausios formos subjektams – šiam tikslui po pakankamai ilgo ir sudėtingo derinimo proceso 2018 m. gegužės 16 d. Vyriausybės nutarimu Nr. 495 buvo patvirtintos Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairės, skirtos viešojo sektoriaus įstaigų sistemai, šių įstaigų valdymui tobulinti ir kompetencijai išgryninti. Kartu su gairėmis patvirtintas ir jų įgyvendinimo planas, numatantis visų teisinių formų subjektų peržiūras ir jų atitikties Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairių nuostatomis įvertinimą.
- Sektoriuje dirbančių asmenų atrankos, veiklos bei apmokėjimo reglamentavimo tobulinimui, nes kalbant apie efektyvų viešąjį sektorių reikėtų nepamiršti, kad efektyvumą kuria jame dirbančių asmenų efektyvumas, kompetencija ir našumas. Šiam tikslui po ilgai trukusio derinimo ir gausių diskusijų, 2018 m. birželio 29 d. buvo priimta nauja Valstybės tarnybos įstatymo redakcija, kuri, nors ir neįsigaliojusi, jau dabar sulaukia nemažai kritikos dėl neišsamos ir nepakankamo tam tikrų klausimų reglamentavimo: patvirtintoje redakcijoje labiausiai koncentruojamasi į darbuotojų veiklos reguliavimą, per mažai dėmesio skiriant aiškiam ir tinkamam jų kompetencijų modelio sukūrimui; taip pat nepagrįstai mažai dėmesio skiriama vadovaujamai grandžiai, kurios realių vadovavimo kompetencijų trūkumas, nesant efektyvių atrankos ir vertinimo svertų dažnai ir lemia pagrindines efektyvaus veikimo problemas.
- Sektoriaus teikiamų paslaugų ir vykdomų funkcijų peržiūrai, siekiant atsisakyti sektoriui nebūdingų ar nebūtinų veiklų atlikimo, mažinant valstybės kišimąsi į savireguliaciniais mechanizmais susitvarkančias veiklas ar atsisakant paslaugų, kurias galėtų sėkmingai teikti ir privatus subjektai, teikimo. Šiam tikslui 2017 metais Vidaus reikalų ministerija ėmėsi įgyvendinti prioritetinį Vyriausybės projektą „Viešųjų ir administracinių paslaugų modernizavimas, įdiegiant efektyvumo vertinimus, supaprastinant ir trumpinant procesus, parenkant tinkamiausią paslaugų teikimo būdą“, kurio apimtyje planuojama peržiūrėti viešojo sektoriaus teikiamas administracines ir viešąsias paslaugas, identifikuojant perteklines ar

galimas konsoliduoti, atsisakyti, į elektroninę erdvę perkelti ar perduoti teikti privačiam sektoriui paslaugas.

70 paveikslas. Vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio pokyčiai 2006–2017 metais

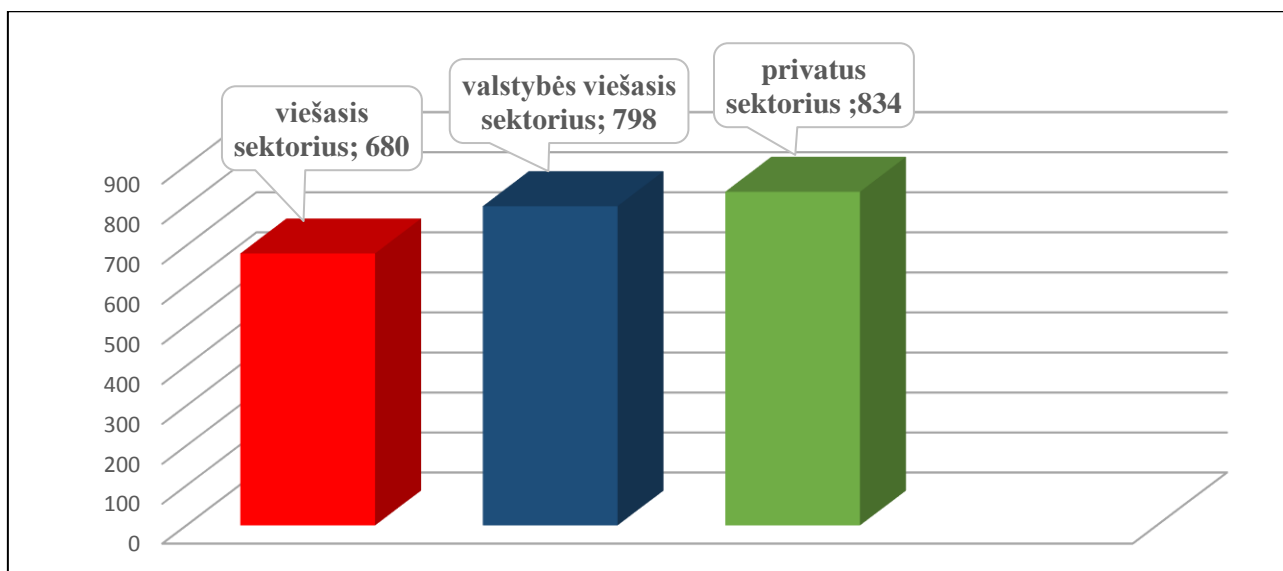
2017 metais *valstybės* vykdomosios valdžios viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų vidutinis darbo užmokestis augo 4,2 proc. Tam esminės įtakos turėjo:

- priimti sprendimai padidinti atlyginimus tam tikruose sektoriuose dirbantiems darbuotojams, Vyriausybės priimti išipareigojimai socialiniams partneriams optimizuojant viešąjį sektorių sutaupytas lėšas skirti dirbančiųjų darbo užmokesčio didinimui;
- mokėtos dalinės kompensacijos už ekonominės krizės laikotarpį sumažintą darbo užmokestį;
- natūralios darbo užmokesčio didėjimo priežastys (priedų, premijų, kompensacijų mokėjimas, valstybės tarnautojų tarnybos stažo augimas, kasmetinio vertinimo metu suteiktos ar priskirtos aukštesnės kvalifikacinės klasės, perkėlimas į aukštesnes pareigas, išėtinės išmokos pareigas paliekantiems tarnautojams ir pan.).

Po 2015 metų, kuomet po septynerių metų pertraukos valstybės viešojo sektoriaus darbuotojų vidutinio darbo užmokesčio mediana pasiekė prieškrizinį lygį (2008 metų mediana buvo 673 Eur) ir iki 2017 metų tolygiai didėjo. Praėjusiais metais ši mediana *vykdomosios* valdžios srityje dar paaugo 30 Eur (4,2 proc.) ir buvo lygi 768 Eur. Skaiciuojant kartu su į ataskaitą įtrauktais vykdomosios valdžios sričiai nepriklausančių valstybės viešojo sektoriaus organizacijų duomenimis – skaitine reikšme stebimas toks pats augimas – 31 Eur (4,04 proc.), tačiau pati mediana yra 798 Eur.

Remiantis Statistikos departamento oficialiai pateikiamais duomenimis, vidutinis privataus sektoriaus darbuotojų darbo užmokestis bruto siekė 834 Eur. Lyginant jį su 2017 metų valstybės viešojo sektoriaus darbuotojų vidutinio darbo užmokesčio mediana⁹, konstatuotina, kad privačiame sektoriuje darbuotojų darbo užmokestis yra 36 Eur (4,3 proc.) didesnis. Vidutinio darbuotojų darbo užmokesčio mediana visame viešajame sektoriuje buvo 14,7 proc. (118 Eur) mažesnė negu valstybės viešajame sektoriuje ir 18,4 proc. (154 Eur) mažesnė nei privačiame sektoriuje.

⁹ Vidutinio darbo užmokesčio medianos reikšmė, įskaitant Seimui atskaitingų institucijų ir įstaigų, Lietuvos Prezidento kanceliarijos, teismų ir prokuratūrų duomenis.

Viešojo ir privataus sektorių vidutinio darbo užmokesčio palyginimas parodė aiškų viešojo sektoriaus atsilikimą – darbo užmokestis, mokamas valstybės viešojo sektoriaus darbuotojams yra mažiausias. Atsižvelgiant į ataskaitoje teiktą informaciją apie viešajame sektoriuje egzistuojantį didelį vadovų ir darbuotojų vidutinio darbo užmokesčio skirtumą (apskaičiuotą naudojant tiek darbuotojų, tiek vadovų vidutinio darbo užmokesčio rodiklio reikšmes, santykinis skirtumas tarp kurių atskirose srityse yra daugiau negu 4 kartai), nereikėtų pamiršti, kad realūs eiliniams darbuotojams mokami atlyginimai dažnai nesiekia net ir pateikiamo vidutinio atlyginimo dydžio. Šios tendencijos formuoja neigiamą visuomenės požiūrį į valstybėje taikomą darbo apmokėjimo politiką, skatina nepasitikėjimą priimamais valdymo sprendimais ir didina nepasitenkinimą bei įtampą sektoriaus viduje.

Apibendrinant pokyčius valstybės viešajame sektoriuje, galime teigti, kad 2017 metai laikytini ypač aktyviais šio sektoriaus optimizavimo prasme. Įgyvendinus struktūrų, veiklos ir valdymo optimizavimo, nebūdingų funkcijų atsisakymo sprendimus, ženkliai labiau negu ankstesniais metais mažėjo valstybės viešojo sektoriaus organizacijų bei juose dirbančių darbuotojų skaičius. Tačiau šiuos kiekybinius pokyčius tapatinti su viešojo sektoriaus optimalumu ar efektyvumo didėjimu neleidžia stebimi šiuo metu atliekamų sektoriaus įstaigų veiklos ar teikiamų paslaugų peržiūrų metu identifikuoti trūkumai, kurių šalinimas pareikalaus didelio kiekio naujų sprendimų ir paties požiūrio į viešąjį sektorių pokyčio.

8. Savivaldybių viešąjį sektorių apibūdinančių duomenų apžvalga

Ataskaitoje analizuojami duomenys:

- savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų skaičius, jų teisinės formos;
- savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijose dirbančiųjų skaičius, detaliau analizuojant savivaldybių administracijas;
- savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijose dirbančiųjų vidutinis darbo užmokestis.

Apžvelgiant savivaldybių viešąjį sektorių, atkreiptinas dėmesys į šio sektoriaus ypatumus. Kaip ne kartą yra pabrėžęs Konstitucinis Teismas, valstybės valdymas ir vietos savivalda – dvi viešosios valdžios sistemos, todėl tiek renkant duomenis analizei, tiek šiuos duomenis vertinant, akivaizdi savivaldybių viešojo sektoriaus specifika:

- savivaldybės pagal Konstitucijos bei įstatymų apibrėžtą kompetenciją veikia laisvai ir savarankiškai (Lietuvos Respublikos Konstitucijos 120 straipsnis);
- savivaldybės biudžetinių ir viešųjų įstaigų, savivaldybės įmonių, akcinių bendrovių ir uždarytųjų akcinių bendrovių steigimas, reorganizavimas, likvidavimas – išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija (Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 21 punktą);
- savivaldybės administracijos struktūros, nuostatų ir darbo užmokesčio fondo tvirtinimas, didžiausio leistino darbuotojų skaičiaus savivaldybės administracijoje nustatymas – išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija (Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 10 punktą).

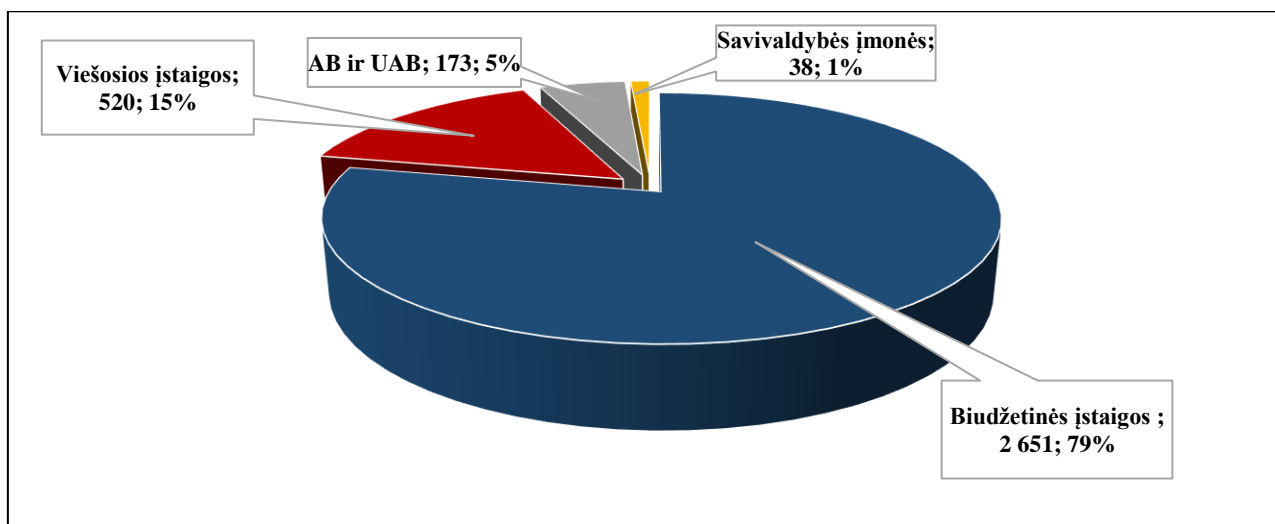
Savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijos

2017 metais Lietuvoje veikė 3 382 savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijos, iš jų:

Savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų teisinė forma	Organizacijų skaičius	Dalis nuo visų savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų
Biudžetinės įstaigos	2 651	79 proc.
Viešosios įstaigos	520	15 proc.
AB ir UAB ¹⁰	173	5 proc.
Savivaldybės įmonės	38	1 proc.
Iš viso	3 382	100 proc.

¹⁰ Rengiant savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų apžvalgą už 2017 metus į vieną organizacijų kategorijų grupę yra sujungtos akcinės bendrovės ir uždarnosios akcinės bendrovės – jų juridinės formos ypatumai yra labai panašūs ir šių organizacijų veiklą reglamentuoja tas pats Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymas.

72 paveikslas. Savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijos

Lyginant 2016–2017 metais veikusias savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijas, stebimas nuoseklus savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų skaičiaus mažėjimas.

Metai	Savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų skaičius	Skaičiaus pokytis, lyginant su praėjusiais metais	Pokytis proc.
2017	3 382	-80	-2,4
2016	3 462	-91	-2,6

Lyginant visų teisinių formų savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų skaičių matoma, jog didžiausias pokytis įvyko savivaldybių įmonių tarpe.

Teisinė forma	Skaičius		Pokytis	
	2017 m.	2016 m.	skaičius	proc.
Biudžetinės įstaigos	2 651	2 701	-50	-1,9
Viešosios įstaigos	520	543	-23	-4,4
AB ir UAB	173	173	0	0
Savivaldybės įmonės	38	46	-8	-21
Visos savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijos	3 382	3 462	-80	-2,4

Biudžetinės įstaigos

2017 metais veikė 2 651 savivaldybių biudžetinė įstaiga (79 proc. visų savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų). Pagal veiklos pobūdį savivaldybių biudžetinės įstaigos – tai daugiausia švietimo įstaigos, ikimokyklinio ugdymo įstaigos, neformalaus švietimo įstaigos, bibliotekos, muziejai, kultūros įstaigos, socialinės rūpybos ir socialinių paslaugų įstaigos ir kt. Biudžetinės įstaigos yra visų savivaldybių administracijos, savivaldybių kontrolės ir audito tarnybos, daugumoje savivaldybių esantys visuomenės sveikatos biurai, priešgaisrinės apsaugos tarnybos. Savivaldybių biudžetinių įstaigų 2017 metais sumažėjo 1,9 proc.

Viešosios įstaigos

2017 metais veikė 520 savivaldybių viešųjų įstaigų (15 proc. visų savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų), tarp jų 12 regioninių savivaldybių viešųjų įstaigų, kurių savininkės yra kelios savivaldybės¹¹.

Pagal veiklos pobūdį savivaldybių viešųjų įstaigų įvairovė didžiausia: sveikatos priežiūros įstaigos (ligoninės, pirminės sveikatos priežiūros centrai, sanatorijos), sporto, kultūros centrai, socialines paslaugas teikiančios įstaigos, turizmo informacijos, verslo konsultaciniai centrai, švietimo ir ugdymo paslaugas teikiančios įmonės, bendruomenių centrai, meno, kultūros, sporto įstaigos ir kt.

Tarp savivaldybių viešųjų įstaigų daugiausiai yra:

Sveikatos priežiūros įstaigų	53,4 proc.
Sporto ir kultūros įstaigų	19,1
Socialines paslaugas teikiančių įstaigų	9,0
Turizmo paslaugas teikiančių įstaigų	6,1
Švietimo ir ugdymo paslaugas teikiančių įstaigų	5,2
Verslo skatinimo ir konsultavimo įstaigų	4,5

Vertinant viešąsias įstaigas susiduriama su sunkumais nustatant jų veiklos pobūdį, nes nemažai įstaigų savo įstatuose kaip veiklos tikslą nurodo kelias skirtingas veiklos sritis bei rūšis (pvz., Kelmės aklyjų ir silpnaregių centro nurodomos veiklos – socialinės ir kultūros paslaugos; Molėtų r. savivaldybėje veikiančių viešųjų įstaigų „Bendrytės centras“, „Arino namai“, Universalus daugiafunkcis centras, „Kaimynystės namai“ nurodomos veiklos – socialinės, kultūros ir švietimo paslaugos; Pakruojo r. savivaldybėje veikiantis „Lygumų paslaugų centras“ teikia ugdymo, socialines, kultūrines paslaugas; Plungės r. savivaldybės viešosios įstaigos „Vandens bokštas“ veiklos sritys nurodomos kaip kultūros, švietimo, socialinių programų; Joniškio r. savivaldybės viešoji „Joniškio turizmo ir verslo informacijos centras“ užsiima mokymo bei kultūrine veikla; Kauno m. savivaldybės S. Dariaus ir S. Girėno aerodromo nurodoma veikla – kita.) Taigi, žinant tik

¹¹ Ataskaitoje naudojami *savivaldybių* pateikti duomenys apie jų viešąsias įstaigas, nes Juridinių asmenų registras pateikė išrašą, kuriame nurodytos tik 172 savivaldybių viešosios įstaigos. Pažymėtina, kad pagal 2016 m. gegužės 12 d. Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo Nr. XII-2346 nuostatas viešosios įstaigos, įsteigtos iki 2017 m. spalio 31 d., kurių dalininkai ar duomenys apie juos nesikeitė nuo 2017 m. spalio 31 d. iki 2018 m. gegužės 1 d., Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo 8¹ straipsnio 1 dalyje nurodytus duomenis apie savo dalininkus Juridinių asmenų dalyvių informacinės sistemos tvarkytojui turi pateikti *iki 2018 m. liepos 1 d.*

įstaigos pavadinimą bei veiklos pobūdį ne visada galima konkrečiai įvertinti viešosios įstaigos vykdomos veiklos tikslingumo ir ryšio su savivaldybių atliekamomis funkcijomis.

Verta paminėti *savivaldybių viešąsias įstaigas, kurių būtinumas yra abejotinas*. Ar tokios viešosios įstaigos turėtų būti steigiamos savivaldybių? Pvz., Marijampolės savivaldybėje veikiantis „Marijampolės telekinas“, „Sūduvos mokomasis šaudymo centras“ ir „Marijampolės automobilių sporto ir vairuotojų mokymo centras“; Neringos savivaldybėje veikiantis „Nidos oro parkas“, teikiantis ryšio bei informacines paslaugas, turintis 1 darbuotoją; „Rietavo žirgynas“, „Raseinių hipodromas“, „Skuodo stomatologinės paslaugos“, esančios atitinkamose savivaldybėse; Trakų r. savivaldybės „Sveikatos ir grožio akademija“ ir aviacijos sporto centrai. Švenčionių r. savivaldybėje veikianti VšĮ „Švenčionių saugaus eismo mokykla“, išduodanti teisę vairuoti transporto priemonę, pagal savivaldybės nurodytą veiklos pobūdį priskiriama neformalaus švietimo įstaigai.

Kai kurių savivaldybių viešųjų įstaigų veikla gali būti laikoma regioniniu bendradarbiavimu. Pagal savivaldybių pateiktus duomenis yra 10 viešųjų įstaigų, kurių savininkės yra kelios savivaldybės (pavyzdžiui VšĮ, kurių savininkės 2 savivaldybės, yra „Tatulos programa“, „Nacionalinis žiedas“, „Pasienio žuvis“, „Kaunas 2022“ ir Klaipėdos krašto buriavimo sporto mokykla „Žiemys“ ir VšĮ „Nemuno Euroregiono Marijampolės biuras“, kurio savininkės yra 11 savivaldybių). Šių viešųjų įstaigų veiklos spektras pakankamai įvairus: regiono plėtros programų ir projektų rengimas ir įgyvendinimas, atliekų tvarkymas, ekologinis švietimas ir aplinkos monitoringas, asmens sveikatos apsauga, sportas.

Nr.	Regioninė viešoji įstaiga	Dalininkai
1.	Euroregiono Ežerų kraštas direktorato biuras	Ignalinos r., Kupiškio r., Molėtų r., Švenčionių r., Utenos r., Zarasų r. ir Visagino savivaldybės
2.	Ignalinos atominės elektrinės regiono plėtros agentūra	Ignalinos r., Zarasų r. ir Visagino savivaldybės
3.	Kauno regiono atliekų tvarkymo centras	Jonavos r., Kaišiadorių r., Kauno m., Kauno r., Kėdainių r. ir Raseinių r. savivaldybės
4.	Kauno regiono plėtros agentūra	Birštono, Jonavos r., Kaišiadorių r., Kauno m., Kauno r., Prienų r., Kėdainių r. ir Raseinių r. savivaldybės
5.	Nemuno Euroregiono Marijampolės biuras	Alytaus m., Alytaus r., Birštono, Druskininkų, Kalvarijos, Kazlų Rūdos, Lazdijų r., Marijampolės, Šakių r., Trakų r. ir Vilkaviškio r. savivaldybės
6.	Plungės rajono greitoji medicinos pagalba	Plungės r. ir Rietavo savivaldybės
7.	Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras	Akmenės r., Joniškio r., Kelmės r., Pakruojo r., Radviliškio r., Šiaulių m. ir Šiaulių r. savivaldybės
8.	Tatulos programa	Biržų r. ir Pasvalio r. savivaldybės
9.	Nacionalinis žiedas	Kauno m. ir Kauno r. savivaldybės
10.	Pasienio žuvis	Neringos ir Šilutės r. savivaldybės
11.	Kaunas 2022	Kauno m. ir Kauno r. savivaldybės
12.	Klaipėdos krašto buriavimo sporto mokykla „Žiemys“	Klaipėdos m. ir Klaipėdos r. savivaldybės

Savivaldybių viešųjų įstaigų 2017 metais sumažėjo 4,4 proc.

Akcinės bendrovės ir uždarnosios akcinės bendrovės

Savivaldybių kontroliuojamų akcinių bendrovių ir uždarytų akcinių bendrovių 2017 metais veikė 173 (5 proc. visų savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų).

Šios teisinės formos viešojo sektoriaus organizacijų dažniausia veiklos sritis – komunalinių paslaugų teikimas (šilumos, vandens tiekimo, atliekų tvarkymo centrai), butų priežiūros įmonės, keleivių vežimo paslaugas teikiančios įmonės.

Pastebėtina, kad savivaldybės yra savininkės ir tokių uždarytų akcinių bendrovių, kurių veikla nėra būdinga savivaldybės funkcijoms, kaip pavyzdžiai paminėti knygynai Jonavos rajono, Kauno miesto, Pasvalio rajono, Šiaulių miesto, Širvintų rajono ir Varėnos rajono savivaldybėse bei vaistinės Šalčininkų rajono bei Ukmergės rajono savivaldybėse.

Savivaldybių akcinių bendrovių ir uždarytų akcinių bendrovių skaičius 2017 metais nekito.

Savivaldybės įmonės

2017 metais veikė 38 savivaldybės įmonės (1 proc. visų savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų).

Savivaldybės įmonės veikia tik 23 savivaldybėse ir tai yra mažiausiai skaitlinga savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijos teisinė forma. Savivaldybių įmonių veiklos sritys yra susijusios su komunalinių paslaugų teikimu, gyvenamųjų namų administravimu, tačiau tarp jų yra ir maitinimo, prekybos bei apgyvendinimo paslaugas teikiančių įmonių, kurių veikla iš esmės nėra susijusi su savivaldybių funkcijomis.

Kaip *savivaldybių funkcijoms nebūdingos veiklos* pavyzdžius tarp savivaldybės įmonių galima paminėti Klaipėdos miesto savivaldybės įmones „Sportininkų vaistinė“, „Debrecono vaistinė“, prekybos įmonę „Foto prekės“, Vilniaus rajono savivaldybės „Nemenčinės vaistinė“. Didžioji dauguma savivaldybių funkcijoms nebūdingų veiklų paprastai yra ūkinė veikla, kurią vykdo privataus sektoriaus subjektai. Nustatyti, ar savivaldybių vykdoma veikla yra būdinga savivaldybių funkcijoms, galima būtų tik atlikus išsamų jų veiklos auditą.

Savivaldybių įmonių skaičius 2017 metais sumažėjo 21 proc.

Pastebėjimai dėl savivaldybių kontroliuojamų viešojo sektoriaus organizacijų teisinių formų

Savivaldybės, steigdamos juridinius asmenis, turi diskreciją spręsti, kokios teisinės formos organizaciją steigti. Pažymėtina, kad analogiška ar panašia veikla užsiimančių organizacijų teisinė forma skirtingose savivaldybėse yra nevienoda. Pavyzdžiui, vienos savivaldybėse kultūros centrai yra biudžetinės įstaigos, kitose – viešosios įstaigos; skirtingos teisinės formos yra ir dienos centrai, jaunimo centrai, socialinės rūpybos įstaigos bei kt.

Teisės aktai, įpareigojantys savivaldybes vykdyti vienokias ar kitokias funkcijas, dažnai nenustato, kokios teisinės formos juridinis asmuo savivaldybėje turėtų tas funkcijas vykdyti.

Pavyzdžiui, pagal Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 3 straipsnį Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos įstaigoms priskiriamos licencijas sveikatos priežiūrai turinčios valstybės ir savivaldybių asmens sveikatos priežiūros viešosios įstaigos, biudžetinės įstaigos, valstybės ir savivaldybių įmonės bei įmonės, kurių daugiau kaip 50 proc. akcijų priklauso valstybei ar savivaldybei; pagal Švietimo įstatymo 43 straipsnį valstybinė ir savivaldybės mokykla yra viešasis juridinis asmuo, veikiantis kaip biudžetinė arba viešoji įstaiga; pagal Priešgaisrinės saugos įstatymo 2 straipsnio 12 dalį savivaldybės

priešgaisrinė tarnyba – biudžetinė įstaiga, kurios savininkė yra savivaldybė, arba viešoji įstaiga, kurios savininkė ar viena iš dalininkių yra savivaldybės taryba.

Taip pat pažymėtina, kad komunalines paslaugas bei gyvenamųjų namų administravimo paslaugas skirtingose savivaldybėse teikia taip pat skirtingos teisinės formos juridiniai asmenys: uždarnosios akcinės bendrovės arba savivaldybės įmonės, arba viešosios įstaigos.

Savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų optimizavimas

2017 metais savivaldybėse nuosekliai vyko neveikiančių iš savivaldybės biudžeto išlaikomų viešojo sektoriaus organizacijų skaičiaus mažinimas – išregistruotos 102 viešojo sektoriaus organizacijos (2016 metais išregistruotos – 108).

Metai	Išregistruotų savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų skaičius	Išregistruotų savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų teisinė forma	
2017	102	Iš jų	64 biudžetinės įstaigos
			32 viešoji įstaiga
			2 uždarnosios bendrovės
			4 savivaldybės įmonės
2016	108	Iš jų	80 biudžetinių įstaigų
			13 viešųjų įstaigų
			8 uždarnosios bendrovės
			7 savivaldybės įmonės
2015	33	Iš jų	22 biudžetinės įstaigos
			8 viešosios įstaigos
			3 savivaldybės įmonės

Iš 64 išregistruotų biudžetinių įstaigų daugiausia yra ikimokyklinio ugdymo ir švietimo įstaigų – Alytaus r. savivaldybėje (8), Vilniaus m. savivaldybėje (7), Pakruojo r., Joniškio r. ir Kupiškio r. savivaldybėse (po 3); Kauno m. savivaldybėje (2), Radviliškio r. savivaldybėje (2).

Tarp 2017 metais išregistruotų 32 viešųjų įstaigų daugiausia išregistruota yra asmens sveikatos priežiūros įstaigų – 7 (Jurbarko rajono savivaldybės VŠĮ Veliuonos pirminės sveikatos priežiūros centras ir VŠĮ Jurbarko rajono psichikos sveikatos centras, Radviliškio rajono savivaldybės VŠĮ Alksniupių ambulatorija ir VŠĮ Šiaulėnų ambulatorija, Druskininkų savivaldybės VŠĮ Druskininkų gydykla, Klaipėdos miesto savivaldybės Klaipėdos miesto stomatologijos poliklinika, Molėtų rajono savivaldybės Giedraičių ambulatorija).

Kauno m. savivaldybėje išregistruotos 4 su kultūrine veikla susijusios VŠĮ, Alytaus m. savivaldybėje išregistruotos 2 sportine veikla užsiimančios VŠĮ.

Kauno miesto savivaldybė 2017 metais išregistravo didžiausią skaičių VŠĮ – 8.

Pertvarkomos savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijos

2017 metais 40 savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų buvo pertvarkomos.

Metai	Pertvarkomų savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų skaičius	Pertvarkomų savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų teisinė forma	
2017	40	Iš jų	24 biudžetinės įstaigos
			16 viešųjų įstaigų
2016	71	Iš jų	49 biudžetinės įstaigos
			13 viešųjų įstaigų
			5 akcinės bendrovės
			4 savivaldybės įmonės
2015	80	Iš jų	49 biudžetinės įstaigos
			16 viešųjų įstaigų
			8 akcinės bendrovės
			7 savivaldybės įmonės

Tarp 2017 metais pertvarkomų savivaldybių viešųjų įstaigų daugiausiai yra sveikatos priežiūros įstaigų (pavyzdžiui, Kauno m. savivaldybėje vykdoma 6 poliklinikų reorganizacija, apjungiant visas į vieną, ir pervadinama į Kauno miesto polikliniką, 2 sveikatos priežiūros įstaigos reorganizuojamos Radviliškio rajono savivaldybėje).

24 biudžetinės įstaigos (daugiausiai mokyklų Kauno m. ir Vilniaus m. savivaldybėse) 2017 metais vykdė reorganizaciją.

2017 metais įsteigtos savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijos

2017 metais buvo įsteigtos 22 savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijos, iš jų – 11 savivaldybių biudžetinių įstaigų ir 11 viešųjų įstaigų.

Metai	Įsteigtų viešojo sektoriaus organizacijų skaičius	Įsteigtų viešojo sektoriaus organizacijų teisinė forma	
2017	22	Iš jų	11 biudžetinių įstaigų
			11 viešųjų įstaigų
2016	24	Iš jų	15 biudžetinių įstaigų
			7 viešosios įstaigos
			1 akcinė bendrovė

Po 2 biudžetines įstaigas įsteigė: Alytaus r. savivaldybė – Alytaus rajono savivaldybės kultūros centrą ir Alytaus miesto paslaugų centrą; Varėnos r. savivaldybė – Merkinės krašto muziejų ir Varėnos rajono savivaldybės bendruomeninius vaikų globos namus; Radviliškio r. savivaldybė – Radviliškio plaukimo centrą bei Radviliškio r. Baisogalos kultūros centrą.

Visos naujai įsteigtos viešosios įstaigos 2017 metais:

	Savivaldybė	Įstaiga
1.	Biržų r. savivaldybė	VšĮ „Vaiko užuovėja“
2.	Ignalinos r. savivaldybė	VšĮ Ignalinos sveikatinimo parkas
3.	Kauno m. savivaldybė	VšĮ Kauno Panemunės socialinės globos namai
4.	Kauno m. savivaldybė	VšĮ „Kaunas 2022“
5.	Kauno m. savivaldybė	VšĮ „Krepšinio namai“
6.	Molėtų r. savivaldybė	VšĮ „Arino namai“
7.	Molėtų r. savivaldybė	VšĮ „Bendrystės centras“
8.	Radviliškio r. savivaldybė	VšĮ Baisogalos paslaugų centras
9.	Radviliškio r. savivaldybė	VšĮ Šeduvos centras
10.	Šiaulių miesto savivaldybė	VšĮ futbolo akademija „Šiauliai“
11.	Ukmergės rajono savivaldybė	VšĮ Ukmergės šeimos centras

Apžvelgus 2017 metų savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų skaičių, teisinės formas, veiklos sritis *savivaldybėms rekomenduotina* toliau aktyviai veikti siekiant užbaigti neveikiančių savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų likvidavimo ar bankroto procedūras, imtis veiksmų mažinti neefektyviai veikiančių viešojo sektoriaus organizacijų skaičių.

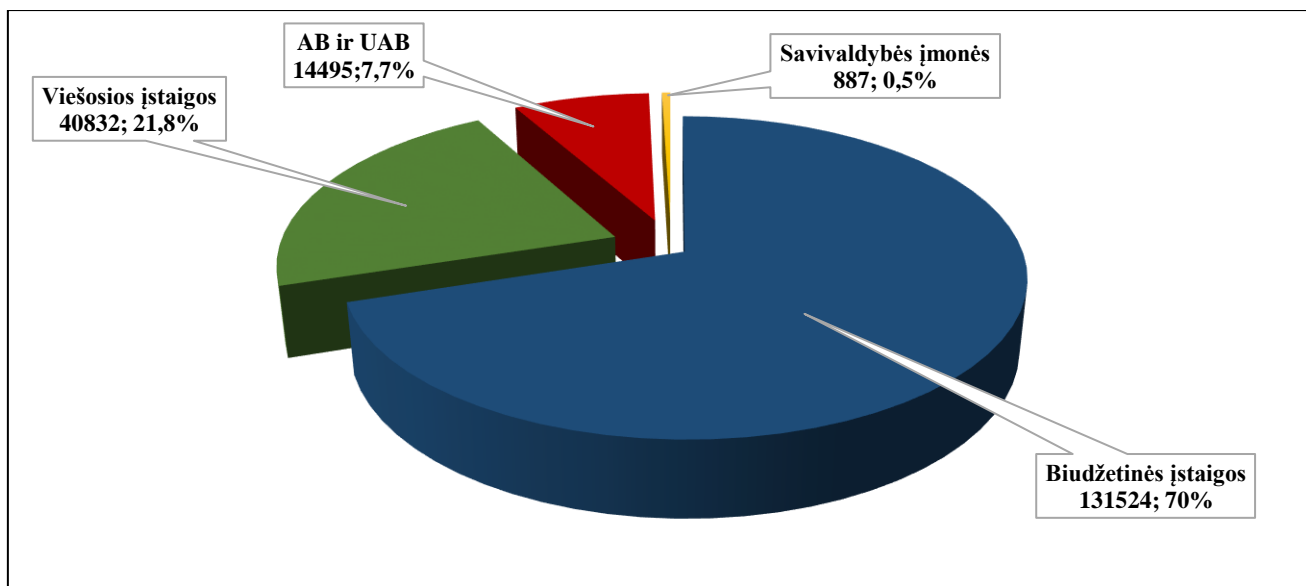
Taip pat *savivaldybėms rekomenduotina* atlikti tikslią savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų analizę pagal jų teisinės formas ir teikiamas paslaugas bei šios analizės pagrindu įvertinti valdomų juridinių asmenų reikalingumą, atsisakant tokių valdomų juridinių asmenų, kai kokybiškas paslaugas gyventojams teikia privataus sektoriaus subjektai bei į viešųjų paslaugų teikimą aktyviau įtraukti ir/ar perduoti jų teikimą privataus sektoriaus subjektams, nevyriausybinėms organizacijoms, socialinio verslo partneriams ar vietos bendruomenėms.

Savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijose dirbančių darbuotojų skaičius

Savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijose 2017 metais dirbo 187 738 darbuotojai:

Savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijos pagal teisinę formą	Darbuotojų skaičius	Dalis visų darbuotojų proc.
Biudžetinės įstaigos	131 524	70 proc.
Viešosios įstaigos	40 832	21,8 proc.
AB ir UAB	14 495	7,7 proc.
Savivaldybės įmonės	887	0,5 proc.
Visų teisinių formų organizacijose	187 738	100 proc.

73 paveikslas. Savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijose dirbančių asmenų skaičius 2017 metais

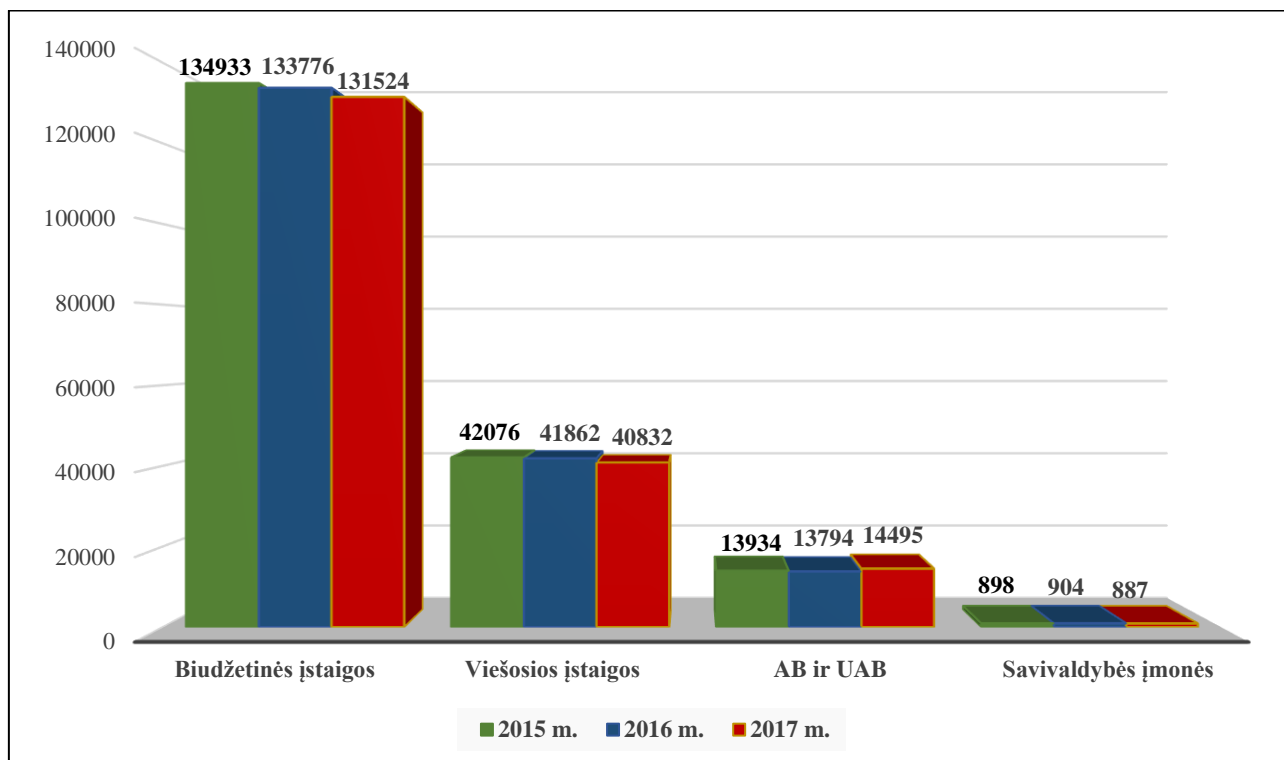

Lyginant 2016 metų ir 2017 metų savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijose dirbančių asmenų skaičių, matyti, kad beveik visų teisinių formų (išskyrus savivaldybių AB ir UAB) savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijose dirbančių asmenų skaičius mažėjo.

Dirbantieji savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijose	2016 metai	2017 metai	Pokytis	Pokytis proc.
Biudžetinės įstaigos	133 776	131 524	-2 252	-1,7 proc.
Viešosios įstaigos	41 862	40 832	-1 030	-2,5 proc.
AB ir UAB	13 794	14 495	701	4,8 proc.
Savivaldybės įmonės	904	887	-17	-1,9 proc.
Visų teisinių formų organizacijose	190 336	187 738	-2 598	-1,4 proc.

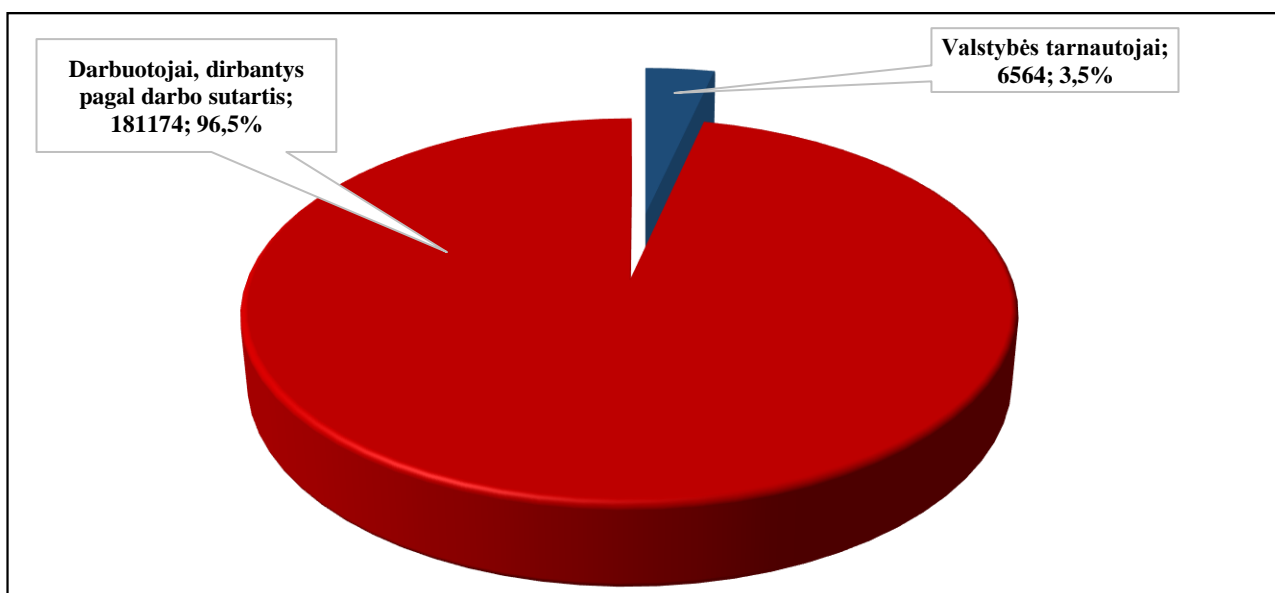
Savivaldybių biudžetinėse įstaigose ir viešosiose įstaigose darbuotojų skaičius 2015–2017 metais nuosekliai mažėjo, maža skaitlingose savivaldybių įmonėse – nežymūs dirbančių asmenų skaičiaus pokyčiai, o savivaldybių AB ir UAB darbuotojų padaugėjo.

74 paveikslas. Savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijose dirbančių asmenų skaičiaus pokytis 2015–2017 metais

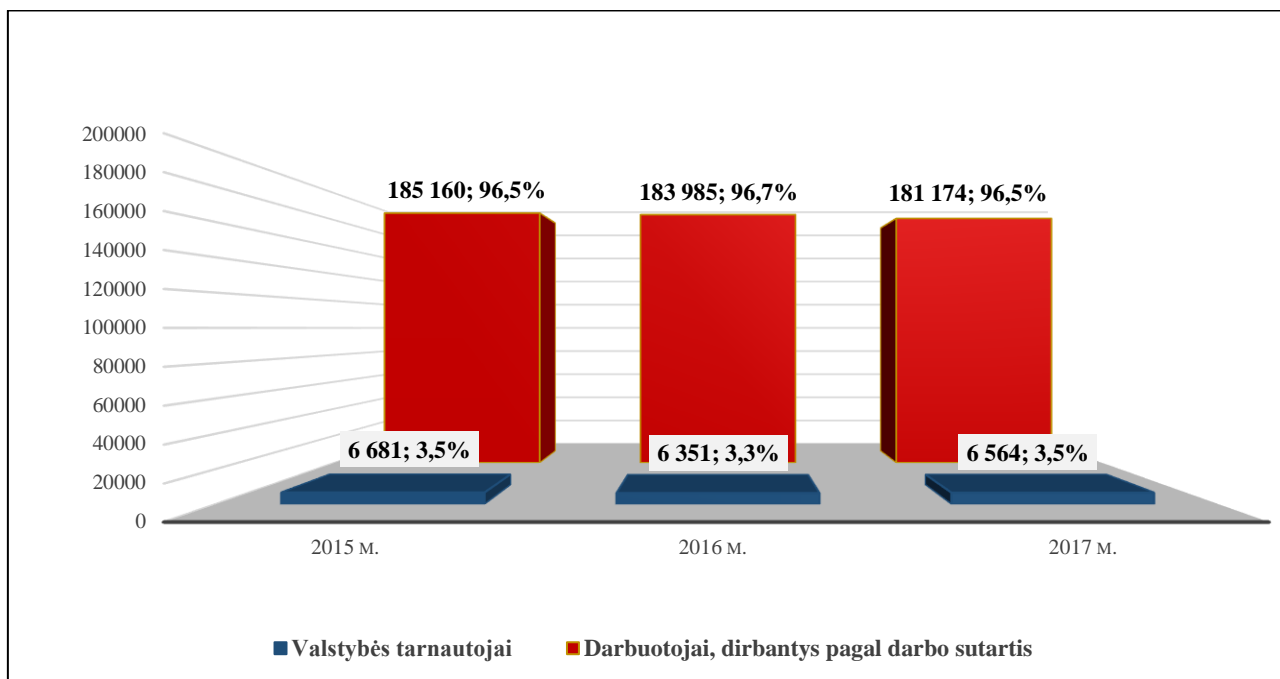
Iš savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijose 2017 metais dirbusių 187 738 darbuotojų didžiausia dalis – 181 174 darbuotojai dirbo pagal darbo sutartis, tai sudarė 96,5 proc. visų šiame sektoriuje dirbančių asmenų; dirbo 6 564 valstybės tarnautojai ir tai sudarė 3,5 proc. visų šiame sektoriuje dirbančių asmenų.

75 paveikslas. Savivaldybių visų viešojo sektoriaus darbuotojų ir valstybės tarnautojų santykis 2017 metai

Dirbantieji savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijose	2016 metai	2017 metai	Pokytis	Pokytis proc.
Valstybės tarnautojai	6 351	6 564	213	3,3 proc.
Darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartį	183 985	181 174	-2 811	-1,5 proc.
Visi dirbantieji	190 336	187 738	-2 598	-1,4 proc.

76 paveikslas. Savivaldybių viešojo sektoriaus darbuotojų ir valstybės tarnautojų pokytis 2015–2017 metais

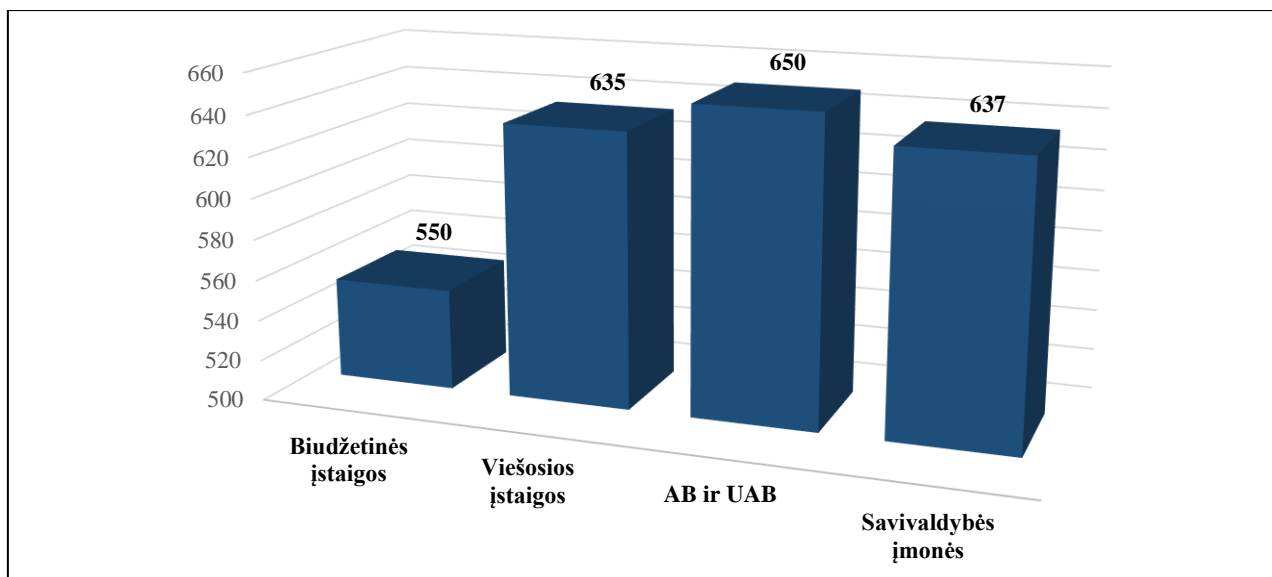

Savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų vidutinis darbo užmokestis

2017 metais savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijose vidutinio darbo užmokesčio mediana – 561 Eur (2016 metais – 534 Eur). Skirstant savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijas pagal teisinės formas, vidutinio darbo užmokesčio mediana (Eur) buvo:

Biudžetinių įstaigų vidutinio darbo užmokesčio mediana	550
Viešųjų įstaigų vidutinio darbo užmokesčio mediana	635
AB ir UAB vidutinio darbo užmokesčio mediana	650
Savivaldybių įmonių vidutinis darbo užmokesčio mediana	637
Savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų vidutinio darbo užmokesčio mediana	561

77 paveikslas. Savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų vidutinis darbo užmokesčio mediana 2017 metais

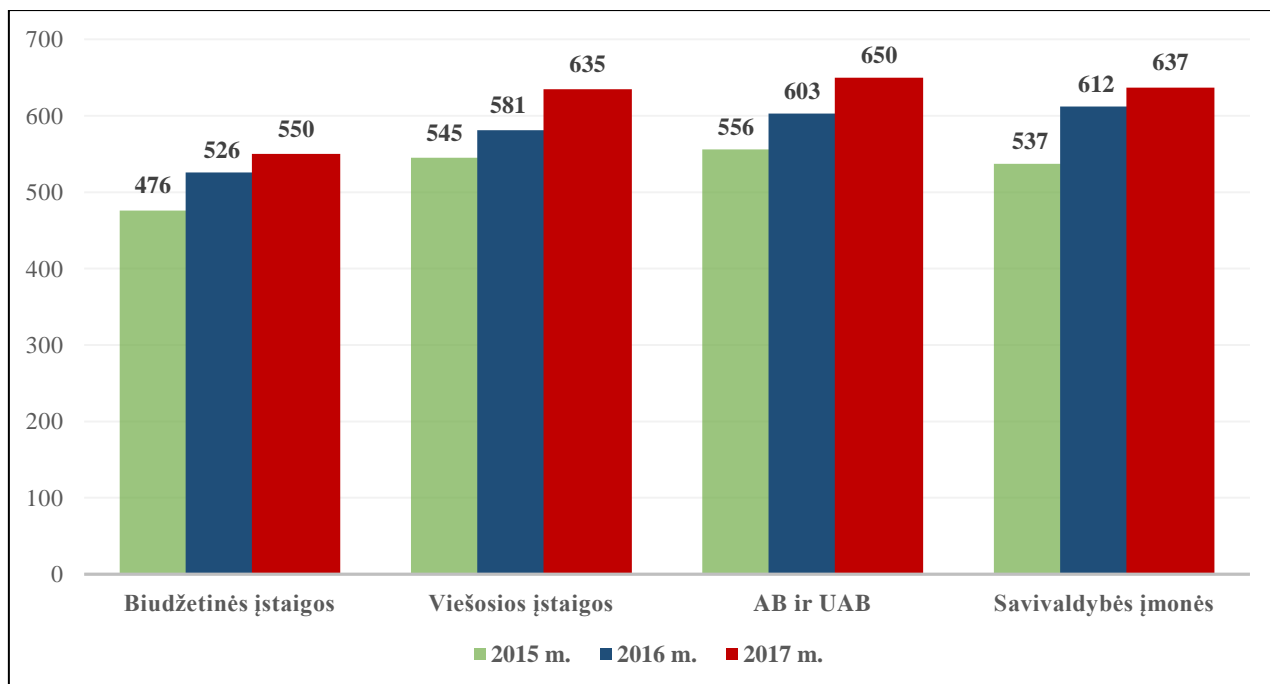
2017 metais darbo užmokesčio mediana didėjo visų teisinių formų organizacijose:

Savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijos	2016 metai	2017 metai	Pokytis	Pokytis proc.
Biudžetinės įstaigos	526	550	24	4,6
Viešosios įstaigos	581	635	54	9,3
AB ir UAB	603	650	47	7,8
Savivaldybės įmonės	612	637	25	4,1
Visų teisinių formų organizacijose	534	561	27	5,1

Vidutinio darbo užmokesčio mediana 2017 metais daugiausiai didėjo savivaldybių viešosios įstaigose (9,3 proc.), mažiausiai (4,1 proc.) didėjo savivaldybės įmonėse.

Skaitlingiausioje savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų grupėje pagal juridinių asmenų skaičių (79 proc.) ir dirbančiųjų skaičių (70 proc.) – biudžetinėse įstaigose – vidutinio darbo užmokesčio mediana 2017 metais didėjo nežymiai (4,6 proc.) lyginant su vidutinio darbo užmokesčio medianų didėjimą savivaldybių viešosiose įstaigose (9,3 proc.) ir AB ir UAB (7,8 proc.).

78 paveikslas. Savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų vidutinio darbo užmokesčio medianos 2015–2017 metais

Analizuojant savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų vidutinius darbo užmokesčius matyti, kad visų teisinių formų organizacijose yra tokių, kur darbo užmokestis ženkliai skiriasi nuo vidutinio darbo užmokesčio.

Pagal atskiras savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų teisine formas išskirtini šie savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų vidutinio darbo užmokesčio *didžiausių reikšmių dešimtukai*:

Didžiausi vidutiniai darbo užmokesčiai savivaldybių biudžetinėse įstaigose:

Eil. Nr.	Savivaldybė	Biudžetinė įstaiga	Vidutinis darbo užmokestis Eur
1.	Vilniaus m. savivaldybė	Pavilnių ir Verkių regioninių parkų direkcija	1 241
2.	Alytaus m. savivaldybė	Alytaus miesto paslaugų centras	1 234
3.	Kauno m. savivaldybė	Kauno miesto savivaldybės administracija	1 230
4.	Kauno m. savivaldybė	Kauno biudžetinių įstaigų buhalterinė apskaita	1 212
5.	Vilniaus m. savivaldybė	Vilniaus miesto savivaldybės administracija	1 108
6.	Vilniaus m. savivaldybė	Vilniaus miesto psichologinė-pedagoginė tarnyba	1 071
7.	Neringos savivaldybė	Neringos savivaldybės administracija	1 027
8.	Šiaulių m. savivaldybė	Šiaulių miesto savivaldybės administracija	1 022
9.	Kauno m. savivaldybė	Kauno pedagoginė psichologinė tarnyba	1 004
10.	Panevėžio m. savivaldybė	Panevėžio miesto savivaldybės administracija	1 001

I šį sąrašą neįtrauktos savivaldybių kontrolės ir audito tarnybos, nes jų vidutinis darbo užmokestis yra visų biudžetinių įstaigų sąrašo viršuje. Šių tarnybų vidutinis darbo užmokestis nelyginamas su kitų

biudžetinių įstaigų vidutiniu darbo užmokesčiu ir dėl labai mažo šių įstaigų darbuotojų skaičiaus (1–4 darbuotojai ir tik didžiųjų miestų savivaldybėse jų dirba kiek daugiau).

Didžiausi vidutiniai darbo užmokesčiai savivaldybių viešosiose įstaigose:

Eil. Nr.	Savivaldybė	Viešoji įstaiga	Vidutinis darbo užmokestis Eur
1.	Vilniaus m. savivaldybė	Krepšinio rytas	2 894
2.	Utenos r. savivaldybė	Utenos Juventus	2 835
3.	Pasvalio r. savivaldybė	Viešoji įstaiga „SSK“	2 762
4.	Trakų r. savivaldybė	Trakų futbolo klubas	2 300
5.	Jonavos r. savivaldybė	Jonavos futbolas	2 234
6.	Vilniaus m. savivaldybė	Futbolo klubas „Žalgiris“	2 094
7.	Vilniaus m. savivaldybė	Vilniaus teniso akademija	1 596
8.	Vilniaus m. savivaldybė	Geležinkelių logistikos parkas	1 548
9.	Vilniaus m. savivaldybė	Vilniaus japoniškas sodas	1 477
10.	Kauno m. savivaldybė	Kaunas 2022	1 418

Didžiausi vidutiniai darbo užmokesčiai savivaldybių AB ir UAB:

Eil. Nr.	Savivaldybė	Uždaroji akcinė bendrovė	Vidutinis darbo užmokestis Eur
1.	Vilniaus m. savivaldybė	UAB „Start Vilnius“	2 011
2.	Vilniaus m. savivaldybė	UAB „Vilniaus vystymo kompanija“	1 745
3.	Kauno m. savivaldybė	UAB „Gatvių apšvietimas“	1 611
4.	Marijampolės savivaldybė	UAB „Marijampolės šilumos tinklai“	1 361
5.	Vilniaus m. savivaldybė	UAB „Vilniaus gatvių apšvietimo elektros tinklai“	1 372
6.	Biržų r. savivaldybė	UAB „Biržų šilumos tinklai“	1 178
7.	Vilniaus m. savivaldybė	UAB „Grinda“	1 084
8.	Vilniaus m. savivaldybė	UAB „Vilniaus viešasis transportas“	1 022
9.	Šiaulių m. savivaldybė	UAB „Šiaulių gatvių apšvietimas“	1 013
10.	Jonavos r. savivaldybė	AB „Jonavos šilumos tinklai“	963

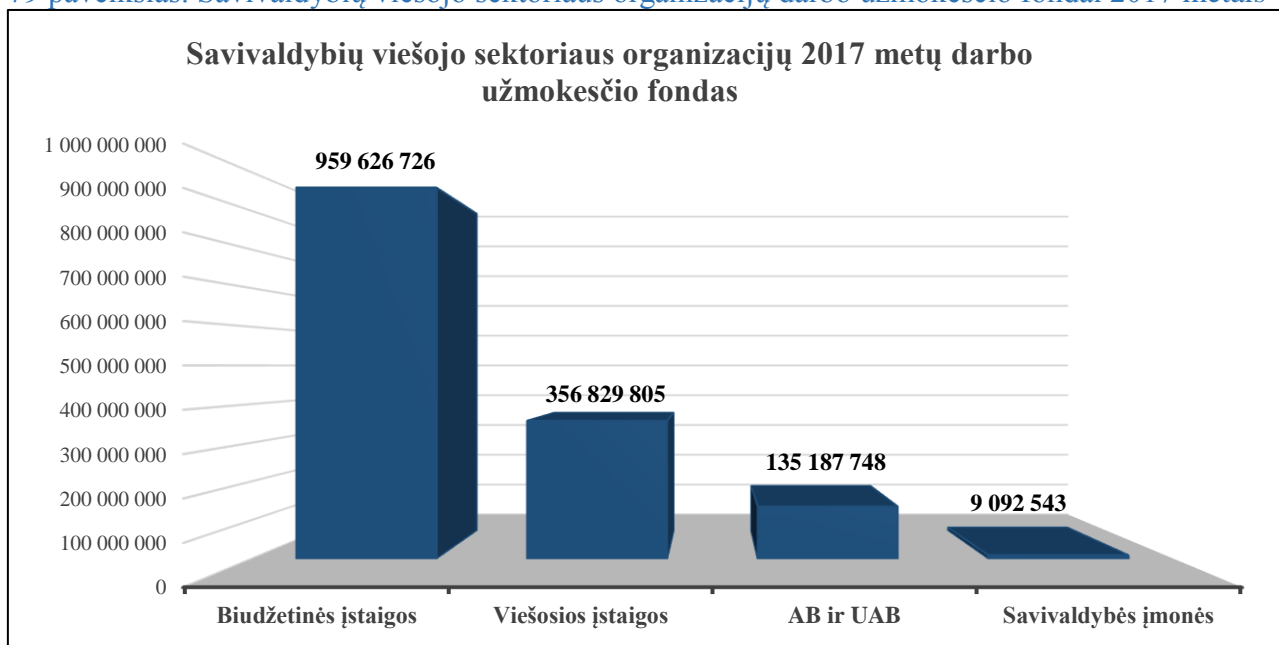
Didžiausi vidutiniai darbo užmokesčiai savivaldybės įmonėse:

Eil. Nr.	Savivaldybė	Savivaldybės įmonė	Vidutinis darbo užmokestis Eur
1.	Vilniaus m. savivaldybė	Vilniaus planas	1 508
2.	Vilniaus m. savivaldybė	Vilniaus atliekų sistemos administratorius	1 463
3.	Vilniaus m. savivaldybė	Vilniaus miesto būstas	1 111
4.	Kauno m. savivaldybė	Kauno planas	1 090
5.	Vilniaus m. savivaldybė	Susisiekimo paslaugos	1 028
6.	Šiaulių m. savivaldybė	Šiaulių oro uostas	849
7.	Vilniaus r. savivaldybė	Vilniaus rajono autobusų parkas	743
8.	Raseinių r. savivaldybė	Raseinių butų ūkis	690
9.	Kauno m. savivaldybė	Kapinių priežiūra	686
10.	Jurbarko r. savivaldybė	Jurbarko planas	657

Savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų darbo užmokesčio fondas

2017 metais savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų darbo užmokesčio fondas sudarė 1 460 736 822 Eur, 2016 metais jis buvo 1 396 961 533 Eur. Didžiausią savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų darbo užmokesčio fondo dalį sudaro savivaldybių biudžetinių įstaigų darbo užmokesčio fondas – ši savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų grupė sudaro 79 proc. visų savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų, kurioje dirba 70 proc. visų savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų.

79 paveikslas. Savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų darbo užmokesčio fondai 2017 metais

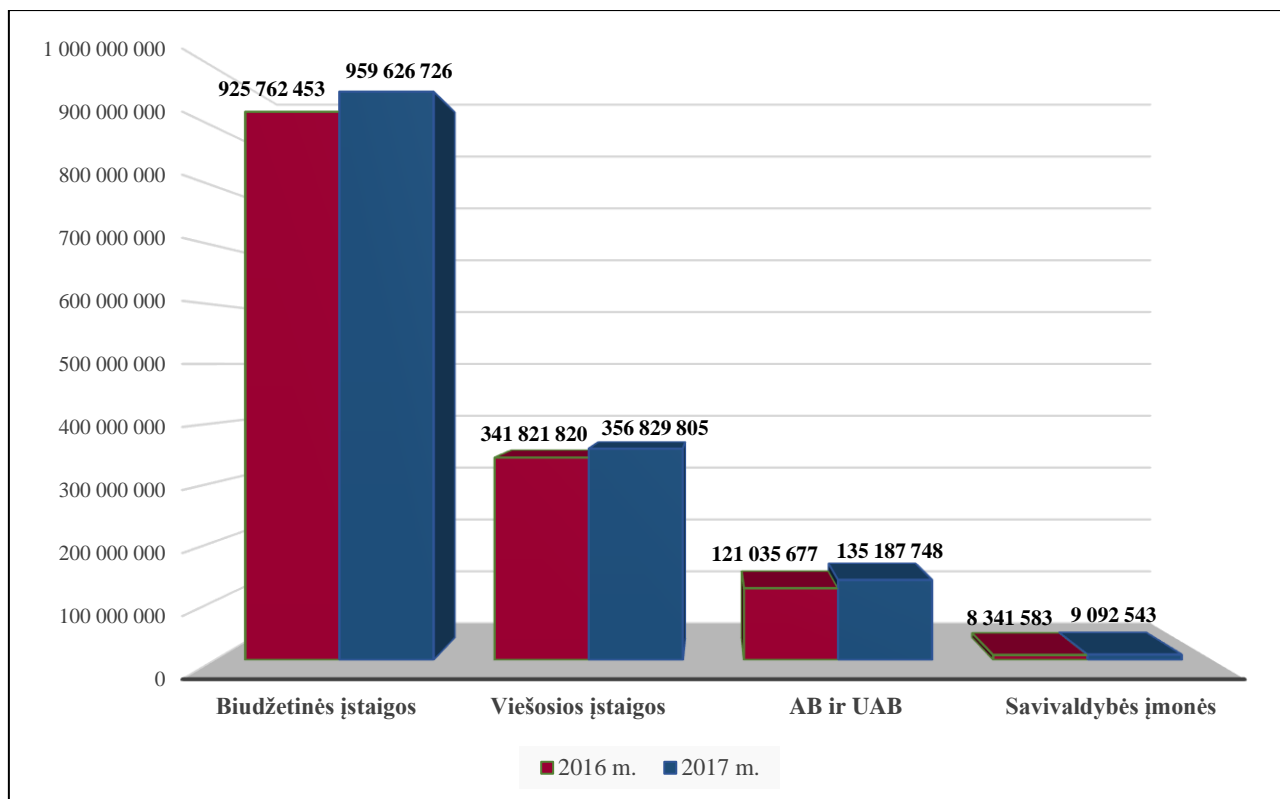

Savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijos	Darbo užmokesčio fondas Eur
Biudžetinių įstaigų darbo užmokesčio fondas	959 626 726
Viešųjų įstaigų darbo užmokesčio fondas	356 829 805
AB ir UAB darbo užmokesčio fondas	135 187 748
Savivaldybių įmonių darbo užmokesčio fondas	9 092 543
Visų teisinių formų organizacijų darbo užmokesčio fondas	1 460 736 822

2017 m. darbo užmokesčio fondas labiausiai didėjo savivaldybių AB ir UAB (11,7 proc.) – šios grupės organizacijų yra 5 proc. visų savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų, jose dirba 7,7 proc. visų savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų. Mažiausiai darbo užmokesčio fondas didėjo savivaldybių biudžetinėse įstaigose – 3,7 proc., tačiau šis didėjimas turėjo daugiausiai įtakos visų savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų darbo užmokesčio fondo pokyčiui, nes kaip buvo minėta, tai didžiausia savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų grupė, kurioje dirba daugiausia šio sektoriaus darbuotojų.

Savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijos	Darbo užmokesčio fondas 2016 m. Eur	Darbo užmokesčio fondas 2017 m. Eur	Pokytis Eur	Pokytis proc.
Biudžetinės įstaigos	925 762 453	959 626 726	33 864 273	3,7
Viešosios įstaigos	341 821 820	356 829 805	15 007 985	4,4
AB ir UAB	121 035 677	135 187 748	14 152 071	11,7
Savivaldybės įmonės	8 341 583	9 092 543	750 960	9
Visų teisinių formų organizacijose	1 396 961 533	1 460 736 822	63 775 289	4,6

80 paveikslas. Savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų darbo užmokesčio fondai 2016–2017 metais

2017 metais (lyginant su 2016 metais) bendras savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų darbo užmokesčio fondas išaugo 4,6 proc.

Savivaldybių administracijų darbuotojai

Savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų įvairovė labai didelė, jų veiklos specifika skiriasi ne tik priklausomai nuo teisinės formos, bet ir nuo savivaldybės, kurioje tos organizacijos veikia, specifikos, todėl jų palyginimas tarpusavyje būtų labai kompliktuotas. Atsižvelgiant į nurodytas priežastis apžvalgoje lyginama tik viena savivaldybių biudžetinių įstaigų kategorija – savivaldybių administracijos, kurios pagal Vietos savivaldos įstatymą veikia visose savivaldybėse ir jų veiklos uždaviniai bei funkcijos yra analogiški.

Šalyje yra 60 savivaldybių, kurios skirtingos tiek savo dydžiu, tiek gyventojų skaičiumi bei tankumu, skiriasi ir kiekvienoje savivaldybėje vyraujanti gyventojų ekonominė veikla, o tai turi įtakos savivaldybių veiklos specifikai, tuo pačiu ir savivaldybės administracijos darbuotojų skaičiui. Savivaldybių teisė pačioms nusistatyti savo administracijos struktūrą, įvertinus savo savivaldybės specifiką, funkcijų apimtį ir jų teikimo specifiką šioje savivaldybėje, yra viena iš sąlygų, kad funkcijos bus atliekamos tinkamai.

Analizuojant savivaldybių administracijų, kaip savivaldybių viešojo sektoriaus subjektų, veiklą svarbūs teisiniai aspektai:

- Europos vietos savivaldos chartijos, Lietuvos Respublikos Seimo ratifikuotos 1999 m. gegužės 25 d., 6 straipsnio 1 dalis, kuri numato, kad vietinės valdžios organai savarankiškai nustato savo vidinę administracinę struktūrą, atitinkančią vietinių gyventojų poreikius ir užtikrinančią veiksmingą valdymą;

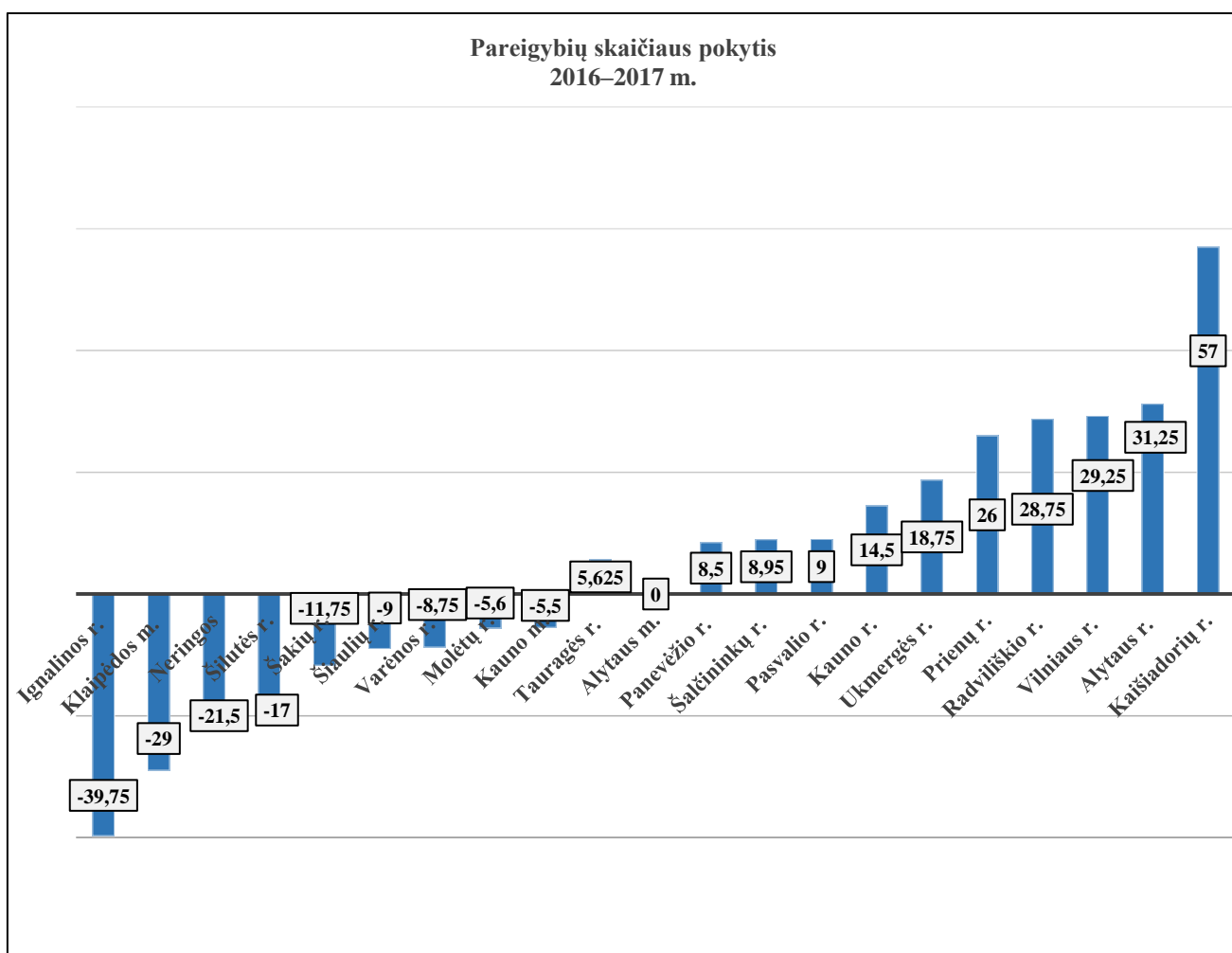
- Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 10 punktas, kuriame numatyta, kad savivaldybės administracijos struktūros, nuostatų ir darbo užmokesčio fondo tvirtinimas, didžiausio leistino darbuotojų skaičiaus savivaldybės administracijoje nustatymas – išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija.

Savivaldybių administracijose konkrečių pareigybių bei dirbančių asmenų skaičių lemia tiek teisės aktai, nustatantys savivaldybių funkcijas ir jų apimtis, tiek ir pačių savivaldybių sprendimai dėl veiklos kryptių, viešųjų paslaugų tiekimo apimčių ir kt., ir valstybės institucijos iš esmės šiuo metu neturi teisinių galimybių reguliuoti šios srities savivaldybių sprendimų.

Pagal Lietuvos Respublikos gyventojų registro tvarkytojo internetinėje svetainėje paskelbtus 2018 m. sausio 1 d. duomenis 2017 m. Lietuvoje gyveno 3 078 226 gyventojai. Pagal Valstybės tarnybos departamento 2018 m. sausio 1 d. pateiktus duomenis 2017 metais savivaldybių administracijose įsteigtos 14 121,81 pareigybės.

	2016 metai	2017 metai	Pokytis sk.	Pokytis proc.
Gyventojų skaičius	3 135 443	3 078 226	-57 215	-1,86
Pareigybių skaičius savivaldybių administracijose	13 943,4	14 121,81	178,41	1,26

81 paveikslas. Savivaldybių administracijose dirbančiųjų rodiklio reikšmių pokyčio grafikas

Daugiausiai pareigybių mažėjo Ignalinos r., Klaipėdos m., Neringos, Šilutės r., Šakių r., Šiaulių r., Varėnos r., Molėtų r., Kauno m., Tauragės r. savivaldybių administracijose.

Labiausiai pareigybių daugėjo Kaišiadorių r., Alytaus r., Vilniaus r., Radviliškio r., Prienų r., Ukmergės r., Kauno r., Pasvalio r., Šalčininkų r., Panevėžio r. savivaldybių administracijose.

Savivaldybių administracijų analizė

Europos vietos savivaldos chartijos 3 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad vietos savivalda reiškia, kad vietinės valdžios organai įstatymų nustatytoje ribose turi teisę ir gebėjimą tvarkyti ir valdyti pagrindinę viešųjų reikalų dalį, už tai prisiimdamos pilną atsakomybę ir vadovaudamosi vietos gyventojų interesais.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas nustato savivaldybių funkcijas, kurios yra vienodos visoms savivaldybėms. Tačiau savivaldybės yra skirtingos tiek savo dydžiu, gyventojų skaičiumi, tankumu, geografinės padėties ypatumais, todėl siekiant kuo objektyviau įvertinti savivaldybės administracijos darbuotojų ir gyventojų skaičiaus santykį, atsižvelgiant į savivaldybių specifiką, savivaldybės suskirstytos į *keletą grupių*:

- *I grupė – didžiųjų miestų savivaldybės* (jų yra 5), kur gyventojų skaičius viršija 100 000 tūkst. (Vilniaus m., Kauno m., Klaipėdos m., Šiaulių m., Panevėžio m. savivaldybės);
- *II grupė – vidurinės savivaldybės* (jų yra 47), kuriose gyvena nuo 17 000 iki 100 000 tūkst. gyventojų ir kurios skirstomos į 2 pogrupius pagal gyventojų tankumą km^2 :
 - *tankiau gyvenamos savivaldybės (jų yra 26)*, kur gyventojų tankumas yra 24–1500 gyv./ km^2 (Alytaus m., Visagino, Marijampolės, Kauno r., Elektrėnų, Jonavos r., Mažeikių r., Vilniaus r., Kretingos r., Klaipėdos r., Raseinių r., Šalčininkų r., Tauragės r., Utenos r., Plungės r., Vilkaviškio r., Telšių r., Kėdainių r., Kaišiadorių r., Prienų r., Trakų r., Ukmergės r., Akmenės r., Šilutės r., Radviliškio r., Šiaulių r. savivaldybės);
 - *rečiau gyvenamos savivaldybės (jų yra 21)*, kuriose gyventojų tankumas yra 11–24 gyv./ km^2 (Šakių r., Joniškio r., Šilalės r., Skuodo r., Pasvalio r., Alytaus r., Jurbarko r., Širvintų r., Rokiškio r., Biržų r., Kelmės r., Kupiškio r., Panevėžio r., Pakruojos r., Lazdijų r., Švenčionių r., Anykščių r., Molėtų r., Zarasų r., Ignalinos r., Varėnos r. savivaldybės);
- *III grupė – mažosios savivaldybės* (jų yra 4), kuriose gyventojų skaičius – iki 13 000 tūkst. (Kazlų Rūdos, Kalvarijos, Pagėgių, Rietavo savivaldybės);
- *IV grupė – kurorto statusą turinčios savivaldybės* (jų yra 4), tai Druskininkų, Palangos m., Birštono, Neringos savivaldybės.

Savivaldybių administracijų analizė, kaip ir rengiant 2016 metų viešojo sektoriaus ataskaitą, atlikta pagal savivaldybių grupes ir šiuos vertinimo kriterijus:

- vienam savivaldybės administracijos darbuotojui tenkantis aptarnauti savivaldybės gyventojų skaičius ir jo pokytis;
- patvirtintų ir neužimtų pareigybių skaičius bei neužimtų pareigybių dalis (proc.) savivaldybių administracijose;
- ne vadovaujančių ir vadovaujančių pareigybių santykis savivaldybių administracijose;
- savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių sudėtis ir jos pokyčiai.

Vienam savivaldybės administracijos darbuotojui tenkantis aptarnauti savivaldybės gyventojų skaičius ir jo pokytis

Atsižvelgiant į tai, kad savivaldybių taryboms suteikta teisė savarankiškai tvirtinti savivaldybės administracijos struktūrą, pareigybių skaičių bei siekiant palyginti, kaip savivaldybės valdydamos žmogiškuosius išteklius geba atlikti savivaldybei pavestas funkcijas, vienu iš analizės kriterijų pasirinktas savivaldybės administracijos darbuotojų ir gyventojų skaičiaus santykis, t. y. kiek vienam savivaldybės tarnautojui tenka aptarnauti gyventojų.

Pagal pateiktus duomenis spręstina, kad vienas sąlyginis savivaldybės administracijos darbuotojas 2017 metais aptarnavo 218 gyventojų (vienam sąlyginiam savivaldybės administracijos darbuotojui 2016 metais teko aptarnauti 225 gyventojus).

Vertinant pagal savivaldybių grupes 2017 metais vidutiniškai vienas sąlyginis savivaldybės administracijos darbuotojas aptarnavo:

- didžiųjų miestų savivaldybių grupėje – 501 gyventoją;
- tankiau gyvenamų savivaldybių grupėje – 177 gyventojus;
- rečiau gyvenamų savivaldybių grupėje – 130 gyventojų;
- mažųjų savivaldybių grupėje – 98 gyventojus;
- kurorto statusą turinčių savivaldybių grupėje – 142 gyventojus.

Eil. Nr.	Savivaldybė	Valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, patvirtintų pareigybių skaičius ¹²		Gyventojų skaičius ¹³		Vienam savivaldybės administracijos darbuotojui tenkantis aptarnauti gyventojų skaičius		Vienam savivaldybės administracijos darbuotojui tenkančio aptarnauti gyventojų skaičiaus pokytis
		2016	2017	2016	2017	2016	2017	
1	Akmenės r.	165	159,75	22 929	22 244	139	139	0
2	Alytaus m.	180	180	59 039	57 529	328	320	-8
3	Alytaus r.	185,75	217	29 694	29 018	160	134	26
4	Anykščių r.	173,5	171,5	27 892	26 930	161	157	4
5	Birštono	58	58	4 783	4 653	82	80	-2
6	Biržų r.	199,8	204,3	28 865	27 678	144	135	-9
7	Druskininkų	110	115	22 861	22 324	208	194	-14
8	Elektrėnų	158,25	166	26 361	26 178	167	158	9
9	Ignalinos r.	230,25	190,5	17 809	17 240	77	90	13
10	Jonavos r.	225,25	231,75	47 454	46 241	211	200	-11
11	Joniškio r.	208	210	25 020	24 044	120	114	-6
12	Jurbarko r.	178,25	178	30 458	29 543	171	166	-5
13	Kaišiadorių r.	175,25	232,25	32 291	31 560	184	136	-48
14	Kalvarijos	87	87,25	12 231	11 847	141	136	-5

¹² Valstybės tarnybos departamento duomenys

¹³ Gyventojų registro duomenys

15	Kauno m.	651,5	646	318 893	312 923	489	484	-5
16	Kauno r.	361,75	376,25	96 634	97 700	267	260	-7
17	Kazlų Rūdos	102,25	102,5	12 915	12 428	126	121	-4
18	Kėdainių r.	159,5	159,5	54 212	52 603	340	330	-10
19	Kelmės r.	228,5	227,01	31 359	30 294	137	133	-4
20	Klaipėdos m.	483,5	454,5	173 522	169 895	359	374	15
21	Klaipėdos r.	324,75	330,25	57 645	58 896	178	178	0
22	Kretingos r.	214,9	217,4	42 091	41 282	196	190	-6
23	Kupiškio r.	145,75	145,25	19 639	18 962	135	131	-4
24	Lazdijų r.	178,675	178	22 284	21 482	125	121	-4
25	Marijampolės	275,5	276	62 261	60 360	226	219	-7
26	Mažeikių r.	304,5	305,5	60 252	58 673	198	192	-6
27	Molėtų r.	143,5	137,9	20 483	19 858	143	144	1
28	Neringos	86,5	65	4 725	4 820	55	74	-19
29	Pagėgių	136,3	140,5	9 982	9 560	73	68	-5
30	Pakruojo r.	185	185	22 391	21 440	121	116	-5
31	Palangos m.	111	111	17 874	17 632	161	159	-2
32	Panevėžio m.	244,5	246	101 179	98 280	414	400	-14
33	Panevėžio r.	237	245,5	40 953	39 934	173	163	-10
34	Pasvalio r.	305,75	314,75	28 129	27 070	92	86	-6
35	Plungės r.	214,45	211,9	39 128	37 775	182	178	-4
36	Prienų r.	152	178	29 430	28 669	194	161	-33
37	Radviliškio r.	265,5	294,25	40 839	39 745	154	135	-19
38	Raseinių r.	174,5	172,75	36 473	35 398	209	205	-4
39	Rietavo	106,75	102,75	8 773	8 512	82	83	1
40	Rokiškio r.	186,75	189,5	33 671	32 682	180	172	-8
41	Skuodo r.	170,5	172,75	20 503	19 737	120	114	-6
42	Šakių r.	171,25	159,5	32 536	31 409	190	197	7
43	Šalčininkų r.	232,05	241	35 460	34 900	153	145	-8
44	Šiaulių m.	254	257	112 971	111 990	445	436	-9
45	Šiaulių r.	231	222	45 050	44 324	195	200	5
46	Šilalės r.	245	241,25	26 806	25 895	109	107	-2
47	Šilutės r.	304,25	287,25	47 422	45 665	156	159	3
48	Širvintų r.	123,5	129,5	17 419	17 071	141	132	-9
49	Švenčionių r.	223,25	222,2	27 081	26 304	121	118	-3
50	Tauragės r.	279,975	285,6	45 243	43 933	162	154	-8
51	Telšių r.	350,25	356,75	47 866	46 282	137	130	-7
52	Trakų r.	182,5	186	35 101	34 761	192	187	-5
53	Ukmergės r.	237	255,75	39 325	38 253	166	150	-16
54	Utenos r.	281,75	286	42 243	41 226	150	144	-6

55	Varėnos r.	194,75	186	24 958	24 266	128	130	2
56	Vilkaviškio r.	236	236,5	42 547	40 771	180	172	-8
57	Vilniaus m.	891	928	575 038	574 147	645	619	-26
58	Vilniaus r.	628,25	657,5	102 014	102 268	162	156	-6
59	Visagino	222	226	24 278	23 544	109	104	-5
60	Zarasų r.	170,25	171	18 158	17 580	107	103	4

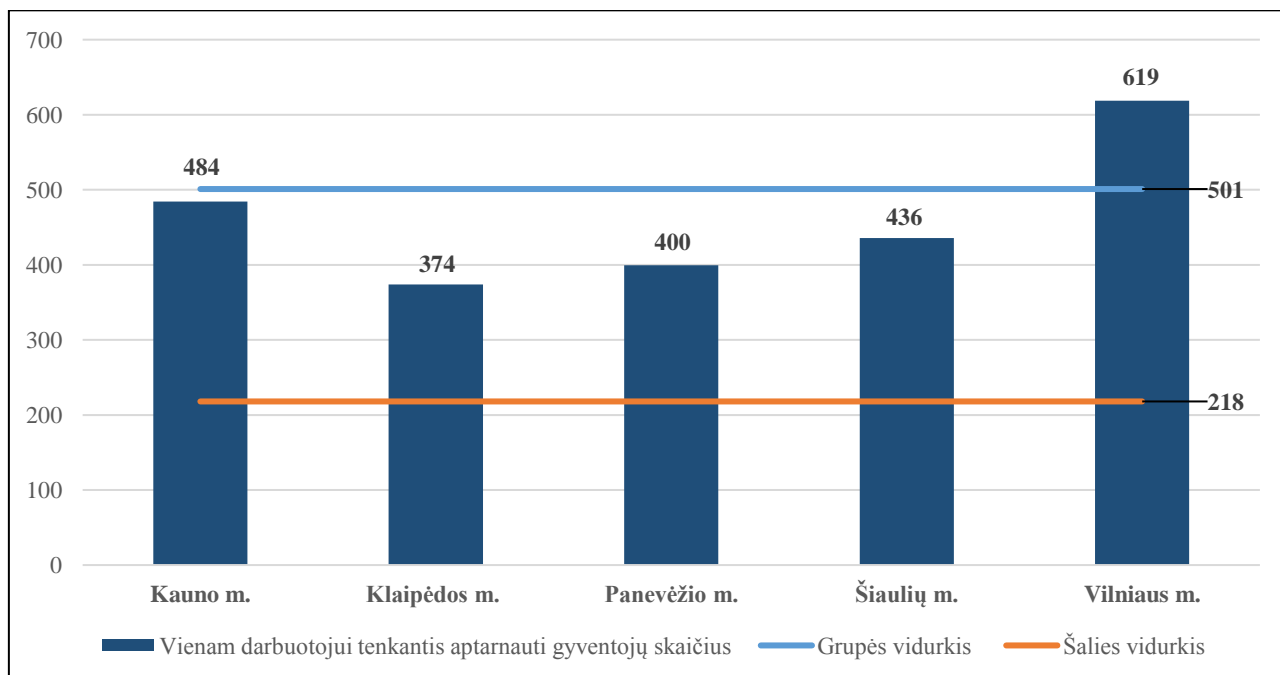
Savivaldybės administracijos darbuotojų ir gyventojų santykis bei jo pokytis didžiųjų miestų savivaldybių administracijose (Vilniaus m., Kauno m., Klaipėdos m., Šiaulių m., Panevėžio m.)

2017 metais didžiųjų miestų savivaldybių vienam administracijos darbuotojui teko aptarnauti vidutiniškai 7 gyventojais mažiau nei 2016 metais, tačiau lyginant su šalies vidurkiu didžiųjų miestų savivaldybių vienam administracijos darbuotojui tenka aptarnauti ženkliai daugiau gyventojų (grupės vidurkis – 501 gyventojas; šalies vidurkis – 218 gyventojų).

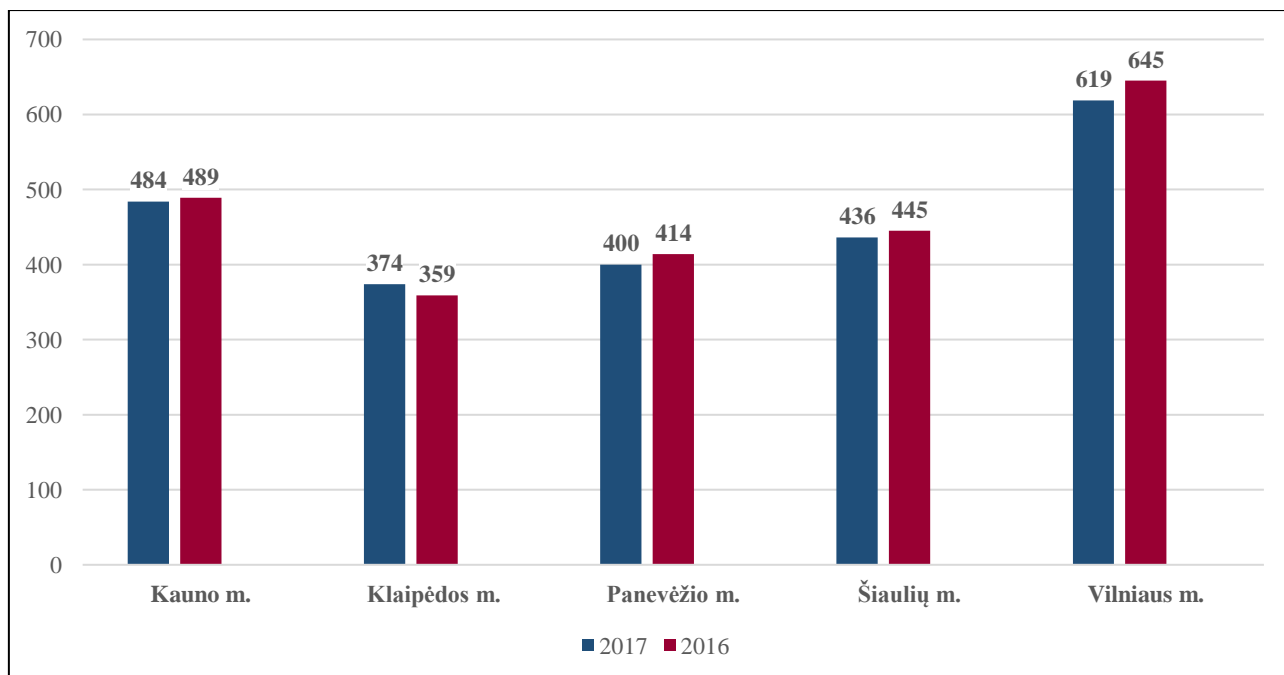
Lyginant 2016 ir 2017 metų duomenis matyti, kad šioje savivaldybių grupėje bendras gyventojų skaičius per 2017 metus sumažėjo 1,12 proc., tai sąlygojo ir vienam savivaldybės administracijos darbuotojui tenkančio aptarnauti gyventojų skaičiaus mažėjimą, išskyrus Klaipėdos m. savivaldybės administraciją, kurioje vienam darbuotojui teko aptarnauti 15 gyventojų daugiau nei 2016 metais.

Visose šios grupės savivaldybių administracijose, išskyrus Klaipėdos m., vienam savivaldybės administracijos darbuotojui tenkantis aptarnauti gyventojų skaičius sumažėjo, pvz., Vilniaus m. savivaldybės administracijoje vienam darbuotojui tenkantis aptarnauti gyventojų skaičius sumažėjo net 26. Tai lėmė jog Klaipėdos m. savivaldybės administracijoje pareigybių skaičius sumažėjo, o Vilniaus m. savivaldybės administracijoje padidėjo.

82 paveikslas. Vienam savivaldybės administracijos darbuotojui tenkančių aptarnauti gyventojų skaičius didžiųjų miestų savivaldybių administracijose

83 paveikslas. Vienam savivaldybės administracijos darbuotojui tenkančių aptarnauti gyventojų skaičiaus pokytis didžiųjų miestų savivaldybių administracijose

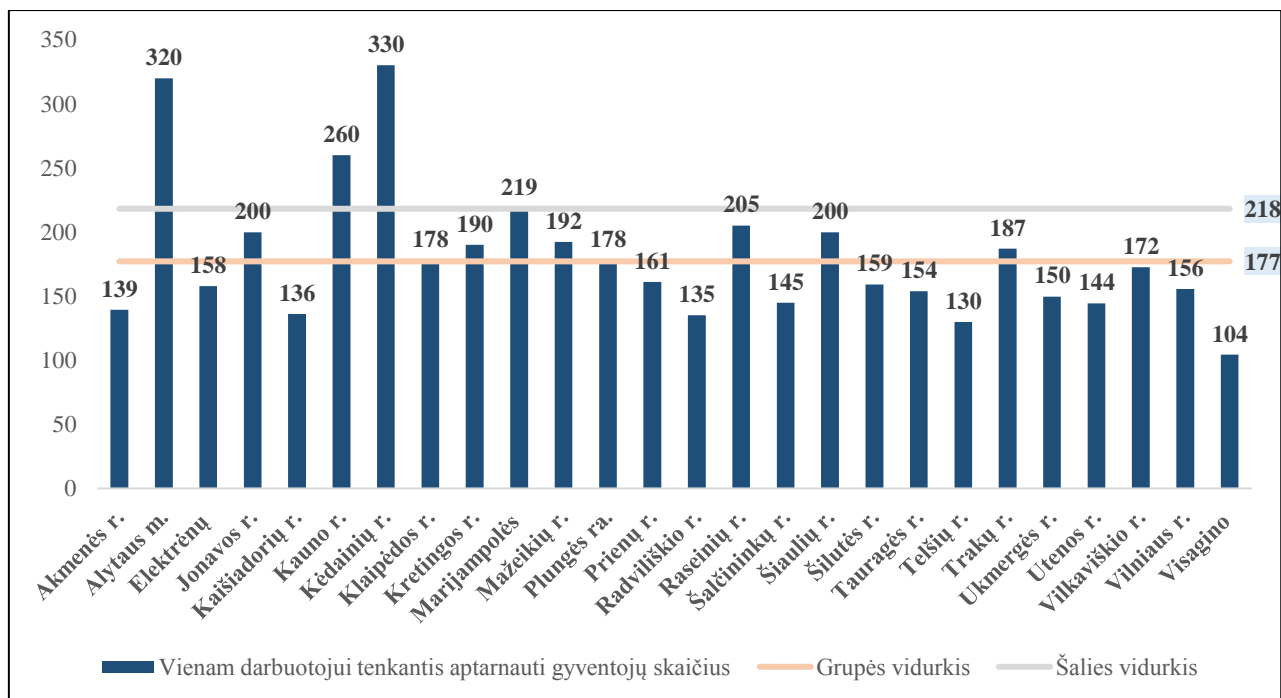
Savivaldybės administracijos darbuotojų ir gyventojų santykis bei jo pokytis vidurinių tankiau gyvenamų savivaldybių administracijose (Alytaus m., Visagino, Marijampolės, Kauno r., Elektrėnų, Jonavos r., Mažeikių r., Vilniaus r., Kretingos r., Klaipėdos r., Raseinių r., Šalčininkų r., Tauragės r., Utenos r., Plungės r., Vilkaviškio r., Telšių r., Kėdainių r., Kaišiadorių r., Prienų r., Trakų r., Ukmergės r., Akmenės r., Šilutės r., Radviliškio r., Šiaulių r.)

Lyginant 2016 ir 2017 metų duomenis matyti, kad šioje savivaldybių grupėje bendras gyventojų skaičius sumažėjo 1,88 proc., tai turėjo įtakos tam, kad 2017 metais (grupės vidurkis – 177 gyventojai; šalies vidurkis – 218 gyventojų) vienam šios grupės savivaldybių administracijos darbuotojui teko aptarnauti 9 gyventojais mažiau nei 2016 metais, kuomet grupės vidurkis buvo 186 gyventojai; šalies vidurkis 225 gyventojai.

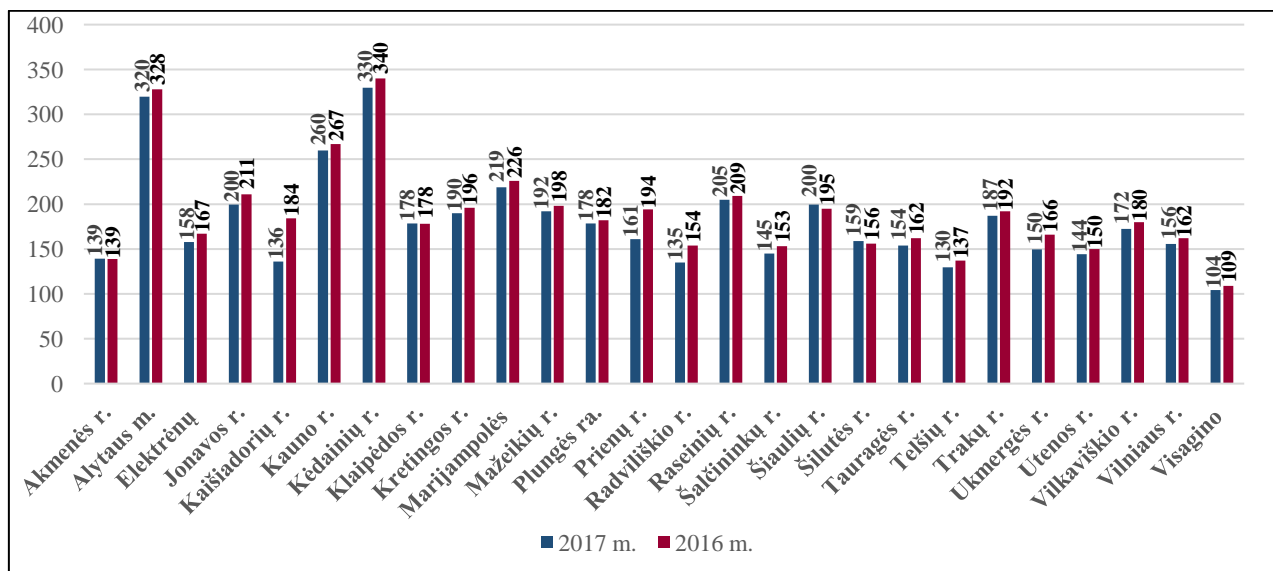
Kai kuriose savivaldybėse, pvz., Jonavos r., Kaišiadorių r., Prienų r., Radviliškio r., Ukmergės r. savivaldybių administracijose sumažėjo vienam darbuotojui tenkantis aptarnauti gyventojų skaičius daugiau nei 10 gyventojų lyginant su 2016 metais. Tai lėmė ne tik sumažėjęs gyventojų skaičius savivaldybėje, bet ir padidėjęs savivaldybės administracijos darbuotojų pareigybių skaičius, pvz. Kaišiadorių r. savivaldybėje administracijos darbuotojų pareigybių skaičius padidėjo 57, Prienų r. – 26, Radviliškio r. – 28.

2017 metais Alytaus m., Kauno r., Kėdainių r. ir Marijampolės savivaldybių administracijų vienam darbuotojui tenka aptarnauti daugiau gyventojų ne tik pagal grupės vidurkį, bet ir pagal šalies vidurkį.

84 paveikslas. Vienam savivaldybės administracijos darbuotojui tenkančių aptarnauti gyventojų skaičius vidurinių tankiau gyvenamų savivaldybių administracijose

85 paveikslas. Vienam savivaldybės administracijos darbuotojui tenkančių aptarnauti gyventojų skaičiaus pokytis vidurinių tankiau gyvenamų savivaldybių administracijose

Savivaldybės administracijos darbuotojų ir gyventojų santykis bei jo pokytis vidurinių rečiau gyvenamų savivaldybių administracijose (Šakių r., Joniškio r., Šilalės r., Skuodo r., Pasvalio r., Alytaus r., Jurbarko r., Širvintų r., Rokiškio r., Biržų r., Kelmės r., Kupiškio r., Panevėžio r., Pakruojos r., Lazdijų r., Švenčionių r., Anykščių r., Molėtų r., Zarasų r., Ignalinos r., Varėnos r.)

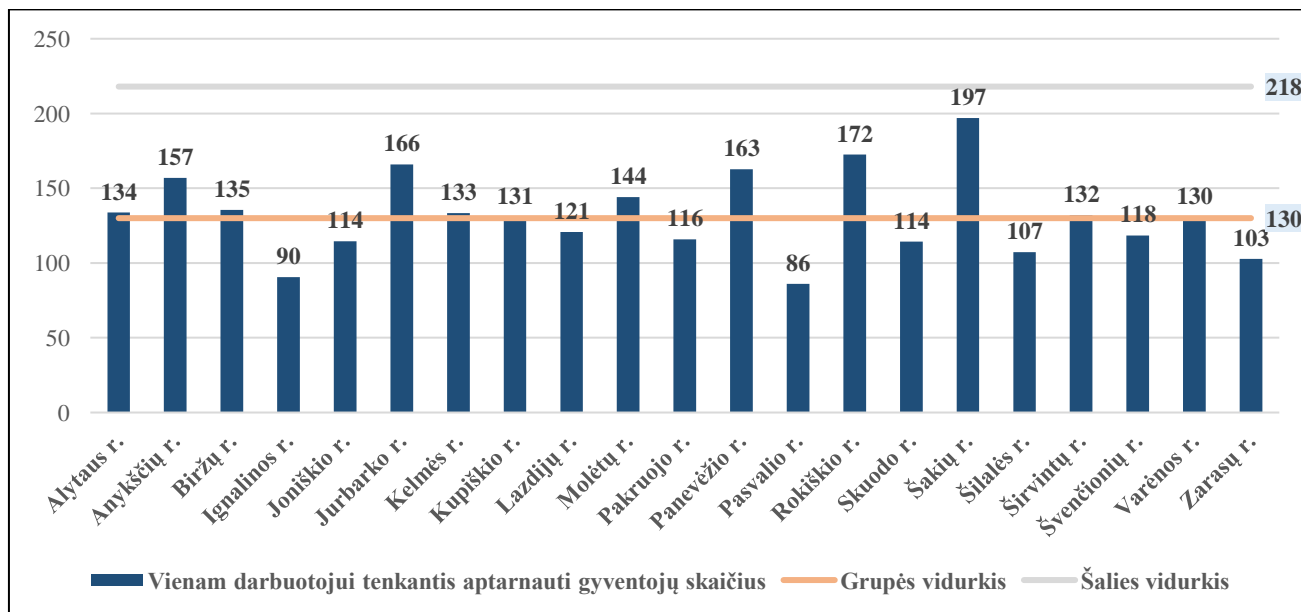
Lyginant 2016 ir 2017 metų duomenis matyti, kad šiose savivaldybėse bendras gyventojų skaičius per 2016 metais sumažėjo 3,24 proc. 2017 metais (grupės vidurkis – 130 gyventojai; šalies vidurkis – 218 gyventojų) vienam šios grupės savivaldybių administracijos darbuotojui teko aptarnauti 4 gyventojais mažiau nei 2016 metais (grupės vidurkis – 134 gyventojai; šalies vidurkis – 225 gyventojai). Pažymėtina, kad net 17 šios grupės savivaldybių administracijose sumažėjo ir vienam savivaldybės administracijos darbuotojui tenkantis aptarnauti gyventojų skaičius.

Šakių r. ir Ignalinos r. savivaldybių administracijose 2017 metais vienam darbuotojui teko aptarnauti 7 gyventojais daugiau nei 2016 metais. Tai lėmė sumažėjęs savivaldybės administracijos darbuotojų pareigybių skaičius, pvz. Šakių r. savivaldybėje administracijos darbuotojų pareigybių skaičius sumažėjo 17, o Ignalinos r. – 40.

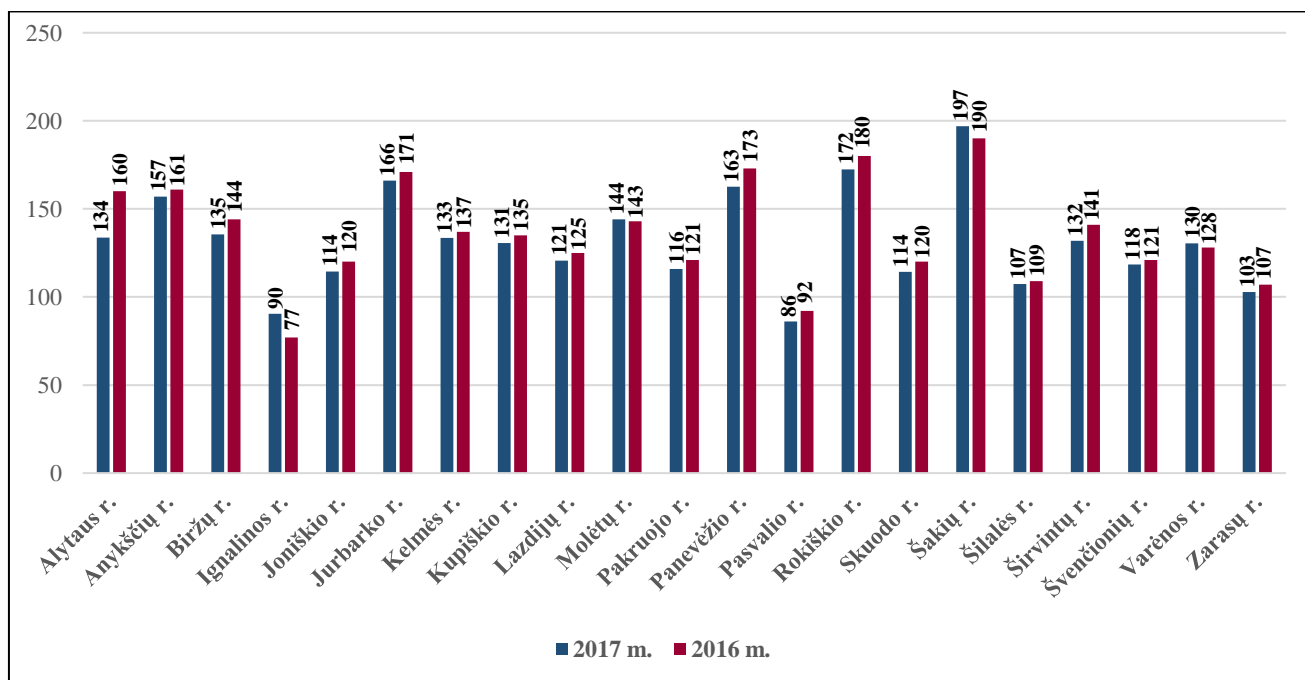
Alytaus r. savivaldybės administracijoje vienam darbuotojui teko aptarnauti 26 gyventojų mažiau nei 2016 metais. Tai lėmė 31 pareigybe padidėjęs šios savivaldybės administracijų darbuotojų pareigybių skaičius.

Šakių r., Rokiškio r., Panevėžio r., Molėtų r., Jurbarko r. ir Anykščių r. savivaldybių administracijose vienam darbuotojui tenka aptarnauti daugiau gyventojų nei grupės vidurkis.

86 paveikslas. Vienam savivaldybės administracijos darbuotojui tenkančių aptarnauti gyventojų skaičius vidurinių rečiau gyvenamų savivaldybių administracijose

87 paveikslas. Vienam savivaldybės administracijos darbuotojui tenkančių aptarnauti gyventojų skaičiaus pokytis vidurinių rečiau gyvenamų savivaldybių administracijose

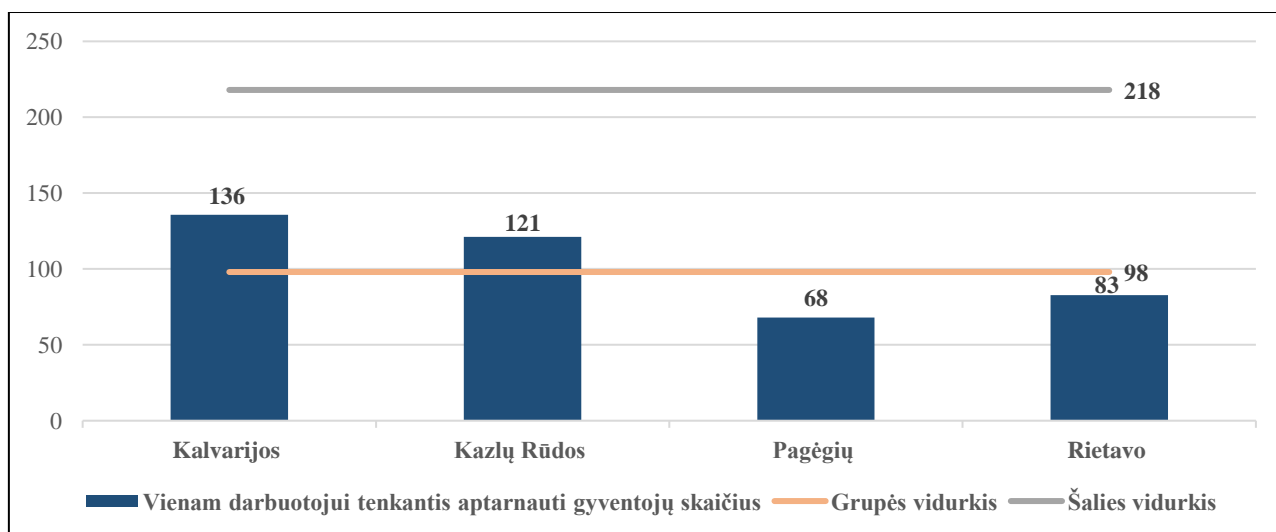

Savivaldybės administracijos darbuotojų ir gyventojų santykis bei jo pokytis mažųjų savivaldybių administracijose (Kazlų Rūdos, Kalvarijos, Pagėgių, Rietavo)

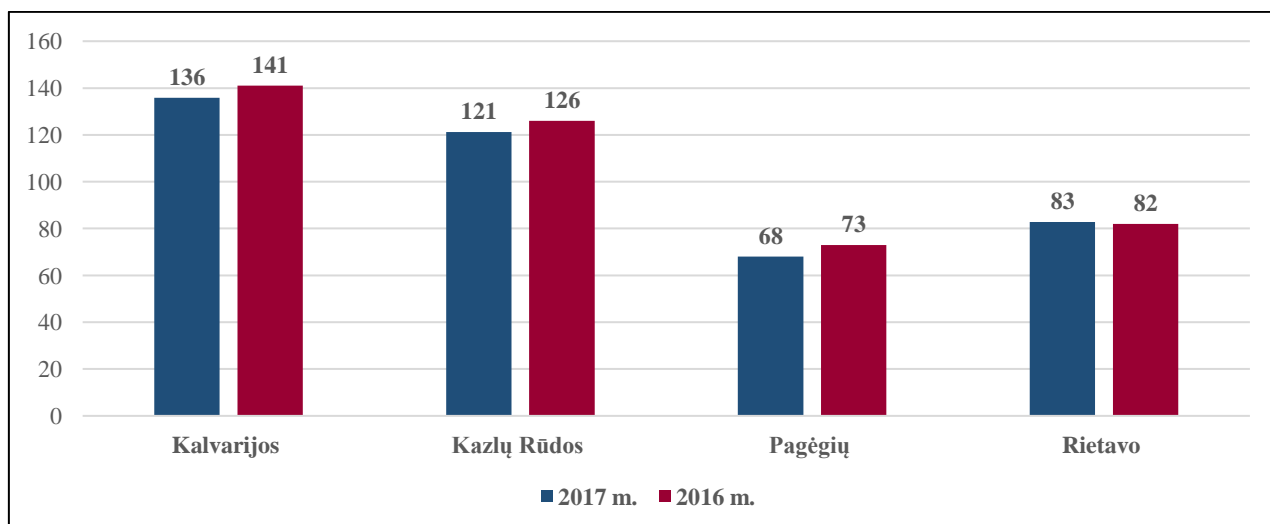
Lyginant 2016 ir 2017 metų duomenis matyti, kad šioje savivaldybių grupėje bendras gyventojų skaičius per 2017 metus sumažėjo 3,54 proc., tai sąlygojo ir vienam savivaldybės administracijos darbuotojui tenkančio aptarnauti gyventojų skaičiaus mažėjimą 4 gyventojais (grupės vidurkis – 98 gyventojai; šalies vidurkis – 218 gyventojų) lyginant su 2016 metais (grupės vidurkis – 102; šalies vidurkis – 225).

Mažųjų savivaldybių administracijose, kaip ir 2016 metais, išsiskiria Kazlų Rūdos ir Kalvarijos savivaldybių administracijos, kuriose vienam administracijos darbuotojui tenka aptarnauti didesnę gyventojų skaičių nei grupės vidurkis.

88 paveikslas. Vienam savivaldybės administracijos darbuotojui tenkančių aptarnauti gyventojų skaičius mažųjų savivaldybių administracijose

89 paveikslas. Vienam savivaldybės administracijos darbuotojui tenkančių aptarnauti gyventojų skaičiaus pokytis mažųjų savivaldybių administracijose

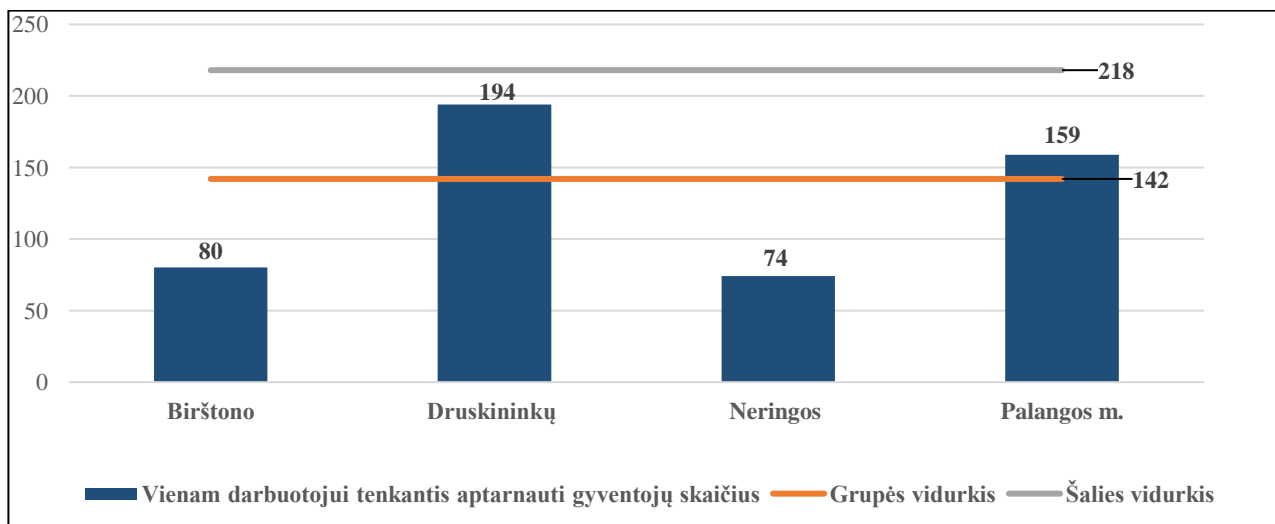
Savivaldybės administracijos darbuotojų ir gyventojų santykis bei jo pokytis kurorto statusą turinčių savivaldybių administracijose (Druskininkų, Palangos m., Birštono ir Neringos)

Lyginant 2016 ir 2017 metų duomenis matyti, kad kurorto statusą turinčiose savivaldybėse per 2017 metus gyventojų sumažėjo 1,62 proc. Tai sąlygojo vienam savivaldybės administracijos

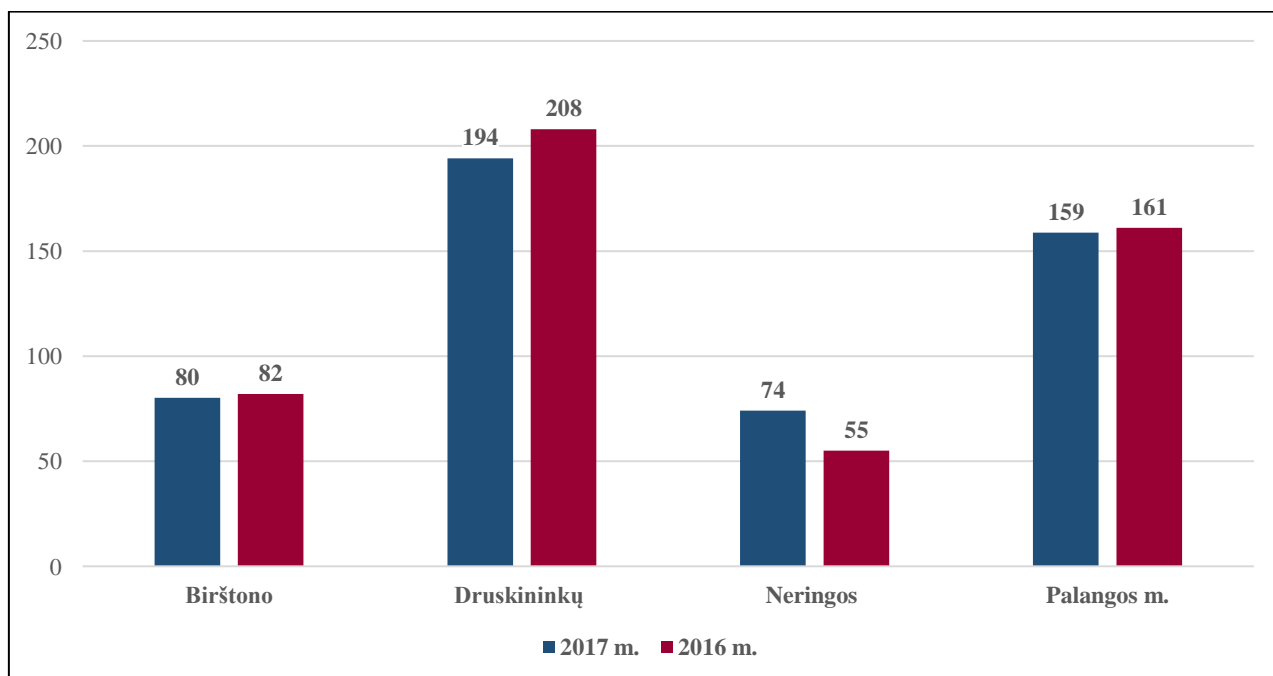
darbuotojui tenkančio aptarnauti gyventojų skaičiaus mažėjimą 2017 metais (grupės vidurkis – 142, šalies vidurkis – 218) lyginant su 2016 metais (grupės vidurkis – 137, šalies vidurkis – 225). Neringos savivaldybės administracijoje vienam darbuotojui teko aptarnauti 19 gyventojų daugiau nei 2016 metais. Tai lėmė 21 pareigybe sumažėjęs savivaldybės administracijos darbuotojų skaičius.

Šioje savivaldybių grupėje, kaip ir 2016 metais, išsiskiria Druskininkų ir Palangos m. savivaldybių administracijos, kuriose vienam administracijos darbuotojui tenka aptarnauti didesnę gyventojų skaičių nei grupės vidurkis.

90 paveikslas. Vienam savivaldybės administracijos darbuotojui tenkančių aptarnauti gyventojų skaičius kurorto statusą turinčių savivaldybių administracijose

91 paveikslas. Vienam savivaldybės administracijos darbuotojui tenkančių aptarnauti gyventojų skaičiaus pokytis kurorto statusą turinčių savivaldybių administracijose

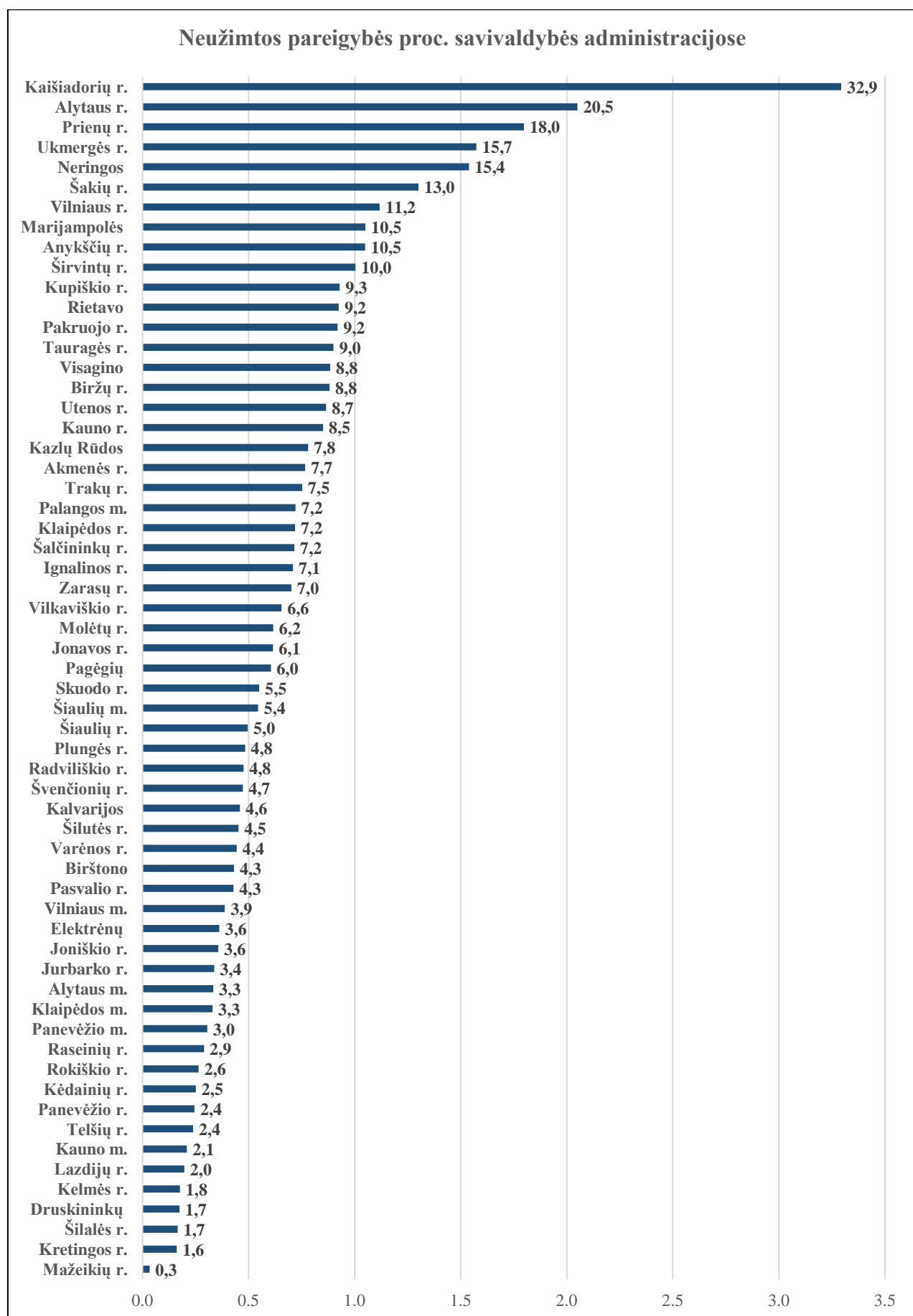

Patvirtintų ir neužimtų pareigybių skaičius bei neužimtų pareigybių dalis (proc.) savivaldybių administracijose

2017 metais savivaldybių administracijose įsteigta 14 121,81 pareigybė, iš kurios 927,96 pareigybės buvo neužimtos, tai sudaro 6,6 proc. visų patvirtintų pareigybių.

Vertinant pagal savivaldybių grupes neužimtų pareigybių vidutinis skaičius ir jo procentinė dalis:

- didžiųjų miestų savivaldybių grupėje – 86 neužimtos pareigybės (3,4 proc. visų administracijos pareigybių);
- tankiau gyvenamų savivaldybių grupėje – 532,96 neužimtų pareigybių (7,9 proc. visų administracijos pareigybių);
- rečiau gyvenamų savivaldybių grupėje – 256,5 neužimtos pareigybės (6,3 proc. visų administracijos pareigybių);
- mažųjų savivaldybių grupėje – 30 neužimtų pareigybių (6,9 proc. visų administracijos pareigybių);
- kurorto statusą turinčių savivaldybių grupėje – 22,5 neužimtos pareigybės (6,45 proc. visų administracijos pareigybių).

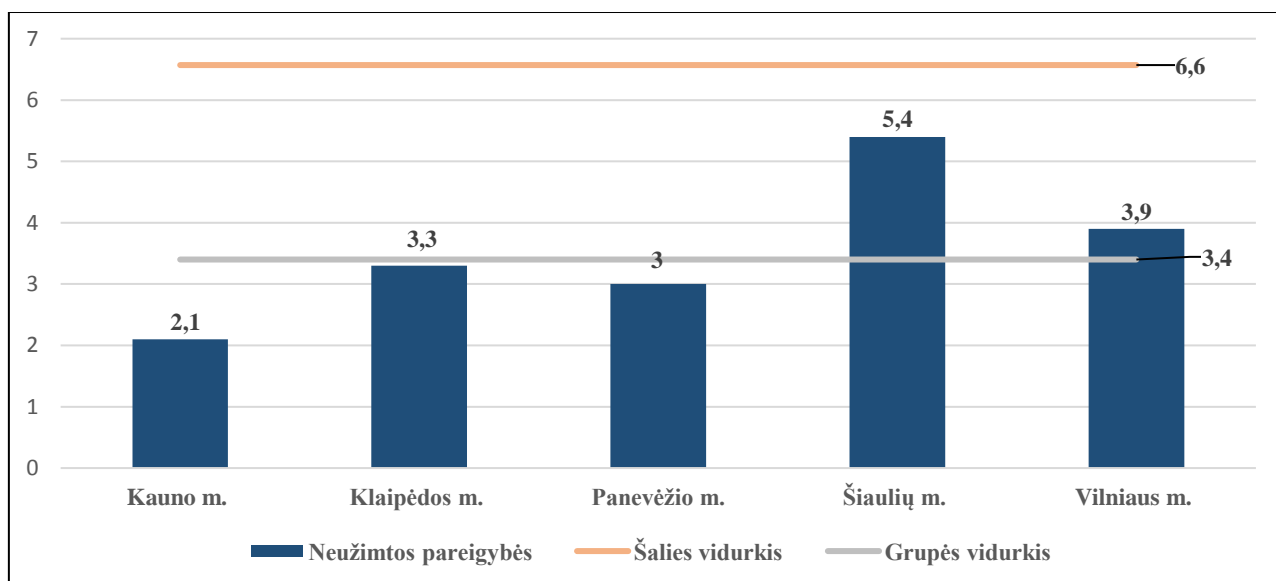

Patvirtintos ir neužimos pareigybės didžiųjų miestų savivaldybių administracijose (Vilniaus m., Kauno m., Klaipėdos m., Šiaulių m., Panevėžio m.)

Analizuojant patvirtintų pareigybių ir laisvų pareigybių skaičių didžiųjų miestų savivaldybių administracijose, matyti, kad 2016 metais šių savivaldybių administracijose įsteigtos 2531,5 pareigybės, iš kurių 86 pareigybės buvo laisvos, o tai sudaro 3,4 proc. visų įsteigtų pareigybių (grupės vidurkis – 3,4 proc., šalies vidurkis – 6,6 proc.).

2017 metais Vilniaus m. savivaldybės administracijoje net 36 pareigybės buvo neužimos; Klaipėdos m. ir Šiaulių m. savivaldybių administracijose atitinkamai 15 ir 14 neužimtų pareigybių. Iš to darytina išvada, kad minėtose savivaldybių administracijose neefektyviai planuojamas savivaldybės administracijos darbuotojų poreikis ir tokiu būdu neužtikrinamas racionalus savivaldybės lėšų valdymas.

93 paveikslas. Neužimos pareigybės didžiųjų miestų savivaldybių administracijose (proc.)

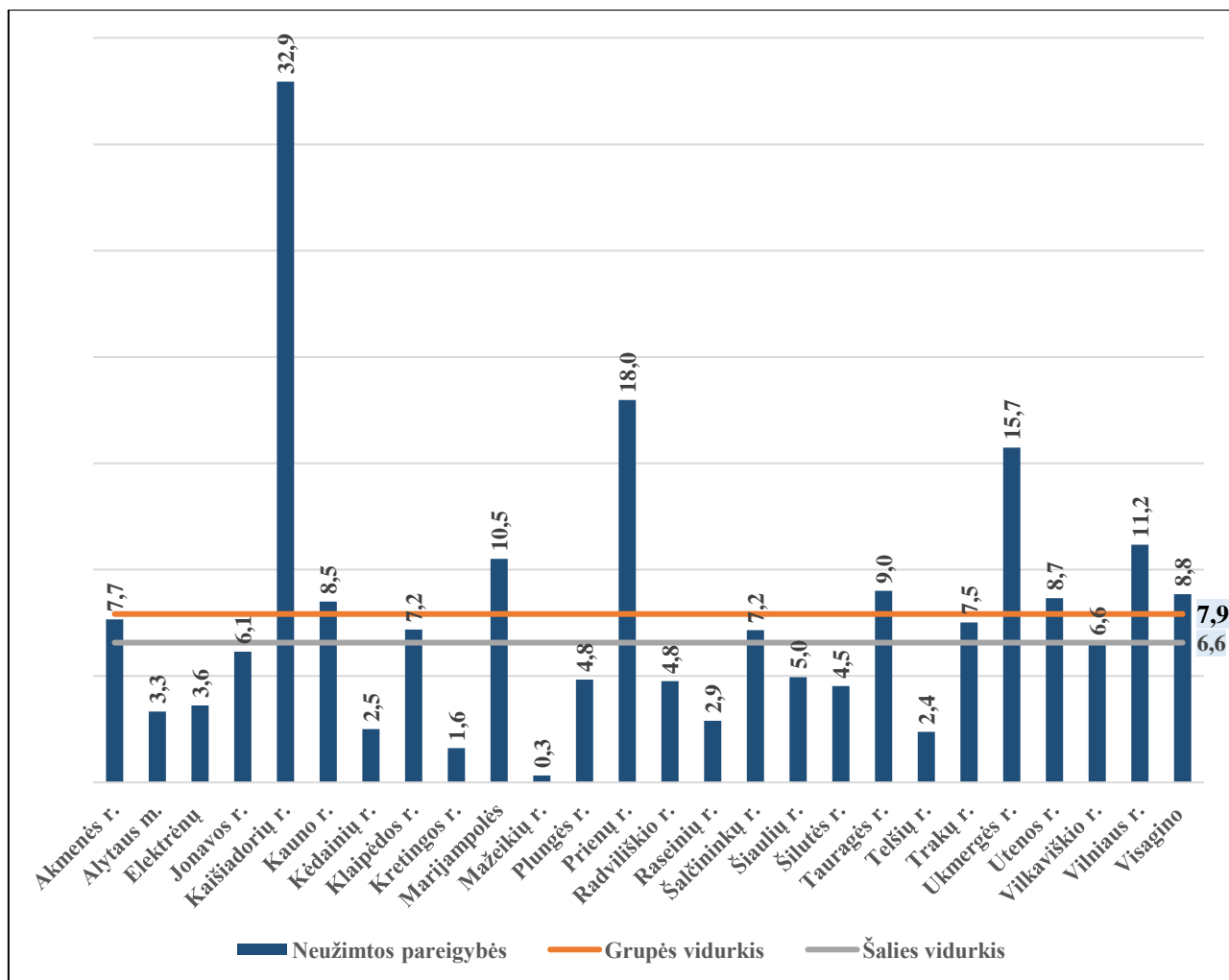

Patvirtintos ir neužimos pareigybės vidurinių tankiau gyvenamų savivaldybių administracijose (Alytaus m., Visagino, Marijampolės, Kauno r., Elektrėnų, Jonavos r., Mažeikių r., Vilniaus r., Kretingos r., Klaipėdos r., Raseinių r., Šalčininkų r., Tauragės r., Utenos r., Plungės r., Vilkaviškio r., Telšių r., Kėdainių r., Kaišiadorių r., Prienų r., Trakų r., Ukmergės r., Akmenės r., Šilutės r., Radviliškio r., Šiaulių)

Tankiau gyvenamų savivaldybių administracijose buvo įsteigtos 6731,9 pareigybės, iš kurių 532,96 pareigybės buvo laisvos, o tai sudaro 7,9 proc. visų įsteigtų pareigybių (grupės vidurkis – 7,9 proc., šalies vidurkis – 6,6 proc.).

Šioje savivaldybių grupėje išsiskiria Ukmergės r., Prienų r., Vilniaus r. ir Kaišiadorių r. savivaldybių administracijos, kuriose neužimos pareigybės sudaro 10 proc. ir daugiau visų savivaldybės administracijos darbuotojų.

Šios grupės savivaldybių administracijose yra daugiausia neužimtų pareigybių. Ypač išsiskiria Kaišiadorių r. savivaldybės administracija, kurioje 2017 metais net 75,5 pareigybės buvo neužimos. Galima teigti, kad nepanaikinus esančių neužimtų pareigybių ir papildomai steigiant naujas pareigybes, neįvertinamas realus savivaldybės administracijos darbuotojų poreikis.

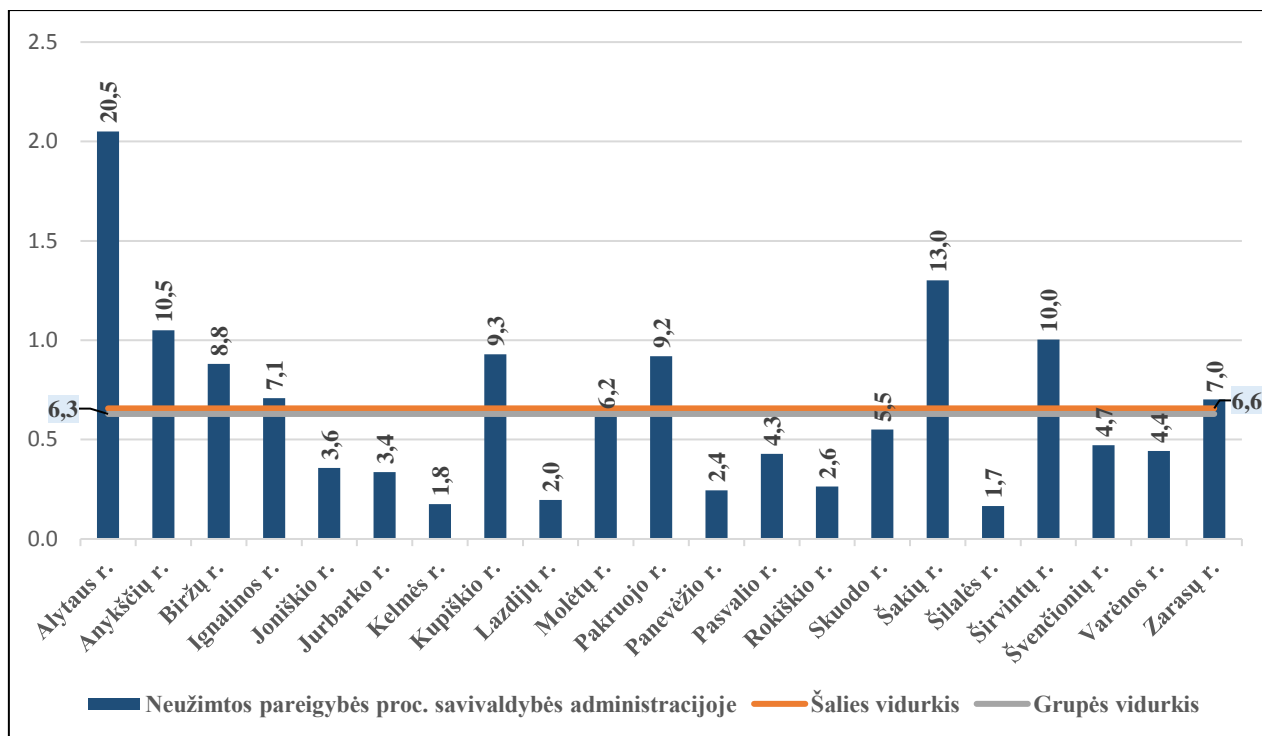
Patvirtintos ir neužimtos pareigybės vidurinių rečiau gyvenamų savivaldybių administracijose (Šakių r., Joniškio r., Šilalės r., Skuodo r., Pasvalio r., Alytaus r., Jurbarko r., Širvintų r., Rokiškio r., Biržų r., Kelmės r., Kupiškio r., Panevėžio r., Pakruojos r., Lazdijų r., Švenčionių r., Anykščių r., Molėtų r., Zarasų r., Ignalinos r., Varėnos r. savivaldybės).

Rečiau gyvenamų savivaldybių administracijose 2017 m. buvo įsteigtos 4 076,41 pareigybės, iš kurių 256,5 pareigybės buvo laisvos, o tai sudaro 6,3 proc. visų įsteigtų pareigybių (grupės vidurkis – 6,3 proc., šalies vidurkis – 6,6 proc.).

Ypač išsiskiria Alytaus r. savivaldybės administracija, kurioje iš 217 patvirtintų pareigybių net 44,5 yra neužimtos ir tai sudaro 20,5 proc. visų patvirtintų pareigybių savivaldybės administracijoje.

Anykščių r. ir Šakių r. savivaldybių administracijose neužimtos pareigybės sudaro daugiau nei 10 proc. visų patvirtintų pareigybių savivaldybės administracijoje. Todėl galima daryti išvadą, kad minėtų savivaldybių administracijose neįvertintas realus darbuotojų poreikis ir nepagrįstai „išpūstos“ savivaldybės administracijos.

95 paveikslas. Neužimtos pareigybės vidurinių rečiau gyvenamų savivaldybių administracijose (proc.)

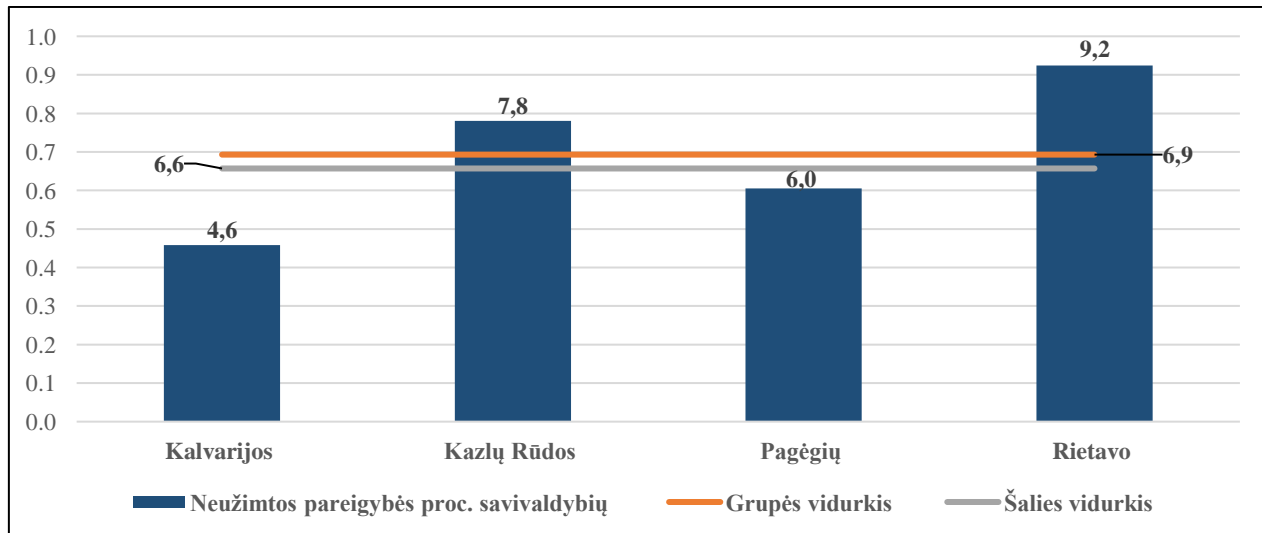

Patvirtintos ir neužimtos pareigybės mažųjų savivaldybių administracijose (Kazlų Rūdos, Kalvarijos, Pagėgių, Rietavo)

Vertinant patvirtintų pareigybių ir laisvų pareigybių skaičių mažųjų savivaldybių administracijose, matyti, kad 2017 metais šių savivaldybių administracijose įsteigtos 433 pareigybės, iš kurių 30 pareigybių buvo laisvos, o tai sudaro 6,9 proc. visų įsteigtų pareigybių (grupės vidurkis – 6,9 proc., šalies vidurkis – 6,6 proc.).

Šios grupės savivaldybių administracijose darbuotojų skaičius 2017 metais kito neženkiai, neužimtos pareigybės sudaro sąlyginai nedidelį skaičių visų savivaldybės administracijoje patvirtintų pareigybių, išskyrus Rietavo savivaldybės administraciją, ir grupės vidurkis yra artimas šalies vidurkiui.

96 paveikslas. Neužimtos pareigybės mažųjų savivaldybių administracijose (proc.)

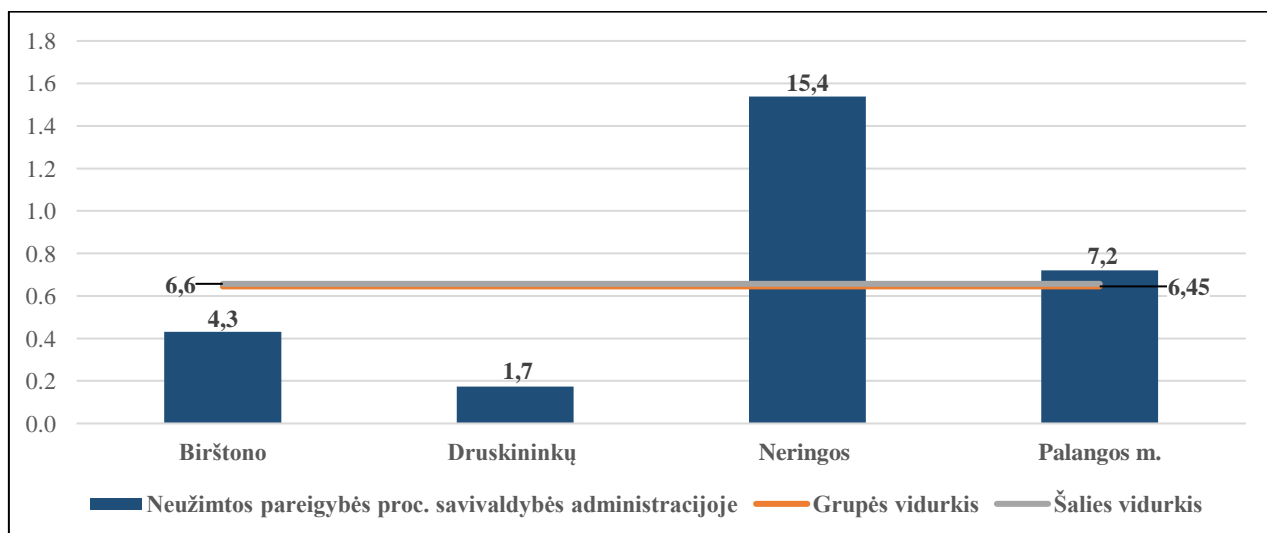

Patvirtintos ir neužimtos pareigybės kurorto statusą turinčių savivaldybių administracijose (Druskininkų, Palangos m., Birštono, Neringos)

Mažųjų savivaldybių administracijose buvo įsteigtos 349 pareigybės, iš kurių 22,5 pareigybės buvo laisvos, o tai sudaro 6,45 proc. visų įsteigtų pareigybių (grupės vidurkis – 6,45 proc., šalies vidurkis – 6,6 proc.).

Šios grupės savivaldybių administracijose darbuotojų skaičius 2017 metais kito neženkiai, išskyrus Neringos savivaldybės administraciją, kurioje sumažėjo 21,5 pareigybės, tačiau yra 10 neužimtų pareigybių, o tai sudaro net 15,4 proc. visų savivaldybės administracijoje patvirtintų pareigybių.

97 paveikslas. Neužimtos pareigybės kurorto statusą turinčių savivaldybių administracijose (proc.)

Nevadovaujančių ir vadovaujančių pareigybių santykis savivaldybių administracijose

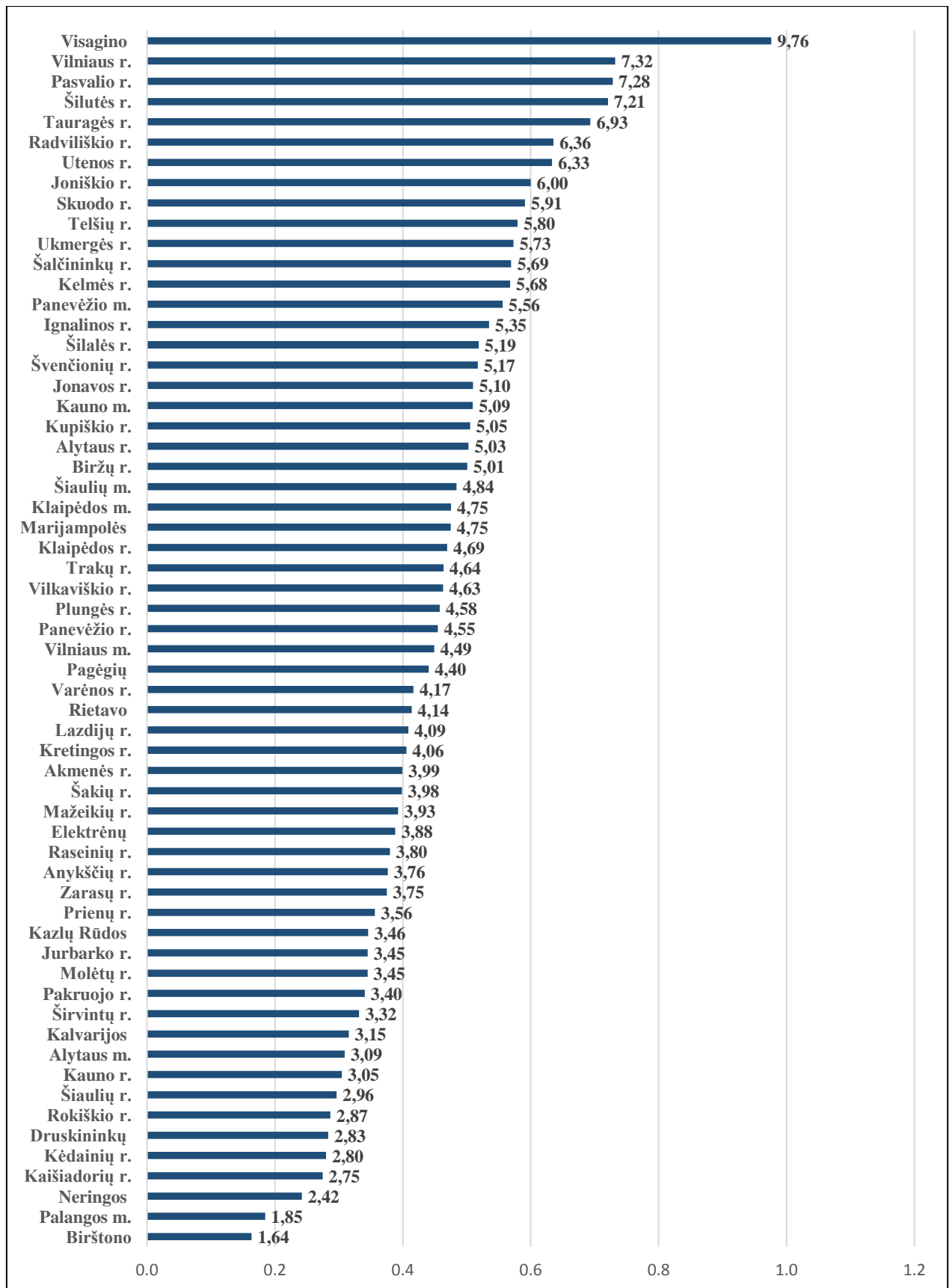
Vidaus reikalų ministerija, būdama atsakinga už valstybės politikos viešojo administravimo ir vietos savivaldos srityse formavimą, ne kartą rekomendavo savivaldybėms tobulinti savivaldybių administracijų struktūras, atsisakant perteklinių valdymo grandžių, mažinant vadovaujančiųjų pareigybių skaičių, ir siekti, kad vienai vadovaujančiai pareigybei tektų ne mažiau kaip 5 nevadovaujančios (t. y. santykis tarp savivaldybės administracijos nevadovaujančiųjų pareigybių ir vadovaujančiųjų pareigybių būtų ne mažesnis kaip 5).

2017 metais savivaldybių administracijose buvo 2 549,25 vadovaujančių pareigybių ir 11 572,56 nevadovaujančių pareigybių, santykio tarp nevadovaujančiųjų ir vadovaujančiųjų pareigybių šalies vidurkis – 4,54.

Nevadovaujančiųjų ir vadovaujančiųjų pareigybių santykis savivaldybių administracijose:

- didžiųjų miestų savivaldybių grupėje – 4,81 (vadovaujančiosios pareigybės sudaro 17,2 proc. savivaldybės administracijos);
- tankiau gyvenamų savivaldybių grupėje – 4,72 (vadovaujančiosios pareigybės sudaro 17,48 proc. savivaldybės administracijos);
- rečiau gyvenamų savivaldybių grupėje – 4,53 (vadovaujančiosios pareigybės sudaro 18,1 proc. savivaldybės administracijos);
- mažųjų savivaldybių grupėje – 3,8 (vadovaujančiosios pareigybės sudaro 20,79 proc. savivaldybės administracijos);
- kurorto statusą turinčių savivaldybių grupėje – 2,17 (vadovaujančiosios pareigybės sudaro 31,52 proc. savivaldybės administracijos).

98 paveikslas. Nevadovaujančių ir vadovaujančių pareigybių santykis savivaldybių administracijose

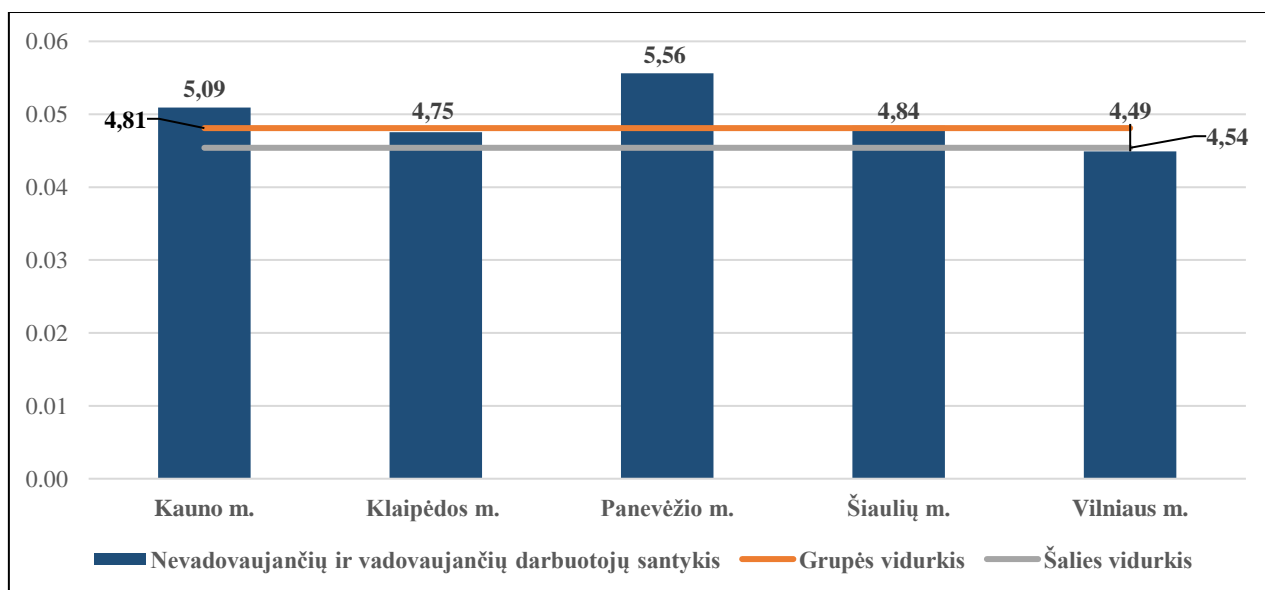

Nevadovaujančių ir vadovaujančių pareigybių santykis didžiųjų miestų savivaldybių administracijose (Vilniaus m., Kauno m., Klaipėdos m., Šiaulių m., Panevėžio m.)

Lyginant didžiųjų miestų savivaldybių grupės savivaldybių administracijas, matyti, kad rekomenduojamą ne mažesnę kaip 5 santykį tarp savivaldybės administracijos nevadovaujančiųjų pareigybių ir vadovaujančiųjų pareigybių atitinka Panevėžio m. ir Kauno m. savivaldybių administracijos.

Mažesnis kaip 5 santykis tarp savivaldybės administracijos nevadovaujančiųjų pareigybių ir vadovaujančiųjų pareigybių yra Šiaulių m. (tai rodo per didelį vadovaujančiųjų pareigybių skaičių), nežymus skirtumas nuo grupės rodiklio yra Vilniaus m. ir Klaipėdos m. savivaldybių administracijose (grupės vidurkis – 4,54, šalies vidurkis – 4,81).

99 paveikslas. Nevadovaujančių ir vadovaujančių darbuotojų santykis didžiųjų miestų savivaldybių administracijose

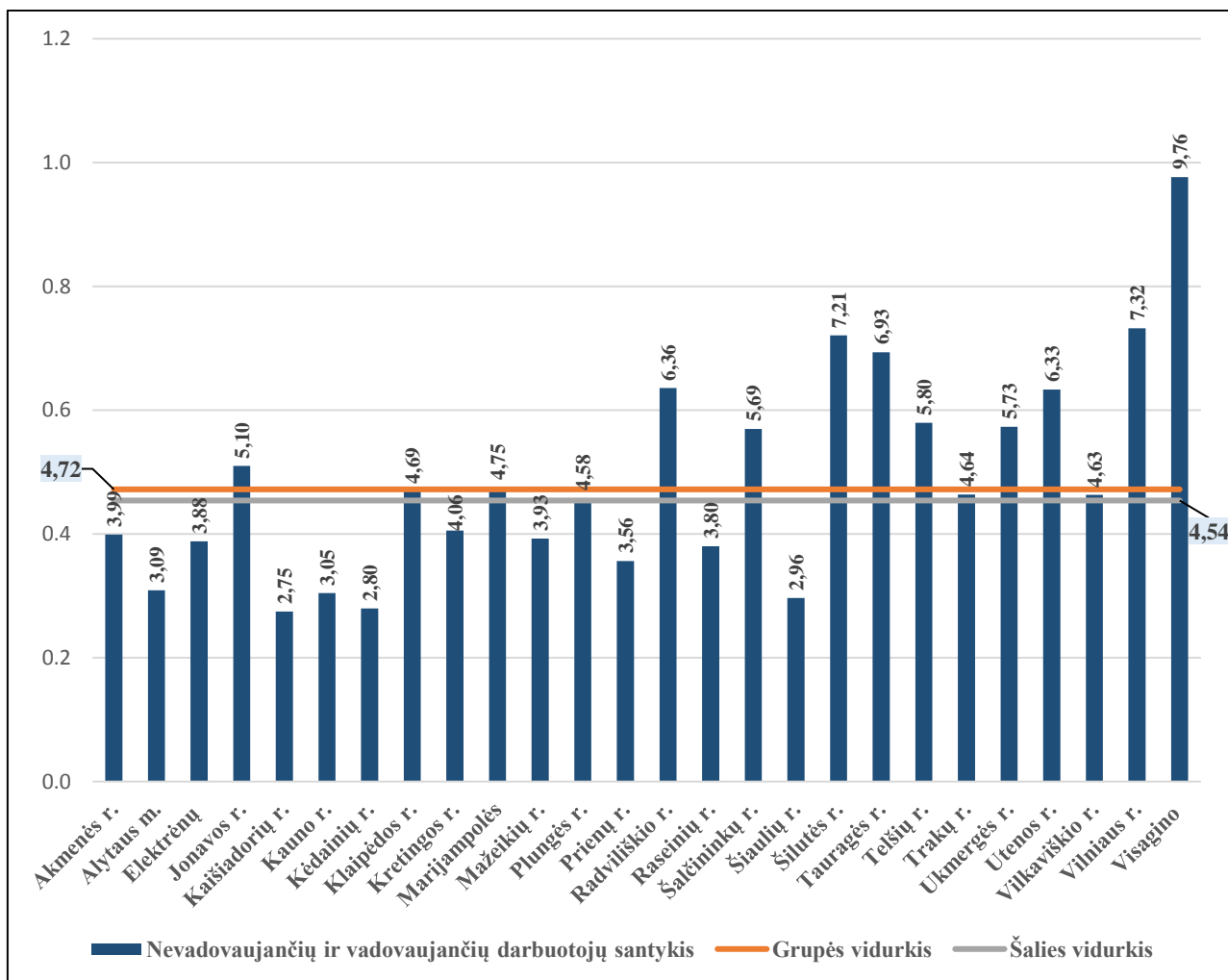
Nevadovaujančių ir vadovaujančių pareigybių santykis tankiau gyvenamųjų savivaldybių administracijose (Alytaus m., Visagino, Marijampolės, Kauno r., Elektrėnų, Jonavos r., Mažeikių r., Vilniaus r., Kretingos r., Klaipėdos r., Raseinių r., Šalčininkų r., Tauragės r., Utenos r., Plungės r., Vilkaviškio r., Telšių r., Kėdainių r., Kaišiadorių r., Prienų r., Trakų r., Ukmergės r., Akmenės r., Šilutės r., Radviliškio r., Šiaulių r.)

Vertinant tankiau gyvenamųjų savivaldybių grupės savivaldybių administracijas, matyti, kad rekomenduojamą ne mažesnę kaip 5 santykį tarp savivaldybės administracijos nevadovaujančiųjų pareigybių ir vadovaujančiųjų pareigybių atitinka Vilniaus r., Utenos r., Ukmergės r., Tauragės r., Telšių r., Šilutės r., Šalčininkų r., Radviliškio r. ir Jonavos r. savivaldybių administracijos. Ypač geras rodiklis yra Visagino savivaldybės administracijoje, kurioje iš patvirtintų 226 pareigybių, vadovaujančių darbuotojų yra 21.

Ypač mažas santykis tarp savivaldybės administracijos nevadovaujančiųjų pareigybių ir vadovaujančiųjų pareigybių yra Kaišiadorių r., Kėdainių r., Akmenės r., Kauno r., Alytaus m. ir Šiaulių r., Elektrėnų, Kretingos r., Mažeikių r., Prienų r., Raseinių r. savivaldybių administracijose (grupės vidurkis – 4,72, šalies vidurkis – 4,54).

Daugumoje tankiau gyvenamųjų savivaldybių grupės savivaldybių administracijose per didelis vadovaujančių darbuotojų skaičius nesudaro prielaidų geram savivaldybės administracijos darbo organizavimui ir efektyviam savivaldybės viešųjų finansų naudojimui.

100 paveikslas. Nevadovaujančių ir vadovaujančių darbuotojų santykis tankiau gyvenamų savivaldybių administracijose

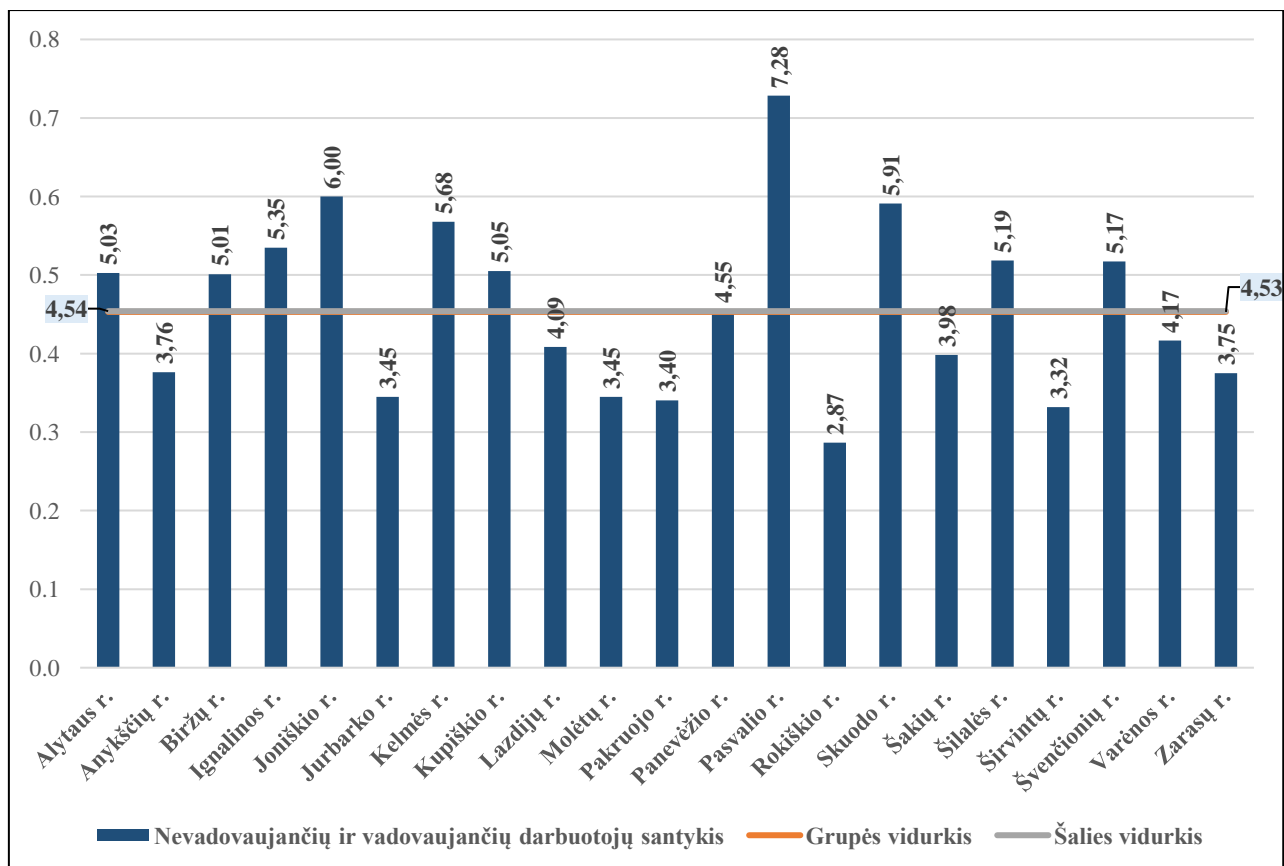
Nevadovaujančių ir vadovaujančių pareigybių santykis rečiau gyvenamų savivaldybių administracijose (Šakių r., Joniškio r., Šilalės r., Skuodo r., Pasvalio r., Alytaus r., Jurbarko r., Širvintų r., Rokiškio r., Biržų r., Kelmės r., Kupiškio r., Panevėžio r., Pakruojo r., Lazdijų r., Švenčionių r., Anykščių r., Molėtų r., Zarasų r., Ignalinos r., Varėnos r.)

Rečiau gyvenamų savivaldybių grupės savivaldybių administracijose rekomenduojamą ne mažesnę kaip 5 santykį tarp savivaldybės administracijos nevadovaujančiųjų ir vadovaujančiųjų pareigybių atitinka Alytaus r., Biržų r., Ignalinos r., Joniškio r., Kelmės r., Kupiškio r., Pasvalio r., Skuodo r., Šilalės r., ir Švenčionių r. savivaldybių administracijos.

Mažesnis kaip 5 santykis tarp savivaldybės administracijos nevadovaujančiųjų pareigybių ir vadovaujančiųjų pareigybių, t. y. per didelis vadovaujančių darbuotojų skaičius, kaip ir 2016 metais, yra Anykščių r., Jurbarko r., Lazdijų r., Molėtų r., Pakruojo r., Rokiškio r., Širvintų r. ir Zarasų r. savivaldybių administracijose (grupės vidurkis – 4,53, šalies vidurkis – 4,54).

Šioje savivaldybių grupėje nevadovaujančių ir vadovaujančių darbuotojų grupės santykio vidurkis praktiškai sutampa su šalies vidurkiu. Tačiau daugelyje šios savivaldybių grupės savivaldybių administracijose, kaip ir tankiau gyvenamų savivaldybių grupės savivaldybių administracijose, yra per didelis vadovaujančių darbuotojų skaičius.

101 paveikslas. Nevadovaujančių ir vadovaujančių darbuotojų santykis rečiau gyvenamų savivaldybių administracijose

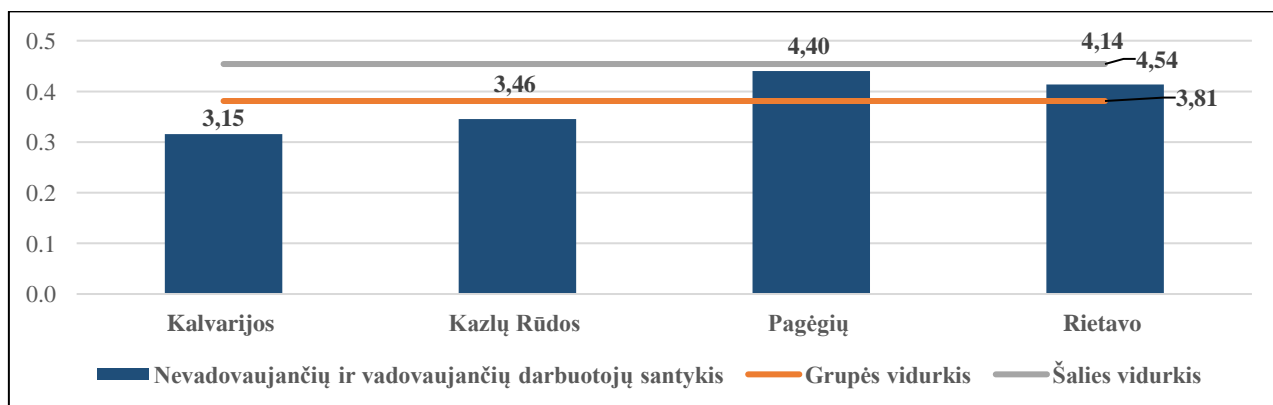

Nevadovaujančių ir vadovaujančių pareigybių mažųjų savivaldybių administracijose (Kazlų Rūdos, Kalvarijos, Pagėgių, Rietavo)

Mažųjų savivaldybių grupės savivaldybių administracijose santykis tarp savivaldybės administracijos nevadovaujančiųjų pareigybių ir vadovaujančiųjų pareigybių yra mažesnis nei 5, t. y. per didelis vadovaujančių darbuotojų skaičius. Ypač šis santykis mažas Kalvarijos ir Kazlų Rūdos savivaldybių administracijose (grupės vidurkis – 3,81, šalies vidurkis – 4,54).

Akivaizdu, kad kuo mažesnis administracinis vienetas, tuo santykis tarp savivaldybės administracijos nevadovaujančiųjų pareigybių ir vadovaujančiųjų pareigybių yra mažesnis.

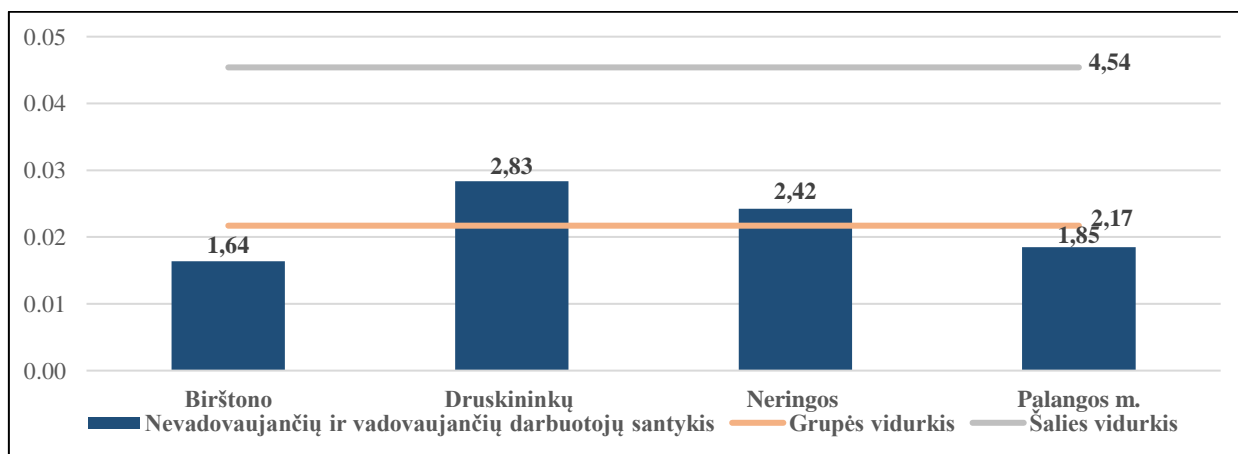
102 paveikslas. Nevadovaujančių ir vadovaujančių darbuotojų santykis mažųjų savivaldybių administracijose

Nevadovaujančių ir vadovaujančių pareigybių santykis kurorto statusą turinčių savivaldybių administracijose (Druskininkų, Palangos m., Birštono, Neringos)

Analizuojant šios grupės savivaldybių administracijų struktūras, matyti, kad visose savivaldybių administracijose santykis tarp savivaldybės administracijos nevadovaujančiųjų pareigybių ir vadovaujančiųjų pareigybių yra itin mažas, o tai nesudaro prielaidų geram savivaldybės administracijos darbo organizavimui (grupės vidurkis – 2,17, šalies vidurkis – 4,54).

103 paveikslas. Nevadovaujančių ir vadovaujančių darbuotojų santykis kurorto statusą turinčių savivaldybių administracijose

Savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių sudėtis

Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 11 straipsnyje nustatyti reikalavimai visų viešojo administravimo įstaigų, tame tarpe ir savivaldybių, administracijų padaliniams ir minimalus struktūrinių padalinių pareigybių skaičius. Pagal šio straipsnio 4–6 dalis departamentą (valdybą) sudaro ne mažiau kaip du skyriai (biurai, tarnybos). Skyrių (biurą, tarnybą), kuris yra departamento (valdybos) struktūrinė dalis, sudaro ne mažiau kaip 4 pareigybės. Skyrių (biurą, tarnybą), kuris nėra departamento (valdybos) struktūrinė dalis, sudaro ne mažiau kaip 2 pareigybės. Poskyris (grupė) sudaromas iš ne mažiau kaip 3 pareigybių.

Analizuojant savivaldybių administracijų struktūras paaiškėjo, kad kai kuriose savivaldybėse vis dar nėra laikomasi Viešojo administravimo įstatymo 11 straipsnio reikalavimų.

Savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių sudėtis didžiųjų miestų savivaldybių grupėje (Vilniaus m., Kauno m., Klaipėdos m., Šiaulių m., Panevėžio m.)

Didžiųjų miestų savivaldybių grupėje tik Kauno m. ir Panevėžio m. savivaldybių administracijų struktūros atitiko Viešojo administravimo įstatymo 11 straipsnyje nustatytus reikalavimus administracijos sudėčiai ir apimčiai.

Pažymėtina, kad Vilniaus m. savivaldybės administracijoje buvo net 15 skyrių (biurų, tarnybų), kurie yra departamento struktūrinė dalis, ir juos sudaro mažiau kaip 4 pareigybės ir 1 skyrius (biuras, tarnyba), kuris nėra departamento struktūrinė dalis, ir juos sudaro mažiau kaip 2 pareigybės; Klaipėdos m. savivaldybės administracijoje – 8 skyriai (biurai, tarnybos), kurie yra departamento struktūrinė dalis, ir juos sudaro mažiau kaip 4 pareigybės, 1 skyrius (biuras, tarnyba), kuris nėra departamento struktūrinė dalis, ir jį sudaro mažiau kaip 2 pareigybės; Šiaulių m. savivaldybių administracijose buvo 1 skyrius (biuras, tarnyba), kuris nėra departamento struktūrinė dalis, ir jį sudaro mažiau kaip 2 pareigybės.

Eil. Nr.	Savivaldybės pavadinimas	Savivaldybės administracijos struktūriniai padaliniai			
		Departamentai, kuriuos sudaro 1 skyrius	Skyriai (biurai, tarnybos), kurie yra departamento (valdybos) struktūrinė dalis, ir juos sudaro mažiau kaip 4 pareigybės	Skyriai (biurai, tarnybos), kurie nėra departamento (valdybos) struktūrinė dalis, ir juos sudaro mažiau kaip 2 pareigybės	Poskyriai (grupės), kuriuos sudaro mažiau kaip 3 pareigybės
1.	Klaipėdos m.		8	1	
2.	Šiaulių m.			1	
3.	Vilniaus m.		15	1	

Savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių sudėtis tankiau gyvenamų savivaldybių grupėje (Alytaus m., Visagino, Marijampolės, Kauno r., Elektrėnų, Jonavos r., Mažeikių r., Vilniaus r., Kretingos r., Klaipėdos r., Raseinių r., Šalčininkų r., Tauragės r., Utenos r., Plungės r., Vilkaviškio r., Telšių r., Kėdainių r., Kaišiadorių r., Prienų r., Trakų r., Ukmergės r., Akmenės r., Šilutės r., Radviliškio r., Šiaulių r.)

Tankiau gyvenamų savivaldybių grupėje tik Ukmergės r. savivaldybės administracijoje buvo 4 skyriai (biurai, tarnybos), kurie nėra departamento struktūrinė dalis, ir juos sudaro mažiau kaip 2 pareigybės (2016 metais Viešojo administravimo įstatymo 11 straipsnyje nustatytų reikalavimų neatitiko 4 savivaldybių administracijos).

Kitos šios savivaldybių grupės savivaldybių administracijos struktūros atitiko Viešojo administravimo įstatymo 11 straipsnyje nustatytus reikalavimus administracijos sudėčiai ir apimčiai.

Eil. Nr.	Savivaldybės pavadinimas	Savivaldybės administracijos struktūriniai padaliniai			
		Departamentai, kuriuos sudaro 1 skyrius	Skyriai (biurai, tarnybos), kurie yra departamento (valdybos) struktūrinė dalis, ir juos sudaro mažiau kaip 4 pareigybės	Skyriai (biurai, tarnybos), kurie nėra departamento (valdybos) struktūrinė dalis, ir juos sudaro mažiau kaip 2 pareigybės	Poskyriai (grupės), kuriuos sudaro mažiau kaip 3 pareigybės
1.	Ukmergės r.			4	

Savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių sudėtis rečiau gyvenamų savivaldybių grupėje (Šakių r., Joniškio r., Šilalės r., Skuodo r., Pasvalio r., Alytaus r., Jurbarko r., Širvintų r., Rokiškio r., Biržų r., Kelmės r., Kupiškio r., Panevėžio r., Pakruojo r., Lazdijų r., Švenčionių r., Anykščių r., Molėtų r., Zarasų r., Ignalinos r., Varėnos r.)

Viešojo administravimo įstatymo 11 straipsnyje nustatytų reikalavimų administracijos sudėčiai ir apimčiai nesilaikoma 4 rečiau gyvenamų savivaldybių administracijose – Pakruojo r., Kupiškio r. ir Širvintų r. savivaldybių administracijose buvo po 1 skyrių (biurą, tarnybą), kurie nėra departamento struktūrinė dalis, ir juos sudaro mažiau kaip 2 pareigybės; Kelmės r. savivaldybės administracijoje buvo 1 poskyris (grupė), kurį sudaro mažiau kaip 3 pareigybės.

Eil. Nr.	Savivaldybės pavadinimas	Savivaldybės administracijos struktūriniai padaliniai			
		Departamentai, kuriuos sudaro 1 skyrius	Skyriai (biurai, tarnybos), kurie yra departamento (valdybos) struktūrinė dalis, ir juos sudaro mažiau kaip 4 pareigybės	Skyriai (biurai, tarnybos), kurie nėra departamento (valdybos) struktūrinė dalis, ir juos sudaro mažiau kaip 2 pareigybės	Poskyriai (grupės), kuriuos sudaro mažiau kaip 3 pareigybės
1.	Kupiškio r.			1	
2.	Pakruojo r.			1	
3.	Širvintų r.			1	
4.	Kelmės r.				1

Savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių sudėtis mažųjų savivaldybių grupėje (Kazlų Rūdos, Kalvarijos, Pagėgių, Rietavo)

Šioje savivaldybių grupėje Viešojo administravimo įstatymo 11 straipsnyje nustatytų reikalavimų administracijos sudėčiai ir apimčiai nesilaikoma tik Rietavo savivaldybės administracijoje, kurioje buvo 1 skyrius (biuras, tarnyba), kuris nėra departamento struktūrinė dalis, ir jį sudaro mažiau kaip 2 pareigybės.

Eil. Nr.	Savivaldybės pavadinimas	Savivaldybės administracijos struktūriniai padaliniai			
		Departamentai, kuriuos sudaro 1 skyrius	Skyriai (biurai, tarnybos), kurie yra departamento (valdybos) struktūrinė dalis, ir juos sudaro mažiau kaip 4 pareigybės	Skyriai (biurai, tarnybos), kurie nėra departamento (valdybos) struktūrinė dalis, ir juos sudaro mažiau kaip 2 pareigybės	Poskyriai (grupės), kuriuos sudaro mažiau kaip 3 pareigybės
1.	Rietavo			1	

Savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių sudėtis kurorto statusą turinčių savivaldybių grupėje (Druskininkų, Palangos m., Birštono, Neringos)

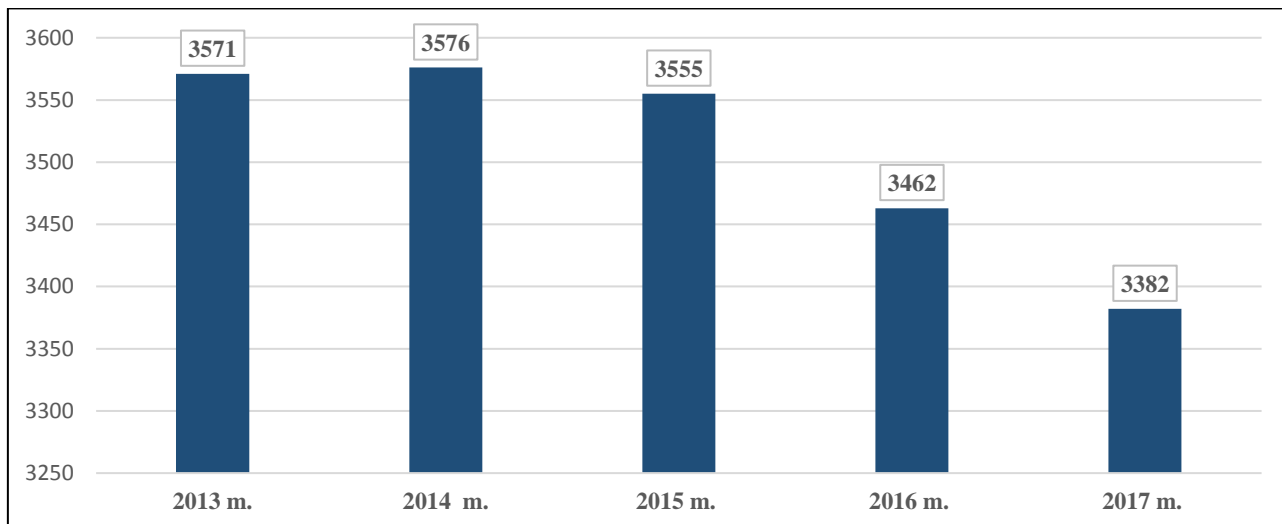
Analizuojant šios grupės savivaldybių administracijų struktūras nustatyta, kad tik Birštono savivaldybės administracijoje buvo 1 skyrius (biuras, tarnyba), kuris nėra departamento struktūrinė dalis, ir jį sudaro mažiau kaip 2 pareigybės.

Eil. Nr.	Savivaldybės pavadinimas	Savivaldybės administracijos struktūriniai padaliniai			
		Departamentai, kuriuos sudaro 1 skyrius	Skyriai (biurai, tarnybos), kurie yra departamento (valdybos) struktūrinė dalis, ir juos sudaro mažiau kaip 4 pareigybės	Skyriai (biurai, tarnybos), kurie nėra departamento (valdybos) struktūrinė dalis, ir juos sudaro mažiau kaip 2 pareigybės	Poskyriai (grupės), kuriuos sudaro mažiau kaip 3 pareigybės
1.	Birštono			1	

9. Savivaldybių viešojo sektoriaus tendencijos

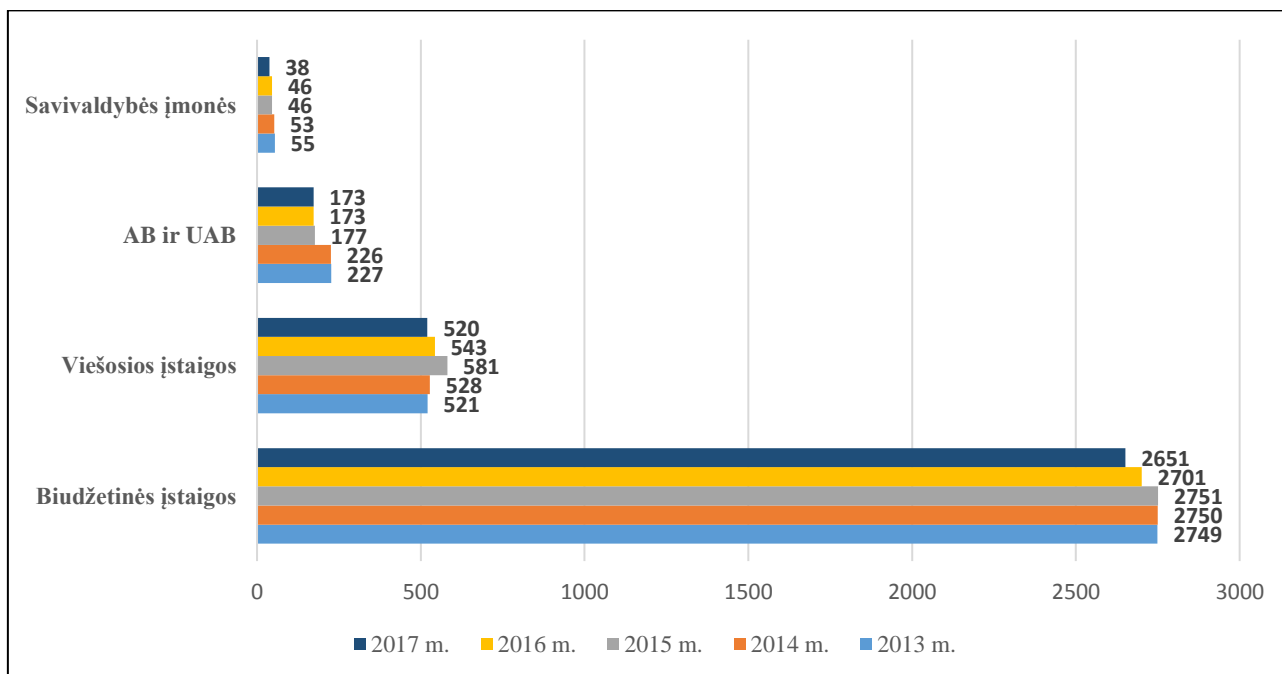
2017 metais stebima nuosekli savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų mažėjimo tendencija – nuo 2013 metų savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų sumažėjo 189.

104 paveikslas. Savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų skaičiaus pokytis 2013-2017 metais

Nuo 2013 metų biudžetinių įstaigų skaičius sumažėjo 98 įstaigomis, savivaldybių kontroliuojamų akcinių ir uždarytų akcinių bendrovių – 54 bendrovėmis, savivaldybių įmonių – 17 įmonių, viešųjų įstaigų – 1 įstaiga.

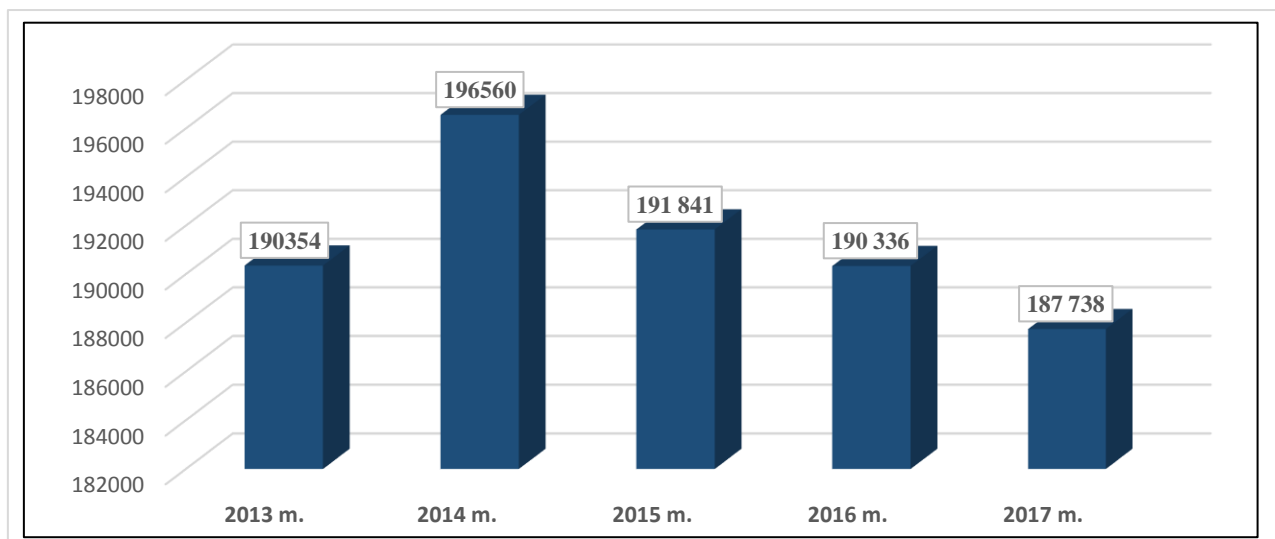
105 paveikslas. Savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų skaičiaus pokyčiai 2013-2017 metais

Vertinant savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų skaičiaus pokyčius, nuo 2014 metų stebimas šio skaičiaus mažėjimas – sumažėjo 8 822 darbuotojais (t. y. 5 proc.). Lyginant su 2016 metais, savivaldybių viešajame sektoriuje 2017 metais dirbo 2 598 darbuotojais mažiau, t. y. 1,4 proc.

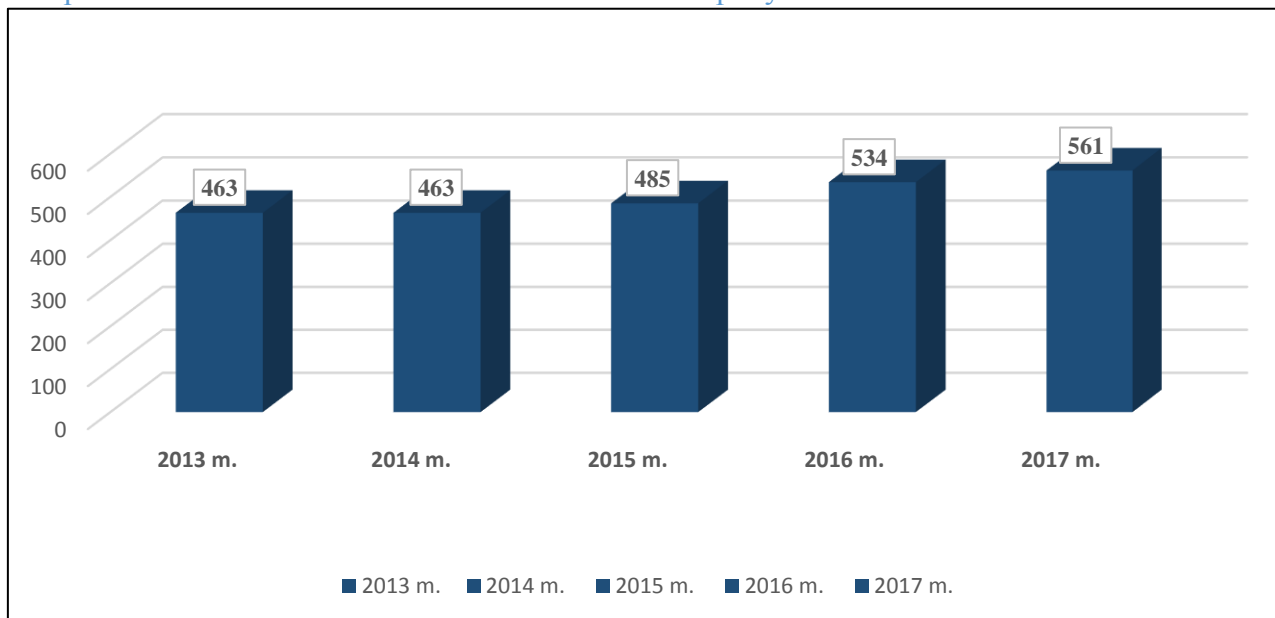
Didžiausią įtaką darbuotojų skaičiaus mažėjimui turėjo savivaldybių biudžetinių įstaigų optimizavimas.

106 paveikslas. Savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų darbuotojų skaičiaus pokyčiai 2013 – 2017 metais

Nuo 2013 metų savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijose darbuotojų vidutinio darbo užmokesčio mediana didėjo. Daugiausia mediana paaugo 2016 metais – 49 Eur (10 proc.), 2017 metais – 27 Eur (5 proc.).

107 paveikslas. Vidutinio darbo užmokesčio medianos pokyčiai 2013-2017 metais

10. Pastebėjimai ir pasiūlymai

Pastebėjimai dėl *valstybės* viešojo sektoriaus:

- Įvertinus *valstybės* viešajame sektoriuje stebėtus pokyčius, 2017 metai ypatingai gausūs įgyvendinamų institucinių pokyčių bei to sąlygoto sektoriuje dirbančių darbuotojų skaičiaus mažėjimo.
- 2017 metais vykdytų valstybės viešojo sektoriaus optimizavimo iniciatyvų dėka per metus buvo išregistruotos 33 viešojo sektoriaus organizacijos. Tai laikytina gana ženkliu pokyčiu.
- Instituciniai ar struktūriniai pokyčiai vyko net 20 proc. visų valstybės viešojo sektoriaus organizacijų: 119 viešojo sektoriaus organizacijų buvo reorganizuojamos arba pertvarkomos, dar 16 organizacijų buvo pradėtos ar tęsiamos likvidavimo ir bankroto procedūros. Kadangi šie procesai ataskaitiniu laikotarpiu nebuvo baigti, bei įvertinus ateinančiam laikotarpiui numatytų institucinių pokyčių gausą – tolesnis ir ne mažiau aktyvus sektoriaus įstaigų skaičiaus mažėjimas numatomas ir ateityje.
- 2017 metais labai ženkliai, lyginant su praėjusiais laikotarpiais, mažėjo vykdomosios valdžios srities viešojo sektoriaus organizacijose dirbančių darbuotojų skaičius, kuris praėjusiais laikotarpiais siekęs vos 2 proc., šiemet pasiekė, o skaičiuojant be vidaus reikalų statutinių pareigūnų ir profesinės karo tarnybos karių net peržengė 6 proc. ribą (darbuotojų skaičius be statutinių ir pareigūnų sumažėjo 9 317 (6,1 proc.), skaičiuojant su statutiniais ir pareigūnais mažėjimas sudarė 9 558 darbuotojus (5,4 proc.).
- Vertinant valstybės viešojo sektoriaus darbuotojų skaičiaus pokytį kartu su praėjusiais metais į ataskaitą įtrauktais, vykdomosios valdžios sričiai nepriklausančiais subjektais (tokiais kaip Seimui atskaitingos įstaigos, Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarija, Konstitucinis teismas, teismai ir prokuratūros), stebėtas dar didesnis darbuotojų skaičiaus mažėjimas, sudaręs net 7 proc. (13 288 darbuotojais).
- Valstybės tarnautojai sudaro 25 proc. visų valstybės viešajame sektoriuje dirbančių darbuotojų, o jų skaičius ataskaitiniais metais mažėjo 3,6 proc. (1 543 tarnautojais).
- Valstybės viešojo sektoriaus organizacijų darbo užmokesčio fondas 2017 metais siekė 1 575 mln. Eur. Lyginant su praėjusių metų darbo užmokesčio fondu (1589 mln. Eur¹⁴), stebėtas rodiklio reikšmės mažėjimas 14 mln. Eur (0,9 proc.).
- Vidutinio darbuotojų darbo užmokesčio medianos augimas valstybės viešajame sektoriuje 5 proc. (mediana – 798 Eur, lyginant su 2016 metais 40 Eur didesnė) buvo sąlygotas 2017 metais priimtų sprendimų padidinti atlyginimus tam tikruose sektoriuose dirbantiems darbuotojams, išmokėti dalines kompensacijas už ekonominės krizės laikotarpiu viešojo sektoriaus darbuotojams sumažintą darbo užmokestį, Vyriausybės prisiimti išipareigojimai socialiniams partneriams optimizuojant viešąjį sektorių sutaupytas lėšas skirti dirbančių darbuotojų darbo užmokesčio didinimui ir kt.
- Vidutinio darbuotojų darbo užmokesčio mediana valstybės viešajame sektoriuje (798 Eur) ataskaitiniais metais buvo 4,3 proc. (36 Eur) mažesnė nei privačiame sektoriuje (834 Eur).
- Valstybės viešajame sektoriuje dirbančių darbuotojų vidutinio darbo užmokesčio medianos augimas 5 proc. (40 Eur) yra teigiamas pokytis, tačiau, augant infliacijai ir reikalavimams

¹⁴ Atkreiptinas dėmesys į galimą praėjusių metų darbo užmokesčio fondo rodiklio reikšmės paklaidą dėl į TDS sistemoje esančio rodiklio „draudžiama suma“ (naudojamo darbo užmokesčio fondo apskaičiavimui) reikšmę patekusių biudžetinių įstaigų deklaruotų valstybės tarnautojams iki 2020 m. gruodžio 31 d. gražintinų sumų, susidariusių ekonomikos krizės metu neproporcingai sumažinus valstybės tarnautojų darbo užmokestį. Vidaus reikalų ministerija, atlikdama įstaigų apklausą bandė eliminuoti šių sumų įtaką realiam 2016 metų darbo užmokesčio fondui, tačiau tam tikros paklaidos galimybė išlieka.

dirbančiųjų sektoriuje kompetencijai, laikytinas nepakankamu tam, kad viešasis sektorius taptų konkurencingu ir patraukliu darbdaviu reikiamos kvalifikacijos žmogiškiesiems ištekliams pritraukti.

Pasiūlymai dėl *valstybės* viešojo sektoriaus:

- įgyvendinti/tęsti viešojo sektoriaus optimizavimo iniciatyvas, kuriomis mažinamas valstybės viešojo sektoriaus organizacijų ir jose dirbančių darbuotojų skaičius;
- užtikrinti, kad priimami viešojo sektoriaus įstaigų sistemą įtakojantys sprendimai atitiktų Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėse, patvirtintose Vyriausybės 2018 m. gegužės 16 d. nutarimu Nr. 495, numatytas tobulinimo kryptis.

Pastebėjimai dėl *savivaldybių* viešojo sektoriaus:

- 2017 metais ženklių savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų skaičiaus pokyčių nestebima – viešojo sektoriaus organizacijų skaičius mažėjo 2,4 proc. ir tas kitimas buvo šiek tiek mažesnis nei 2016 m., kuomet jis buvo 2,66 proc.; 2017 metais nuosekliai vyko savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų optimizavimas išregistruojant neveikiančias ir pertvarkant nepakankamai efektyviai veikiančias savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijas:
 - 2017 metais išregistruotos 102 neveikiančios savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijos (2016 metais – 108). Daugiausia biudžetinių įstaigų išregistravo Alytaus r. savivaldybė (8), Vilniaus m. savivaldybė (7), Pakruojo r., Joniškio r. ir Kupiškio r., savivaldybės (po 3); Kauno m. savivaldybė (2), Radviliškio r. savivaldybė (2); daugiausia viešųjų įstaigų išregistravo Kauno m. savivaldybė (8), Zarasų r. savivaldybė (4), Alytaus r. savivaldybė (3);
 - 2017 metais pradėtos pertvarkymo procedūros 40 savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų; iš pertvarkomų 24 savivaldybių biudžetinių įstaigų daugiausia buvo reorganizuojama mokyklų Kauno m. ir Vilniaus m. savivaldybėse; tarp pertvarkomų savivaldybių VŠĮ daugiausiai buvo sveikatos priežiūros įstaigų Kauno m. savivaldybėje (8).
- Vertinant viešąsias įstaigas pagal veiklos pobūdį yra susiduriama su jų veiklos aprašymo netikslumais; nemažai savivaldybių įstaigų kaip veiklos pobūdį nurodo kelias skirtingas veiklos sritis, todėl negalima jų priskirti vienai ar kitai sričiai.
- Savivaldybės turi diskreciją spręsti, kokios teisinės formos juridinius asmenis steigti, tai sąlygoja, kad analogiška ar panašia veikla užsiimančių savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų teisinė forma skirtingose savivaldybėse yra nevienoda.
- Savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijose 2017 metais dirbo 1,4 proc. mažiau darbuotojų nei 2016 metais; didžiausia jų dalis (70 proc.) dirbo savivaldybių biudžetinėse įstaigose, kur jų sumažėjo 1,7 proc.; savivaldybių viešosiose įstaigose ir įmonėse darbuotojų skaičius taip pat nežymiai mažėjo (atitinkamai 2,5 proc. ir 1,9 proc.); tik savivaldybių AB ir UAB darbuotojų skaičius padidėjo 4,8 proc.
- 2017 metais savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų darbo užmokesčio fondas padidėjo 4,6 proc. Daugiausiai darbo užmokesčio fondas didėjo savivaldybių AB ir UAB (11,7 proc.), mažiausiai darbo užmokesčio fondas augo savivaldybių biudžetinėse įstaigose (3,7 proc.).

- 2017 metais mažėjant gyventojų skaičiui Lietuvoje, patvirtintų pareigybių skaičius savivaldybių administracijose padidėjo; jose buvo 178,41 pareigybės (1,26 proc.) daugiau nei 2016 metais (gyventojų sumažėjo 1,86 proc.).
- 2017 metais vienam sąlyginiam savivaldybės administracijos darbuotojui teko aptarnauti 218 gyventojų, t. y. 7 gyventojais mažiau nei 2016 metais. Darytina išvada, kad tai lėmė šalies gyventojų skaičiaus mažėjimas ir kai kurių savivaldybių administracijų darbuotojų skaičiaus didėjimas.
- Savivaldybių administracijose nepakankamai planuojamas savivaldybės administracijos darbuotojų poreikis (neužimtų pareigybių yra 6,6 proc.) ir tokiu būdu neužtikrinamas racionalus savivaldybės lėšų panaudojimas. Ypač daug neužimtų pareigybių yra Kaišiadorių r. (32,9 proc.), Alytaus r. (20,5 proc.), Prienų r. (18 proc.), Ukmergės r. (15,7 proc.), Neringos (15,4 proc.) ir Šakių r. (13 proc.) savivaldybių administracijose.
- Daugumoje savivaldybių administracijų yra patvirtina daug vadovaujančių pareigybių – vienai vadovaujančiai pareigybei tenka mažiau kaip 5 nevadovaujančios pareigybės. Šių pareigybių santykis itin mažas kurorto statusą turinčių savivaldybių grupėje.
- Viešojo administravimo įstatymo 11 straipsnyje nustatytų reikalavimų administracijos sudėčiai ir apimčiai vis dar nesilaikoma 10 savivaldybių (5 savivaldybėmis mažiau nei 2016 metais), tai nesąlygoja efektyvaus valdymo.

Pasiūlymai dėl *savivaldybių* viešojo sektoriaus:

- rekomenduoti savivaldybėms toliau aktyviai veikti siekiant užbaigti nebeveikiančių savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų likvidavimo ar bankroto procedūras, imtis veiksmų mažinti neefektyviai veikiančių viešojo sektoriaus organizacijų skaičių;
- siekiant užtikrinti ekonomišką ir kokybišką viešųjų paslaugų teikimą gyventojams, rekomenduoti savivaldybėms į viešųjų paslaugų teikimą aktyviau įtraukti ir/ar perduoti jų teikimą privataus sektoriaus subjektams, nevyriausybinėms organizacijoms, socialinio verslo partneriams ar vietos bendruomenėms;
- rekomenduoti savivaldybėms atlikti tikslinę savivaldybių viešojo sektoriaus organizacijų analizę pagal jų teisinės formas ir teikiamas paslaugas bei šios analizės pagrindu įvertinti savo valdomų juridinių asmenų reikalingumą, atsisakant tokių valdomų juridinių asmenų, kai kokybiškas paslaugas gyventojams teikia privataus sektoriaus subjektai;
- rekomenduoti savivaldybėms, formuojant ir tvirtinant savivaldybės administracijos struktūrą, be pagrindo nedidinti savivaldybės administracijos darbuotojų skaičiaus, objektyviai įvertinti pareigybių poreikį, nuosekliai mažinant vadovaujančiųjų ir neužimtų savivaldybės administracijos pareigybių skaičių.